Huszonhatodik évfolyam 71. szám.

Szerkesztőség: Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városházépület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyilttér petitsora 10 krajcár.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kézből fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899. | Felelős szerkesztő: Szalay Sándor. Szerkesztőtárs: Révész Lajos. | Vasárnap, szeptember 3.

Uraskodás.

Hovatovább mindjobban elharapódzó emberi gyarlóságra pazaroljuk most a szót.

„Hajdanában más idők jártak. Könynyebb volt az élet, olcsóbb a megélhetés!“ — Nem egyszer halljuk idős, élemedett emberek ajkairól e sóhajos szavakat, a kik elszomorodva szemlélik azt a küzdelmet, amit gyermekeik, unokáik végigharcolni kénytelenek, hogy megélhetésüket valahogyan biztositsák.

Bizony: immár komor, sötét felhők tornyosulnak a sziv és a gondolkozás látókőre fölé, ha azokat a megváltozott viszonyokat a kereset és a szükséglet között összehasonlitjuk az ezelőttiekkel, ha gondosan megfigyeljük a jelenlegi kárhozatos irányt, a melyet csaknem kivétel nélkül követ a mostani nemzedék, a mikór mindenki többnek akar látszani, mint a mennyit a zsebe vagy az esze megenged; a mikor az emberek egymás rovására felfujják magukat.

Mi mindent nem okoznak az emberek azért, hogy nyomorognak és kinlódnak; hogy türhetlenül nehéz a megélhetésük? Hányféle okot hoznak fel erre, kezdve az adótól, végig egészen az élelmiszerek megdrágulásáig, csak azért, hogy mentegessék fáradozásaik eredménytelenségét. — A valódi, az igazi ok pedig legtöbb esetben az urhatnámság átkos szenvedélye, — ezt azonban eltagadják vagy talán meg sem látják.

Pedig nincs ennél veszedelmesebb és pusztitóbb nyavalya, a mi a jólétnek, a vagyon szerzésének, a csendes boldogságnak nagyobb ellensége volna.

Hány tönkre jutott család siratja boldogságát, nyugalmas életét; hány férfi veszitette már el állását, mindenét, becsületét; hány nő lett boldogtalan vagy könnyelmü; mennyien tévedtek a nem igaz utra; hányan veszitették már eszüket az urhatnámság borzasztó járma miatt?

De ne gondoljuk, hogy csak a nagy urakról van itt, eme sorokban szó, kik a gyönyörökben virágról-virágra szállva, élvezetet vásárolnak drága pénzükön s ily módon elfecsérlik az öröklött nagy vagyont. Oh, nem ezekről szólunk; hiszen a ki elődeinek örökét csak mulatozásra tudja felhasználni, s nemzetének miben sem hoz hasznot, az megérdemli sorsát. De te, magyar nép, ki verejtékkel keresed kenyeredet, te, aki nemzetednek egyik támasztó oszlopa vagy és fenntartója, te is az urhatnámság igáját nyögöd.

A munkás, az iparos nagy urat akar játszani; a béres ugy akar élni, mint gazdája; a két ökrös gazda a hat ökrösön is tultenne; ez utóbbi pedig nagyobb lábon él, mint jövedelme megengedi. — A munkás ur akar lenni; az iparos a tekintetes cimnél nem adja alább; a hivatalnok, orvos, ügyvéd megnagyságoltatja magát; a nagyságos urnak a méltóságos cim is kevés és igy tovább; mindenki többnek és nagyobbnak akar látszani, mint a mennyi igazában s ugy akar élni, a hogy körülményei és jövedelmei meg nem engedik.

Itt a hiba, itt az a lejtős ut, mely

TÁRCA.

Ajkad körül....

Ajkad körül csapongva röpdes
Egy apró méhike
S már összevonja könnyü szárnyát;
Ajkadra röppen ide.

Ne félj, baba, nincs .. nincsen abban
Semmi rossz akarat,
Nem bánt, csak tévedt a bogárka. —
Virágnak nézte ajkadat.

Kontur Béla.

Százszorszép.

Lement a nap s a nyáj kolompolása már messziről hallatszott. Az esti szél felülkerekedett s lágyan elindult, hogy a nád között átszaladjon, megringassa a sárguló vetést, a sötétzöld eperfákat. A csöndes esti levegőben valami édes lágyság volt, a mi ugy hat a lélekre, mint a szent énekek. A békahad hirtelen rázendül egyhangu brekegésére, mely messze elhallatszik s belevegyül az Ave Mária harangszavába. Felröppen a szárcsa, bugdácsol a ruca a szép békalennel fedett lápban s majd elbujik, majd felüti fejét, hogy tüdőjét teleszívja levegővel s ismét elmerüljön, e ő se bukkanva a tó közepéig.

Gyönyörű az ilyen nádas. Eltudnek tekűdni a partján órahosszat s lesni, miként változik át láthatatlanul, alig észrevehetőleg ez a viz sötét feketére, míg a csillagos ég ujra be nem ezüstözi.

A kicsiny domb mellől valami vig dal hallatszik s aztán egy üde kacagás s mint a felvert nyul, ugrik elő vihogva a kis Százszorszép.

— Hess, te pulák..hess, hahaha!

A sok béka ijedten ugrik a tóba s a vizimadarak mintha sohasem lettek volna, eltüntek a sötét vizben. A bedobott kő meg nagy karikákat képezett, a melyek elszaladtak a partig.

...Majd eszedbe jutok még,
Házunk előtt sírva mégy, —
Hanem akkor késő lesz!

És a lányka nevetve szaladt le a domboldalról, még azt a szomoru dalt is oly kacagva énekelte. Bánta is ő, érezte is ő! Eszébe jutott; ennyi az egész. Sohasem volt semmiféle bánata, folyton nevet s azért azt hiszik, hogy az esze nem ép. Hanem az az arc, az a termet! Ugy tartják a kis árvát kegyelemből; hol az egyik, hol a másik.

— Hova szaladsz te kis kócos! — kiált valaki.

A leány megáll, körülnéz s mikor nem lát senkit, elneveti magát.

— Honnan beszél kend?

A legény előbujik a kazal mögül.

— Gyere ide rózsám, hadd csókoljalak meg.

— Ahun a... ott szalad a nyul. Azt fogja meg kend, azt megcsókolhatja.

Azzal elszaladt s már csak a kacagása hallatszik a szélről zörgő kukorica mögött.

A legény utána néz hosszan, mintha a lelkét keresné, a mit az elvitt hirtelen magával...

Már egészen sötét lett. Ambrus bácsi a tűz mellett ül s a kékes-fekete füstön elábrándozik, mikor valaki betogja hátulról a szemét.

— Ki az, Ambrus bácsi? Találja ki.

— No no, értjük már. Hát mi jó szél hozott ide felém?

A leányka leült a parázs mellé, gyermekes örömmel kiáltva:

— Hoztam ám valamit!

— Mit?

— Nem mondom.

— No csak ki vele!

— Mégis meg mondomhát: — szeder. Ugye örül neki?

— Hogyne.

— Nagyon örül?

— Nagyon hát.

— De akkor meséljen valamit.

A csősz nagyot nevetett erre, aztán kiterítette kendőjét, beszórta a szedret s bőngészte belőle a nagy fekete szemeket.

WEISZ JAQUES butorraktárában Nagy-Kanizsán.

Készletben tartatnak mindennemü a legegyszerübbtől a legdiszesebb, finom ónémet, barokk, rococo stylü, gyöngyházzal berakott stb.

háló- ebédlő és salon szoba butorok,

továbbá mindenféle más butorzatok, melyek a legelőnyösebben és legmérsékeltebb árak mellett kaphatók.

Képes árjegyzék kivánatra ingyen küldetik.

a romlásba visz s a melyen ha valaki megindul, csak nagy lelki erővel és becsületérzéssel képes élete folyását más, jobb irányba visszaterelni.

A régmult időkben nem adtak annyit a módira, a látszatra; nem akarták az emberek az egész világnak kimutogatni, hogy míjök-, mennyijök van a láda fiában. Csöndes boldogságot kerestek a házi tüzhely körül és találtak is. Mikor a fáradságos napi munka után, vagy egy heti dolog végeztével a családi körben pihente ki a gondos apa az ő testi törődöttségét, ott a családban találta fel munkája jutalmát s azt az erőt, a melytől szinte ujra megifjodva léphetett ki a munka folytatásához. — Most azonban ritka az ilyen ember, mint a fehér holló.

Korcsmázni, mulatni, dorbézolni, dáridókat csapni, — ez a jelszó járja. Persze, hogy igy aztán nem megy jól a dolog; nem pihentek az erők, kevesebb a munkakedv s több az adósság. A vége pedig a tönkrejutás, inség és nyomoruság.

Ez ellen kell tehát küzdeni. Csak addig nyujtózzunk, a meddig takarónk ér, akkor biztosan nyugodt, boldogabb életünk lehet s a csöndes megelégedettségben több lesz örömünk, mintha talán csábitóbb, de gonoszabb utakon haladva, az uraskodás szenvedélye kalauzol.

F. N.

A helyzethez.

A holt évad vége felé közeleg; a korai ősz, hüvös prognozisával, vándormadarak módjára a hazai fészekbe kergeti a társaságot, Budapest kezd élénkebben lüktetni, csak Politika ő nagysága kegyeskedik az idén nyári far-nient-jét meghosszabbitani.

A parlamentnek még egy egész hónap ideje van, hogy az utolsó küzdelmekben nagyon megviselt idegeit ismét impresszióképessé acélozza és államférfiak, mint politikusok buzgón ápolják a jól megérdemelt nyugalmat. Nem lehet tehát csodálni, ha a belpolitikára vonatkozólag csak szüken csergedeznek a hirek. A kabinetek ebben tudvalevően tökéletesen hasonlitanak azokhoz a nőkhöz, kiknek annál jobb a hirük, minél kevesebbet beszélnek róluk.

A magyarországi közvélemény mindamellett mégis foglalkozik politikával, hisz nem hiába vagyunk politikus nemzet, — s a legkisebb támaszpontból következtetéseket vonunk, terveket tárgyalunk, legsajátabb konjunkturáinkat mint fait accompli-kat tekintjük.

A kritika vágya, mely in politicis még szenvedélyesebben uralkodik, mint a szinházban, már egy csalóka eszmetársulás folytán is hozzájárúlhat, hogy sokkal a saison kezdete előtt tájékozódni akarunk a kormányférfiak nézetei és szándékai felől és habár ez annak idején az exposé utján amugy is megtörténik, a közönség rendesen várja a maga politikai hireit.

Nos, a Széll-kabinet csendben, de fáradhatatlanul dolgozik ismer programmja megvalósitásán. A nemzet ideális és gazdasági érdekeinek megóvása és ápolása ritka, de annál szebb egyetértésben, teljes méltánylásra talált a pártoknál és a kormány annal komolyabban szentelheti magát a munkának, miután nem csak hivatalosan, hanem tényleg is a nemzet óhajtásait és aspirációit képviseli.

A jövő évi költségvetés már össze van állitva s Lukács pénzügyminiszter személyes vezetése alatt most veszik utolsó revizió alá; a pénzügyi adminisztráció javitásának fontos kérdései törvényjavaslatok alakjában várják a parlamenti előterjesztést.

A mi a személyes kérdéseket illeti, a boulevard-publicisták élénken terjesztett hireit, a kabinetben történő változásokról, ők maguk is csupán mint kombinációkat lancirozzák és igy értékük szerint honorálják. Ennek a kacsatenyésztésnek mindenesetre megvolt az a jó következménye, hogy az ugynevezett Tisza-frakció, vagy helyesebben az expremier intim régi politikai barátai kereken kijelentették, hogy sem hajlandóságuk, sem szándékuk nincs a Széll-kabinet ellen fronde-ot csinálni és külön politikai szinezet nélkül nyiltan és tántorithatatlanul a szabadelvüség, a jog és a törvény zászlaja alatt a kormány oldalán fognak küzdeni.

Nagyobb az érdeklődés a delegációk iránt. Nálunk is hallható a komoly kérdés: vajjon az osztrák politika össze akarja-e, össze tudja-e magát szedni pártos helyzetéből, vonagló lethargijából. Az excessusok, demonstrációk és a közélet más, szelidebb nyilvánulásai a császári államban eléggé mutatják, hogy a politikai feloszlás mérge mindinkább behatol az állami organizmus szövetébe. A helyzet már tényleg oly nehéz, hogy az orvoslás egykori reményét a reménytelenség váltotta fel. A merev obstrukció a delegációválasztás kérdésében kinos kényszerhelyzetbe került: vagy feladja örök időkre ugyis tarthatatlan álláspontját, megelégedvén a nemzetiségi kérdés jobb, végleges megoldásának reményében egy kompromisszummal; vagy a feltétlen politikai abstinenciát választja a parlament választásánál a tartománygyülések utján, vagy a relativ abszolitizmust a parlamenti megrendszabályozás fenyegető octroyálásában, vagy végül — a teljes abszolutizmust.

Ha az osztrák politikusok hadjáratuk minden eshetőségét mérlegelik, nehezen juthatnak más következtetésekhez. Ott különben mindig bizonyos féltékenységgel hangsulyozzák a hadsereg érdekeinek ápolását; a tiszti fizetések emelésének éppen Ausztria a szószólója s ime a hadsereg elhülve látja, az illető javaslatok tökéletes előkészitése után Ausztriában a zürzavart, mely megfosztja őt a reménytől, hogy ez az égető kérdés hamarosan meg fog oldatni. Mert természetes, hogy ha a közös költségvetést nem delegációban, hanem Magyarországon a törvényhozás utján, Ausztriában a fatális 14. §. alapján kellene elintézni, ez csak lehetőleg redukáltan és az előző évi zárszámadások keretében történhetnék, annál inkább, mert nálunk — okkal, vagy sem, — mindenesetre arról beszélnek, hogy a parlamentben a hadi költségvetésre vonatkozólag a nemzeti aspirációkat alaposan előre léptetik. Másrészt közjogilag sem lenne logikus, a pragmatica sanctióból, az uralkodóval kötött paktumból folyó közösügyeket Ausztriában ugyanazzal a mértékkel mérni, mint a vám- és kereskedelmi szerződést, mely csupán a két állam törvényhozásának paktuma.

Ezek azok a kényszeritő okok, melyek vas logikával vonatkoznak a monarchia legközelebbi jövőjére.

Reméljük: békét kötnek s megválasztják a delegációt, mert ebben az egyetlen menedékben optimizmus és pessszimizmus okvetlen találkozik egymással.

— Mesél? Ugye, mesél édes, kedves Ambrus bácsi; olyan csillogó hintókról, fényes katonákról, selyemről, gyémántról, mik a napfényben ezerféle szineket szórnak...Ugye-e, édes Ambrus bácsi. Mint én a multkor. Tudja, akkor, mikor az elől a nagy mennydörgés és villámlás elől a kunyhóba szorultunk. Milyen fényes volt az a villám is!

Ambrus bácsi előbb fölette a szedret, aztán nagy komolyan feddé a lányt: nem szabad nekünk szegény embereknek olyanra még gondolni sem, kisértetbe esünk.

— Nem esem kisértetbe, édes Ambrus bácsi! — könyörgött a lányka.

— Hát maradj itt, mindjárt visszajövök.

— De mesél-e?

— Jól van, jó. Hát mesélek.

— Oh, aranyos, édes, kedves..

A lányka magára maradt, egy ideig még mozgolódott, aztán figyelmessé lett a parázs által, félrekotorva a hamut és belebámult abba a forró, izzó parázsba, mely oly furcsán jólesett lelkének, érezve azt, mintha benne égne. Látta a fényt, a csillogó ábrándot megvalósulva; — oh, ha neki egyszer olyan gyémántja, selyme lehetne!

— Te kócos, hát te mit csinálsz itt? — szól valaki a háta mögött, de nem hallja, mert a sistergő fény elbóditotta.

A legény halkan hozzálépdel, aztán hirtelen megcsókolja, mire a leány felijed és suttogva kérdi:

— Milyen szép az a fény... Minek is csókolt meg?!

— Hát akarsz olyan fényt?... Még szebbet? Selyem kendőt és fényes pénzeket?

A lány örömtől ragyogó szemekkel bámult a egényre.

— Akarok.

— Hát gyere velem.

Pillanat alatt után voltak. A legény átkarolta a Szászszorszép kislányka szüzi derekát, csókolta forrón szenvedélyesen és mesélt neki aranyos katonákról, — mert ő is volt katona, ő is volt nagy városban. És azt ígérte, hogy most odamennek, oda az erdő felé, hol a gyep puha, mint a pehely, hol az ölelés édes...és fog majd kapni aranynyal himzett selyem kendőket; a melyekben a rózsa és a nárcis illata érzik.

És oh, az a csók az az édes csók!... mint a mézbe fojtott nárcisz illata...

*

Derengeni kezdett. Lassan, szakgatottan. Eleinten a fák körvonalai bontakoztak ki a sötétségből azután pillanat alatt szint váltott minden s a szürke messzeségbe belopódzott az első fénysugár. Az ég szélén valami ijesztő nagy vörösség bujik elő, belebámul a nagyvilágba s kezd lassan föltelé kapaszkodni, mig végre teljes nagyságában látható a nap.

A hajnali szél csipdesni kezdé a leányka meztelen tagjait, melyeken felcsuszott a ruha. Egy szélroham felébreszté s ő felszökött fektéből. Agya bóditó érzéssel volt tele, valami furcsa csibadtságtól, melyet nem tudott magmagyarázni.

Gondolkozni kezdett; de alig emlékezett valamire. Egy legény hozta ide... miért?—nem tudja.

Leült a füre, de hirtelen felugrott ismét. Hamarosan kifutott az erdőből, ki a szabadba, ott megállt, belebámult a kék égre s a könny előtört szemeiből...sirt.

V. F.

A hazaszeretet oltára.

(P. C.) Az olimpusi játékokhoz hasonlóan, melyeken a klasszikus Hellasz fiai nemzeti istenségeiknek áldoztak, faji öntudatukat kifejtették és fajszeretetüket az athletika, a költészet és művészet pompásan szép versen e által erősitették, — modern kiállitásaink is egy-egy oltárt emelnek a hazaszeretetnek, bizalmat és reményt adnak anyagi és szellemi törekvéseinknek és gránit szilárd ragasztóval kötik össze a nép összes rétegeit.

A kulturális fejödés eszközei és utai nagyon sokfélék ugyan, de az alapgondolat, hogy ugymondjuk: a vezér motivum ugyanaz: a görögök olimpiádok szerint számitottak, mi a teljesitett munka mértéke szerint határozzuk meg az elmult korszakok értékét; de működésünknek a közszemlére való állitassi egyszerszersmind határkövei nemzeti életünknek.

Vasárnap, szeptember 3-án nyilik meg a szegedi mezögazdasági kiállitás nagy ünnepélyességgel. Teljes csendben, vásári reklamkürtök nélkül szorgalmasan és fáradhatatlanul dolgoztak előkelő férfiak e kiállitás rendezésén, hogy nemzeti munkánknak minél tökéletesebb képét nyujthassák. Hogy e munka nagy hasznát és rendkivüli fontosságát méltanyolni tudjuk, elég, ha ama segédeszközökre gondolunk, melyeket a sors a létért való nagy küzdelmehez hazánk Istenáldotta földjében adott kezeinkbe, és örömmel büszkeséggel látjuk, hogy nemzeti gazdaságunknak ez az alapja extensive és intensive üdvösen gyarapszik erőben és erősségben és igy folyton uj életnedveket képes juttatni az iparnak és kereskedelemnek.

Annál nagyobb a szegedi kiállitás fontossága nemzeti kulturánkra nézve. Örvendetes tünetet látjuk benne annak, hogy viruló metropolisunk nem abszorbeálja fajunk összes enerviáját, hogy az államhatalmon kivül is működnek motorikus erők, melyek az állami mindenhatóságnak üdvözitő panaceáját nem mindig és mindenütt hiszik, hogy alka mazni kell.

A szegedi kiállitás rendezőinek tetterős és sikeres működése eléggé bizonyitja, hogy nemcsak országunk szivében érzünk meleg életcsirákkal telitett vért, az egész szervezet nagy erein át is kering ez a drága nedv, üdén és dusan lüktet és tökéletesen közveti az anyagi és eszményi értékek szükséges cseréjet.

Szeged ek a hetvenkiencediki katasztrófa előtt volt már gynöyönyörű szep kiállitása, a mely messze felülmulta a vidéki kiállitások szokott szinvonalát és mint országos kiállitás teljes sikert vivott ki.

Évekkel később, midőn királyunk örök emlékezetü prólétai vigasztaló szavai: „Szeged szebb lesz, mint volt!“ teljesedésbe mentek; midőn Szeged miut az Alföld fővárosa hatalmasan fejlődik és Budapesten kivül hazánk legnagyobb emporiuma, ismét megnyilnak a nemzeti ideálok: a munka, a haladás, a béke gyümölcseinek csarnokai.

Szitsa ez a szép ünnep a jól teljesitett kötelesség felemelő érzelmét mint tetterőt és buzditást, — és mint szent tüz t, tartsa ébren polgártársaink szivében; belőle a földmivelés valamennyi ágában tanulságot, hasznot, tapasztalást!

A kiállitás áldásos hatásai képezik majd a legszebb elismerést, melyet annak rendezői szünet nélküli fáradságukért, derekas munkájukért és hazafias érdemeikért köszönet és megemlékezésképen arathatnak.

A város házából.

14385/899.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy Nagy-Kanizsa város 1899. évi fegyveradókivetési lajstroma az 1883. évi 44. t.-c. 16 és 18 §§. értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatal helyiségében közszemlére kitétetett oly célból, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekinthető, hogy az ellen észrevételét megtehesse és pedig:

A.) Azon adózók, kik az illető lajstromban megállapitott adónemmel már a mult évben is megvoltak róva, a lajstrom közszemlére kitételének napját — B.) azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapitott adóval folyó évben először rovattak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt irásban Nagy-Kanizsa város Tanácsánál benyujthassák.

Nagy-Kanizsán, 1899. aug hó 30-án'

NEU s. k. *LENGYEL LAJOS s. k.*
ellenőr. *h. polgármester.*

14574.899.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy Nagy-Kanizsa város 1899. évi hadmentességi díj kivetési lajstroma az 1883. évi 44. t.-c. 16 és 18 §§. értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatal kelyiségében közszemlére kitétetett oly célból, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekinthető, hogy az ellen észrevételét megtehesse és pedig:

A.) Azon adózók, kik az illető lajstromban megállapitott adónemmel már a mult évben is megvoltak róva, a lajstrom közszemlére kitételének napját — B.) azon adózók kik a kivetési lajstromban megállapitott adóval folyó évben először rovattak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt irásban a Zala-Egerszegi m. kir. Pénzügyigazgatóságnál benyujthassák.

Nagy-Kanizsán, 1899. aug. hó 30-án.

NEU s. k. *LENGYEL LAJOS s. k.*
ellenőr. *h. polgármester.*

HIREK.

— **Kinevezések.** A közoktatásügyi miniszter báró *Jeszenák* Anna és *Szakonyiné* Kinter Róza csáktornyai segédtanitónőket a X fizetési osztály harmadik fokozatába rendes tanitónőkké; *Glaser* Gyula, *Szüts* Imre, *Barta* Albert, *Farkas* Anna és *Rozs* Matild tanitókat, illetve tanitónőket a z.-szgróti ál. elemi népiskolához rendes tanitóileg tanitónőkké nevezte ki.

— **Eljegyzés.** *Milhofer* Odön nagykanizsai ékszerész leán át He vig kisasszonyt eljegyezte *Erdős* Arnold kereskedő Somogy-Csurzóról.

— **Galamboknak — Szegeden** *Starzsinszky* György galamboki körjegyző vezetése alatt ma vasárnap 40 galamboki földmives utrakelt, hogy a szegedi mezőgazdasági kiállitást megtekintse. A galambokiak nem fogják megbánni, mert sok szépet és hasznosat fognak látni. Elismerés illeti Starzsinszky körjegyzőt, hogy a földmivesek köréb n az érdeklődést ezen főleg mezőgazdaknak igen tanulmányos kiállitás iránt felkelteni tudta.

— **Temetés.** *Babics* Lajos m. kir. posta- és távirda tisztet augusztus hó 30 án helyezték örök nyugalomra. Koporsóján a következő feliratos koszoruk voltak: M. Kir. nagykanizsai posta és távirda tisztikara; M. Kir. nagykanizsai mozgó posta tisztikara: Isten veled — keresztanyád; A szerencsétlennek — Gr-cené; Eger unokánővérei; Isten vele — Lulu; Babics József nagybátyja.

— **Az alsólendvai templom állapota.** Az alsólendvai plébánia-templom, mint irják: annyira düledező állapotban van már, hogy kénytelenek voltak a templomot hivatalosan megvizsgálni. Miután összeroskadása minden pillanatban várható, a templomot hatósági rendeletre bezárták. A templomot le fogják bontani s helyére egy ujat és nagyobbat fognak épitení.

— **Főkapitányunk szabadságon.** Deák Péter rendőrfőkapitány három heti szabadságra ment. Hivatali helyettese Farkas Ferenc alkapitány.

— **A budapest-csáktornyai vasut bajai.** A kereskedelmi m. kir. miniszter Herczegh Mihály dr.nak, Kállay Gyulának és Pá ffy Andornak egy Budapesttől: Csáktornyáig vezetendő vasutvonalra az előmunkálati engedelem érvényét egy évre ismét — ki tudja hányadszor — meghosszabbitotta. Kiváncsian kérdezzük: lesz-e már ebből a vasutból egyszer valami, mert mint mondják ez a sokszori meghosszabbitás nem sok bizalmat kelt a vasut jövője iránt.

— **A gyilkos gyorsvonat.** A Nagy-Kanizsáról éjjel 12 óra 17 perckor induló 201. számu prágerhofi gyorsvonat augusztus hó 29-én igen véres utat tett meg. A kanizsai állomas közelében ketté vágta *Babics* Lajos posta- és távirda tisztet, ki szándékosan vetette magát a vonat kerekei alá. Egy órával később Csáktornya és Polstrau közt egy 40 évesnek látszó férfiut tépett apró darabokra a szaguldó gőzparipa, kinek kiléte eddig megállapitva nem lett. A hivatalos boncolás Csáktornyán ejtetett meg, mely azonban nem deritette ki a szétmarczangolt egyén kilétét. A biróság megindította ez iránt a nyomozást, mely hivatva van azt is kideritení: vajjon ez esetben is öngyilkosság avagy véletlen szerencsétlenség forog-e fenn.

— **A szent korona 900 éves jubileuma.** Esztergomból irják, hogy Vaszary Kolos hercegprimás ott tartózkodása alkalmából az esztergomi főkáptalan több tagjának részvételével értekezletet tartott az első magyar király megkoronáztatásának jövő évben tartandó kilencszázéves évfordulója tárgyában. Ezzel az ünneppel egybekösik az egyetemes kath. egyházi világünnep a magyar kath. egyház alapitásának 900 éves fordulója. A bizottsag több javaslatot tárgyalt, a mely a hármas ünnep jelentőségének legjobban megfelel. Esztergom városának, mint az ország hercegprimása székhelyének jut az a feladat, hogy ott az első magyar király megkoronáztatásának helyén a magyar királyságnak, az európai légrégibb monarchiának kilencszázéves fennállását külön is ünnepelje a magyar egyház alapitásának éppen oly emlékezetes fordulójával együtt. Ennek a helyi ünneplésnek a programmjat végleges en megállapitotta a fönteméltett értekezlet, mely szeptember derekán ül össze Budapesten, hogy a kath. autonómia ügyében is állást foglaljon. A püspöki értekezletnek a hercegprimás az országos ünneplés tárgyában oly javaslatokat log tenni, melyek a nagy nemzeti s hazafias megemlékezésen kivül alkalmasak lesznek a trón és nemzet, valamint állam s egyház között a hagyományos kapcsot méltó kifejezésre juttatni.

— **Dráma a szállóban.** Főbelőtte magát egy fővárosi intelligens fiatalember egy bukott leányért, mert nem vehette feleségül. Somogyi Antal, a ruggyanta-gyár tisztviselője az öngyilkos. Augusztus elsején egy hónapi szabadságot kapott s mindjárt az első nap megismerkedett a vásárcsarnokban egy kofaasszony szép leányával, Gög Juliannával, a ki még akkor rendőri felügyelet alatt volt. Magához vette s Bécsbe utazott vele. Nyolc nappal ezelőtt tért vissza a fővárosba s a Metropole-szálló negyedik emeletén bérelt egy szobát. Boldogan élt szeretőjével, ki annyira lebilincselte, hogy feleségül akarta venni. Be is jelentette tervét édesatyjának, a ki Balaton-Bogláron földbirtokos. Az öreg Somogyi rögtön Budapestre ment s el akarta választani fiát a rossz leánytól. Ez azonban nem sikerült neki. Somogyi Antalt nagyon elkeseritette a legyőzhetetlen akadály s elhatározta hogy megöli magát. Déli félkettőkor egy poharat adott a leánynak és kiküldte vizért a szobából.

— Néhány percig hadd folyjon a vizvezeték, legalább hideg lesz a viz.

Gög Julianna kiment, de egy perccel később revorverlövés hangzott a szobából, a mire visszarohant, kedvese a földön feküdt, kezében még füstölgött a revolver, jobb halántékából pedig patakzott a vér. A szálló cselédsége értesitette az öngyilkosságról a mentőket és a rendőrséget. A mire segitség érkezett, a szerencsétlen fiatalember meghalt. A boncoló intézetbe vitték. Gög Julianna pedig szépen felöltözködött az üres szobában és elment gyászruhát rendelni.

— **Az ártatlan.** K. napdijas megrongált vagyoni állapotára való tekintettel egy havi szabadságot kért s elment gyógyulást keresni a házasságközvetitőhöz. A komoly ügynök felütötte a nagykönyvet és szólt képpen:

— Sch. Paula kisasszony, B. város, huszesztendős, szőke, atyja füszerkereskedő, hozomány tizennégyezer forint. Tetszik?

— Hogyne. Csakhogy miért jönne hozzám egy gazdag leány?

— Azzal ne törődjék.

— Valami hűbnere lesz a dolognak; kérek meggondolásra időt.

A napdijas elutazott B. városba s mindenfelé kérdezősködött Paula kisasszonyról. Csak jót hallott róla. Végül elment a fűszerkereskedő konkurrenséhez.

— Hja, kedves uram, szólt hozzá a Fekete kutya, én nem tudok róla semmit, de menjen kérem a huszárkaszárnyába, majd a tiszt urak beszélnek róla.

A napdijas megnyugtatva tért vissza Budapestre, elvégre a konkurrens rágalma nem számit. Beállitott ujra a házasságközvetitőhöz.

— Elveszem a leányt.

— Nagyon helyes, gratulálok.

— Most már nem lépek vissza, de legyen szives megmondani, miért adják szegény emberhez azt a gazdag leányt. Mégis csak van egy kis bibije?

— Eskűszöm, hogy ártatlan. Olyan mint Dreyfus: az egész világ tudja hogy ártatlan, csak néhány katonatiszt vonja kétségbe.

— **Nyilvános köszönet és elszámolás.** A folyó évi „Szent-István"-napi, a felső templom javára rendezett népünnepély jövedelméből 249 frt 48 kr. (Kétszáznegyvenkilenc forint 48 krajcár) tiszta jövedelem maradt a templom alap javára. Midőn ezt a nagyérdemü közönségnek tudomás vétel végett bejelentenék, kedves kötelességet teljesitünk ez alkalommal, hogy mindazoknak, a kik akár élő állat küldésével akár más tárgyak ajándékozásával, ugy a t. Ipartestület, mint a Szabómunkások és szabómunkásnők szakegylete által kiküldött vigalomrendező bizottságok t. tagjainak, a kik az ünnepély rendezésében fáradtságot nem ismerő buzgósággal működtek közre, — a Kis-Kanizsai Polgári Zenekar t. tagjainak, a kik az ünnepély fényét összhangzó játékukkal emelték, — azon nagylelkü Urhölgyeknek, akik az ajándék tárgyak összegyüjtésében nagy önfeláldozással fáradoztak, végre Franz Lajos és Rezső uraknak, a kik a világitást díjtalanul szolgáltatták, — a templom épitő bizottság nevében hálás és őszinte köszönetet mondunk.

Az elnökség.

— **Gyümölcs- és általános kertészeti kiállitás Budapesten.** Az Orsz. Magyar Kertészeti Egyesület már tavaly őszszel szándékozott Budapesten egy kertészeti és gyümölcskiállitást rendezni, mely boldogult királynénk elhalálozása folytan hazánkat ért országos gyász miatt elhalasztatott. Az egyesület imént tartott választmányi ülésében egyhangulag elhatározta, hogy ezen kiállitást ezen őszön annál is inkább megtartja, miután Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter leiratában az egyesület támogatását helyezte kiállitásba. Ezen kiállitás f. évi October 7—15 fog a városligeti kereskedelmi muzeum (nagy iparcsarnok) épületében megtartatni és azon gyümölcsöt, szőlőt, zöldségféléket, fákat, kertészeti gépeket, terveket és eszközöket lehet kiállitani. A kiállitás a gyümölcsre és termékenyekre országos, a gépek és eszközökre nézve nemzetközi jellegü leend. Térdij nem fizettetik, de a kiállitandó tárgyak bérmentve lesznek beküldendők. A kiállitás egybe lesz kötve gyümölcs vásárral is, hol a közönség közvetlenül a termelőtől fogja gyümölcssükségletét beszerezhetni. Bejelentések szeptember hó 25-ig fogadtatnak el. Bejelentési iveket és programmot küld az Orsz. Magyar Kertészeti Egyesület titkári hivatala (IV. k. Koronaherceg-utca 16. sz.) valamint az orsz. gyümölcsészeti ministeri biztos (Földmivelésügyi ministerium) is. A gyümölcsvásárra a külföldi kereskedők is meghognak hivatni.

— **Udvari cim.** Göl-dorf Károlynak, a Krondorfi-savanyuviz kutvállalat tulajdonosának a cs. és kir. udvari szállitói cim legkegyelmesebben adományoztatott. E cimadományozás abban nyeri magyarázatát, hogy az előzékeny és minden irányban figyelmes szállitó buzgalmának sikerült kivivnia azt, hogy e kitünő üditő hatásu savanyuviz, nyélkoldó hatásánál fogva, mint élvezeti (tal az udvar által is elfogadtatott.

— **Népesedési mozgalom.** Az elmult augusztus hóban városunkban születtek összesen 67 gyermek és pedig: törvényes házasságból: 34 fiu és 23 leány; házasságon kivül: 4 fiu és 6 leány; egy esetben ikrek születtek még pedig leányok. Házasságkötés céljából 12 pár jelentkezett és 15 pár házasságot kötött. Halálozási esetek száma: 53, melyből 25 férfinemü, 27 nőnemü, 1 fiu gyermek pedig halva született.

1418./Eln: 1899. **Árlejtési hirdetmény.** A nagykanizsai kir. törvényszék elnöksége részéről közhirré tétetik, hogy a nagykanizsai kir. törvényszék s a területén levő kir. járásbiróságok és a nagykanizsai kir. ügyészség részére az 1900. 1901 és 1902 évekre évenkint szükséges 500. esetleg ennél nagyobb mennyiségü 560 grammos csomag Flóra stearin gyertya szállitásának biztositása végett 1899. évi október hó 7-én d. e. 10 órakor a kir. törvényszék elnöki helyiségében zárt ajánlattal egybekötött szóbeli árlejtés fog megtartatni, melyre a vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a megállapitott feltételeket a törvényszéki irodaigazgatói helyiségben megtudhatják.

Az ajánlattevők 20 frt bánatpénzt tartoznak a fentirt napig beadandó zárt ajánlatukhoz csatolni,

Az 1 koronás bélyeggel ellátandó zárt ajánlatokban annak kijelentése mellett, hogy a feltételeket ismerik 's azoknak magukat alávetik, a szállitandó gyertya elfogadásra ajánlott egységi ára számokkal és betükkel határozottan kiirandó.

Nagy-Kanizsán, 1899. évi aug. 26-án.

Mikos Géza,
kir. törvényszéki h. elnök.

— **Egy előkelő családnál egy vagy két iskolába járó leány teljes ellátásra elfogadtatik.**

— **Bővebbet e lap kiadóhivatalában.**

Anyakönyvi hirek

Mult héten bejegyzett születések.

Munkácsi György rk. kőmives: Rozália
Knauss István rk. földmives: István
Boronyai József rk. kőmives: Mária
Kovács Sándor rk. czimszabó mester: Mária
Marek Ferenc rk. cement munkás: Lipót
Aszwald Ferenc rk. kőmives: Gábor
Szláf István rk. vasuti segédmunkás: János
Csontik Ferenc rk. vasuti alkalmazott: Ferenc
Németh József rk. kőmives: Károly
Horváth István rk. földmives: Boldizsár
Frónor Katalin rk. szoba leány: Erzsébet
Varga József rk. földmives: József
Kálló Árpád evang. ref. szolga: Ferencz
Lang (Ivanec) Károly rk. kalauz: Mária
Horváth Terézia rk. házvezető: Ferenc
Bogdán Péter rk. tekenőjáró cigány: István

Házasságot kötöttek.

Pum Sándor r. k. kocsis — Bojtos Lujzával.
Hock János r. k. állami tanitó — Horváth Szidóniával.

Mult hét halottjai:

Kupics János r. k. cseléd fia, 7 hónapos: bélhurut.
Dobik Katalin férj. Marton Istvánné rk. czikós neje, 36 éves: vizkór.
Szakonyi Sándor rk. vasuti munkás fia 4 hónapos bélhurut.
Osvald Gábor rk. kőmives fia, élt hat órát: hörghurut.
Reinhofer László rk. helypénzszedő, 66 éves: agyszélhüdés.
Babics Lajos rk. posta- és távirdatiszt, 23 éves: öngyilkosság, vonat általi elgázolás.
Molnár Anna rk. napszámos, 16 éves: vesebaj.
Varga József ifj. rk. földmives fia, élt két órát: korai szülöttség.
Istéf József rk. földmives, 73 éves, szervi szivbaj.
Molczer Mária férj. Gödöllei Jánosné rk. 27 éves: tüdőgümőkór.
Malek Katalin férj. Farkas Sándorné rk. földmives neje, 60 éves; tüdőhurut.
Dominkó Anna rk. cseléd leánya, 1 hónapos: bélhurut.

Tanügy.

— Hivatalos. —

193|1899 sz.

A „Zalamegyei Alt Tanitótestület" valamennyi járási köre Tekintetes Elnökéhez.

A „Zalamegyei Alt. Tanitótestület" 1899. aug. 24-ikén, Tapolcán tartott rendes közgyüléséről szóló, alábbi jegyzőkönyvet tisztelettel megküldöm.

Őszinte üdvözlettel vagyok

Nagy-Kanizsán, 1899. szept. 2.

szerető kartársuk
Szalay Sándor s. k.
tantestületi elnök.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a Zalamegyei Alt. Tanitótestületnek 1899. augusztus hó 24-én Tapolcán tartott évi rendes közgyülésén. Jelen vannak: dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő és a tanitótestületi tagjai mintegy 200-an, továbbá Mányoky Gyula dr ügyvéd, Székely Emil th. főszolgabiró, Singer Bernát dr. főrabbi, Sträusz József káplán, Fischer Gyula dr. h. községi elnök, Grünberger Bernát, Kuttner Lipót, Pollák Adolf, Schwarc József, stb. mint vendégek.

Glazer Sándor, Tapolca város birája, ugy a saját, mint a város közönsége nevében a legmelegebb hangon üdvözli a megyei tanitótestületet a igaz örömének ad kifejezést, hogy 20 év után ujból Tapolca városát választotta közgyülése helyéül.

Szalay Sándor tant. elnök, megköszönvén Tapolca város elöljáróinak és közönségének a valóban szives fogadtatást, egy magas szárnyalásu, eszmékben gazdag beszédben foglalkozik azon eszmékkel és elvekkel, melyeket a tanitónak a népnevelés magasztos, de nehéz munkája közben követnie kell, hogy korunk nemzet-társadalmi viszonyaiban tátongó ür felett a szeretet és értelmi világosság fegyverével az áthidalást: az összekötő aranyhidat felépithesse. Foglalkozik továbbá a tantestületi közgyülések egyik magasabb céljával: a testületi közszellem ápolásával, mely nem a tanitói és nevelési eljárás azonosságában, egyöntetüségében nyilatkozik meg, hanem annak az eszménynek közösségében, mely a testületi tagok működésének minden mozzanatán és az összműködés hatamasabb erő-koncentration egyaránt átragyog s mely a közös munkát végezők, a közös célért küzdők belső világában érvényesülni szokott lélektani örök törvények szerint kibontakozik a tanitóságnak együtérző, együttgondolkozó lelkéből akkor, amikor az általánosabb jellegü nemzeti és társadalmi törekvéseknek, a kor életének érveresét figyelve, magasztos hivatásához közös erővel irányozó eszmét keres. Ezen irányozó eszme keresésének egy-egy mozzanata minden tanitói közgyülés, s igy a mai is, melyet azon hő óhajjal nyit meg, legyen az Ur áldása ily értelmü munkakodásán. Beszéde végén szive egész melegével üdvözli dr Ruzsicska Kálmán, kir. tanácsos, tanfelügyelőt a megye tanügyének és tanitóságának általánosan tisztelt és szeretett lelkes vezérét

Az általános eljenzéssel és tapssal fogadott nagyszabásu megnyitó beszéd után dr. Ruzsicska Kálmán kir tanácsos, tanfelügyelő, az ő szokott ragyogó szónoki erejével üdvözölte a megyei tantestületet, hü képet adva azon nagy haladásnak, melyet megyénk népoktatásügye az alatt a tizenöt év alatt elért, mióta ő áll élén.

A zajosan megtapsolt, megeljenzett gyönyörü beszéd után következett a tárgysorozat.

I. Miután a mult évi közgyülés jegyzőkönyve a járásköröknek megküldetett s az a járáskörök gyülésein már egész terjedelmében felolvastatott a közgyülés annak felolvasásától eláll s amennyi-

Tankönyvek iskolai iró és rajzszerek az összes tanintézetek részére FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében kaphatók NAGY-KANIZSÁN.

ben az akkor kiküldött hitelesítők közül Rozgonyi Lajos nkanizsai tagtárs az évfolyamán elhunyt, helyette Szabó István nkanizsai tagot küldi ki.

II. Poredus Antal tanf. lőjegyző, fölolvassa az elnök évi jelentését, melynek kapcsán elnök egyuttal jelenti, hogy a balatonfüredi közgyűlés határozatából kitolyólag a kponti elnökség megkereste: 1. Zalavármegye tek. törvényhatósági bizottságát a tanitók védelmére alkotandó megyei szabályrendelet tárgyában. 2. Az Orsz. Bizottságot: a.) a gazdasági tanfolyamok tökéletesbitése; b.) a tanitók állami képesitése; c.) a tanitói utadó eltörlése; és d.) a tanitók gyermekei részére szervezendő internátusok tárgyában. — A megyei törvényhatóságtól ugyan mindeddig végzés nem érkezett; mindazáltal örömmel vette tudomásul dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanf. ur ama kijelentését, hogy a tanitók védelmére alkotandó szabályrendelet ügyében a tárgyalások már folyamatban vannak.

Az Orsz. Bizottság, mig a gazdasági tanfolyamok tökéletesitése kérdésében kérvényezésre szükséget nem lát, mennyiben a miniszteriumban az inditványok szellemében, teljes jóakarattal foglalkoznak a kérdéssel, az internátusok ügyét pedig a Tanitók Házánál kapcsolatosan fogja tárgyalni; addig a tanitók állami képesitése tárgyában memorandumot, az utadó eltörlése tárgyában pedig kérvényt intéz a miniszteriumhoz. — Tudomásul vétetik.

III. A mai közgyűlés jkönyvének hitelesitésére elnök Mantuano Janka és Kondor József nagykanizsai tagtársakat küldte ki.

VI Hoffmann Mór nkanizsai tag, »Az uj népiskolai tanitójavaslat és annak ethikai vonatkozásai« cimü munkáját olvasta föl. Előadó a bevezetésben általánosságban szólva egy jó tanterv követelményeiről, rámutat azokra a részletekre, melyek az uj tantervet a régitől oly előnyösen megkülönböztetik s egybehasonlitja a régi és uj tantervben az egyes tantárgyakra nézve kitüzött célt, rámutatva mindenütt azokra az ethikai vonatkozásokra, melyek mint vörös vonal huzódnak végig az uj tantervjavaslaton, mely egyszer véglegesen megállapitva, uj korszakot van hivatva meginditani. Kimutatja továbbá, hogy az uj tanterv a régivel szemben határozottabban hangsulyozza a nevelést, amennyiben az előbbi szerint minden tantárgy a nemzeti, erkölcsi és vallásos nevelés szolgálatában is áll. Rámutat végre az egyes tantárgyak célszerü beosztására az egyes osztályokban, hol a tanterv készitői mindenütt tekintettel voltak a gyermek gondolatkörére, a történeti haladás elvére és a koncentrátió törvényére, miáltal az egymásután és az egymás mellett is helyesebb elvekre van fektetve. — A közgyűlés, a valóban tartalmas és mély tanulmányról tanuskodó fölolvasásért fölolvasónak jegyzőkönyvi köszönetét fejezi ki.

V. Novák Mihály z.-egerszegi tag, a »Tanitók Háza" érdekében olvasott fel, buzditván a tant. tagjait, hogy 25 frtos részes jegyeket irjanak alá a „Tanitók Háza« javára. — A közgyűlés Mencsey Károly a „Muraközi Tanitókör« elnökének felszólalása után az előértekezlet megállapodásához képest, hol Udvardy Ignác, zalaegerszegi felsőkereskedelmi iskolai igazgató, hivatkozott a tantestületnek egy régebbi közgyűlésén hozott határozatára, mely szerint az árváházi alapra eddig begyült összeg a „Tanitók Házára fordittatik, a „Tanitók Házá«-ban egy szobát biztosit a tantestület részére s e célból négyezer koronát a Tanitók háza javára kiutal Fölhivja továbbá a jkörőket, hogy a részes jegyek jegyzését illetőleg saját hatáskörükben eljárni szivesked jenek.

VI. Brauner Lajos csáktornyai tagtárs „A tanitói nyugdijtörvény reviziója a tanitók szolgálati idejének leszállitására való tekintettel" cimü tétel fölött tart szabad előadást. Előadó mindenek előtt szól a fizetésnek legalább oly mérvü rendezéséről, mely a XI. fizetési dijosztálynak felel meg. Visszapillantást vet hazánk régebbi és ujabb nyugdijtörvényeire s végül a következő inditványt terjeszti elő: „Keresse meg a tantestület a tanügyi kormányt: 1-ször, hogy a népoktatási törvény reviziója alkalmával az összes hazai tanitóság dijazását a törvényszerü korpótlékon kivül egyelőre a XI. dijosztály elvei szerint állapitsa meg, mert enélkül a tanitóhiány mindinkább érezhetővé lesz, s igy a tanitó hiányában, vagy a mostani fizetéssel megelégedő, a tanitó pályára lépő selejtesebb elemekkel a kitüzött nagy célt elérni nem lehet. 2-szor, hogy a nehéz — nemzetiségi vidéken kétszeresen nehéz — népiskolai tanitói pályára való tekintettel, hol a 40. szolgálati évet alig képes betölteni az elenyésző kisebbség, de ha betölti is, a meghaladott 55. életév után, kivált a testi rugékonyság hanyatlása s az öregséggel járó törődöttség miatt, a tanitó feladatának kellőképpen megfelelni nem képes, a teljes nyugdijjogosultságot a betöltött 35. szolgálati évhez kösse, ha másképpen nem lehet, magasabb nyugdijárulék árán. — Mencsey Károly csáktornyai tagtárs annál is inkább kéri a szolgálati időnek 35 évre való leszállitását, mert a millenáris II. egyetemes tanitó-kongresszuson a tanitóság azt kérelmezte, hogy a millenáris év a nyugdijazásnál 5 év számittassék s a miniszter ő Excellenciája a kérelem elől nem zárkózott el, hanem annak teljesitését a revizió idejére helyezte kilátásba. Még jogosabb a kérés azért is mert az 1870 előtt működött — nem tulkocu — a nyugdijalap kötelékeibe fölvett tanitók teljes fizetésüket nyugdijképpen 30 évi szolgálat után kapják meg. Ezeknek előrebocsátása után a következő pótinditványt adja be: Kérelmezzük a nyugdijreviziónál, hogy a rendszeres mellek illetmények (torna, ének, ismétlő iskola, ipariskola) után járó fizetés vagy tiszteletdij személyes pótlék cimén vétessenek be a nyugdiba a lakás átalánynyal együtt, mely után a járulékokat szivesen fogjuk fizetni. A közgyűlés, miután előadónak a valóban szép és tartalmas előadásért jegyzőkönyvileg mond köszönetet, az előadást a pótinditványnyal együtt memorandum alakjában terjeszti föl a Magyarországi Tanitók Országos Bizottságához.

VII. Kertész József nkanizsai tag, a nevmagyarositásról értekezett. Kimutatta, hogy mindazon ősök, kik hazánk politikai és kulturális küzdemeiben aktiv részt vettek, nemcsak testben és lélekben, hanem nevökben is magyarok voltak annál inkább szükségesnek tartja, hogy a tanitók, kikre ezen küzdelmekben alapvető munkát biz a nemzet, idegen hangzásu nevök helyett magyar nevet vegyenek föl. — A közgyűlés e előadónak szép és általános tetszéssel fogadott dolgozatáért jkönyvi köszönetet szavaz.

VIII. Kovács Miklós nkanizsai tag, az évzáró vizsgálatok eltörléséről olvas föl. Alapos tárgyalás után az évzáró vizsgák eltörlését s ezek helyett évzáró iskolai ünnepségek behozatalát inditványozza. — A közgyűlés Mencsey Károly és Feleki Alajos hozzájárulása után a Muraközi Tanitókörnek e tárgyban e foglalt álláspontját teszi magáévá s annak helyes megoldását a járási szakfelügyelőtől várja.

IX. Selmeczy Imre gelsei tag, „Az iskolaköteleztettségi kor és a gazgasági ismétlő iskolák" cimü dolgozatát olvasta fel. Az általános tetszéssel fogadott értekezés kapcsán a következő inditványt teszi: 1. A tankötelezettség a 7. életév betöltésével vegye kezdetét, s tartson a 13. életév betöltéséig. — 2. A felső két osztályban egyes reál-tantárgyakkal kapcsolatban gazdasági ismeretek is nyujtandók, de nem a reálisk rovására. 3. A mostani ismétlőiskola, mint ilyen megszüntetendő s helyébe a 13. életévtől a 15. életév betöltéséig kivétel nélkül, minden falu helyen 2 évig tartó gazdasági ismétlő-iskolák szerveztessenek, s ezek életbeléptetésére az illetékes hatóságok megkeresendők. — 4. Hogy a járások községi gazdasági ismétlő-iskolái között az egyöntetüség meglegyen, azok egymással szervi összefüggésben legyenek, minden járásban járási gazdasági ismétlő iskola szervezendő s ez a helyi viszonyoknak megfelelőleg, mint minta paraszigazdaság rendezendő be. — A közgyűlés az inditványokat magáévá teszi s azoknak az Országos Bizottsághoz leendő fölterjesztésével a központi elnökséget bizza meg.

X. A folyó ügyek során elnök bemutatja, Tóth Sándor perlaki áll. népisk. igazgató és társainak a kir. tanfe ügyelő urhoz intézet kérvényét, melyben hivatkozva a magas miniszteriumnak 1886. évi 180.95. számu rendeletére, melylyel a járáskörl gyülések alkalmára a fuvar és napidijak eltörültetik s csak az 1896 évi 26440 sz. rendelettel folyósittattak, ismét kérik ezen 10 évre esedékes tagságidijaiknak törlését. A kérvénnyel ugy a Muraközi Tanitókör választmánya mint a központi választmány behatóan foglalkozván, az ezen időből eredő hátralékos tagsági dijak elengedését illetve törlését méltányosnak találta ugyan, de a már előbb hozott elvi határozatánál fogva annak törlésére magát jogositotnak nem érezte s fölhivja közgyűlést, hogy e tárgyban határozatot hozni szivesked jék. — A közgyűlés a felhozott indokok alapján a kérelemnek helyet ád s a kérvényezőknek az 1886-tól 1896 ig terjedő időre fennmaradt hátralékos tagságidijaikat törölni határozta.

XI. Elnök jelenti, hogy a mult évi közgyűlés határozatából kifolyólag megkereste dr. Ruzsicska Kálmán kir. tan. tanfelügyelőt, miszerint szólitsa föl az a. lendvai és annak vidékén lakó állami és községi tanitókat, hogy vagy alakitsanak külön tanitói kört, vagy pedig a hozzájuk közelebb eső körhöz csatlakozzanak. Óhajsága fölhivására Kiss Dénes a. lendvai polg. isk. igazg. tanitóive, hogy az a. lendvai járáskörnek csak 16—18 tagja lenne, ennyi tágból álló egyesület pedig a legnagyobb valószinüség szerint csak tengődnék, célszerübbnek tartja, ha az uj kör helyett az egyes iskolák tanitói a hozzájuk közelebb eső jkörhöz csatlakoznak, egyben jelenti, hogy az a. lendvai kartársak a z.-egerszegi járáskörhöz kivánnak csatlakozni.

A közgyűlés az elnöki jelentést tudomásul veszi s kimondja, hogy az a.-lendvai járás állami és községi tanitói a zalaegerszegi járási körhöz, a zala-szent-gróti állami tanitók a sümegi járáskörhöz, a drávavásárhelyiek a Muraközi Tanitókörhöz, a letenyei járás állami és községi tanitói közelség szerint részben a nagykanizsai, részben a Muraközi Tanitókörhöz csatlakozzanak.

XII. Kertész József központi pénztáros előterjeszti a tantestületi pénztár állapotáról szóló jelentését, mely szerint 1888. dec. 31-ig a „Tanitók Háza« alapja az esedékes kamatokkal együtt 2056 frt 20 kr. (azaz kétezerötvenhat forint husz krajcár,) a pénztárkészlet pedig 235 frt 13 kr. azaz kétszázharmincöt forint tizenhárom krajcár.

Örvendetes tudomásul vétetik.

XIII. Az inditványok során olvastatik Csathó Alajos keszthelyi járáskör elnökének a központhoz áttett következő inditványa: „Az ½ részeknek köteles beküldése kapcsán inditványozza a jkör, hogy az alapszabályokban foglalt segélyezéseket amegyei központ az által segitse elő, hogy időnkint és sorrend szerint az egyes járási körőknek nyujtani pénztári fölöslegéből segélyösszegeket s ezeket a járási körök a saját belátásuk szerint közvetlenül forditsák az alapszabályokban megjelölt célokra. Ezt azzal indokolja a jkör, hogy az igazi nyomort csak a közvetlen tapasztalásból lehet megtudni és a segélyt üdvösen alkalmazni.—A központi választmány a keszthelyi jkör ebbeli inditványát magáévá teszi s a közgyűlés elé terjeszti olyképen, hogy mihelyt a központi pénztár viszonyai megengedik, az inditvány foganatositassék is. — A közgyűlés a központi választmánynak e tárgyban hozott határozati javaslatát magáévá teszi s határozattá emeli.

XIV. Szalay József nemesapati közs. kántortanitó, hivatkozva az 1898. évi XXVI. t.-c. 8.§-a mely a tanitói fizetések kiegészitésénél beszámitja ugyan a kántori illetményeket is, de nyugdijazatás esetén a kántorságért élvezett fizetésük után mégsem részesülnek nyugdijban. hivatkozva továbbá a kántorsághoz megkivántató kvalifikációra, azok végzésének terhes voltára, a következő inditványt terjeszti a közgyűlés elé:

«Mondja ki a Zalamegyei Alt. Tanitótestület közgyűlése, hogy nyugdijtörvényünk ez időszerinti intézkedését a kántortanitókra sérelmesnek találja, miért is azon kérelemmel fordul az Országos Bizottsághoz, hogy nyugdijtörvényünk revideálása alkalmával nagynevü közoktatásügyi miniszterünknél — aki annyi jelét adta a tanitók iránti jóindulatának, minden tekintélyük-és tehetségükkel odahassanak, hogy a tanitóknak a kántori teendőkért élvezett fizetésük is a nyugdijba teljesen beszámittassék."

A közgyűlés a kántortanitók nyugdijügyének méltányosabb rendezése tárgyában fölir az Országos Bizottsághoz.

XV. Hrusóczy Elek, hivatkozással a Zalavármegye közigazgatási bizottságának a tanitóknak gyűléseik alkalmára járó fuvar és napidijaik tárgyában hozott szabályrendeletére, nemkülönben az 1868 évi népoktatási törvények idevágó szakaszaira, melyeknek sok község vagy egyáltalán nem, vagy csak részben tesz eleget, s hogy ezen kötelezettségük alól a jövőben ki ne bujhassanak, a következő inditványt terjeszti adóközgyűlés elé: „Keresse meg a Zalamegyei Alt. Tanitótestület központi választmánya utján Zalamegye tek. közigazgatási bizottságát oly kérelemmel, hogy fentemlitett szabályrendeletét ujitsa meg azon hozzáadással, hogy a megyében levő összes tanitók necsak a járási, hanem a megyei gyűlések alkalmára is megfelelő fuvar- és napidijban részesittessenek."

A közgyülés az inditványhoz hozzájárulván, megbizza a központi elnökséget, miszerint keresse meg alamegye közigazgatási bizottságát, hogy a közgyülésre utazó tanitók fuvar és napidijaikra vonatkozó korábbi rendeletét megujitani sziveskedjék oly hozzáadással, hogy a megyében müködő összes községi és felekezeti tanitók necsak a járási hanem a megyei gyülésre is megfelelő fuvar- és napidijat kapjanak.

XVI. Brauner Lajos, csáktornyai tag inditványozza, hogy megyei gyülésekre ugy a meghivó a tárgysorozattal, mint a gyülés lefolyásáról való tudósitás a „Néptaritók Lapjában" közöltessék.

A közgyülés az inditvány foganatositásával a tantestületi főjegyzőt bizza meg.

XVII. Az előértekezlet megállapodásához képest a főjegyző évi tiszteletdiját a közgyülés 4 drb. 10 koronás aranyban állapitja meg.

XVIII. A központi választmány inditványára a közgyülés kimondja, hogy évi közgyülésein ezután mindig julius hó első felében tartja meg, hogy az általa hozott határozatok az Országos Bizottságnak augusztusban tartatni szokott nagy gyülésén már tárgyalhatok legyenek.

XIX. A jövő évi közgyülés helyéül egbanulag Sümeg jelöltetik, egyben Mencsey Károly inditványára a közgyülés Perlakot is fölveszi a közgyülési helyek sorrendjébe.

XX. Végül miután a közgyülés Tapolca városának és tanitóinak a szives fogadtatásért jegyzőkönyvileg is köszönetet mond, elnök a közgyülést berekeszti.

Kmf.

Poredus Antal s. k. tantestületi főjegyző. *Szalay Sándor* s. k. tantestületi elnök.

IRODALOM.

— **Állami italmérési jövedék.** Ezen cim alatt *Hoffmann* M. Mihály az „Adóügyi Szaklap" szerkesztője egy nagy gonddal és szakavultottsággal megirt kézi könyvet adott ki pénzügyi, közigazgatási tisztviselők, ügyvédek, bortermelők, italmérők és italárusitók számára. *A* munka, mely *Wekerle* Sándornak, mint az állami italmérési jövedék megalkotójának van ajánva; az állami italmérési jövedékre szóló 1899. évi XXV. t. cikket és ennek végrehajtása tárgyában kiadott utasitást, hő magyarázatokkal tartalmazza és igen könnyen áttekinthető. A munka élén tájékoztatóval szolgál a szerző és kiegészitti azt egy függelékkel, melyben az állami italmérési jövedékke kapcsolatos egyéb szabályokat ismerteti; végül megtalálják a különféle engedélyek iránti kérvény — engedély — kimutatás és fizetési mintákat. A könyvet mindazok, kiket az állami italmérési jövedék érdekel, utmutatóul igen előnyösen használhatják. Ára 1 frt 50 kr.

KÖZGAZDASÁG

— **A gabonaüzletről.** Többnapi áremelkedés után ma szünet állott be az árak fölfelé törekvésében, sőt az irányzat ismét lanyha lett! A fogyasztás ugyan még mindig tartózkodó, de a véleményvásárlások az utolsó napokban jelentékenyebbek voltak. Az árpaüzlet szünetel. Piaci áraink. buza 8 frt 40—50, rozs 6 frt 30—40. árpa 5 frt 60—6 frt 50, zab 5 frt, bükköny 5 frt. uj fehér bab 6 frt 50.

NYILTTÉR.

Henneberg-selyem 45 krtól

14 frt 65 krig méterenkent — csak akkor valódi, ha kézvetlen gyárainból rendeltetnek, — fekete, fehér és szinen, — a legdivatosabb mövés, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** potabér és vámmentesen, valamint házhoz szállitva, — **mintákkal pedig postafordulattal** küldenek,

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállitó) **Zürichben.** (1

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen fiam: *Lajos* temetése alkalmával különösen tisztelt kartársainak, kik személyes megjelenésükkel fájdalmainkat enyhiteni szivesked tek, továbbá kik részvétüket koszorudományokkal nyilvánitották, fogadják hálás köszönetünket.

Babics Antal és családja.

Laptulajdonos és kiadó:

FICSHEL FULÖP.

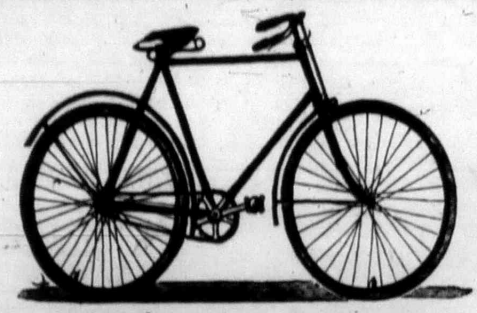

119—* KERÉKPÁR RAKTAR

UNGER ULLMANN ELEK

vaskereskedésében

NAGY-KANIZSAN.

a világhirü **„Premier helical"** kerékpárok

főképviselete és raktára.

Kitünő járásu és solid szerkezetü

UTIGÉPEK felszereléssel együtt

110 frttól felfelé.

Mindennemü kerékpár alkatrészek

dús választékban.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Szenvedő fiatal tértiak

ha meg akarnak szabadulni **gyötrő bajuktól**, és kellemetlen **betegségüket alaposan meg akarják gyógyitani**, használjanak kizárólagosan

Santal Egger-t,

mely rövid használat után meglepő sikert biztosit mindkét nemnél *a régi csőfolyást megszünteti.* 1 üveg ára 1 frt 50 kr., bérmentve 1 frt 70 kr., 3 üveg (egy kurára elegendő) 4 frt 50 kr bérmentve.

Óvás! *Tudományosan elismert tény*, hogy a *Santal hatása* ezen betegségeknél megbecsülhetetlen. Óvakodjunk tehát a drágább, de értéktelen idegen hangzásu készitményektől.

256—40

Fő- és étküldési raktár:

GYÓGYSZERTÁR a „NÁDORHOZ"

BUDAPEST. VI. kerület, Váczi-körut 17. szám.

Fabevásárlás.

Több ezer gyertyánfára

ugyszinten **több ezer kőris, barkócza** és **vadkörtefára** 12 czolnál vastagabb törzsekben, *azonnali készpénzfizetés ellen* vevők vagyunk. Esetleg kisebb menynyiségre is. Erdő tulajdonosok vagy közvetitők szivesked jenek levélileg fordulni

Hugo Weisz és Társa

fakereskedő czégnek TEMESVÁR.

E czégnél alkalmazást nyerhet több évre mint felügyelő vagy »expeditor«, olyan egyén, aki keményfaüzletben és erdőmunkában járatos. 238—6

Hirdetesek

felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Nagy-Kanizsán.

HUNGÁRIA

241—6

MŰTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE

IRODA: Széll Kálmán utcza 7. **MELIS és PINTÉR Szombathely.** IRODA: Széll Kálmán utcza 7.

SUPERFOSZFÁTOK

állati és ásványi eredetűek.

a legmegbizhatóbb, a legjobban bevált és a legolcsóbb foszforsavas trágyaszerek minden talajra alkalmasak.

Tartalmuznak 10—20% vizben oldható foszforsavat. Vegytartalomért szavatolunk.

Tekintettel e műtrágyák gyors hatására s igen nagy hozamképességére,

nélkülözhetlen az őszi vetéseknél.

Kétannyi mennyiségű citrátban oldható foszforsavval sem pótolható. Ajánlunk továbbá **Szöllőtrágya kompositiot,** mely mindenütt kitűnően bevált.

Csontliszteet, Chilisalétromot, ammoniak légenytrágyát, kálisót, kalisitot, különleges műtrágyákat, kapás és kalászos növények alá, präcipitált trágya és szuperfoszfát gyapszet herének trágyájául és az istállótrágya konzerválására; takarmánymeszet stb.

MELIS és PINTÉR, Szombathely. Széll Kálmán utcza 7. szám

M. kir. államvasutak gépgyárának, Melichár Ferencz cs. és kir. szab. vetőgépgyárának, Bächer Rudolf cs. és kir. szab. ekegyárának kizárólagos képviselősége.

Tejgazdasági gépek és eszközök, gazdasági magvak, összes gazdasági szükségleti czikkek.

Zsákok, ponyvák, olajok, zsiradékok elárusitása.

Különlegesség poloska balha-, konyhakovar-,

moly-, és háziállatok tetve ellen.

Kapható:

Nagy-Kanizsán:

Fesselhofer József
Armuth Nátháu
Balaton Testvérek
Deutsch Lajos
ifj. Fischer Ferencz
Marton és Huber
Neu és Klein
Rosenfeld Adolf és fia
Schlesinger Izidor
Schwarz és Tauber
Strém és Klein
Weiss és Schmidt

Bares:

Dorner S.
Fischer A.
Fried Lajos
Herczeg József

Barestelep

Breuer Ferencz
Fischer A.
Klein József
Mautner M. Béla
Neumann M.
Szabó Sándor
Weiss Sándor

Berzenczé:

Bauer I.
Kaufmann I. S.

Csurgó:

Kreissler Géza
Schwarz R.
Fischer Simon

Felső-Segesd:

Weiler V. és Samu

Kis Komárom:

Berger Miksa

Nagy-Atád:

Nádasi Alajos
Zaborsky Károly
Zabusek Károly
Rotter Bernát

Nagy-Récse

Dedinszky J. gyógysz

Pacsa:

Schleiffer M. G.

Perlak:

Kramarits Victor
Sosterics Pál.

Sümeg:

Bodis Mátyás
Darnay Kálmán
Márkus Salamon fia

Zacherlin

nem papirzacskóban!

Egyedül csupán üvegben valódi! 110—10

EZ A SZER IGAZÁN CSALHATATLAN, GYÖKERES SEGITSÉG MINDENNEMŰ FÉREG-PUSZTITÁSHOZ.

Padlózatok mázolásához

O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték felülmul minden más gyártmányt tartósság keménység és fény tekintetében.

O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték **szárad hat óra lefolyás alatt jótállás mellett.**

O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték sokkal kiadósabb mint bármely versenygyártmány; — 1 kgr. elegendő egy 16 négyzet méter terület egyszeri bemázolásához, —

tehát használatban a legolcsóbb.

RAKTÁRAK NAGY-KANIZSÁN:

228—10 **NEU és KLEIN** füszerkereskedésében — **FIALOVITS LAJOS** butor-raktárában.

Köszönetnyilvánitás.

Ő Fensége SALVATOR LIPÓT főherczeg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherczeg **rendkivül meg van elégedve** az asbesttalppal bélelt czipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e czipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más kösönöses czipőknél. Küldök egy pár vadász-czipőt, hogy annak a mintájára készitsenek másikat asbesttalpbélessel, ugyanannál a czipésznél a szám küldjék ide».

Hiszem, hogy e vadászczipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalonczipők.

Zágráb, 1898. julius hó 8-án. KRAHL, huszárkapitány

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási biróság elnöke, a következő sort irja:

Tisztelt Doktor úr!

Az asbestbetétü czipők kitünőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok megszünt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi tovább orvoslást nem igényel.

Szives tanácsát köszöni

Dánosou, 1897. évi september 17-én. Tisztelő hive

118—50 **WEKERLE SÁNDOR.**

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghülestől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után **a könnyebbül a járása** annak, ki czipőjé **dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbélessel látja el.**

Kettősvastagságu **1 frt 20** kr., egyszerü **60** kr., homoktalp **40** kr., **gyermekeknek fele.**

Az asbesttalpbélés kitünőségét legjobban bizonyitja, hogy **a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállitthatott.**

Szétküldés csakis utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágositások, prospectusok és köszönetnyilvánitások ingyen.

Viszonteladóknak megfelelő árengedmény.

Általános Asbestáru-gyár

betéti társaság

BUDAPEST, VI., Szív-utcza 18.

Egyedüli elárusitó raktár és képviseletünk **Nagy-Kanizsán:**

FRANK VILMOS

férfi- és gyermek-ruha, czipő és kalap raktárában.

Délzalai Takarékpénztár épület.

KITÜNTETVE

1896. Millenniumi kiállitáson arany érdemkeresztt és millenniumi nagy éremmel.
1897. Kisbéri nemzetközi vetőgépversenyen első dij: **állami aranyéremmel.**
Lévai nemzetközi vetőgépversenyen nagy üzemre; első dij: aranyéremmel.
1898. Hódmezővásárhelyi vetőgépversenyen első dij: aranyéremmel.
Marosvásárhelyi kiállitáson első dij: aranyéremmel.

Weiser J. C.

gazdasági gépgyára

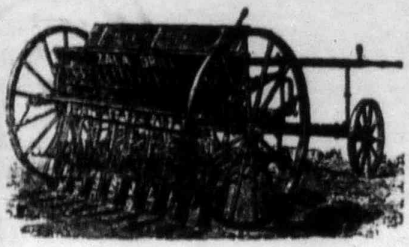

Nagy-Kanizsán.

Ajánlja:

MAGYARORSZÁG

legujabb és

LEGJOBB VETŐGÉPÉT,

szabad. kiváltható kapacsuklyokkal ellátott

sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

Zala-Drill

sorvetőgépét, továbbá szab. „**Perfecta**“ első és igen jó, könnyü vetőgépét; legjobb szerkezetü, több kiállitáson első dijjal kitüntetett Sack-rendszerü aczélekéit, boronáit, járványait, szénagyüjtőit, rostáit, trieurait, darálóit, szecska és répavágóit, kukoricza-morzsolóit és mindenféle gazdasági gépeit.

Elvállal malom- és vizvezeték-berendezéseket.

„Planet jr.“ rsz. kézi-toló répakapa és töltögető, á 10 frt.

177—20 **Árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Mörathon

ezen kitünő dohánykeverék mindenütt kapható.

Gyári raktár: Weber és Tsa Bpest VIII. Erzsébet-körut 19.

NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. urnál.

A [illegible] meghöditott minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészségessé teszi, a nicotin hatását elveszti és megszokás ösztönben nélkülözhetetlenné válik. 237.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1899.

Huszonhatodik évfolyam 72. szám.

Szerkesztőség: Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városházépület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyilttér petitsora 10 krajcár.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Bármentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899. | Felelős szerkesztő: Szalay Sándor. Szerkesztőtárs: Révész Lajos. | Csütörtök, szeptember 7.

Diplomás proletárok.

Az utóbbi három évtized óriásit lenditett Magyarország kulturalis fejlődésén.

Rohamosan haladtunk.

Majdnem természetellenes volt az ugrás.

A lázas kibontakozás hevében pusztán a sikerekre irányoztuk tekintetünket; törhetetlen akarattal küzdöttünk, hogy méltó helyet foglalhassunk el Európa müvelt államai között.

Századok hibáit korrigálták ki rövid idő alatt.

Éreztük magunkban az erőt, ismertünk fajunk nemes tulajdonságait.

A fejlődést erőszakos kezek gátolták meg nálunk mindig. De mihelyt elvonult a zivatoros századok felhője, az elnyomott erő nem maradt tovább rejtekében; helyet kért, munka-tért követelt magának.

Es a pihent erő szárnyakon haladt, mig méltó helyét el nem foglalta.

Ma már ott vagyunk, hogy nemcsak numerálunk, hanem ponderálunk is Európa államai között.

Amde a természet csak rendszeres fejlődést ismer. Az abnormalis haladás, az ugrás megboszulja magát.

A rohamos, lázas fejlődés nemes hevében hibákat, kellemetlen kinövéseket neveltünk. Ezeket immár tulságosan érezzük.

Az uj Magyarország megkedvelte a diplomát. E közben erről a papirról lassan-lassan lekopott az igazi szép cél idealizmusa Ma már nem cél, csupán csak eszköz. Eszköz arra, hogy valaki a könnyebb megélhetés kikötőjébe eljusson.

Csakhogy mire a könnyen hivő a hullámokon át partot ér, arra a szomoru tapasztalatra jut, hogy ott beláthatatlan nagy tömeg kavarog, kergetőzik csalódástól fanyar ábrázattal.

Az életben csak annyi a mienk, amennyit kiküzdünk. A diplomás azonban térfoglaló elszántsággal tör előre. Azt hiszi, hogy jogot nyert minden magassághoz. Sokáig küzdött érte és keservesen. Megkapta. E pillanattól fogva egyénisége megváltozott. Elérte, — nem a célt — az eszközt!

A diploma kiválósága elvesztette már nimbuszát. Ezt nálunk nem akarják észrevenni. A szülők nagy csoportba verődve döngetik a középiskolák kapuit. Rohanó századunkban ide gravitál mindenki. A verseny láza hajtja a tömegeket.

A tudományról az a hit, hogy szárnyakat növel, melylyel az egyén kiemelkedhetik a tömegből és feljuthat a letünt idők nagy alakjainak ragyogó magasába.

Egyik-másik széditő gyorsasággal fel is jut oda, de a mithologiai Ikarus sorsára jut. Lehull még széditőbb gyorsasággal.

Aki pedig sülyedni kezd, attól elfordulnak az emberek.

A középiskolák nevelik a diploma büszke koldusait.

Abból a szerencsétlen fiuból, kiből lehetett volna becsületes gépész, lakatos, asztalos vagy szijgyártó: ügyvédet orvost, mérnököt, szóval diplomás embert nevelnek szülői, holott a diplomás pályák már régen tulzsufoltak.

TARCA.

A szerelem áldozatai.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

Irta: **Fehér Lipót**

I.

Halász Ferenc lassu léptekkel indult egy közeli kávéház felé. Délután öt óra volt. A bankból jött, ahol a főkönyvelői állást töltötte be. Korrekt, kifogástalan modoru fiu volt, kit ugy főlöttesei mint hivatalnok társai egyformán szerettek és tisztelték. Azonkivül nagyon csinos ember is volt, szép is.

Ma este mulatni fognak. Igy határozták el a kollégák, meghatározva a találkozás helyét. Halász Ferenc az estí mulatságra gondolt, arca jó kedvet árult el, mi tagadás benne örült előre a kis lumpolásnak. Kell, hogy egyszer kiszakitsa magát az ember abból a közönséges mindennapi egyformaságból, kell itt-ott valami változatosság. Vigan dudorászta ezt a csintalan, felkapott kis nótát: „Özvegy vagyok, özvegy, bánatos kis özvegy"...

Az utca sarkon meglátott egy nyomorult asszonyt, kinek beesett sápadt arcából oly könyörgőn, oly rimánkodón szegeződött rá két könnyes fájdalmat kifejező szem. Mellette egy rongyokba bujtatott kis leány kapaszkodott, ugy hat éves lehetett. Helyes, szőke kis fejét, a lépcsőn ülő asszony vállára támasztotta és nagy gyermek szemeivel anyjára nézett kérőn, fájón. Az éhség fáj. Az asszony meg egy kis csecsemőt szorongatott karjaiban; nem is sirt a kis poronty, csak ugy belemeredt a levegőbe bágyadtan, aléltan. Az asszony hiába kinálgatta száraz emlőit, kiapadt szokból a tápláló anyatej. És a szegény nyomorult asszony csak nézett könyörgő tekintettek az arrajárókra; de mindenkinek oly sietős az u'ja nem igen veszik észre a könyörületre szorult szegényt.

Halász Ferenc nem sietett, felfogta az asszony tekintetét. Felfogta és megértette, és megsajnálta a szenvedő asszonyt. Hozzá lépett:

— Magáé az a két gyermek?

— Az enyémek jó uram.. de nem tudom meddig maradnak azok..., sóhajtott az asszony.

— Miért?

— Megöli őket az éhség. Két nap óta egy kis száraz kenyéren rágódunk és koldulni nem tudok szégyelek. Kőmives volt az uram... Az álvány leszakadt, és ő oda veszett. Adtaak kárpótlásul néhány forintot, éppen hogy az árendát kifizethettem. Aztán kidobtak az u'cára ezzel a szopós gyermekkel ..Elpusztulunk...el.. csak ezeknek adhatnék valamit enni. — S kétségbeesetten nézett a két gyermekre.

Halász Ferencnek a szive összeszorult. Nagy jövedelemmel biró ifju volt ő, az életet a könyebb a szebb oldaról ismerte csak. Megrendült ekkora nyomor láttára és odaadta a nála lévő pénzt mind a szegény asszonynak. Az könnyezve köszönte meg szemeivel; szólni alig birt.

Ekkor felülről tiszta hang csengett le:

„Brávó. derék ember!" Halász meglepetve tekintett fel; az első emeleti ablak nyitva volt, de senkitsem látott mellette. Vagy csak hallucinált? De ő jól hallotta és még mindig csengett a fülében „brávó, derék ember."

Elment a közeli kávéházig és annak oleanderei és zöld futókai között leste az ablakot türelemmel. A szegény asszony már eltávozott az ablak alól, midőn végre felőn dugta ki fejét egy ifju leány és azután egészen kihajolt. Szőke angyalfej volt. Mohón tapadtak Halász szemei a leány arcára, és jól emlékezetébe véste annak bájos, szép vonásait

Azután nagyobb sétát tett és hazafelé indult. A benyomások melyek lelkét érték, megzavarták az ő nyugodt, tiszta gondolatmenetét. Majd az a sápadt nő tünt fel lelki szemei előtt a két éhes gyermekkel, majd pedig a szép leány arcot látta. Azután maga elé rajzolta, mint eszik jóizűen mohón az a szegény aszony.., de nem, előbb gyermekeinek éhségét csillapitja. A picinek vesz tejet a másiknak levest... hisz ő magárol nem is beszélt, anyai szeretete háttérbe szoritotta saját szenvedését..., pedig ő is nagyon éhes lehetett.

Tankönyvek és iskolai iró és rajzszerek az összes tanintézetek részére FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében kaphatók NAGY-KANIZSÁN.

A tudomány ma édeskeveset jövedelmező e mellett a tudományos pályán működőtől a társadalom megköveteli, hogy uri módon éljen. És aki e követelése előtt meghajolva, anyagi erején tullép, — megborzong, valahányszor a fogház előtt elhalad.

Ha a társadalomban a fenntartó elemek aránytalanul helyezkednek el, megbomlik a rend és beall a zürzavar.

A tulzsufolt pályák proletárárjai előbb lesik, később kérik végül majd követelni fogják a kenyeret és kibontják a társadalmi forradalom piros lobogóját.

A szocialismus szele ott suhogott két év előtt az egyetem falai között.

Kiüzték. De vissza fog az oda suhanni lassan észrevétlenül.

A szegény szülők megvonják maguktól a mindennapi kenyeret is, hogy fiuk iskolába járhasson; lemondanak a legszükségesebbekről is, hogy diplomát szerezhessenek fiuknak.

A mamák, papák balga ábrándokkal nevelik a miniszereket, pedig nálunk összesen is csak tiz miniszter kell. A többi szerencsétlen miniszterből lesz azután tömérdek diplomás proletár.

A vármegye házából.

— Alispáni jelentés. —

Csertán Károly megyénk alispánja a szept. 11-ikén tartandó törv. bizottsági közgyülés elé e lefolyt félévről a következő jelentést terjeszti:

Méltóságos Gróf Főispán Ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyülés!

Az 1886. évi XXI-ik t.-c. 68. §-a s) pontjának, valamint az eddigi gyakorlatnak megfelelően van szerencsém vármegyénk közigazgatásának és az ezzel összefüggő ügyeknek állapotáról szóló jelentésemet, — mely ezen évi január hó 1-től julius hó végéig terjedő időszakot foglalja magában, a következőkben tisztelettel előterjeszteni:

A felnőttek közegészségügyi állapota általában elég jó, sőt a két utolsó hónapban kifogástalan volt. Igaz ugyan hogy április és májusban a tapolcai és z.-szent-gróthi járásokban az influenza még uralkodott, de enyhe lefolyással s minden egyébb szövődmény nélkül. A csáktornyai járásban és Nagy-Kanizsa r. t. városban a hólyagos himlő néhány esete mutatkozott, de az elsőfoku egészségügyi hatóság dicséretre méltó szigoru intézkedésével eme rágályos bántalom tovaterjedhetésének gát vettetett. Ezen kivül a légző és emesztő szervek hurutos bántalma, váltójáz, szórványosan észleltetett, de ezek is a legenyhébb tünetekkel s igy a lehető legnagyobb gyógyulási százalék mellett végződtek.

A gyermekek közegészségi állapota május és juniusban nem volt teljesen kielégitő, nem a gyakoribb megbetegedések miatt, hanem azért, mert mig a kanyaró, vörheny és fültőmirigylob több helyen járványosan lépett fel, addig a bélhurut szórványosan mutatkozott.

A bejelentésre kötelezett fertőző betegségek közül előfordult;

Roncsoló toroklob, vörheny, kanyaró, hólyagos himlő, bárányhimlő, hasihagymáz, hökhurut, fültőmirigylob, agygerinc-agyhártyalob, gyermekágyi láz, vérhas.

Szemcsés ködhártyalob, mely a perlaki, csáktornyai és alsó-lendvai járásokban tájkorósan uralkodik, a többi járások és r. t. városokban pedig szórványosan fordul elő, a félévi kimutatas szerint 2417 számmal szerepel, ebből gyógyult 343, távozott 16, gyógykezelés alatt maradt 2058.

A trachoma gyógyulási százaléka kevés ugyan, ennek oka azonban az, hogy eme bántalom ellen kizárólagos gyógyszerünk nincsen, mai eljárásunk mellett annak gyógyitása nemcsak hosszadalmas, hanem fájdalmas is; éppen azért a nép türelmet veszti s idegenkedik a rendelési helyen pontosan megjelenni és igy veszélyezteti nemcsak önmaga látását, hanem mások egészségét is, habár a hatóságok ugyszolván a lehetőt megteszik arra nézve, hogy a nép eme közönyet megszüntessék, mely mellett kivánatos volna még az is, hogy a trachomásokat kezelő orvosok odaadó működésükért méltányos elismerésben részesüljenek.

Bendőri boncolat teljesittetett 18-szor, külső hullaszemle rendőri tekintetből 41-szer, sulyos testi sértés bejelentetett 15, öngyilkosságot 19 egyén követett el, véletlen szerencsétlenség általi halálnak 34 egyén esett áldozatává, 13 elmebeteg szállittatott kórházba, veszett eb által 5 egyén maratott meg, kik védoltás céljából a budapesti „Pasteur" féle intézetbe szállittattak; szerencsétleg szülés előfordult 3 esetben; hét éven alulí gyermekek gyógykezeltetése elmulasztatott 183 esetben.

A vármegye főorvosa a tavasz és nyár folyamán a perlaki, csáktornyai, alsó-léndvai és z.-egerszegi trachomás betegeket egyenkint, ugyszintén a zala-egerszegi és nagykanizsai gyógyszertárakat jó eredményével, valamint a keszthelyi hévizi és bal. fürdőket megvizsgálta. — A hévizi gyógyfürdőnél tapasztalta, hogy mig az ottani berlő a multévben közegészségügyi tekintetből tett kifogásokat pótolni igyekszik, addig a bal.-füredi hiányos kutkezelése és csatornázása megszüntetésére nézve semmi sem történt.

Május hónap folyamán a csabrendeki fiókgyógyszertár a közforgalomnak átadatott, a dobronaki körorvos, ki állását a megélhetés nehézsége miatt elhagyni akarta, előterjesztésemre a trachomás betegek gyógykezeléseért a nagymélt. m. kir. Belügyminisztérium által évi 300 frt segélyben fog részesittetni. — Végre a nagym. m. kir. Belügyminisztérium szintén előterjesztésemre Alsó-Ledván egy állandó trachoma kórháza szándékozik felállitani, melynek megvalósulásá egyedül a megfelelő helyiség előteremtése késleltetí.

Jelentésemnek a közegészségügyet tárgyaló része kiegészitésül, van szerencsém a vármegye népesedési mozgalmának az állami anyakönyvvezetők kimutatásai alapján összeállitott számadatait a folyó évi Januar hó 1-től julius hó végéig terjedő időszakra az alábbiakban bemutatni.

Szolgabirói járások és rendezett tanácsu városok megnevezése	Szül.	Meghalt	Szaper.
Nagy-Kanizsa város tanácsa	470	411	59
Zala-Egerszeg „ „	165	145	20
Tapolcai főszolgabirói járás	902	850	52
Sümegi „ „	603	426	177
Z.-Szt-Gróthi „ „	545	354	191
Keszthelyi „ „	594	466	128
Kanizsai „ „	778	525	263
Pacsai „ „	628	442	186
Z.-Egerszegi „ „	697	411	256
Novai „ „	606	362	244
Letenyei „ „	637	384	243
Alsó Lendvai „ „	927	669	258
Perlaki „ „	851	664	187
Csáktornyai „ „	918	557	361
Összesen	9331	6706	2625

A hasznos házi állatok egészségi állapota a lefolyt idő alatt teljesen kielégitőnek nem mondható, mert mig az év első hónapjaiban, a sertésvész kivételével a házi állatok közt semmiféle betegség nem fordult elő, addig április, május, junius és julius hónapokban a vármegye több községében lépfenében elhullások, veszettség, rühkór, a lóállományban a tenyészbénaság és a kancák közt a hólyagos kiütések több esete fordult elő.

A sertésvész hol itt, hol ott, — egymástól legtávolabb eső helyeken, hol minden rágályozást

---

Majd eszébe jutott az esti mulatság. De mindjárt számüzte is a gondolatot. A pénzt a mit a lampolásra szánt ugy is oda adta. Jól tette, mondta egy belső hang.

Szobájába érve egy pohár vizet ivott és lefeküdt. Jól eső érzés járta át egész lényét. Nagyon megelégedett volt és eszébe jutott ismét az az aranyhaju ifju leányarc és ujra hallotta: »Brávó, derék ember.«

II.

A hivatal után az igazgató magához kérette Halász urat.

— Halász ur. K.-nak az ügyét még ma el kell intéznünk; kérem vegye magához a leveleket és jöjjön el hozzám, a lakásomra; ott végezünk.

Én azonnal jövök. Igen? lesz oly szives?

— Kérem direktor ur.

— Azután, ma nálam fog vacsorálni, ha tetszik.

Halász meghajolt s megköszönte a megtisztelteté st.

Kevés várfatra azután együtt hagyták el a hivatalt.

Az igazgató közepes termetű, erős barna ember volt; különösen a szemei soha sem nyugodtak vizonyos ponton. Nagy egoista és roppant nagyra págyó szellem lakozott benne. Máskülönben szimpatikus külsejű és becsületes ember. Nagy tudásá b.al imponált, s amit ő egyszer állitott abból nem engedett egy hajszálnyit sem.

Halász Ferenc szive nagyot dobbant, amint az igazgató azon ház kapujába fordult be, amelynek első emeleti ablakából tegnap, oly rejtélyesen dicsérte meg az a szőke fejű leány. Izgatottsága inkább még fokozódott amint a direktor egy első emeleti ajtó csengőjét megnyomta. Vajjon ki fog ajtót nyitani? Az igazgató leánya lenne az? Tudta, hogy van leánya, de nem volt tudomása arról, vajjon pici még a leányka, vagy férjhez menő-e már, avagy talán asszony. Összerezzent amint belülről megnyomták a kilincset; az ajtó feltárult. Nem ő volt. Csak valami szobaleány féle. Az igazgató az előszobából mindjárt a dolgozoszobájába vezette. Ott elhelyezkedtek és K... ügyének elintézésehez fogtak, de előbb tudatta a direktor, hogy v csorára vendégök lesz a főkönyvelő ur. — Halász Ferenc dolog közben gyakran figyelt, nem hallja-e meg azt az édesen csengő hangot, mely mindig fülében vibrált, ha reá gondolt a tegnapi szőke fejecskére. De csak eltompult hangok jutottak olykor füléhez és gyors léptek csikorgása a parketten.

Elvégezve a kérdéses dolgot az ebédbédlőbe indultak, néhány homályos termen keresztül.

Nem éppen pazar fényüzéssel de izléses eleganciával a secessiós divat követelményeinek megfelelően berendezett szobába léptek. Nyolcágu csillár vetett villamos fényt a már teritett asztalra.

Ép akkor nyilt meg az átelleni ajtó és Halász Ferenc maga előtt látta azt a leányt akinek vonásait tegnap emlékezetébe véste. De milyen szép volt! Karcsu arányos grácia-ermet, melyhez ugy simult rózsaszinű selyem ruha, mint ha reá lehelték volna, ovális arc, görög metszésű orr, remek szép, telt piros ajkak, gömbölyded áll és sötét kék igéző tekintetű, mélytüzű szemek hosszu pillákkal, mint kéklő tengerszem, melyet sötét fenyőerdők koszoruznak, az aranykent fénylő sürü szőke haj, melyben egy vörösen égő gránát fésü diszlett, mind, mind oly tökéletes szépséget alkottak, aminőkön rajta tapad a szem és a róluk leárado igézet szótlan csodálatra készt. — Ugy állt előtte szólanul, megzavartan Halász Ferenc. Az ő gyorsan működő éles eszével megérezte, hogy e leány döntő befolyást fog gyakorolni életére.

A leány pedig nem tudott elfojtani egy halk felkiáltást midőn Halászt megpillantotta. Vére mind átlátszó, finom arcbőre alá szaladt, és biborszinüvé festé azt, az oly váratlan, meglepő találkozás. Tehát a főkönyvelő ez a derék fiu, kinek képét az ő jóságos szive már tegnap magába zárta, kire a tegnapi nemes tette folytán annyiszor gondólt. Nagy örömöt érzett és valami titkos érzet megsugta neki is, megsejtette vele, hogy ez a férfiu más lesz majd ő neki, mint a a többiek.

A direktor bemutatta Ferencet, a leány örömmel nyujtott kezet:

— Hisz én már ugyis ismerem Halász urat, még pedig nagyon előnyösen; ő volt édes atyám, ki tegnap megkönyörült azon a szegény asszonyon Igazán nemes tett volt az öntől Halász ur, a sze-

nak esete ki van zárva, — üti, fel fejét, s folyton szaporodik ugyannyira, hogy mig május hónapban a vármegyének csak 7 községe, julius hó végével már 44 községe volt zárlat alat.

Jelenleg a vármegyének következő községei vannak sertésvész miatt zár alatt, u. m.: Akali 1 u., Alsó-Bajod 1 u., Alsó Zsid 6 u., Andráshida 1 u., A.-Páhok 1 u., Aszófő 1 u., B.-Mogyoród 1 u., B.-Szt.-György 1 u., Badacsony-Tomaj 1 u., Csapi 8 u., Döbréte 6 u., Egyeduta 1 u., Felső-Hahót 1 u., Ferencfalva-Mikófa 1 u., Felső-Páhok 3 u., Gelse 1 u., Gutorföld 1 u., Hegyesd 1 u., Hosszufalu 1 u., Keszthely 1 u., Köveskut 1 u., Kutfej 7 u., Mindszent-Kálla-Kisfalád 1 u., Monostor-Apáti 7 u., Medgyes 1 u., Nagy-Kanizsa 1 u., N.-Boldogasszonyfa 2 u., Petesháza 1 u., P.-Ederics 1 u., Réthát 1 u., Rigács 1 u., Sárhida 1 u., Sármellék 10 u., Sümeg 1 u., Szabar 8 u., Szent-András 1 u., Szt.-Jakab 12 u., Szt.-Kozmadombja 1 u., Szécsi-Sziget 1 u., Szent-Györgyvár 9 u., Szepetnek 2 u., Talián-Dörögd 5 u., Zala-Egerszeg 1 u., Zala-Szántó 1 u., ösz szesen 44 község.

A szarvasmarha, járlati- és kerekedelmi forgalmát illetőleg tisztelettel jelentem hogy folyó évi január hó 1-től julius 31-ig a központból az illető községi megbizottak részére kiadatott 157.688 db 5 kros és 52.808 db 3 kros marhajárlati ürláp, melyekért 9468 frt 50 krnyi szolgáltatott ki a m. kir. adóhivataloknak.

A folyó évi január hó 1-től julius hó 31-ig a vármegye területen előfordult tüzesetek száma 103 volt, melyeknél az összes elhamvasztott érték a hivatalos kárfelvételi jegyzőkönyvek szerint 116.903 frt 90 krt tett ki, ebből biztositva volt 78.517 frt 50 krnyi érték, s igy a biztositatlanul szenvedett kár 38 386 frt 40 krra rug.

A tűz keletkezésének oka a teljesitett vizsgálatok szerint 23 esetben gyujtogatás, 24 esetben gondatlanság, 5 esetben villámcsapás és 51 esetben kideritheten volt.

A személy és vagyonbiztonságot illetőleg tisztelettel jelentem, hogy Kolompár Hebegő Muki kóborcigány, ki pénz- és ruhanemű lopással vádoltatott, folyó évi julius hó 16-án éjjel fél 1 órakor a pozvai erdő szélén egy gabona kepében Kolompár Mari ágyasával feltaláltatott, s mint őt a járőr letartóztatni szándékozott, ellenszegült, mire a járőr őt egy szuronydöféssel megsebesitette, minek következtében julius 20-án meghalt, ágyasa pedig a zala-egerszegi kir. ügyészségnek átadatott.

Folyó évi julius hó 18-án este fél 9 óra táj-ban Nyary Kálmán pölöskei lakóhoz egy ismeretlen egyén beállitott azzal, hogy a barnaki majorból jött, hol ő béres, az ottani gazda parancsára bejelenteni, hogy a bika megdöglött a husával mit csináljanak.

Az ispán őt barnaki béresnek el nem ismervén, felelősségre vonta, mire az ismeretlen dolmánya alól egy forgópisztolyt vett elő, az ispán mellének szegezve, tőle pénzt követelt az ispán neki tárcájából 5, neje pedig 14 frtot átadott; az ispán fia a történtek láttára a szobából kiugrott, kire az ismeretlen egy lövést tett, de nem talált, s félve, hogy a kiszabadult fiu a cselédséget fellármázza, a pölöskei erdőbe menekült.

A csendőrség által erélyesen megejtett nyomozás után sikerült a tettest Zsohár Pál hahóti illetőségű rovott multu egyénben felfedezni, aki midőn a gálosi majorban letartóztatni szándékoltatott, fegyveresen ellenszegült, amennyiben az egyik csendőrt meglőtte, mire a csendőr járőr által agyonlövetett. —

A fentebb előszorolt sajnos eseteken kivül fordultak még elő a vármegye egész területén a betöréses és apróbb lopások, valamint a bisebb tolvajlások számos esetei; tettesei azonban a csendőrség által részben kinyomozva az illetékes hatóságoknak átadattak, részben nyomozás alatt állanak.

A m. kir. csendőri őrjáratok által a lefolyt időszak alatt letartóztatva lett; gyermekgyilkosságért 1, szándékos emberölésért 2, rablásért 4, gyujtogatásért 10, az ember élete és testi épsége elleni cselekményért 8, vagyon elleni cselekményért 10, közbizalomság-, közrend- és közszemérem elleni kihágásért 110, lopásért 81 egyén.

A vármegye területén mult évben előirásban volt egyenes adónak és hadmentességi díjnak esedékessé vált összegeiről, az ezekre teljesitett befizetésekről, ugy a fennálló tartozásokról következőket van szerencsém előterjeszteni:

A pénzügyi administratió terén fennakadás nincsen, minthogy azonban a lakósság csekély kis termését még nem értékesithette, az adók és egyéb kincstári követelések majd csak szeptember és október hónapban fognak nagyobb mérvben befolyni.

E helyütt vagyok bátor jelenteni, hogy a tek. közigazgatási bizottság folyó évi augusztus hó 8-án tartott ülésében a m. kir. pénzügyigazgató ur előterjesztése folytán vármegyénk 208 községe elle a felelősség kimondva lett.

A katona ügyeket illetőleg van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy a f. évi tősorozás f. évi April is 4-től junius 7-ig minden fennakadás nélkül befejeztetett a következő eredménynyel: az állitási lajstromba felvett állitás kötelesek száma 8126 volt, az ujoncjutalékra besoroztatott 1645, a póttartalékba besoroztatott beosztással a honvédséghez 376; az állitási lajstromba felvett állitáskötelesek közül visszahe yeztetett, fegyverképtelennek találtatott, mint mindenkorra alkalmatlan töröltetett stb. 5154, a tősorozástól távol mara t 951, teljesen ismeretlen 364.

Közgazdasági viszonyainkra vállalkozólag a következőket vagyok bátor előterjeszteni:

Az időjárás a mezőgazdaságra eleinte kedvező volt, később azonban a gyakori s hosszan tartó esőzések a gabonát megdöntötték, minek következtében helyenként nemcsak mennyiségileg volt gyengébb a termés, hanem minőségileg is, több helyütt ugyanis meglehetősen nagy az átlagmely a közepestől messze áll, vagyis pl. a buza, termés hozama kat. holdankint alig volt itt-ott 4—6 m. mázsa közöjt és néhol még a sulyegység alatta is maradt normális átlagnak.

A tavaszi vetemények közül a tengeri és burgonya jól áll, s ha valami elemi csapás közbe nem jön, ezekből elég jó termésre van kilátás; — a szőlő szintén szépen mutat, de a lisztharmat sokfelé pusztit, s tetemes kárt okoz, bár a gazdák védekeznek ellene, miért is a termés kilátás az utóbbi időben nagyban csökkent.

A gyümölcs folytont férgesedik és erősen hull. A terméskilátás napról napra hanyatlik. Leginkább még szilva, másutt alma- és körtéből mutatkozik némi termés.

A mesterséges takarmány az utóbbi száraz időjárást megsinylette; bár a lóhere és lucerna még jól türte az esőhiányt. A sarju, főleg a dombos vidékeken elsült és csak gyenge termést igér. Kaszálását sok helyen megkezdték. — A fentiek előrebocsátásával, bár a lakósság anyagi helyzete jelenleg türhető, a közgazdasági helyzetet jónak nem mondhatom, mert a termények alacsony piaci ára, különösen a kisgazdákat, kik forgó tőke hiányában, részint köztartozásaik, részint egyéni kötelezettségeik folytán terményeket azonnal eladni kénytelenek, egy hosszu gazdasági éven keresztül erős megpróbáltatásnak teszi ki.

A törvényhatósági közutak állapotáról a következőket van szerencsém jelenteni:

A törvényhatósági közutak fenntartására az 1899. évre szükséges fedanyag a járási utbizottságot meghallgatása mellett megállapittatván, s a vonatkozó felosztási tervezet a tek. közig. bizottság által szabályszerűen jóváhagyatván, s fedanyag szállitás kellő időben megkezdetett, oly erővel eszközöltetett, hogy annak nagyrésze az utbizottsági tag urak közreműködésével már át is vétetett.

Az 1899—1900 évi közuti költségelőirányzat terhére foganatositandó műtárgy javitások és ujból épitésekre a kir. államépitészeti hivatal a szükséges müszaki müveleteket elkészitette, s miután azok illetékes helyen jóváhagyattak, a munkálatok végrehajtása árlejtés utján biztositatott,

Nevezetesebb épitkezések a következők: a tördemicz—b.-tomaji tvh. közut 3—3. 200. km. szakaszának szabályozása, az első-lendva—letenyei uton levő 16. számu, és a lenti—regedei uton levő 17. számu, a zala-egerszeg—bak—becsehelyi uton levő 87. számu, a keszthely—szent-mihály—baki uton levő 6. számu és a

---

gény nő nevében én is köszönetet mondok önnek szólt Ferenc felé fordulva, mosolygón emelve arcára szemeit.

Ferenc gyönyörrel élvezte a csengő hang zenéjét s elragadtatással felelt:

— Meg is kaptam érte méltó jutalmamat a magasból — és feltekintett mosolygva, — brávó, derék ember, csengett le felülről és én mindig hallom e három szót és fülembe fog csengeni egész életemen át, folyton minden időben és csak a jóra fog buzditani.

— Tehát az isten nyilatkozott meg önnek felülről, ön egy kiválasztott ember Halász ur, szólt pajkosan trefálva a leány.

— Ha nem is maga az Isten, de egy angyal volt bizonyára ki hozzám szólt felülről, válaszolt Ferenc.

— Nem hallgat el...á itt jön édes anyám... Bemutatoztak és nagyon kellemesen szórakoztak a vacsora közben. A leány elragadó szeretetre méltósággal tüntette ki Ferencet; ki viszont minden elkövetett, hogy a leányt mulattassa. Sikerült is neki: a szülők tartózkodóbbak voltak Halászszal szemben.

Vacsora után Stefánia, igy hivták a leányt — kérdezte Ferenctől.

— Jártas valami zenében?

— Igen, tudok zongorázni. Szeretem a zongorát, mert a legtökéletesebb hangszer.

— Helyes, játszunk valami négykezest

A másik szobában felcsavarták a lámpákat és nemsokára felhangzott Jules Schulhofnak egy gyönyörű, kellemes zenéjű keringője. A leány szülői is élvezettel hallgatták a szép zenet, melynek végeztével Stefánia és Ferenc nem győztek eléggé dicsérni egymás játékát.

A leány meghivva a fiatal embert máskorra is és midőn bucsut vettek, kicsit tovább maradt a leány keze Ferencében és mindketten érezték, hogy a fakadó szerelem, lágy fuvalma megérintette lelköket és édesen bizsergette meg az ifjan hevülő vért ereikben.

Azután többször találkoztak. A zsuriokon, a séták közben, a táncteremben, a jégen örömmel adtak egymásnak találkát. Az az ideális, igazi, tiszta szerelem, mely betölti üdvöt adó magasztosságával a szerető lelket s mely végtelen nagyságával és mennyei bűbájának varázshatalmával az egekig szárnyal, összehozta őket, szükségét éreztette velök, hogy egymás közellétét élvezzék és e boldogitó közellétnek mindenekfölött ingerlő varázsát kivánta, vágyta testöknek, lelköknek, szivöknek legkisebb porcikája.

Egyszer tott ülnek ismét a zongora mellett, mikor Ferenc megfogta a leány kezét és szivére nyomta:

— Stefánia...mondta rezgő hangon és ráemelte csillogó szemeit a leányra. Oly sokat mondtak annyit elárultak a szemek, hogy Stefánia megértette azoknak beszédét; a tekintetök egybe tapadt, a szemekből kiáradó hipnótikus erővel ható delej, huzta, vonta őket egymáshoz. Ferenc átfogta a leány vállát ott, a hol a finom csipke epolette omlott a vállára:

— Stefánia — szólt lágyan — azt kérdezte előbb, hogy boldog vagyok-e, majd szenvedélyes hangon folytatta, boldog vagyok igen, az én egyedülí boldogságom te vagy Stefánia, te, akit imádatszerű, végtelen szerelemmel szeretlek, te aki bálványozott Istenem vagy és kinek csodálatos, igézetteli termetét most átfogva tartja karom. Érzem testednek éltető melegét, kezed megremeg az enyémben, Stefánia tündöklő szemed visszatükrözi, hogy te is szeretsz. Szeretünk... ugye, mond ki te is, hogy szeretsz. És még tovább, suttogott a fiu a szerelem nyelvén és Stefánia aranyos feje ott pihent a szeretett férfiu vállán. Ferenc érezte a leány hajából kiáradó illatot, hallotta amint leheletszerű hangon, önfeledt gyönyörrel sugta:

— Ferenc...többet nem mondott, nem mondhatott. A fiu arcán érezte a leány meleg leheletét, s lángra gyujtotta benne a vért, az édes arcnak észrabló közelléte megbüvölte és ajka mohón tapadt a leány ajkaira.

E mámoros, szerelmes csókban a leány lelke átment az ő szivébe.

Es ekkor lépett a szobába a leánynak az anyja s megállt az ajtó küszöbén elsápadtan a rémülettől.

A fiatalok pedig bibor szinü arccal igyekeztek megütni néhány akkordot és idegesen reszkető kézzel lapozgatták a hangjegyeket.

Az igazgatóné szigoru hangon szólalt meg:

— Stefánia! távozzál szobádba azonnal!

A leány tétovázva kellt fel, majd szemeit nem merve felemelni hirtelen szobájába futott.

gyülevész—galamboki uton levő 82. számu hidak ujbóli épitése.

A gyülevész—galamboki uton levő 6-ik számu hid, — továbbá a badacsonyi- és révfülöpi kikötők javitása.

A légrád--hukoveci közut 0—1 km. szakaszának a Dráva folyó elleni megvédése céljábó partvédmü és sarkanytyu épitése. A Keszthelytől —Hévizig terjedő utszakaszok- és a zala-egerszeg —zalaberi tvh. utak 0.7—6 km. szakaszának hengerezése. Ezeken kivül 14 db. betoncső lerakása és ugy fa-, valamint kőhidakon kisebbszerü javitások.

A törv. közutak állapota teljesen kielégitő, s az utak és műtárgyak elemi csapások folytán a folyó évben kivételesen s csak egyes helyeken szenvedtek rongálásokat.

Az utadót nem fizetők, de közmunka teljesitésére kötelezett egyének a reájuk kirótt munkának egy részét teljesitették.

Vasut-, posta és távirda ügyek terén emlitésre méltó esemény nem fordult elő.

Az 1899. évi törvényhatósági utadó kivetéséről, befizetéséről és az 1899. évi julius hó 31-én maradt hátralékról az alábbi kimutatást vagyok bátor előterjeszteni:

A megyei törzsvagyon áll 1564 frt 76 kr. takarékpénztári betét és 250 frt magánkötvényből, készpénz tulkiadás 16 frt 83 kr., cselekvő hátralék 1782 frt 22 kr., vagyis tiszta cselekvő vagyon 3580 frt 15 kr.

A varmegye házi és árvapénztárainak törvény által rendelt havi vizsgálatait a bizottság közbejöttével teljesitvén, az arról szóló hivatalo jegyzőkönyveket ./. alatt tisztelettel bemutatom.

Van szerencsém a tek. bizottsági közgyülésnek bejelenteni, hogy Szent-Iványi Géza vármegyei V-ik aljegyző a kincstári jogügyek igazgatósághoz fogalmazó gyakornokká kineveztetvén, nevezettet, tekintettel arra, hogy állását sürgősen elfoglalni kellett, a tek törvényhatósági bizottsági közgyülés utólagos jóváhagyásának fenntartásával a hivatalos teendők teljesitése alól folyó évi julius hó 15-ével felmentettem; tiszteletteel kérem a tek. bizottsági közgyülést, hogy Szent-Iványi Géza vármegyei V-ik aljegyzői állásától végleges en felmenteni, s erről határozatilag értesiteni méltóztassék.

Bátor vagyok egyuttal a tek. bizottsági közgyülésnek tudomására hozni, hogy Szent-Iványi Géza V-ik aljegyzőnek kinevezése folytán megüresedett vármegyei V-ik aljegyzői állásra Gajáry Lajos árvaszéki aljegyzőt, s ennek helyére Kaufman Mátyás pécsi lakóst volt kegyes főispán ur Őméltósága ideiglenesen helyettesiteni.

Végül van szerencsém a vármegyei közigazgatás összes központi és járási hivatalnoknak, valamint a vármegyei árvaszéknek ügyforgalmi kimutatását a folyó evi január hó 1-től, julius hó 31-ig terjedő időszakra következőkben előterjeszteni:

Zala-Egerszegen, 1899. évi augusztus hó 21 én.

Csertán Károly s. k.,
Zalamegye alispánja.

HIREK.

— **Gyászhir.** Lapunk zártakor vesszük a megdöbbentő és lesujtó hirt, hogy egy a közügyek terén fáradhatatlan tevékenységü férfiut ragadott el hirtelen a kegyetlen halál. — *Sümegi* Kálmán az »Első magy. ált. biztositó társaság szegedi vezérügynökségének titkára szombaton d. e. szivszélhüdés következtében hirtelen elhunyt Sümegi Kálmán, ki városunkból helyeztetett a szegedi vezérügynökség élére, itt tartózkodása alatt pezsgőbb, elevenebb életet hozott városunk társadalmi életébe s a közügyek lelkes és tevékeny bajnoka volt mindvégig. Ő alapitotta az „Irodalmi és Müvészeti kört" mely egyesület az ő elnöklete alatt oly szép reményekkel biztatott. Kiváló tulajdonságai, fáradhatatlan és ügybuzgó tevékenysége folytán Szegeden is nagy tekintélyt vivott ki magának és e munkássága és áldás dus élete közepette szóllittatott el a derék hazafiu, az élők sorából. Jövő számunkban több helyet szentelünk az elhunyt emlékezetének.

— **Csurgó ünnepe** A „Csurgó és Vidéke" irja: Csurgónk napról napra szebb. Az utczai lámpák számát megkétszerezték; kőhalmazainkat már nagyban törik. A gimnázium felé eső teret megszabaditják kopottas füvétől, a mi szintén csak helyeselhető. — És hogy magát a gimnáziumot emlitsük, az kivül belül egyaránt szépen fest. A szabad tornatér a legmodernebb igényeket is teljesen kielégiti. A szabad tornázáshoz szükséges minden szer megvan és magvan mindaz, a mi a szabadban való játékhoz megkivántatik, Azonkivül a gimnázium minden termét és folyosóit izlésesen kifestették: ugy hogy bárki is megtekinti a gimnáziumot és környékét, mindenesetre bizonyos jól eső örömmel szemléli azt. — Napnap után uj és uj vendégek jelentkeznek es vendégeinket elszállásoló bizottság is nagy buzgalommal működik. Az óvárosban körülbelül 180 vendég—talál elhelyezést, az uj városban pedig még többen találnak barátságos hajlékra. Értesülésünk szerint nemcsak a dunántuli protestáns intézetek képviseltetik magukat ünnepünkön, hanem a szomszédos kaposvári és a nagykanizsai piárista főgimnázium tanári karai is. Vendégeink közül Antal Gábor ev. ref. püspökünk, Tisza Kálmán világi ker. főgondnokunk és Darányi miniszter ur szeptember 13-án délután 5 órakor érkeznek városunkba. Gondoljuk, hogy addigra a még rendbehozandókat is rendbahozzuk és hogy kü sőleg is fényes legyen ilusztris vendégeink fogadtatása, arról is gondoskodunk.

— **Kun falu Somogyvármegyében.** A veszprémi püspök a görgetegi 320 holdas uradalmat eladta ötven kun-szent-mártoni embernek, kik ennélfogva családostól átköltöznek Görgetegre, hol a megvett birtokon falut alapitanak. Somogyvármegye bizonyára nyerni fog a tiszta magyar faju, erős nép betelepedésével, kiknek hires szorgalma előre láthatólag győzedelmeskedni fog a görgetegi föld mostohaságán s a vármegye közepén levő sivatagban virágzó kulturát fog teremteni. Hir szerint e vétel hallatára a Görgetegget szomszédos községek felülajánlatot nyujtottak be a kormányhoz, hogy a kunokat lelicitálják. Nem valószinü azonban, hogy a miniszter ez elkésett ajánlatot figyelembe veszi, mert a kunok letelepedése Görgetegen nagyon is beleillik abba a politikába, melylyel az alföld népfölöslegét elosztani akarják.

— **Hamuvá lett istenáldása.** A miért arcának verejtékét hullatja, a miért hónapokon át küld fohászt istenéhez a szegény földmives, a mit örömtől dagadozó kebellel gyüjt keresztbe: a learatott gabonát hamvasztotta el a tüz egy ember könyelműsége és vigyázatlansága folytán. Mult hó 23-án d. u. 4 órakor *Puszta-Magyarod* község szélén a lakosság által összehordott s keresztbe rakott gabonakazlak kigyultak és tizenöt gazdákak évi gabonatermése 4116 frt értékben lett rövid idő leteltével hamuvá. Elégett még *Hoffman* Béla földbirtokosnak egy cséplőgépe is 2100 frt értékben. A gép biztositva volt; de az elégett gabonát csak egy-két gazda biztositotta, mintegy 735 frt erejéig A meginditott vizsgálat során kiderült, hogy a tüz keletkezése a cséplőgépnél működő gépész mulasztásaul róható fel. Többen figyelmeztették már a gépészt, hogy a gőzgép kürtjéből kiröppenő szikra ruhájokat meggyujtotta, tehát veszélyben van a felhalmozott gabona is De a gépész nem vetett ügyet a figyelmeztetésekre és igy a szerencsétlenség megtörtént. A gépész feljelentetett az illetékes hatóságnál.

— **Megtámadott kerékpáros.** Bánok-Szt.-Györgyön m. hó 25-én *Dukász* Gyula budapesti lakós gondtalanul karikázott a falu utcáján. *Eberhart* Gyula ottani plébános nagy harapós kutyája morogva adott ellenséges érzületének kifejezést és mindenesetre ellenségnek tartotta a közeledő biciklistát, mert nagy dühösen neki ugrott. A kerékpáros a hirtelen megtámadtatás folytán felborult gépestől és bal kezén sulyos sérülést szenvedett. Minthogy az *esetnek* tanui is voltak, az orvosi látlelet beszolgáltatása mellett jelentés tétetett a letenyei szolgabirói hivatalnál.

— **Állandó gazdasági tudósító.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter *Lukács* István letenyei lakóst vármegyénk letenyei járására nézve a gazdasági tudósitói tiszttel biztta meg.

— **Halálos párbaj.** *Stefulj* József drávacsányi lakós összeveszett *Loncsarics* Józseffel. Veszekedés közben Stefulj ugy talalta arcul ütni Loncsaricsot, hogy az rögtön szörnyet halt. — A tettes önként jelentkezett a biróságnál.

— Ön pedig uram, ezek után remélem meg fogja kimélni házamat látogatásaitól.

Szólt, megfordult és becsapta maga után az ajtót.

Ferenc ugy állt ott, mint a ki várja, hogy reádüljön az egész világ. Szerette volna odakiáltani annak az asszonynak, ki oly kiméletlenül utasitotta ki házából, hogy hiszen szereti, igazán szereti Stefániát, esküszik, hogy szereti és Stefánia is szereti őt..., de egyedül állott szédült a feje és kitámolygott a szobából.

Nem tudta, hogyan került haza. Már sötétség borult a földre, sötét volt szobája is és ez jól esett neki. Zugott a feje, örülten száguldtak a gondolatok agyán keresztül, végnélküli kaosz borult lelkületére, mely sulyával összenyomni akarta. Homlokára nyomta erősen mindkét kezét és körmeit belenyomta a bőrébe.

Miként a dübörögve zakatoló, csattogva, zugva dübörgő gépházban elnémulik a hatalmas lárma, ha megreped a gőzgép kazánja, akként hozott egyszerre tisztaságot e fizikai fajdalom Ferenc agyára. E tiszta pillanatban, a sötétségben csak annál fényesebben tünt fel Stefánia fehér alakja, komolyan reá tekintő angyal arcával és Ferenc rajongó arccal tárta ki karjait „Te szeretsz... szeretsz.." és mi mégis egymáséi leszünk.»

* * *

Lehullott már az első hó. A téli szezon mozgalma bájjaival, zsurjaival izgott a városban. A korcsolyázók kipirult arccal siklottak a jégen, a szánkók csilingeltek. És a hó szállingozva, halk zizegéssel hullott, és betakarta tiszta, fehér lepellel ezt az amugy is piszkos világot.

Az utcán Stefánia sietett. Izgatottan tekintett maga körül. Majd pedig büszke daccal emelte fel fejét. Ő nem tehet róla, csak mások átkos önző céljai, csak mások lelketlen érzéktelensége viszik temetni az ő ifju életét. Valami vigasztalanul szomoru boldogság járta át, midőn elgondolta, hogy ő ma boldog lesz és meg fog halni. Az utszéli fák kopaszon meredtek az ég felé. A pelyhek mind sürübben hullnak Muffját szeme elé kellett tartani és ugy sietett kissé tipegő léptekkel a hólepte, fagyos gyalogjárón.

Az élet egészségesen virult testében, élvezettel érezte, mint fe-zül meg tagjain az elegáns ruha.

Azután eszébe jutott, hogy otthon most készülődnek az ő eljegyzési ünnepélyéhez. Hozzá akarják kényszeriteni, ahhoz a nagyfejű emberhez, ahhoz a semmihez, ahhoz a nyomorult lehütőhöz... hah.. és miért?.. mert cime van, mert báró urnak titulálják. És az kell nekik, a szülőknek, üres cim, hangzatos méltóság, magas összeköttetések és azért dobják oda az ő boldogságát, szerelmét! De dacolok velő önző világ, gyönyörüségtől reszketve vádolom a szülőket, az egész társadalmat, amelyben hibásan lábbal tapossák az idealizmus szent tanát, de bünhődtök ti valamennyien, kik vétkeztek az ellen. Ön meg fogok halni, de hirdetem halálommal az egyetlen igazi szerelem örök jogát, mely legyőz benneteket, mert ha ellene támadtok, a magatok világát romboljátok össze...

Ment, szemei lázban ragyogtak és mikor a ház kapujába ért, melyben Halász Ferenc várta, oda rohant annak keblére nem gondolt ekkor másra, csak ajkai égtek reszkető lázban, megérezve, vágya az eljövendő csókok titkos gyönyörüségét.

— — — — — — — — — — — —

Azon ház előtt aztán, reggel felé nagy csődület támadt. A rendőrök a mentőkért telefonáltak. A ház kapuja előtt pedig egymás ak adták a hirt.

„Öngyilkosság történt.. Egy szerelmes pár; agyonlőtték magukat«...Majd megérkeztek vágtatva a mentők és elvitték a házból Halász Ferenc és Stáfania holttestét. A szivőket járta át egy-egy gyilkos golyó.

Az asztalon néhány sor irást hagytak:

»Oként meatünk a halálba. Az életben egymáséi nem lehetünk, egygyé lettünk a halálban. Mindenkinek megbocsátunk.«

— **A vármegye házából** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága Zala-Egerszegen folyó hó 11-én és folytatva közgyülést tart. A tárgysorozatba 121 ügy van felvéve, ezek közt Nagy-Kanizsát közvetlen érdeklő következő ügyek:

f. sz. 40. Herczeg Batthyány Strattmann Ödön bécsi lakós kérvénye a nagykanizsai hitbiz. birtokhoz tartozó puszták önálló jellegének megállapitása iránt.

„ 43. Nagy-Kanizsa rendezett tan. város tanácsa a szakbizottságok választása ellen benyujtott fellebbezéseket beterjeszti.

„ 52. Nagy-Kanizsa v. tanácsa a képviselőtestületnek a közvágóhid épitési költségei fedezése tárgyában hozott határozatát jóváhagyás végett bemutatja.

„ 53. Nagy-Kanizsa v. tanácsa a képviselő testületnek a tárházak részvénytársaság városi pótadómentessége tárgyában hozott határozatát dr. *Dick* József, *Hertelendy* Béla és társai felebbezése folytán beterjeszti.

— **Pénzügyigazgatóból polgármester.** *Gernya* László, volt zalaegerszegi pénzügyigazgatót, ki csak pár hónapja ment nyugalomba, *Szakolcza* város képviselőtestülete egyhangulag polgármesterévé választotta meg.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszer *Bogáry* Zsigmond pénzügyőri biztoshelyettest Zala-Egerszegre ideiglenes minőségü pénzügyőri biztossá nevezte ki.

— **Uj körjegyző.** Nagy-Lengyelben m. hó 28-án volt a körjegyző választás és *Bartalos* Mihály helyettes jegyzőt választották meg körjegyzőnek.

— **Az első köd.** A lombhullajtó ősz fuvalma már megérintette a fák lombkoronáját. Hullanak hullanak folyton a megsárgult levelek, hervadnak a kert virágai; a fecskék már rég eltávoztak és mult vasárnap este leereszkedett az első köd és bevonta szürkeségével a sötétséget. Csak a más nap reggeli napsugár oszlatta el az ősznek eme kedvetlenségre hangoló előhirnökét.

— **Ellenőrzési szemle.** Nagy-Kanizsa város területén tartózkodó cs. és kir. közös hadseregbeli tartalékos és szabadságolt katonák *ellenőrzési szemléje* folyó évi október 11 és 12-én Bayer Gyula — volt Pintér Sándor — vendéglőjében tartatik meg, és reggel 8 órakor kezdődik. Az *utózemle* november hó 21-én a cs. és kir. 48. hadkiegészitő parancsnokságnál Nagy-Kanizsán lesz.

— **Beiratások a fögymnasiumba.** A nagykanizsai rom. kath. fögymnasiumnál a beiratások a következő eredménynyel záródtak: beiratkozott az I-ső osztályba 91, a II-ikba 73, III-ikba 61, IV-ikbe 54, V-ikbe 35, VI-ikba 25, VII-ikbe 28, VIII-ikba 16 összesen 383 tanuló. A tanulók száma ez évben 9-cel több mint a folyt tanévben.

— **Beiratkozás a ker. tanonciskolába.** A helybeli kereskedő tanonc iskolába a tanulókat szeptember 10-én d. u. 3 órakor a városi polgári fiuiskola helyiségében irják be.

— **Ludpecsenyére vágyott.** 5-én éjjel midőn Mező utcában lángokban állott egy pajtai özv. Matulnikné Magyar utcai házában egyik lakósnak a baromfi készletét égette meg egy eddig ismeretlen tettes. Közeledik kisasszony napja valószinüleg ünnepi pecsenyére vágyódott nagyon, még pedig ludpecsenyére, mert öt darab jól hizott ludat emelt el. A rendőrség erélyesen nyomozza a tolvajt, kinek ennek lfogva alighanem torkán akad majd a jó falat.

— **Tüz.** E hó 5-én éjjel 12 óra tájban a Mező utcai lakókat tüzi lárma riasztotta fel álmukból. Horváth Jánosné helybeli lakós szabadon álló pajtája kigyult és miután viz nem igen volt két óra lefolyasa alatt porrá égett. Szerencsére teljes szélcsend uralkodott és igy a veszedelem nem harapódzhatott el. A tüzoltók megjelentek a rendőrséggel egyetemben, de miután oltani nem lehetett csak a tüz lokalizálására szoritkozott tevékenységök. Ember és állat-élet nem volt veszélyeztetve. A kár körülbelül 270 frt; biztositva csak kisebb összeg erejéig volt A tüz keletkezésének okát a rendőrség szorgosan nyomozza.

— **Állategészségügy.** A ragadós állati betegségek állapota Zalavármegyében é legutóbbi hivatalos kimutatás szerint: *Lépfene*: Z.-Apáti 9 udvar, összesen 1 község 9 udvar. *Tenyésbénaság és hólyagos kiütés*: Sármás 1 udv., Tormaföld 2 udvar, összesen 2 község 3 udvar. *Sertésorbáncz*: Udvarnok 1 udvar. *Sertésvész*: Akali 8 u., Alsó-Bagod 10 u., Alsó-Zsid 6 u., Abdráshida 1 u., A.-Páhok 2 u, Aszófő 13 u., B.-Magyaród 1 ul, B.-Szent-György 1 u., Badacsony-Tomaj 10 u., Becsehely 1 u.. Csapi 8 u., Döbréte 6 u., Egyed uta 1 u., Felső-Hahót 1 u., Ferencfalva-Mikófa 13 u., Felső-Páhok 3 u., Gelse 1 u., Gutorföld 4 u., Hegyesd 13 udvar, Hosszufalu 1 u., Keszthely 1 u., Kiskomárom 1 u., Kőveskut 2 u., Kutfej 7 u., Mindszent-Kálla-Kislalud 1 u., Monostor-Apáti 7 u., Medgyes 3 u., Nagy-Kanizsa 4 u., Nagy-Boldogasszonyfalva 5 u., Petesháza 11 u., P.-Ederics 1 u., Réthát 5 u., Rigyác 5 u., Sárhida 19 u., Sármellék 10 u., Sümeg 2 u., Szabar 8 u, Ssent-András 1 udvar Szent-Jakab 16 u, Szent-Kozmadombja 1 udv., Szécsi-Szent-László 1 u., Szécsi Sziget 1 u, Szt.-Györgyvár 9 u., Szepetnek 2 u, Tajján-Dörögd 5 u., Tót-Szerdahely 1 u, Z.-Egerszeg 20 udvar, Zala-Szántó 1 u, összesen 48 község

Mi okozza a főfájást?

Ezt a kérdést gyakran lehet hallani, de feleletet rá, mely pedig egyszerü, kevés ember tud adni. A főfájás tulajdonképpen nem is igazi betegség, de annak egyik jele, mely sok betegséggel, illetőleg beteges állapottal együtt jár. Tengernyi gyógyszert ajánlanak és használnak a főfájás ellen de ezek a gyógyszerek csak pillanatnyi megkönnyebbülést okoznak, mert az általános egészségi állapotot kell gyógyitanunk. A főfájást olykor a gyomor okozza, mely rosszul emészt, olykor a szivbaj vagy bélbaj. Gyakran az idegbajt is, minő hiszteria, elviselhetetlenebbé és hevesebbé teszi. Gyakran a vér hiányos keringése és gyöngesége oka e bajnak. Elsőben is tehát a vért kell felfrissitení és e célra a leghatásosabb szert kell fölhasználni. Hédigner Lujza kisasszony Monteródból (Svájcz, Vaud-Canton) a következő levélben elmondja nekünk, meddig kellett szenvednie és milyen nem remélt módon kapta vissza egészségét.

— Már három év óta, irja levelében, a legheve ebb főfájás kinozott. Nem tudtam aludni, nem volt étvágyam és a legkisebb zaj is rettenetes szenvedést okozott. Olykor azt hittem, hogy meg kell örülnöm és életem bizonyára kockára lett volna téve, ha ez az állapot még sokáig tartott volna. Egyik nővérem mentett meg aki a Pink-pilula használatát tanácsolta nekem, azt mondva, hogy ez a pilula a legkitünőbb szer hasonló betegségek ellen. Nem hittem ugyan szavának, de mégis próbát tettem és a hatás igazán csodálatos volt. Már az első skatulya is nagy megkönnyebbülést szerzett és a következők tökéletesen meggyógyitottak. Most azt hiszem, hogy egészen uj életre keltem.

A vér megerősitésével növeljük hatását az egész organizmusra és azáltal megszüntetjük a vérszegénységet, idegbajt, reumatizmust és általános gyöngeséget. Ezek ellen a betegségek ellen a Pink-pilulák a leghatásosabbak. A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszertárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszertárában, Budapest, Király-utca 12.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazok, kik boldogult édes Atyánk halála alkalmával részvétüket kifejezni sziveskedtek, fogadják forró köszönetünket.

F.-Rajk, 1899. szept. 5.

A gyászoló Bakó család

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

917./99. 270—1

Arverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nkanizsai kir. járásbiróságnak 1899 évi Sp. I. 119/23 számu végzése következtében dr. Rothschild Samu ügyvéd javára Böröndi Amandus kilimáni lakos ellen 100 frt s jár. erejéig 1899 évi március hó 30-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1260 frtra becsült 1 cséplőgép, 1 bódé, és 1 rostából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nkanizsai kir. jbiróság V. 266.5 1899. számu végzése folytán 100 forint tőkekövetelés, ennek 1898 évi december hó 16 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 41 frt 95 krban birólag már megállapitott költségek erejéig Kilimánban a helyszinen leendő eszközlésére

1899. évi szeptember hó 9. napjának d e. 9 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. é-108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1899. évi aug. hó 25. napján.

MAXIMOVITS GYÖRGY
kir. birósági végrehajtó.

szám 1899. 269—1425

Arverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. év LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a letenyei kir. járásbiróság 3407 és 3496 1897. számu végzése által Klein József bej. kereskedő nkanizsai lakos végrehajtató javára Tamás Sándor borsfai lakos ellen 447 frt tőke és ennek járulékai erejéig és 225 frt 20 kr. tőke, ennek 1897. év január hó 21 napjától számitandó 5% kamatai és eddig összesen 54 frt 80 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztositási végrehajtás alkalmával birólag lefoglalt és 1100 frtra becsült bika és tehenekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 241.1 és 2/99. sz kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Borsfán végrehajtást szenvedett lakásánál leendő eszközlésére

1899. évi szeptember hó 11. napjának d. e. 10 órája

határidőül kitüzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Letenyén, 1899. évi auguszt. hó 27. napján

SCHMIDT JANOS
kir. bir. végrehajtó.

3900/tk. 1899. szám. 266—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről köshirré tétetik, hogy Kaufmann Mór nagykanizsai lakós végrehajtatónak Botka Miklós végrehajtást szenvedő hahóti lakos ellen, 80 frt hátralékos tőke, ennek és pedig 120 frt után 1898. marcius 30 tól 1899. január 16-ig, 80 frt után 1899. január 16-tól járó 5% kamatai, 13 frt 75 kr. per, 7 frt 20 kr. végrehajtás kérelmi, 9 frt 25 kr. jelenlegi és a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a hahóti 1151. sz. tjkvben + 481. hrsz. alatt felvett s 1088 frtra becsült szántóföld a bereksói dülőben

1899. évi szeptember hó 19. napján d. e 10 órakor

Hahót község házánál dr. Schwarcz Adolf felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fenntebb kitett becsár.

Arverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál, 1899. évi junius hó 28. napján.

GÓZONY,
kir. tszéki albiró.

Szenvedő fiatal tértiak

ha meg akarnak szabadulni **gyötrő bajuktól**, és kellemetlen **betegségüket alaposan meg akarják gyógyitani**, használjanak kizárólagosan

Santal Egger-t,

mely rövid használat után meglepő sikert biztosit mindkét nemnél *a régi csőfolyást megszünteti.* 1 üveg ára 1 frt 50 kr., bérmentve 1 frt 70 kr., 3 üveg (egy kurára elegendő) 4 frt 50 kr bérmentve.

Óvás! *Tudományosan elismert tény*, hogy a *Santal hatása* ezen betegségeknél megbecsülhetetlen. Óvakodjunk tehát a drágább, de értéktelen idegen hangzásu készitményektől.

256—40

Fő- és étküldési raktár:

GYÓGYSZERTÁR a „NÁDOR" HOZ

BUDAPEST. VI. kerület, Váczi-körut 17. szám.

FELHIVÁS.

Ezennel van szerencsém a t. cz. osztálysorsjegy vevőknek becses tudomására hozni, hogy az **V. sorsjátékban**, az első osztály **húzása f. é. november hó 16. és 17-én** tartatik meg és a következő számok főelárusitásomban beszerezhetők:

1351-től	1400-ig	28101-től	28150-ig	45801-től	45840-ig	73976-tól	74000-ig
3276 „	3300 „	32476 „	32500 „	46901 „	46950 „	76401 „	76425 „
6051 „	6075 „	34301 „	34325 „	48576 „	48600 „	78776 „	78800 „
6616 „	6200 „	34976 „	35000 „	51101 „	51150 „	82926 „	82950 „
14776 „	14800 „	38526 „	38550 „	52601 „	52625 „	87026 „	87050 „
16376 „	16400 „	39226 „	39250 „	54501 „	54525 „	91901 „	91950 „
25101 „	25125 „	39301 „	39325 „	68076 „	68100 „	92226 „	92250 „
26626 „	26675 „	45601 „	45625 „	68401 „	68450 „	95276 „	95300 „

Minthogy már e hó közepén az V. sorsjáték sorsjegyeinek kiadását megkezdem, felkérem a t. c. vevőközönséget, kik a fent felsorolt számokra játszani kivánnak, megrend léseiket le-később **szeptember hó 15-ig** hozzám juttassák, mert csak akkor számithatnak biztosan a megrendelt számra. 271—3.

Az első osztálynak az ára:

$^1/_1$ = 6 frt, $^1/_2$ = 3 frt, $^1/_4$ = 1 $^1/_2$ frt, $^1/_8$ = 75 kr.

A megrendelt sorsjegyeknek árát sziveskedjék póstautalványnyal hozzám minél előbb beküldeni, hogy a kivánt sorsjegyszámmal biztosan szolgálhassak

TELEKI ZSIGMOND Pécsett

a m kir. szabad osztálysorsjáték főelárusitója.

KATHREINER-FÉLE Kneipp maláta kávé.

Nagymama nekem is!

Évek óta kitünő pótléknak bizonyult a babkávéhoz. — Ideg-, szív- és gyomorbajoknál, vérszegénységnél orvosilag ajánlva. Legkedveltebb kávéital a családok százezreinél.

Hirdetések

felvétetnek Fischel Fülöp könyvkereskedésében, Nagy-Kanizsán.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1899.

Huszonhatodik évfolyam 73. szám.

Szerkesztőség: Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városházépület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyilttér petitsora 10 krajcár.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899. | Felelős szerkesztő: Szalay Sándor. Szerkesztőtárs: Révész Lajos. | Vasárnap, szeptember 10.

A mi Nagyasszonyunk.

1898. szeptember 10.

Ma egy éve kaptuk a sebet és még most is érezzük.

Ma egy éve sujtott le bennünket a csapás és még most is vonaglunk tőle.

Ma egy éve szünt meg dobogni az a nagy, az a nemes sziv, mely világosságot és üdeséget, fényt és meleget, hódolatot és szeretetet terjesztett maga körül

Ma egy éve halt meg a mi Nagyasszonyunk, a mi felséges királynénk.

Az a buta vasdarab, mely a legfenköltebb szivet átszurta, nekünk egy egész világot rombolt össze, meg. semmisitette imádott bálványunkat, mérhetlen fájdalmat és be nem hegedő sebet ütött keblünkben.

Nem akartuk hinni, hogy ez az iszonyatos tett valóban megtörtént légyen.

Nem tudtunk beletörődni a lesujtó valóságba, hogy ez igaz legyen.

Azt hittük, gonosz szellemek üzik velünk kegyetlen játékukat.

Azt hittük: a rossz álmok országában járunk, melynek vége lesz és mi felébredünk a zsibbasztó álomból.

Nem álom volt; igaz volt.

Iszonyu volt a felébredés.

Megrendült bennünk az Istenbe vetett hit és helyet adott a kétkedésnek.

Te jóságos Isten!

Te örökké élő Mindenható!

Te, aki belátsz az emberek lelkébe és veséjébe!

Te, aki tudod: hogy ki a jó, ki a rossz, ki a nemes, ki a nemtelen, ki érdemes a te kegyeidre és ki érdemli sujtó kezed büntetését?

Miért tetted velünk ezt?

Miért sujtottál a porig bennünket?

Miért engedted összetörni a mi bálványunkat?

Miért vetted el tőlünk azt, a kit mi imádtunk?

A ki a legnagyobb volt a nagyok között, a ki a legjobb volt, a ki a legnemesebb volt, akinek a legnagyobb szive volt, aki letörölte az özvegyek és árvák könyeit, a ki segitette a szükölködőket, aki védte az ügyefogyottakat, a ki a számüzötteknek vissza adta hazájukat és a ki válságos időkben is a mienk volt.

Elvetted tőlünk, hogy legyen egy közös helyünk, hova minden ember elmehet imádkozni, a hol Ő reá gondolva, megszabadul lelkünk a földi salaktól és nem marad más bennünk a mit Te adtál nekünk: a jóság, a szelidség, a türelem és a szeretet.

Elvetted tőlünk, hogy gyászba borits egy egész nemzetet, a szivek mélyéből fakadó, néma és fájdalmas gyászba, mely az idők folyásával sem szünik meg, hanem él bennünk, mig gondolkozni és érezni tudunk.

Emlékezzünk meg a mai napon megboldogult, feledhetlen dicső királynénkra, hódolattal, kegyelettel és fájdalommal.

Millió és millió ajk imája szálljon ma az ég felé, a mennyek urához,

hogy az örök világosság fényeskedjék Neki;

hogy pihenése könnyü és csendes legyen;

hogy Izrafil arkangyal trombitájának felharsanásánál ott lássuk Őt a menyeknek országában a jók legjobbjainak elején.

Imádkozzunk, mert a mit egy egész nemzet imája kér, azt az egek sem tagadhatják meg.

Zelei Győző.

WEISZ JAQUES butorraktárában Nagy-Kanizsán.

Készletben tartatnak mindennemü a legegyszerübbtől a legdiszesebb, finom **ónémet, barokk, roccoco stylü, gyöngyházzal berakott** stb.

háló- ebédlő és salon szoba butorok,

továbbá mindenféle más butorzatok, melyek a legelőnyösebben és legmérsékeltebb árak mellett kaphatók.

Képes árjegyzék kivánatra ingyen küldetik.

Iskolai kérdések.

(A „Budapesti Hirlap" mult vasárnapi számában egy valóban figyelemre méltó vezércikk jelent meg, mely nagyon, de nagyon érdemes arra, hogy mindenki, aki csak az iskolai ügyek iránt egy kissé is érdeklődik behatóan foglalkozzék vele. A minden izében nagy tapasztalati megfigyelésre fektetett cikket egész terjedelmében közöljük.)

Az iskolai év küszöbén állunk, a mikor sok hamis nézet kerül forgalomba, sok vészes hagyomány erősbödik, sok aggodalom zaklatja mindazokat, kiknek közük van az iskolához. A város eleven az iskolába térő gyermekek és ifjak sürgésétől, forgásától, a szülők aggódnak és reménykednek, a professzorok a megujuló munkára készülnek — de az a kérdés is hallatszik: Jó uton van-e az egész ügy? Bizhatunk-e a jövőben?

Bizhatunk. Vannak ugyan, kik valami nagy magasságból néznek alá a mi dolgainkra és nagy határozottsággal rosszalnak mindent, a mi idelent történik. Könnyü nekik. Senki sem kéri tanácsukat; ha valaki kérné, nagy zavarba hozná őket, mert általánosságban elvető és általánosságban javaló mondásoknál egyebet nem hallana tőlük. Ennek senki hasznát nem látja. Iskolaügyünk még messze van a tökéletességtől, de halad.

Különösen sok történt a keretek javitására vonatkozólag, a mi persze a legkönnyebb is volt. Legfontosabb e terén a középiskolai tervek reviziója, mely évek munkája volt és közmegelégedésre végeztetett. A nagy fölforgatásra nem volt szükség, de itt minden részlet fontos; ötvenezer tanuló mindennapi munkájáról van itt szó, melynek minden javitása, könnyitése, gyakorlatibbá és észszerübbé tétele messze kihatásu. Behatóbban fogják ezentul tanitani a magyar történetet, a magyar irodalmat, a természettudományok egyes részeit. Több gondot forditanak a testi nevelésre. Némely fölöslegesnek bizonyult dolgot elhagynak. A müvészi nevelés is tért nyer. Az egész tanitás elevenebb, gyakorlatibb, kerekdedebb lesz. Ez a revizió iránya.

A népiskolai terv reviziója közel van befejezéséhez. A Közoktatási Tanács tervéről nagy tanácskozás folyt a népiskolai egyesületek és testületek gyülésén és ennek eredménye nem kedvezőtlen a Tanács munkálatára nézve. A régi terv valóban elévült, sok részlete határozottan káros; a tervezett javitásokat a tanitók nagy többsége örömmel fogadja. Remélhetjük, hogy a Tanács most már gyorsan fogja az utolsó simitásokat eszközölni tervezetén, tekintetbe fogja venni a tekintetbe veendőket, de szembe fog szállni a kényelemszeretet és elmaradottság kifogásaival. Itt nem ötvenezer, hanem két millió gyermek tanitásának módjáról van szó.

A polgári iskolák kérdése is sürgős. A mostani szervezet tarthatatlan, de ujnak megalkotása nem csekély nehézségekbe ütközik; a főkérdés itt az, négy- vagy hétosztályu legyen-e az uj polgári iskola, mert hatosztályu nem maradhat. Nézetünk szerint legjobb volna, egyelőre a négy alsó osztályt reformálni, mert itt tizenötezer tanulóról van szó, a felsőbb osztályok kérdése még egy ideig függőben maradhat, mig a nézetek tisztulnak és a kereskedelmi iskolák rokon kérdése dülőre jut. A négy első osztály tervének megváltoztatása szükséges és könnyü, miért ódáznók el?

A nőoktatás kérdése is megoldásához közeledik. A polgári leányiskolák ügye e fiuiskolákkal együtt intézendő el, a mi nem nehéz, a felsőbb leányiskolák uj terve pedig már készen van és általában kielégitette a szakembereket. Itt nincsenek is nevezetes nehézségek, csak azt az uj szellemet kell érvényesiteni, melynek legbuzgóbb harcosa Wlassics Gyula. A nők legfelsőbb kiképzése gymnásiumban és egyetemen megindult, itt be kell várni a fejleményeket és óvatosan előre haladni. Erre vonatkozólag nincsen is semmi panasz.

De tervek, szervezeti szabályzatok tényleg csak keretek, melyek a jó munkát lehetségessé teszik, de nem biztositják. Maga a munka jósága egyes-egyedül a tanárokon fordul meg. Némelyek azt mondják, hogy a tankönyv is fontos. Ámde a tankönyveket is a tanárok irják és használják. Hogy állunk ezen a téren?

A tanár- és tanitóképzés határozottan előre halad. Az uj tanárképző intézeti szabályzat néhány kiválóan rendszabályt foglal magában; érdeklődéssel várjuk, miképp hajtják végre és hogyan válik be a gyakorlatban. A tanitóképzés terén is fontos ujitások történnek, uj terv, utasitás készül. Látni való, hogy a mit tanácstermekben, hivatalokban el lehet intézni, abban nincsen hiány és mulasztás. Mondhatni, hogy Wlassics óta minden mozog. Ő nála nem járja az az elv: Quieta non movere, a mi nyugszik, azt nem kell mozgatni. Mozgat ő mindent.

Két dolog azonban mindezeknél fontosabb.

Az első a kormányzás szelleme a miniszter dolgozó szobájától kezdve le a falusi népiskoláig: Ez a szellem tehet csodákat jóban és rosszban, ez virágoztathatja föl az iskolaügyet, ez hervasztathatja. Meg tudni választani az embereket, hogy mindenki az őt megillető helyre kerüljön; igazság szerint bánni mindenkivel; megjutalmazni az igaz érdemet; a méltányosság tanácsait meghallgatni; az összetartás érzését az iskola emberei közt ápolni! a megélhetést számukra megkönnyiteni; a kötelességek teljesitését pontosan ellenőrizni, de a kicsinykedéstől tartózkodni — ezek és ilyenek a jótékony szellem tényezői. Egyetlen egy igazságtalan kinevezés többet árt az ügynek, mint egy jó halom szabályzat használ. A szabályzat a papiroson van és sokszor ott is marad, a keserűség pedig a sziveken rágódik és megmételyezi. Más példát mondunk. Egy rossz igazgató többet árt az iskolának, mint husz jó tanár jóvá tehet. Fájdalommal kell mondanunk, hogy a magyar kultuszminiszereknek nem volt mindig szerencsés kezük az igazgatók megválasztásában, egészen a legujabb időkig. Mennyi korlátoltság, vaskalaposság, gőg tanyázik sokszor ezekben az igazgatói irodákban! Igaz, hogy könnyebb jó szabályzatot csinálni, mint alkalmas embereket találni és az is igaz, hogy jó szabályzat készitése nem igen bánthat senkit, mig a kinevezések körül rettenetes harcok dulnak de épp oly igaz, hogy addig nem boldogulunk, mig a kinevezéseket nem ugyanazza

TARCA.

Világosság.

— A „ZALA" eredeti tárcája. —

I.

Csapó Ferenc a borait kóstolgatta aranyhegyi pincéjében. Fejtés után pompásan értek. Mindegyik hordóból egy-egy pohárkával hébérezett és a mikor kiitta, elégedetten csettentett a nyelvével. Mire az utolsó hordóra került a sor, már pirosra festette arcát a szesz. Nem ő volt az oka, hogy olyan sok hordóból kellett kóstolnia. Isten adta; neki kötelessége a lelkiismeretes gondozás.

Patyi István (aki a községben tőszomszédja a felvég felől) éppen ott ment el a pince mellett. Megállott egy kicsit, ahogy meghallotta az utolsó csettentést. Nem állhatta meg szónélkül:

— Adj Isten egészségedre, Ferkó szomszéd.

Csapó Ferenc kikandikált a nyitott ajtó szárfája mögül.

— Részed legyen benne, Istók! Fordulj be egy kicsit.

Patyi István vetett egyet a tarisznyáján és belépdegélt csendesen.

— Szikráznak-e?

— De még hogyan!

Meg kellett azt mutatni is, hogy hogyan szikráznak. Végig kostolgatták a hordókat. Egy-egy kis hébérkével mindegyikből.

Nagyon kezdték már egymást szeretni a vége felé. Patyi István megölelte Csapó Ferencet.

— Sok földi jóval megá dott az Úristen téged, Ferkó szomszéd. Meg is érdemled.

— Hála Isten nincs panaszkodni valóm.

— A feleségeddel is csak megvagy szépen.

— Meg én.

— Nem is félted.

— Kitől, mitől félteném?

— Hát tudod: nagyon szemreval ó.

— Az igaz; de nagyon becsületes.

— Még is csak asszony. Eva lánya.

— Ugy gondolod, hogy beleharap a tilos almába is, ha nagyon kinálják?

— Perze.

— Tudod, szomszéd, hogy az csak hitvány Ádám Évájával történik meg.

Patyi István elszélesedett ábrázattal mosolygott és kissé bicceuve lépett odább.

— Mondanék én neked azért egy okos szót, Ferkó szomszéd.

— Nem vagyok ellensége.

— Ne higyj olyan nagyon a menyecskének!

Csapó Ferenc lejebb eresztette kezében a hébért és lágra nyilt szemekkel meredt szomszédjára. Lassu tompa hangon kérdezte:

— Talán vettél észre valamit?

— Egy kicsit sokat jársz a szőlőbe.

— Vétkezem vele?

— Nem! Hanem olyanok az Évák, hogy ha igen sokszor nem érzik maguk mellett Ádámot...

— Bűnbe essek?

— Hát bizony könnyen mással alkusznak meg a paradicsomban.

— Ez csak olyan bibliás beszéd, Istók szomszéd. Én nem féltem sem Évámat, sem paradicsomot.

— Az már a te dolgod, Ferkó.

Patyi István vont egyet a válla, kihörpintette a poharat, aztán elbucsuzott szomszédjától.

Csapó Ferenc egyedül maradt a mámorával, meg azzal a bolondos „okos szóval", amit szomszédja vetett a fejébe.

— Miért ne higyjen ő a feleségének?!

Az igaz, hogy az asszony. No de azért nem minden asszony Éva, hogy olyan könnyen hallgassa a kigyó szavára. Meg hát a férfi sem mind Ádám, hogy oly szép szerével becsaphassa az asszony.

Miért firtatja mégis éppen ezt a dolgot annyira Patyi István, az ő becsületes szomszédja akinek olyan igaz a szive minden emberi iránt? Nem-e ilyen módon akarta csak őt figyelmeztetni, hogy kissé jobban szemen tartsa az asszonyt?

Megállt a hordók között; égő füzkös szemekkel meredt maga elé.

Az igaz, hogy szemreval ó! — mormogta. — Valahol ég, bizonyosan ég; csak én lehetek vak, én lehetek buta: nem látom, nem érzem a tüzet.

Hatalmas öklével a hordókat verte.

a gonddal és lelkiismeretességgel intézzük, mint a szabályzatok készitését.

A második a tanitás szelleme, az egyetemtől kezdve az utolsó népiskoláig. A tanitás talán az egyetlen munka a világon melynek semmi részletét nem lehet csak gépiesen végezni. Ide mindig lelkesedés kell, vagy mondjuk a hivatás érzése, az erkölcsi föladat tudata. Mit ér, ha tudósabb tanáraink lesznek, de kevésbbé lelkesek? A régi magyar iskolában a tanárok és tanitók nagy része bizony keveset tudott, főleg ha a maiakhoz mérjük őket! de talán több volt a lelkes, lelkesedő és lelkesitő ember soraikban, Különben honnét magyaráznók, hogy a régi iskolából kerültek ki apáink, kik többnyire többet értek, mint gyermekük? Vajjon mérkőzhetik-e a mai generáció azzal, mely most sirba szállt? A kornak is része van benne, mert az fejezi be az iskolában megkezdett nevelést, de az iskola és a kor kölcsön hatásban állanak egymással. Nem kivánjuk, hogy tanárjaink kevessebbet tudjanak, sőt! — de igenis lelkesebbeknek szeretnők őket látni. A mely tanár, tanitó csak tanit, az rosszul tanit. A mely tanár nem gondol mindig arra, hogy főleg és első sorban embert neveljen tanitványából, az bizony nem tanár, ha még oly tudós ember is. Igaz, hogy erről a szülők is gyakran megfeledkeznek és ugy tekintik az iskolát, mintha ez pusztán idomitó intézet, bizonyitvány gyár volna — de erről is az iskola tehet, az ő hatalmában van, hogy a szülőkbe más fölfogást oltson Mekkora hatalma van az iskolának szülőkre és gyermekekre és mily gyarlón él sokszor ezzel a hatalommal.

A szülők ellen más tekintetben is nagy panaszok vannak és mitől várjuk az ő megokosodásukat? Kinek, minek van befolyása rájuk? Némelyiknek az iskola soha sem tanit eleget; a gyerek ne vehessen lélekzetet, tanuljon folyton, hogy iziben tudós legyen. Ezeknek szava járása: A gyerek nem tanul semmit az iskolában.

Azután sokan vannak, a kik roppantul sajnálják gyereküket, hogy egész nap tanulnia kell és az iskola agyonkinozza! Ezeknek fohászu: Szegény gyermek! Mire való az a sok tanulás! A latin! A számtan! Az a sok növénynév! Kinek kell ez az életben? — Még bünösebbek, kik a fiu tiszteletét tanárai iránt aláássák, megrontják holott a tanárnak esetleges gyengesége nagyobb ki méletet kiván a fiu előtt, mint Noe apánk meztelensége. Ha minden szülő tudná, mily kötelességei vannak gyermeke, az iskola, a nevelés iránt, azonnal itt volna a menyek országa. A menyek országa tehát nagyon távol van még: de azért nem szabad belefáradni az igazság hirdetésébe.

Folyton meg kell mondani a szülőknek: Törődjetek igazán gyermekeitekkel, nemcsak gyomrukkal és illemtudásukkal; támogassátok az iskolát a maga nevelő munkájában: kiméljétek a fiatal lelkek szüziességét és illusióit. De az iskola se tekintse magát annak az intézetnek, a hol a gyermekek megtanulják a latin igehajtogatást és az egyenletek megoldását, és ilyesféléket, de egyebet nem. Az iskola előtt és a szülők előtt áljon mindig, mint eszmény a nevelendő ember képe, annélkül se annak a munkája, sem ezeknek a gondja nem terem ép gyümölcsöt.

Sümegi Kálmán.

Leirom a nevet. Gyászkeretbe foglalom. Azután megállok és oda rögződik szomoru tekintetem ehhez a gyászkeretes névhez, melyet a halál immár átadott a multnak.

Milyen rideg könyörtelenség el, milyen röviden végezett az enyészet szelleme ezzel a nemes ambicióban izzott agyu férfiuval! Milyen megdöbbentő egykedvüséggel tépte szét azokat a kötelékeket, melyekkel ez a munkára kész és munkára hivatott erő, tervein idealisztikus törekvéseinek, jövőjén csüngött.

Hát nem a jobb részt választják-e az életből azok az egykedvü, izgalom nélküli filiszterek, akik a társadalom közös ügyeinek, közös érdekeinek szivtelen közönyösséggel hátat fordítva, kizárólag kedves maguknak élnek? Hát nem azok-é az ugynevezett nagyon okos emberek, akik még a közös ügyek terén kifejtett munkájokat is a maguk számára kamatoztatják; s akik ha a maguk kamatját megkapták mosolyogva néznek a közös érdekek pusztulását, összeomlását?

Ezt a két társadalmi felekezetet nem kell féltení szivszélhüdéstől. Az egykedvü vagy rideg önzéssel számitó szivek idegszálait nem feszitik tul soha az izgalmak.

Az izgalmak romboló ereje csak a nemes ambiciójú, a társadalom közös ügyein, közös érdekein önzetlenül munkáló agy és szív idegszálaiban hagy nyomokat. Csak az önzetlenül tehát egész lénye erejének odaadásával küzdő agyában vagy szivében pattannak szét a tulfeszitett idegszálak, ha a természet kiváló, rendkivüli szivósággal nem fegyverezte fel azokat.

Ilyen önzetlenül küzdött férfiu volt *Sümegi* Kálmán is, akit valószinüleg a pihenést nem ismerő munkavágy izgalmai öltek meg ilyen fiatalon, férfikora delén.

Hisz csak emlékezzünk vissza arra a tiz évre melyet Nagykanizsán töltött. Nem volt-é ott mindenütt az első vonalban küzdők között, ahol valamely közös érdekből tervezett alkotásról vagy reformról volt szó? nem vitte-é őt bele költői lelkülete, idealis gondolkozása minden mozgalomba, ami ő l a társadalmi közös szellem magasabb szinvonalu kibontakozását lehetett remélni? Nem élt-é ő közös ügyeinknek éppen olyan lelkes odaadással, mintha csak multjának, jelenének, jövőjének összes erkölcsi kötelékeivel ennek a városnak sorsához lett volna csatolva?

Ott láttuk bámulatos kitartással, lelkének teljes odaadásával táradni a *„Polgári Egylet"* ügyei körül, mikor ennek az egyesületnek háznagya volt és a magasabb társadalmi érdekek ugy kivánták, hogy ez a régi társas egyesület legyen gyujtópontja a mindenki részéről melegen óhajtott de meg nem talált társadalmi közös szellemnek. Mindenki tudhatja, hogy az ő szakadatlan buzditás, a óriási tevékenysége milyen hatalmas dimenziókban vitte akkor ezt a társas egyesületet ma gasztosabb missiója felé.

Ott láttuk az „Irod. és Müvészeti Kör" élén éppen olyan bámulatos lankadatlansággal. Irányozta a szakosztályok működését; résztvett a daloskarának minden esti próbájan. Buzditott, lelkesitett az ő öszintén lelkesedő szivének delejes melegségével, mindenkit magához bilincselő szeretetreméltóságával.

— Csak ebben a becsületes, buta fejben van sötétség; csak ebben! Talán már mindenki lát csak én vakultam meg a nagy szeretettől: csak én!

Patyi István megint megjelent az ajtóban, Csapó Ferenc észre sem vette.

— Ehun van ni! Megvan már.

Csapó most fölkapta fejét és zavart, tétova tekintettel bámult Patyira.

— Megvan? Hát te tudod?

— Botomról beszélek itt feleltem a sarokban.

Csapó megragadta szomszédja karját.

— Megállj. Még nincs meg.

— De biz itt van már a kezemben, szomszéd.

— Te láttál valamit te tudhatsz mindent.

— Méreg erősek a boraid Ferkó, ne igyál már többet.

— Ne félj, nem az tüzet. Előbb még éreztem most már józan vagyok, mintha gyónásra készülnék.

— Ne haragudj Ferkó, de a beszéded...

— Mond csak ki, hogy bolondos. Valami nehéz rettenetes kábultság leküdt a fejemre. Mintha valami égető pokoli sötétség kavarogna agyvelőmben. Adj egy kis világosságot! Különben eszemet vesztem.

Patyi István most már ijedten félve nézett szomszédjára.

— Mi verte fel ennyire véredet?

— Mi? Az az „okos szó," amit tőled hallottam.

— Csak nem? Talán most egyszerre félted feleségedet?

— Igenis: féltem. Azt akarom éppen tudni, hogy kitől féltsem. Ez nincs meg. De neked tudnod kell.

— Ugyan Ferkó, ne háborodjál föl oly szertelenül. Nem ez annak a módja.

— Ne beszélj! Majd én megtalálom a módját csak egy mécsvilágnyi világosságot adj a fejembe. Szeretem azt az asszonyt nagyon, megbiztam benne nagyon. Vak vagyok, sötétségben vagyok. De látni akarok érted. Látni akarok.

— Tudod Ferkó, én ugy gondolom: jó lesz előbb egyet aludni. Majd azután még beszélhetünk erről.

Patyi István kilépett a küszöbön és indulni akart, de Csapó ujra megragadta karját és erősen tartotta vasmarkában.

Nem, addig nem mész el innen, míg le nem veszed a hályogot a szememről. Kitől féltsem? Azt mond meg nekem.

— Minek mondjam én meg? Magad is megtudhatod.

— Én? Mikor?

— Akár most is, ha itt szépen becsukod a a pincét és otthon váratlanul betoppansz.

Csapónak keze lehanyatlott szomszédja karáról, megtántorodva dült a falhoz.

— Jól van, megyek. Ugy sem láttatok még itélet napot. — Mormogta tompán szaggatottan

Patyi István bucsuzó szavát már nem is hallgatta csak nézett a messzeségbe vérbenforgó szemekkel őrületes rémes arccal. Az agyába szakadt kinzó tüz ben akkor már érett a rettenetes itélet gondolata. Azzal indult neki a falunak.

II

Csapóné ki-kipördült a hajlékból; gömbölyü szép karját a szemei fölé tartotta és ugy nézdelt az aranyhegyi utra. Aztán megint csak visszaszökkent a hajlékba, és ujra fordult az ajtó felé.

Belülről halalszott a csendes, édes suttogó szó:

— Olyan vagy ma angyalom, mint a megriasztott galamb, röpködöl nyugtalanul.

— Igazán. Pedig nyugodt lehetnék: uramat csak az öreg este veti haza.

— Gyanakodik talán?

— Még álmában se!

— Jámbor ember, szegény ördög. Csendes, mint a kutviz.

— Azért félek a haragjától. Mindig azt hallottam, hogy csendes embernek rettenetes a haragja ha kitör.

— Máskor nem rettegtél igy soha, hogy haza tér.

— Nem mert tudom már: mikor szokott megerkezni. De ma Isten tudja: mit érzek, még a szivem se ugy ver, mint máskor. Talán jobb is volna, ha elmennél lelkem.

— Nem én angyalom, ha tizenkét ördöggel ront be urad, még akkor sem; mig ölembe nem veszlek, karjaimba nem szorítlak, mig lelkemet aranyos kis szádon át beléd nem csókolom.

A másik pillanatban Csapóné már ott volt a lángoló arcu legény karjaiban. és mindent feledve forrtak egy édes, hosszu csókba ajkaik.

A városi reformpárt szerveskedésekor és működése alkalmával részben az ő kezéből futottak szét a mozgalom vezető szálai s nagyrészt az ő erős agitációjára helyezkedett az egész mozgalom sulypontja. Ekkor bejutott a városi képviselőtestületbe s mint városi képviselő nagy tevékenységet fejtett ki az egyes bizottságokban, különösen pedig az iskolaszékben.

Az ő örökké tervekben izzott agyában alakult ki a »Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár« gondolata is és fáradhatatlanul buzgólkodott annak megalapitási munkájában.

Mindezeket pedig — amik egy embert magukban is teljesen lekötöttek, elfoglaltak, — ő hivatali ügykörén kivül végezte. Sőt még irói hivatottságának is tudott időt szentelni.

Akkor azt mondtuk, hogy egy bámulatos ember, akinek mindenre van ideje. De hogy ez az önzetlenül kifejtett nagy társadalmi tevékenység és a vele járó izgalom az ő részéről — mint családos ember részéről — milyen óriási áldozattétel volt, — csak most tudjuk, mikor — valószinűleg a szereplési izgalmak lesujtó reakciójául az ő hirtelen halála bekövetkezett.

A tulfeszitett idegszálak nem birták tovább.

Már mint fiatal joghallgató megkezdte az izgalmas életet. A fővárosi zsurnalisztika kötelékébe lépett és egyike volt a legnevesebb ujságiróknak. Eleinte a teológiát hallgatta. Szabó Imre szombathelyi püspök volt első Meccenása s ő buzditotta az irodalmi munkássagra. Csakhamar aztán kilépett a szemináriumból s fiatal jogász korában a Reform és Fővárosi Lapok közöltek tőle tárcákat. Az Életképek-nek, majd később az Ellenőr-nek lett a munkatársa és szini kritikusa. Különösen Kisfaludy Sándortól közölt több becses irodalomtörténeti adatot. A hetvenes években minden magyar lap szivesen közölte tárcáit, a melyeket Szélkakas irói néven közölt s a melyeket igen kedvelt a közönség. Sümegi volt a vidék egyik legtekintélyesebb lapjának, az Arad és Vidéke cimü ujságnak megalapitója. E mellett nagy szerepet játszott a negyvennyolcas párt életében és a választási mozgalmakban is.

A negyvennyolcas függetlenségi pártnak hive is maradt utolsó leheletéig.

Hirlapirói, szerkesztői működése mellett szentelt időt az önálló szépirodalmi működésnek is. Fiatalabb éveiben egy kötet elbeszélést bocsátott közre.

Később is — mikor a hirlapirástól megvalva, az »Első Magyar Általános Biztositó Társaság« tisztviselője lett — hű maradt muzsájához. Keresetlen kedvességgel, zamatos magyarsággal megirt tárcák, kisebb elbeszélések jelentek meg tőle egyes lapokban, többek között a Zalában is.

Elszórtan megjelent szépirodalmi dolgozatait most rendezgette sajtó alá; de kiadásában megátolta őt a váratlanul bekövetkezett halál.

Minden izében nemes törekvésű társadalmi egyén, tehetséges iró, a barátság kötelékében példásan szerető lélek, a családi kötelékben mindent áldozó családfő szállott vele sirba.

Megyénk szülöttje volt; Sümegen született.

Megérdemli: hogy emlékét kegyelettel megőrizze Zalamegye közönsége, különösen pedig Nagy-Kanizsáé, ahol a férfi kora teterejének legszebb, legtermékenyebb idejét szentelte önzetlenül a társadalom magasabb közérdekeinek.

—y.

HIREK.

— **Erzsébet királyné emléke.** Azon kegyeletes mozgalomra, mely a főváros katholikus köreiből indult ki, hogy felejthetetlen emlékü felséges asszonyunk, Erzsébet királyné emlékére közadakozás utján templom emeltessék az ország fővárosában, mely egyuttal az Udvözitő örök imádásának lenne szentelve, Zalavármegye területén is megalakult a vármegye területére kiható „Örök imádás templom“ vidéki bizottsága. A bizottság mindenekelőtt azon tervét akarja megvalósitani, hogy Felséges asszonyunk halálának évfordulóján, *folyó hó 10-én* a megye területén az Örök imádás templom épitése céljaira minden katholikus templom előtt hőlgyek által gyűjtés eszközöltessék. Ebből kifolyólag Nagy-Kanizsa város kath. templomai előtt a vidéki bizottság részéről az erre felkért urnők által *ma vasárnap* szintén gyűjtés fog rendeztetni, mely bizonyára a kellő sikerrel fog járni, mert dicsőült Felséges asszonyunk emlékének hódolni mindenki szent kötelességének ismeri.

Az izraeliták templomában Istenben boldogult Erzsébet királyné lelki üdvéért folyó hó 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor gyászistentiszteletet tartanak.

— **Eljegyzések.** *Havas* Imre déli vasuti mérnök, a barcsi fűtőház főnöke szombaton eljegyezte *Hofmann* Irma kisasszonyt, Hotmann Mór fakereskedő leányát Keszthelyen.

Szalay Dénes nkanizsai községi elemi iskolai tanitó jegyet váltott kollegájával: *Juk* Etelka kisasszonynyal.

— **Házasság.** *Miglecz* Adolf géplakatos ma tartotta esküvőjét *Kovács* Mariska kisasszonynyal, Kovács György csizmadia mester leányával, helyben.

— **A pécsi dalárda Nagy-Kanizsán.** Értesülésünk szerint a „Pécsi Dalárda“ jövő hó 8-án városunkban fog hangversenyezni. — Ugy hisszük azonban, hogy az időre szinészeink is már itt lesznek.

— **Leégett malom.** Nagy-Korpádról kapjuk a tudósitást, hogy ott folyó hó 3-áról 4-ére való éjjelen tüz ütött ki a *Politzer* Géza tulajdonát képező hengermalomban, mely teljesen le is égett. Az egész község talpon volt, hogy közremüködjön a tüz eloltásában, de sikertelenül; még a tisztkészletet sem lehetett megmenteni. A tüz keletkezésének oka ismeretlen. A kár mintegy 40.000 forint, mely azonban biztositás által megtérül. A tulajdonos a lehető leggyorsabban ismét fölakarja a malmot épiteni.

Az édes csók után a menyecske egyszerre nyugtalanul fugrott föl, a kert felé néző ablakra tekintett rémült arccal.

Az ablak kis piros függönykéje még nem volt lebocsátva, s ugy tetszett neki, mintha abban a pillanatban két félelmesen villogó, üszkös szemet látott volna az ablak félhomályos üvegjén át.

A következő percben zörej hallatszott kivülről.

— Megjött az uram! Végünk van. — Suttogta dult, sápadt arccal a menyecske és a legény karját megragadva, a szűk kamara szobába rejtette és gyorsan rázárta az ajtót.

A külső ajtót nyitani akarja valaki, de zárva volt.

A menyecske gyorsan rendezte fejkendőjét és fölnyitotta az ajtót.

Ura állott előtte.

Mosolygó arccal fogadta, mint máskor.

— Korábban jött kigyelmed, nem is vártam még.

Csapó csendesen szótlanul belépett; becsukta az ajtót s a kulcsot lehuzva, zsebre tette.

A menyecske ijedt arccal nézett rá.

— Mit akar? Mért zárta be az ajtót?

Látom, hogy szeretsz zárt ajtók közt lenni. Mondá reszkető, tompa hangon és leült.

— Én csak azért zártam be, hogy innen senki ne mehessen ki.

Az asszony hizelkedő kedveskedéssel akart urához simulni.

Akkor fölállott az és ítéleti borzalmassággal mondta:

— Feldultad a paradicsomot: bebocsátottad a kigyót. A paradicsomnak pusztulnia kell.

Kivülről a ház eresze alatt pattogás, recsegés, sistergés hallatszott, mint valami pokoli zene első akkordjai.

Az asszony az ablakhoz akart rohanni.

Csapó eltorzult arccal vérben forgó szemekkel ragadta meg és átfogta hatalmas karjával.

Mikor segitségért akart kiáltani, ajkaira tapasztotta izmos, nagy tenyerét.

Ott vonaglott karjaiban tehetetlenül.

III.

Patyi István kiült szőlőhegyi hajléka elé és csendesen pipázgatva, ízett a falu felé kanyargó fehér gyalogutra.

Egyszer csak feltünt előtte Csapó Ferencz alakja.

Akkor kányarodott ki éppen a hegykapuján. Gyors lépésekkel haladt, mi közben magas termete szinte összegörnyedt, mintha valami nagynagy terhet cipelt volna vállán.

Patyi István szánakozó képpel nézett a rohanó ember után.

Talán kár is volt szegénynek világosságot gyujtani a lelkében! Mit csinál most a turbékoló párral, ha idejében szét nem rebbennek? Bizony még valami szörnyü nehéz cselekedetre viszi a szertelen indulat?

De hát vakságban sem lehetett hagyni azt a becsületes, hüséges embert. Talán most még jó utra terelheti a menyecskét; talán még nem késő. Majd amugy emberségesen megtáncoltatja tilosba járó juhászbojtárt; egy kicsit rántcb szedi az asszonyt is; aztán helyére lesz ütv minden.

Mig Patyi István igy gondolkozott, Csapó Ferenc a kertaljai utra ért és nemsokára eltünt gyümölcsösének sürü fai között.

Patyi István nagyot szippantott pipájából és a bajusza alatt csendesen mosolyogva gondolta magában:

»Na ha szét nem rebbentek, akkor eddig már készül a cigánytánc.

Le nem vette volna tekintetét Csapóék gyümölcsösének hágcsójáról. Ott kell kiugrani eszeveszetten Rigó Jóskának, a juhászbojtárnak Mert azt a bolondot csak nem teszi, hogy a falunak fusson és összecsöditse a munkából otthon maradt fehérnépeket.

Amint igy nézett-nézett a távolba egyszerre csak hatalmas tüzoszlop csapott fel Csapóék portáján.

Patyi István fejéhez kapott és rémülten rohant haza.

Mire Csapóék portájáig ért, a hajlék összeomlott. Csak az égnek meredező tüzes tetőgerendák füstölögtek még a szélcsendben.....a rettenetes tüz-sirhalom fölött.

—y.

Imakönyvek az izraelita ünnepekre
mindenféle beosztással, fordiitással, kiállitásban és bekötésben
selyem és gyapot talárok, naptárak és üdvözlő kártyák
nagy választékban csakis
FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében kaphatók Nagy-Kanizsán.

— **Megkerült szerelmes pár.** Nagyon érdekes szerelmi kaland talált mult pénteken teljesen kielegitő befejezést a nagykanizsai rendőrségi hivatal egyik szobájában. A rideg falu szoba nyájasabbá vált egy kis időre; Farkas és Bay re dőrkapitányok arcáról eltünt a szigoru, hivatalosan komoly kifejezés és megilletődött szivvel szemlélték az anyai szeretetnek határtalan nyilvánulását, mely mindent megbocsátva, elfeledve azt, hogy egy leány a nagybátyjával megszökött a szülői háztól, sietett ide hogy a magáról megfeledkezett szerelmes leányt, szerető anyai keblére zárhassa. Az eset részletei a következők.

Tatay Imre nyugalmazott pénzügyi titkár még augusztus 8-án jelentést tett a bpesti rendőrfőkapitányságnál, hogy Ilma nevü 20 éves szép szőke leánya eltünt és kérte országos kőröztetését. Néhány nap multa olyan nyomokra akadt, amelyekből azt következtette, hogy az eltünt leányt megtalálja és ezért visszavonta a feljelentést. A nyomok azonban nem vezettek helyes irányba és a mélyen lesujtott apa szeptember 4-én ismét megujitotta a feljelentést.

Egyuttal azonban egy másik eltünésről is bejelenést tett. Sógora Sipos Sándor 45 éves mérnök ugyanabban az időben eltünt lakóhelyéről, Kecskeméthről. Elmondotta továbbá, hogy nyomozásai és a viszonyok ismerete alapján arra az eredményre jutott, hogy a két eltünés között okozati összefüggés van. A leánya ugyanis nagybátyjával szökött meg, és a párt Szilágyházán, Szegeden, Zentán, Palicson és Tályán látták együtt. A „Friss Ujság" részletesen közölte e hirt szept. 4-én megjelent számában; egyuttal pontos szemelyleirást hozva a megszökött két szerelmesről, kik időközben a Dunántul valamely városában élvezték az egyedüllét örömeit; de miután nem rendelkezhettek százezrekkel, nem s énekelhették, hogy:

A szökés párosan
Ó mi édes, ó mi jó...

Nem volt jó, mert elfogyott a folytonos utazás közben a pénzök.

Mult pénteken délelőtt Kopfmahler Károly helybeli órához beállitott egy idősebb férfiuval egy nagyon szép szőke nő. Az idegenek jegygyűrüket akarták értékesiteni. Kopfmahler, ki annak idején olvasta a „Friss Ujságban" a megszökött szerelmesekről szóló hirt, azonnal felismerte bennök az eltünteket és mindjárt jelentést tett a rendőrségnél.

Bay rendőrkapitány azonnal keresésökre indult és meg is találta a szerelmeseket. Ott turbékoltak a Petrics-féle vendéglőben. A rendőrkapitány igazolásra szólitotta a férfiut, ki azonnal beismerte, hogy ő Sipos Sándor magánmérnök, kecskeméti lakós, a leány pedig Tatay Ilma ünokahuga. A rendőrség felhivására igazolta is azonosságát, egyuttal anyakönyvi kivonattal bebizonyitva, hogy ő a leánynyal e hó 4-én Kaposvárott egybekelt. A rendőrség, miután hivatalosan ez ügyben megkeresve nem volt csak a Friss Ujság révén ismerte az ügyet nem tartóztatta le a szerelmeseket, de sürgönyileg értesitette a kecskeméti rendőrséget itt tartózkodásukról. A leány szülői ezalatt Kaposváron keresték gyermeköket. A kecskeméti rendőrségnek erről tudomása lévén sürgönyzött a szülőknek Kaposvárra, hogy a megszökött pár Nagy-Kanizsán van. Az örömtől izgatottan siettek azután a szülők értesiteni a kanizsai rendőrséget, hogy jönnek. Meg is érkeztek a déli vonattal és a rendőrség szembesitette őket az annyira keresett párral. Megható volt a találkozás. Az anya elfeledte a leány által okozott gondot, fájdalmat, bánatot, csak annak örült hogy életben találta gyermekét és reszketve a viszontlátás örömétől, sirva, zokogva borult a megtalált leánya nyakába, csókjaival boritva el annak arcát. — Aztán belenyugodtak a megváltozhatatlanba, abba ugyanis, hogy 20 éves leányuknak 45 éves férje legyen s kibékülve összepakoltak és haza utaztak. Kopfmahler órás, az öreg Tatay részéről jutalomban részesült.

— **A Murába fult** *Toth* József 21 éves legény, pincei lakós folyó hó 2-án délelőtt 11 óra után Szabó Mihály peteházi lakós Murán levő hajómalmából ismeretlen módon a Murába zuhant; a habok összecsaptak fölötte és a legény nyomtalanul eltünt. Eddig nem sikerült a holttestét megtalálni. — Büntény esete nem forog fenn.

— **A révész életveszélyben.** E hó 2-án Ludbreg közelében levő ottoki réven 5—6 szemelyből álló teknővájó cigány kelt át, három egy lovas kocsival. *Komár* János ottoki lakós ki a révdijak beszedésével van megbizva, átszállitás után követelte a cigányokról a dijat. Erre ezek fejszéket ragadtak és agyonütéssel fenyegetve Komárt neki támadtak. Agyon is verik, ha Komár ügyes ugrásokkal ki nem tér a dühös fejsze csapások elől. *Waganics* Magdolna perlaki 64 éves koldus asszony ki szemtanuja volt az esetnek, megrémülve akart a veszedelemben lévő révész segitségére sietni; mire a cigányok egyike megragadta a szegény öreg asszonyt, a fő dre teperte és baltájával hatalmas ütést mért fejére, sulyos sebet ejtve. Azután nem fizetve meg a révdijat Ludbreg irányába elmenekültek. A csendőrség értesülve a dologról meginditotta a nyomozást és a harcias cigányokat nemsokára el is fogta. Ezek azzal a furfangos kifogással ismerték be tettőket, hogy nagyon ittasak voltak és nem emlékeznek arra, részeg állapotban, hogy mit cselekedtek. A csendőrség letartóztatta és átadta őket a perlaki kir. járásbiróságnak.

— **Lopás.** Mult hó 30 ára virradóra tolvajok garázdálkodtak Csáktornyán. *Sonnenberg* Salamon ottani lakós hálószobájából egy duplafedelü aranyórát; *Hirschmann* Zsiga ugyancsak csáktornyai lakós zárattan szobájából egy ezüst tula órát loptak el ismeretlen tettesek. Azonkivül mindkét helyről még különféle ruhanemüt is elvittek. Az összes kár körülbelül 200 forint. — Az arany óra egyik felén naptár és évszám mutató van. Dacára a csendőrség erélyes nyomozásának eddig nem sikerült a tolvajokat elfogni.

— **Dreyfus felmentetett.** Ez a hir terjedt el Nagy-Kanizsán szombaton a délutáni órákban mindenütt nagy izgatottságot keltve. A közönség sürü csoportokban élénken tárgyalta ezen fontos eseményt. A hir elterjedésére az szolgáltatott okot, hogy a berlini börzén a felmentő itéletet mint tényt kolportálták és igy távirati uton eljutott városunkba is. Lapunk zártakor hiteles forrásból a következő táviratot vettük:

„A védbeszédek egyre folynak, itélet legkorábban éjjel várható.«

Ezen táviratunk, megcáfolja tehát egyelőre a fenti kolportált hirt, melyet ha megerősitést nyer, lapunk külön kiadással fog a közönség tudomására hozni.

— **A bpesti m. kir. áll. felső ipariskolától.** *A gőzkazánfűtők tanfolyama* a budapesti m. kir. állami felső ipariskolában október hó 1-ső napján nyilik meg s november hó közepéig tart. Ezen a tanfolyamon a gőzmozdony (locomobil) kazánok és a stabil kazánok szerkezete és kezelése fog tanittatni.

Tanulókul felvétetnek a 18. életévőket betöltött, olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s ezek segédei, a fémek feldolgozásával foglalkozó gyárak munkásai, továbbá olyan napszámosok kik már kazánok mellett foglalkoztak.

A jelentkezők erkölcsi bizonyitványt tartoznak előmutatni s a munkások — ha munkában vannak, — a munkaadóktól kiállitott munkabizonyitványt s ha nem állanak munkában, munkakönyvüket tartoznak benyujtani. A tandij 5 frt, melyet a beiratkozás alkalmával kell lefizetni.

— **Méhészgazdák figyelmébe.** A méhészgazdák szives figyelmébe ajánljuk a lapunk hirdetési rovatában található legközvetetlenebbül őket érdeklő hirdetést.

— **Korunk legnagyobb csapása** az ideg- és szivbaj a gyomorbetegségek, vérszegénység sápkór stb. serege, a melyekhez legtöbbnyire már a gyermekkorban tétetett le az alap izgató italok nyujtása által, mint sör, bor, pe különösen babkávé, mely idegeink és szivmüködésünkre oly hátrányosnak bizonyult. Egy háziasszonynak, de főkép egy anyának sem volna szabad, a későbbi bajok ezen már elviathatlan okozójának felismerése után, a ház fiatalságának babkávét nyujtani. Hiszen szerencsére most már a babkávéról a Kathreiner Kneip-maláta-kávéjára való átszokás, amely a babkávé illatával és izével bir, minden család javára kényelmesen keresztül vihető. Eleinte egyharmad Kathreiner-maláta-kávét használjuk pótlékul kéthármad babkávéhoz; később felét-felét őröljük össze és készitsük el a kávét a megszokott módon nagyon gondosan. A kiválóan jó, kellemes enyhe iz meglepő lesz. Azonban kötelesség, sürgős lelkiismereti kötelesség, hogy a gyermekeket egyáltalában ne szoktassuk többé a babkávéra. Készitsünk részükre jó erős Kathreiner-féle maláta-kávét és tegyünk hozzá, mint szoktuk, tejet és cukrot. Örömmel fogjuk majd látni, milyen pompásan izlik majd e kávé-ital a kicsinyeknek, mennyire felvirágoznak és fejlődnek mellette. De sőt betegek és gyengék a puszta Kathreiner-kávéhoz és annak kiválóan jótékony hatásához szokva, azt mindig nagyobb előszeretettel isszák. Ezeknél és a gyermekeknél ezt az ezerszeres tapasztalás bizonyitja. Fontos azonban hogy mindig csak a „valódi Kathreinert" az ismert eredeti csomagban használjuk.

— **Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bizonyára van olvasóink között akárhány fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félbenhagyta s igy a 3 éves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debrecenben már évek óta sikeresen működik az országszerte kitünő hirnévnek örvendő Lichtblau Albert-féle miniszterileg engedélyezett katonai előkészitő iskola (felügyelők: eddei Draugentz János, m. kir. honvédezredes és Mayer Adolf. cs. és kir. őrnagy) melyben azon ifjak, kik még sor alatt nem állottak, foglalkozásukra és előkészültségre való tekintet nélkül rövidesen megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. Felvilágositást és prospektust készséggel küld az igazgatóság. 163—4

Anyakönyvi hirek.

Mult héten bejegyzett születések.

Dávid György r. k. földmives: Anna.
Kiss József „ „ „ : László.
Geleucsár Gyula rk. asztalos: Gyula.
Gyergyák György rk. földmives: György.
Tollár Boldizsár rk. „ : Ferenc.
Buncom József rk. földmives: Erzsébet.
Frankpergl Mihály rk. napszámos: Ferenc.
Kristofoletti József rk. mozdonyvezető: Ferenc.
Rott János rk. kocsimester: János.
Tomásovits Lajos rk. cipész segéd: Mária.
Jáberics Károly rk. posta- és távirda tiszt; Kálmán.
Krauss Jakab izr papirkereskedő: Lajos.
Kincses János rk. kocsis; János.
Horváth László rk. napszámos: József.
Kovács Péter rk. napszámos: Lajos.
Schvarz Regina izr. szakácsné: Ferenc.
Tóth Karolina rk. házvezető; Anna.
Benkő József rk. földmives: Julianna.
Báliat István: rk. mészáros segéd: Erzsébet.
Fülöp Mária rk. cseléd: György.
Tislerics György rk. földmives: György.
Sifter István rk. posta- és távirda szolga: Ilona.

Házasságot kötöttek.

Horváth Gyula cipész segéd: Novák Józsefával
Tóth Károly vasuti napszámos: Kaminár Antóniával
Horváth György napszámos: Lérinat Máriával
Szalai János karosi vendéglős: Kékes Rozáliával
Migloez Adolf géplakatos: Kovács Máriával.

Mult hét halottjai:

Vákási Gyula rk. kőmüves. 37 éves: tüdőgümőkór.
Rott János ifj. kocsimester fia. élt 10 órát: korszülöttség
Hajdu István rk. cseléd fia, 1 hónapos: bélhurut
Dávid Anna rk. földmives fia 15 napos: bélhurut
Kovács Janosné szül. Fasching Teréz rk. napszámosné 78 éves: vizkór.

Törvényszék.

— **Végtárgyalások és itélethirdetések.** —

1899. September hó 11 én (hétfőn.)

Sulyos testi sértés büntettével vádolt Tamás József elleni ügyben végtárgyalás.

Közokirat hamisitás büntettével vádolt Horváth Mihályné szül. Placskó Mária elleni ügyben végtárgyalás.

Erőszakos nemi közösülés büntettével terhelt Beck Samu elleni ügyben itélethirdetés.

1899. September hó 13-án (szerdán.)

Lopás büntettével vádolt Weidlich Ferenc s tsai elleni ügyben itélethirdetés.

Lopás büntettével terhelt Balog Antal s tsai elleni ügyben itélethirdetés.

Solavec (Szeder) György s tsai elleni bünügyitélethirdetés.

1899. Szeptember hó 15-én (pénteken.)

Lopás büntettével vádolt Brüll József elleni bünügyben végtárgyalás.

Lopás bünettével vádolt Horváth Zsófia elleni bünügyben végtárgyalás.

Szándékos emberölés büntettével terhelt Adorján Mihály elleni ügyben végtárgyalás.

KÖZGAZDASÁG

— **A gabonaüzletről.** Az üzlet állandóan szük mederben mozog. A kinálat gyenge, viszont vételkedv is alig jelentkezik s az árak szinvonala ekként nem változik. Buza 78 frt 25—30, rozs 6 frt 20, bab 6.50, árpa 6 frt 6.50, bükköny 5 frt, zab 5 frt

Szarvasmarha-dijazás.

A „*Pacsai Gazdakör*" a következő felhivást boesátotta ki:

Felhivás!

A „Pacsai Gazdakör" által, a folyó évi okt. hó 23-án délelött 9 órakor Pacsán, a nagyvendéglő udvarában szarvasmarha dijazás rendeztetik, a melyben részt vehet saját nevelésü marhájával minden Pacsán és vidékén lakó tenyésztő, a külföldről behozott marhának kizárásával.

Elővezetendők egészséges és szép testállásu tenyész- és növendék-állatok az alább felsorolt osztályokból, a melyek tenyésztői közt 400 kor. aranyban, mint a méltoságu M. kir. Miniszterium által dijakra adományozott összeg fog kiosztatni.

A pénzdijak első sorban a kisebb gazdák buzditására fognak felhasználtatni, mig a nagyobb tenyésztők e ismerő oklevelet nyernek.

I. osztály. Nyugati származásu, vörös-tarka marha, tisztavér vagy keresztezések. a) Tehenek borjukkal. I. dij 40 kor., II. dij 30 kor., III. dij 20 kor., IV. dij 10 kor. b) Egy—három éves üszök. I. dij 40 kor. II, dij 30 kor., III dij 20 kor. IV. dij 10 kor. c) Választott 1 éves borjuk, nemi különbség nélkül. I. dij 30 kor., II. dij 15 kor., 3. dij 10 kor., IV. dij 5 kort d) Községi bikák gondozóinak dijazására fordittatik 4 dij á 10 kor.

II. osztály. a) Tehenek borjukkal. I. dij elismerő oklevél, II. dij 20 kor., III. dij 10 ko. b) Egy—három éves üszök. I. dij ellsmerő oklevél, II. dij 20 korona, III. dij 10 kor. c) Választott és 1 éves borjuk nemi különbség nélkül. I. dij elism, okl. II. dij 10 kor. III. dij 5 kor. d) Tenyész vagy fibikák gondozóinak dijazására 5 dij á 4 kor,

Az ezen II. osszályban esetleg résztvevők hiányában fel nem használt dijak az I. osztályban bemutatott és dijazásra még érdemesnek talált állatok külön dijazására fordithatók a biráló bizottság által.

Felhivatnak a Pacsa és a vidékén lakó kis és nagyobb tenyésztők, hogy ezen dijazáson sikerültebb állataikkal számosabban megjelenjenek. a bemutatni kivánó állatjaik számát pedig a f. évi október hó 10-ig az illető körjegyzőjüknél bejelentsék.

Kelt Pacsán, 1899. szeptember 1-én.

A rendező-bizottság.

NYILTTÉR.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legujabb mintázatok és szinekben, valamint fekete, fehér és szines **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a **legdiyatosabb** szövés, szin és mintázatban, **Privátfogyasztóknak** póstabér és vámmentesen valamint házhoz szállitva — **mintákat pedig póstafordultával** küldenek,

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállitó), **Zürichben.** (2

Magyar levelezés. Svájczba kétszeresalevélbélyeg ragasztandó

KRONFELD NŐVÉREK

folytatják a tanitást az

idegen nyelvekben.

HIRDETÉSEK:

634./99. 276—1

Arverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. jbiróságnak 1899. évi S. p. I. 255|6 sz. végzése következtében Eperjesy Sándor nagykanizsai ügyvéd által képviselt Délzalai takarékpénztárral egyesült segély e. szövetkezet javára Baranyay Odön és társa ellen 2000 frt s. járulék erejéig 1899. évi julius hó 29-én foganatosito t kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1658 frtra becsült Baranyay Ödönnél Pacsán 220 kereszt árpa, 490 kereszt rozs es 119 kereszt buzából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. jbiróság S. p. 255|7 1899 számu végzése folytán 2000 frt. tőkekövetelés ennek 1897. évi november hó 2. napjától járó 7½% kamatai és eddig összesen 192 frt 50 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Pacsán a helyszinen leendő eszközlésére

1899. évi szeptember hó 14. napjának d. e. 9 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozó oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1899. évi aug. hó 30. napján.

MAXIMOVITS GYÖRGY
kir. birósági végrehajtó.

Méhészgazdák figyelmébe.

Az őszi mézszedés beköszöntött évadja alkalmából értesitjük az i. t. méhészgazdákat, hogy a termelt

mézet

bármily nagy mennyiségben értékesithetik

ROTHSCHILD SAMU

méz-nagykereskedőnél

NAGY-KANIZSAN — (Magyar utcza.)

Eladó

egy **simmenthali piros-tarka** két éves tenyész-igazolvánnyal ellátott bika.

Varga Imre

számtartónál

INKÉN (Som.-megye.)

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok **Budapest** Váczi-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánltatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2½ egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztitó-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyüjtők, boronák.

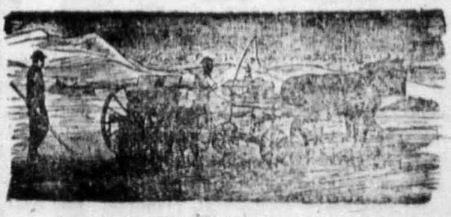

„Columbia-Drill"

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

HUNGÁRIA

941—6

MŰTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE

IRODA: Széll Kálmán utcza 7. MELIS és PINTÉR Szombathely. IRODA: Széll Kálmán utcza 7.

SUPERFOSZFÁTOK állati és ásványi eredetüek.

a legmegbizhatóbb, a legjobban bevált és a legolcsóbb foszforsavas trágyaszerek minden talajra alkalmasak.

Tartalmaznak 10—20% vizben oldható foszforsavat. Vegytartalomért szavatolunk.

Tekintettel e műtrágyák gyors hatására s igen nagy hozamképességére,

nélkülözhetlen az őszi vetéseknél.

Kétannyi mennyiségű citrátban oldható foszforsavval sem pótolható. Ajánlunk továbbá **Szöllőtrágya compositiot,** mely mindenütt kitünően bevált.

Csontliasztet, Chilisalétromot, ammoniak légenytrágyát, kálisót, kainitot, különleges műtrágyákat, kapás és kalászos növények alá, präcipitált trágya és szuperfoszfát gypszet horesek trágyájul és az istállótrágya konzerválására; takarmánymeszet stb.

MELIS és PINTÉR, Szombathely. Széll Kálmán utcza 7. szám

M. kir. államvasutak gépgyárának, Melichár Ferencz cs. és kir. szab. vetőgépgyárának, Bücher Rudolf cs. és kir. szab. ekegyárának kizárólagos képviselősége.

Tejgazdasági gépek és eszközök, gazdasági magvak, összes gazdasági szükségleti czikkek.

Zsákok, ponyvák, olajok, zsiradékok elárusitása.

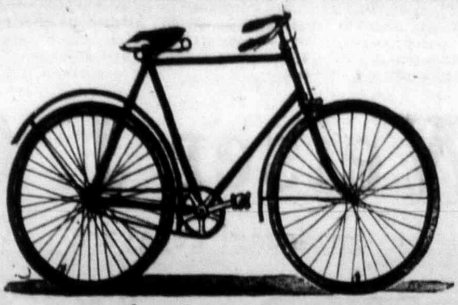

119—*

KERÉKPÁR RAKTAR

UNGER ULLMANN ELEK

vaskereskedésében

NAGY-KANIZSAN.

a világhirü **„Premier helical“** kerékpárok

főképviselete és raktára.

Kitünő járásu és solid szerkezetü

UTIGÉPEK felszereléssel együtt

110 frttól felfelé.

Mindennemü kerékpár alkatrészek

és választékban.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

FELHIVÁS.

Ezennel van szerencsém a t. cs. osztálysorsjegy vevőknek becses tudomására hozni, hogy az **V. sorsjátékban**, az első osztály huszám **f. évi november hó 16. és 17-én** tartatik meg és a következő számok főelárusitásomban beszerezhetők:

1351-től	1400-ig	28101-től	28150-ig	45801-től	45840-ig	73976-tól	74000-ig
3276 „	3300 „	32476 „	32500 „	46901 „	46950 „	76401 „	76425 „
6051 „	6075 „	34301 „	34325 „	48576 „	48600 „	78776 „	78800 „
6616 „	6200 „	34976 „	35000 „	51101 „	51150 „	82926 „	82950 „
14776 „	14800 „	38526 „	38550 „	52601 „	52625 „	87026 „	87050 „
16376 „	16400 „	39226 „	39250 „	54501 „	54525 „	91901 „	91950 „
25101 „	25125 „	39301 „	39325 „	68076 „	68100 „	92226 „	92250 „
26626 „	26675 „	45801 „	45825 „	68401 „	68450 „	95276 „	95300 „

Minthogy már e hó közepén az V. sorsjáték sorsjegyeinek kiadását megkezdem, felkérem a t. c. vevőközönséget, kik a fent felsorolt számokra játszani kivánnak, megrend lésüket le, **később szeptember hó 15-ig** hozzám juttassák, mert csak akkor számithatnak biztosan a megrendelt számra. 271—3.

Az első osztálynak az ára:

$^1/_1$ = 6 frt, $^1/_2$ = 3 frt, $^1/_4$ = 1 $^1/_2$ frt, $^1/_8$ = 75 kr.

A megrendelt sorsjegyeknek árát szivesbedjék pótautalványnyal hozzám minél előbb beküldeni, hogy a kivánt sorsjegyszámmal biztosan szolgálhassak

TELEKI ZSIGMOND Pécsett

a m. kir. szabad. osztálysorsjáték főelárusitója.

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Nagy-Kanizsán.

3518/99. 273—1

HIRDETMÉNY.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa ezennel közhirré teszi, hogy a város tulajdonát képező a vadalmási és halastói dülőben fekvő szántó földek, a sánczi volt téglagyár melletti szántó föld és rét, ugy a magyar-utczai volt lajt hely az 1899. évi szeptember hó 29-ik napjától számitandó egymásután következő 6 évre **f. évi szeptember hó 14-ik napján d. e. 9 órakor** a helyszinén tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet igérő részére bérbe adatnak.

A feltételek és az árverés sorrendje a v. számvevőségnél a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Nagy-Kanizsán 1899. aug. 7-én.

A városi tanács.

Padlózatok mázolásához

O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték felülmul minden más gyártmányt tartósság keménység és fény tekintetében.

O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték **szárad hat óra lefolyás alatt jótállás mellett.**

O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték sokkal kiadósabb mint bármely versenygyártmány; — 1 kgr. elegendő egy 16 négyzet méter terület egyszeri bemázolásához, —

tehát használatban a legolcsóbb.

RAKTÁRAK NAGY-KANIZSÁN:

228—10 **NEU és KLEIN** füszerkereskedésében — **FIALOVITS LAJOS** butorraktárában.

Köszönetnyilvánitás.

Ő Fensége SALVATOR LIPÓT főherczeg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherczeg **rendkivül meg van elégedve** az asbesttalppal bélelt czipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kirándulason használta e czipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak ugy el, mint más közönséges czipőknél. Küldök egy pár vadász-czipőt, hogy annak a mintájára készitsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a czipésznél s azután küldjék ide.

Hiszük, hogy e vadászczipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalonczipők.

Zágráb, 1898. julius hó 8-án. KRAHL, huszárkapitány

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási biróság elnöke, a következő sőket irja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbetétű czipők kitünőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok megszünt minden lábfájásom, ugy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi tovább orvoslást nem igényel.

Szives tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi zeptember 17-én. Tisztelő hive

118—50 WEKERLE SÁNDOR.

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghülestől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után m **gkönnyebbül a járása** annak, ki czipőjé **dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéléssel látja el.**

Kettősvastagságu **1** frt **20** kr., egyszerü **60** kr., homoktalp **40** kr., **gyermekeknek fele.**

Az asbesttalpbélés kitünőségét legjobban bizonyitja, hogy **a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállittatott.**

Szétküldés csakis utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágositások, prospectusok és köszönetnyilvánitások ingyen.

Viszonteladóknak megfelelő árengedmény.

Általános Asbestáru-gyár

betéti társaság

BUDAPEST, VI., Sziv-utcza 18.

Egyedüli elárusitó raktár és képviseletünk **Nagy-Kanizsán:**

FRANK VILMOS

férfi- és gyermek-ruha, czipő és kalap raktárában.

Délzalai Takarékpénztár épület.

KITÜNTETVE

1896. Millenaiumi kiállitáson arany érdemkeresszt és millenaiumi nagy éremmel.
1897. Kisbéri nemzetközi vetőgépversenyen első díj: **állami aranyéremmel.**
Lévai nemzetközi vetőgépversenyen nagy üzemre; első díj: aranyéremmel.
1898. Hódmezővásárhelyi vetőgépversenyen első díj: aranyéremmel.
Marosvásárhelyi kiállitáson első díj: aranyéremmel.

Weiser J. C.

gazdasági gépgyára

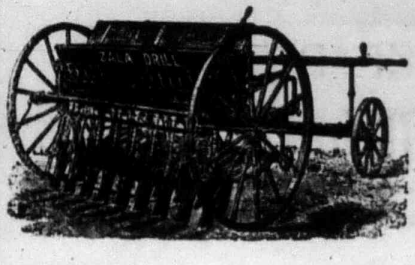

Nagy-Kanizsán.

Ajánlja:

MAGYARORSZÁG

legujabb és

LEGJOBB VETŐGÉPÉT,

szabad. kiváltható kapacsuklyökkal ellátott

sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

Zala-Drill

sorvetőgépét, továbbá szab. „**Perfecta**“ olcsó és igen jó, könnyü vetőgépét; legjobb szerkezetü, több kiállitáson első díjjal kitüntetett Sack-rendszerü aczélekéit, boronáit, járgányait, szénagyüjtőit, rostáit, trieurait, darálóit, szecska és répavágóit, kukoricza-morzsolóit és mindenféle gazdasági gépeit.

Elvállal malom- és vizvezeték-berendezéseket.

„Planet jr.“ rsz kézi-toló répakapa és töltögető, á 10 frt.

177—20 **Árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Mörathon

ezen kitünő dohánykeverék mindenütt kapható.

Gyrei raktár: Weber és Tsa Bpest VIII. Erzsébet-körut 19.

NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. urnál.

A „**Mörathon**“ röptében meghódított minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészségessé teszi, a nicotin hatását elveszti és megszokás esetében nélkülözhetetlenné válik. 237.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1899.

Huszonhatodik évfolyam 74. szám.

Szerkesztőség: Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városházépület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyilttér petitsora 10 krajcár.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899. | Felelős szerkesztő: **Szalay Sándor** Szerkesztőtárs: **Kövesz Lajos.** | Csütörtök, szeptember 14.

Telefon és közigazgatás.

A jó, gyors és lehetőleg olcsó közigazgatás az, a mit régóta várunk. A közigazgatás gyökeres reformja régi álma a magyar politikai élet vezérlő férfiainak. Ez a reform nem fog sokáig váratni magára. Itt az ideje, hogy a korhadt közigazgatási rendszer modern alapokra fektettessék.

Nincs egyetlen tárgy, mely az ujabb időkben annyira foglalkoztatta volna a kedélyeket, mint a közigazgatás államositásának, jobban mondva a közigazgatás reformjának a kérdése. Hozzászóltak ehhez a nyilvánosság előtt laikusok és szakemberek s ha minden irott betüt összeszednének, melyek e tárgyra vonatkoznak, egy tekintélyes könyvtár kerülne ki belőle.

Mennyi uj, mennyi régi, mennyi ellentétes eszme került már napvilágra a közigazgatás reformjának kérdéséről. Sok okos dolgot hallottunk, sok bolondot. De mindegyikben meg volt a jóakarat. A legtöbbje azonban mind megegyezik abban, hogy a közigazgatást közelebb kell hozni a központi kormányzathoz. Ebben mi is osztozunk, de kijelentjük, hogy nem osztjuk azoknak nézetét, a kik a mai közigazgatást minden részében rossznak és elvetendőnek tartják.

A választási rendszer mindenesetre túlélte magát s ha vannak is a közigazgatásban olyanok, kiket inkább atyafiságos viszonyuk, mint arratermettségük juttatott egy-egy felelősséggel biró állásba, azért a tisztviselői kar legnagyobb része megfelel kötelességének s itt-ott példásan teljesiti kötelességét. A hivatalnokok nagyobb fele megtesz minden lehetőt s a ki lelkiismeretesen teljesiti kötelességét, alaposan el van látva munkával.

Azt hisszük, hogy a közigazgatás nehézkességén kellene első sorban segiteni. A közigazgatás tisztviselőit fel kellene oldani attól a tehertől, hogy apró-cseprő ügyekben is irásbelileg érintkezzenek. Ez a sok átiratozás és leiratozás tömérdek időt vesz igénybe, eltekintve az olyan esetektől, midőn a tárgyaló felek között egyszerü félreértés van, a mikor hónapok telnek el egy hivatalos eljárás megindulása előtt.

Szóbeli intézkedéssel sokkal többre lehetne menni. De hogyan beszéljen a járási szolgabiró az alispánjával, vagy megforditva? Hát Edison ennek is kitalálta a módját. Ott van a telefon. Ha gyors és jó közigazgatást akarunk, akkor ennek első eszköze gyanánt mi a telefont jelöljük meg.

Össze kellene kapcsolni a központot a megyék székhelyeivel. A belügyminiszter sürgős esetekben telefonon érintkezhetik s kérhet utasitást a belügyminisztertől ez vagy amaz ügyben. De ez nem elég. A megyei székhelyeket, nevezetesen az al- és főispáni hivatalokat össze kell kapcsolni a járási székhelyekkel s a járási székhelyeket a községekkel, illetőleg a körjegyzői hivatalokkal.

Ily uton gyorsan lehet intézkedni akár szerencsétlenség, tüzvész vagy rendőri kihágás esetén. Ha egy községben rendőri segélyre van szükség, ezt telefonon kérhetik s a főszolgabiró nyomban kiküldi a csendőrséget. Minden nap volna valami utasitása a főbirónak, hol a jegyző, hol a biró számára. Ma ezt mind irásbelileg posta utján kell megtennie.

A telefon volna az ellenőrzés és a gyors intézkedésnek az eszköze. Telefon mellett a főbirónak pontosan kell megjelenni a

TÁRCA.

Hozzá...

Hozzád szólok, kiért szivem dobog,
Kiért szerelmem tüzlánggal lobog,
Ki mindenségem, üdvöm vagy nekem;
Hozzád könyörgöm, halld meg énekem!

Mint kelő napnak biborsugára,
Mely elől menekül a föld árnya;
Fennköltt lényednek édes bűbája
Akkép ébresztett egy szebb világra.

Mióta ismerlek ifju virág,
Rózsás szint öltött nékem e világ;
Mosolyod szédít, hangod elragad,
Csábító termeted angyal alak!

Szemed pillantása megrészegit,
Látlak szüntelen amott vagy emitt:
Vérem pezseg örülök, hogy élek,
Mert imádlak, mert szeretlek téged!

Halld meg könyörgésem gyöngyvirágom,
Hagyd meg az én szép, rózsás világom,
Szeress oly hévvel, mint én szeretlek.
Mert ha nem.... ugy hamar eltemetnek!

Fehér Lipót.

Távolból.

Vándorol a fecske, szebb hazába térhet,
Hisz a madárnak is puszta itt az élet.
En is elrepülnék, én is velök szállnék:
Oda, hol más nap süt, és ragyogóbb az ég.

Szárnyszegetten nézem a vándorló hadat.
Mily puszta élstem e sötét ég alatt!
Szerelmem szép napja távol vagy te tőlem,
Tán még hirt sem hallasz soha én felőlem.

Adjatok szárnyakat, hadd szálljak veletek,
Mert nélküle boldog sohasem lehetek.
Vagy szóljatok hozzá, háza fölött szállva;
Most tudom csak én is: ki az igaz árva.

Mondjátok el: szabad élet után vágyom,
Mint bérki madárka az erdei fákon,
De szárnyam elnetszve, hiába verdesem;
Hiába panaszlom bajom keservesen.

Vagy ne is szóljatok költöző madarak!
Némulj el! ne beszélj te eltáradt ajak!
Hadd higyje reméljé, hogy jól megyen dolgom
Inkább sirba viszem boldogtalanságom.

Csete F. Alberik.

Impressziók a határból.

— Gyászmise Erzsébetért, Légrádon. —

Most, midőn a meghurcolt, annyiszor pellengérre állitott igazság megfeszitve és meggyötörve ott vonaglik a vesztőhelyen, megtört fényü szemében a guillotin iránt táplált visszariasztó borzadalom megdöbbentő reflexével: itt, nálunk jólesik a meggémberedett lélekrek, hogy levetheti magáról a hétköznapi egyformaság otromba pongyoláját, le iszithatja szelleméről az apathikus közömbösség szürke penészét és uj palástban megujhodt lélekben, magabatérten kulcsolhatja két kezét imádságra és küld egy forró fohászt a Gondviselőhöz, hogy a béke-ség áldást hozó Napfényét ragyogtassa továbbra is felettünk.

A „libera nos Domine" fenségesen megrázó, elegikus melódia mélabus akkordjai rezegve szaladtak szét a vén légrádi templom monotónus ivei alatt.

Az orgo a szomoru bugásába vegzettül csapkodnak a sivalkodó szélnek utálatos jajkiáltásai és a kongó harangoknak fajdalmas zugásai.

Mintha temetésre harangoznának..

És a fülhasogató, idegzsongitó összevisszaságnak ebből a sértő disharmóniájából egyszerre előront a legszebb, legadalitóbb simfónia..

Az istenszolga kenetteltelt hangon szengi, — a melyben benne van a remény, a vigasztalás, a dicsőség, melyen átsugárzik a nimbus vakitó fényessége — »vitam sempiternam habess!...«

Az érces hang végig sivit a kopott freskójú öreg pillérek között és erezzük mindnyájan, a kik itt ájtatoskodunk a felicomázott, ambras illatot terjesztő virágokból szomoru bűszkeséggel

Albumok képes evelezőlapok gyüjtéséhez, nagy választékban kaphatók FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében N.-Kanizsán.

Legszebb ajándéktárgy.

hivatalában, mert az alispán minden percben felcsengetheti. De viszont a jegyző is beszámolni tartozik idejéről; a főszolgabiró minden percét, minden lépését ellenőrizheti s csakhamar felelősségre vonhatja.

A közigazgatási székhelyeknek a járási gócpontokkal s ezeknek a jegyzői hivatalokkal való összekapcsolása által szinte ideális állapotokat lehetne teremteni. Teszem: a mozgósitás hirüladása egy óra alatt lehetséges, a mi honvédelmi szempontból igen fontos körülmény.

Az országnak telefonokkal való szövevényes behálózása azonban igen nagy költséget igényel, a mit az állam maga aligha viselhetne el. Egyes megyék közönségük áldozatkészségéből állithatnának telefonösszeköttetéseket; meghozhatják az áldozatot a gazdagabb vidékek nagyobb községei is. De az állam maga nem képes erre a roppant áldozatra.

Néhány megye már csinált is telefonösszeköttetést. Igy Torontálmegye minden járása telefonnal van összekapcsolva a központtal. Ezt a példát kellene követniök a többi megyéknek is. A tisztviselők ezt maguk óhajtják a legjobban, mert hiszen a telefon őket kiméli meg első sorban a fölösleges munkától és időpazarlástól.

— ***A katholikus autonómia és az uj aera.*** *A magyar püspökök e héten ujabb értekezletre jönnek össze a katholikus autonomia ügyében. A tanácskozás tárgyát tudvalevőleg a 27-es bizottság elaboratuma képezi, melyet az egyházfejedelmek körében uralkodó áramlat némi korrektura alá szeretné venni. Magyarország katholikus egyházában az egységes character szabatosabb előterjesztése, a királyi főkegyuri jogok pregnánsabb kifejezése és az autonmiának lehetőleg kedvezőbb felfogása általában, — ezek a reviziós szándékok kardinális pontjai, melyek az uj aera koncilián lényétől es loyális békeszeretetétől rokonszenves fogadtatást remélnek.*

Az országgy. néppárt. *Kedden délután értékezletet tartott, melyben állást foglalt ama mozgalommal szemben, melyet Lepsényi Miklós orsz. képviselő a néppárt vidéki hivei közt egy uj programmal inditott meg, a melyben huszonkilene pontba foglalva a szociálistáktól ellesett jelszavakkal ugyekszik a föld népét és a munkásokat magához edesgetni. A pártértekezlet, melyen a tizenhat képviselő tag közül tizenketten jelentek meg, egyértelmüleg hozott határozatban kijelentette, hogy három év előtt közzétett programmjához változatlanul ragaszkodik és annak elvi alapján fogja továbbra kifejteni a működését ugy egyházpolitikai, mint szociális irányban. Egyben kinyilatkoztatja az értekezlet, hogy a néppárt nevében senki más nincs hivatva vagy jogositva beszélni mint maga az ország gyülési pártképviselet; miért is óvja a párt hiveit s vidéki vezéreit mindamaz ujitásoktól melyekkel a párt nevével visszaélve egyesek akarnak kelteni és a bizalmat a párt vezérlete iránt megingatni. Az értekezlet végül bizalmat szavaz Zichy Nándor grófnak és Molnár János pártelnöknek.— Az értekezletre a párt mindenkerületéből érkezett táviratban s levélben elitélték Lepsényi Miklós tulzásait: még az utóbbinak választókerülete a letenyeiből is három tultakozást küldött be „szocialista s forradalmár" ujitások ellen.*

Vármegyei rendőrség.

A pandurok, hajduk és persekutorok letüntével, a városi rendőségek és az államcsendőrség szervezésével közbiztonságunk lassanként kiemelkedett abból a romantikus és mistikus félhomályból, melynek azon kétes dicsőséget köszönhettük, hogy a külföldi félénk kiváncsisággal állt meg határaink előtt, mondván itt kezdődik Azsia. Ha valami vállalkozó szellemü vagy életunt angolnak eszébe jutott e határokat átlépni, akkor egy ily utazás nem sokkal kevesebb dicsőséget szerzett neki, mintha az afrikai vadak között járt volna.

Nagyon sokat kellett dolgoznunk, hogy a külföldet meggyőzzük arról, hogy most már bátran ellátogathatnak hozzánk.

Megszüntünk Azsia és Afrika lenni. Már az idegennek nem állják utját az annyira érdekes de nem kevésbé félelmetes betyárok és szegény legények. Noha be kell vallanunk, hogy ez nem csupán a modern policia szervezésének, hanem nagy részben annak tulajdonitható, hogy egy romantikus kor rablóvilágnak ez utolsó speciesei, mint valami élő anachronismus, már nagyon is ellentétbe kerültek az uralkodó korszellemmel és a természet törvényei szerint előbb utóbb ki kellet pusztulniok, helyet adandó a kasszabetörőknek, zsebtolvajoknak, csalóknak, sikkasztóknak és sok más egyébnek Más szóval a gonosztevő világ is modernizálódott. A vele való küzdelem most épenséggel nem könnyebb, mint az, a melyet a régieknek a betyárok ellen kellett folytatniok. Csak az a különbség, hogy a mai rendőrnek, amelett, hogy bátornak és merésznek, még eszesnek és képzettnek is kell lennie, hogy a harcot felvehesse.

Rendőrségünk és kitünően szervezett és fegyelmezett csendőrségünk kötelességtudó célludatos működésének köszönhetjük, hogy közbiztonságunk nem áll hátrább jelenleg bármely modern nyugati államénál. Azonban, ha figyelemmel kisérjük e rendészeti szervek működését, tapasztalni fogjuk, hogy közbiztonságunknak a meglevő szinvonalon való fenntartása napról-napra sulyosabbá válik és mindig nagyobb terheket ró a rendőrség és csendőrs g vállaira. Ugy, hogy immár csak a legnagyobb megerőltetéssel mondhatnók önfeláldozással képesek az irányukban támasztott követelményeknek megfelelni. De ez természetes is. A gonosztevők haladnak a korral, mindég ügyesebbek furfangosabbak lesznek, alkalmazkodnak a viszonyokhoz és nagy mértékben szaporodnak.

Rendőri intézményünk azonban körülbelül ma is oly állapotban van, mint a melyben szervezése idejében volt. Az intéző körök: állam és törvényhatóságok, egyszer és mindenkorra eleget véltek tenni akkor kötelességüknek és jóleső gondatlan nyugalomba ringatták magukat.

Mindennel inkább törődtek, mint a rendőri intézmény fejlesztésével. Különösen figyelmen kivül hagyatott az, hogy a vidéknek — a városokon kivül eső területeket értem — egyáltalán nincs rendőrsége. Mert a csendőrséget nem vehetjük annak. Tőle azt követelni, hogy a rendészet minden ágát figyelemmel kisérje, senkinek sem fog eszébe jutni, mivel ez teljesen lehetetlen. Lehetetlen azért, mert már a tisztán bünügyi szolgálat teljesen leköti a csendőrség erejét és idejét. A ki ismeri a viszonyokat nem fog ebben kételkedni. Egy 5—6 emberből álló csendőrőrsnek több négyszögmértföldnyi óriási területen, 5—10 községben, 14—20000 embernek közbiztonsága felett kell őrködnie.

Legjobb esetben is, ha t. i. a bünügyi nyomozat megengedi, az őrs csak egyszer hetenkint képes az őrskörletet bejárni tehát a községek legkedvezőbb esetben is 6 napon át egy héten rendőrség nélkül vannak. Ha ugyan különös optimismussal a falusi birót, ki rendszerint egyszerü földmüves és a legtöbb esetben csak akkor tanulja meg a nevét leirni, mikor birónak választják, nem akarjuk a rendőrkapitányi tisztel felruházni és az övéhez arányban álló képzettségel biró kisbirákat, mezőőröket, éjjeli őröket, és a hol van a községi fegyverest rendőröknek megtenni.

A községi jegyzőnek megvolna ugyan a képessége a rendészeti ügyek vezetésére

---

kiemelkedő ravatal mellett, hogy az „Ő" magyar szelleme lebegteti felettünk némán suhogó szárnyait...

Valami andalitó, szenvtelés megilletődés tapad a szivünkre és kegyeletes hallgatagon szivjuk magunkba a magyar Géniusz-lehelte ihletséget...

A kórusban éneklő száz, meg száz ártatlan gyerek kedves hangicsalását, magyar énekét és az ezt nyomon követő édes impressiókat szivtuk magunkba héttőn...

A mily édesen-keserü élvezet a halhatatlanait martirnak az a végső gyötrelem, az a borzasztó vergődés, a mit átél akkor, midőn a máglya felcsapó lángja körülfogja csupasz testét s midőn érzi, hogy a fojtogató füstgomoly fullasztja torkát, — olyan volt az az érzelem is, mely érzés — világunkat ezen pillanatokban szilaj hullámzásba hozta...

Az emlékezés gyászos hangulatába az a reménynyel kecsegtető, mámorito érzés-fuvallat rontott, hogy: é ünk, öntudatra ébredünk.

Az eszme legyürte a rajta parasitákként élősködő férgeket, halottaiból feltámadt, büszke önérzettel hordozta körül szemeit és »hadkötöző tekintete őrt állt«....

Hosanna, hogy diadalt ült a magyarság üdvözitő ideája...

... Ezelőtt három-négy esztendővel keserü fájdalommal fogtam tollat az ideális ügy érdekében....

A mezitelenséget, a rideg realizmus pőreségét fügefalevelekkel takargató párt bősz haragra gerjedve ontotta átkait ezeknek a soroknak irójára; megmozditott minden követ, hogy az ujszülött parvenünek, a Horvátizálásnak csuf, megnyomoritott tagjait szavakkal öltöztette fel és reám támadt kiméletlen tapintatlansággal azért, hogy a torzszülött monstrumról felrántottam a leplet...

És a rohanó kor ismét vajudni kezdett. Méhében életerős magzatot hordott és hosszu, fájdalmas kinlódás után a titánoknak csatlogó fergetegében, napvilágot látott megint a magyar eszme és hirdeti dicsőségét mindenütt; gyarapodik lassan, de egészséges szervezettel, hogy majd egykor védőbástyája legyen az annyi kisértésnek kitett magyar-szellemnek...

A milyen fájó volt akkor a halott elvesztése felett érzett gondolat, épp olyan jóleső gyönyörüség szállta meg a szomoru actuskor szivünket, most.

Ezért hozta élénk bizsergésbe vérünket a „vitam impiternam habeas"; ezért hullajtottunk örömkönyeket, mikor fajdalmunkban zokognunk kellett volna...Mert ebben a magyar énekben látjuk letéteményesét biztos garantiáját a jövőben radikálisá leendő eszméknek és látjuk azon reményünknek megtestesülését, hogy ez az ujszülött nem fog elfajulni, hanem tőzsgyökeres magyar lesz...

Vajha ugy lenne! Vajha örömünk nem lenne anakronizmus!

H—r J—ő.

a mi e tekintetben történik, különben is — az ő érdeme, — de tekintetbe kell vennünk, hogy ő a közigazgatás mindenese, első sorban adóhivatal, azután anyakönyvvezető bagatelbiró, árvaszék, katasztéri nyilvántartó, végrehajtó, a közgyülések vezetője, egyuttal a község külügyminisztere representálója és sok sok-sok egyéb. A mi időt számos hivatalától megkaparinthat, busásan lefoglalják a magánmunkálatok, a lakosság ügyes bajos dolgai. Tessék most már kiszámitani hogy mi marad a szoros ételemben vett rendőri szolgálatra.

A szolgabiróságok ötlet- és alkalomszerü intézkedéseit és rendeleteit sem tekinthetjük rendszeres rendőri működésnek.

Itt volna már az ideje annak, hogy a vármegyei törvényhatóságok belátnák ez állapotok tarthatatatlan voltát és szerveznék a vármegyei rendőrséget.

E rendőrség feladata volna a rendőri szolgálatot a községekben minden tekintetben ellátni és a csendőrséget és a városrendőrségeket működésükben támogatni.

A költségkérdés, a melylyel a nemtörő dömség rendesen lelepleztetik, nem lehet akadály, mivel a községek különös megterheltetése nélkül lehetne ily rendőrséget szervezni és fentartani. A községek jelenleg a fegyveres, kisbirák mezőőrök, éjjeli őrök és több hasonlók czimén oly nagy összeget fizetnek, mely teljesen elegendő volna megfelelő számu rendes rendőrlegénységnek, — a lovasi ottakat is beleszámitván — ellátására.

A rendőrlegénység feletti közvetlen parancsnokságot a községekben, azok nagyságához képest, egy vagy két altisztre, esetleg rendőrbiztosra kellene bizni, A községi rendőrségek közigazgatásilag a községi elöljáróságnak, a belső szolgálat és fegyelem tekintetében kör- vagy járási rendőrbiztosoknak volnának alárendelendők. Ez utóbbiak viszont hasonlókép a főszolgabiráknak és egy vármegyei kozponti rendőrfelügyelőnek. A rendőrfelügyelő az alispán főhatósága alatt állana és a közigazgatási bizottságnak hivatalbol tagja volna.

A járási és kebelbeli rendőrtisztek fizetését természetesen a törvényhatóságnak kellene fedezni, Azonban ez nem ütköznék nehézségbe. Csak a községek által fizetett utadóból és ebadóból, melyet eddig rendszerint sok más egyébbel a vicinálisokemésztének meg kellene egy keveset ecélra is megtakaritani, mi határozottan üdvösebb volna, mint néhány protekciós engedélyes meggazdagitása.

A vármegyei rendőrség valódi szükséget volna hivatva pótolni. Ez volna az összekötő kapocs a városok és a szorosabb értelemvett vidék között. Nélküle közbiztonsági szervezetünk kiépitettnek nem mondható.

Veltner A.

Arany diák élet.

Steiner Miksát fölképelte a tanárja, a miért Steiner feljelentette a járásbiróságnál A tanárt 10 frt pénzbirságra itélték. —

Kis Pál (óraközben) Reszta.
Nagy Ferkó (Hangosan) Két ász!
Tanár. (Tapintattal.) Engedelmet uraim!
Kis) egyszerre) Fogja be a száját!
Nagy)
Tanár (kérlelve] De kérem, hiszen ez iskola, nem casinó.
Kis. Ne hetvenkedjék! Annyit én is tudok, hogy ez gimnázium. (Nagyhoz.) Ossz barátom!
Nagy (Dühösen) De rajtad a sor!
Kis Ugy képen törüllek, hogy az Odysseát is cellónak nézed!
Abeles Tanár ur, követelem: törülje ki a szekundámat!
Többen Fogd be a szádat, te ripacs! (Abeles leül.)
Tanár De bocsánat, hisz' az urak igy kockáztatják jövőjüket
Egész osztály. Fütyülünk a jövőre! De ha megbukiat bennünket, fe jelentjük a járásbiróságnál.
Tanár Ugy kénytelen leszek lemondani.
Egész osztály. Abcug! Le vele! Pereat! Ha tanitani akar, menjen a négycsülkűek közé
Kis. Tanár ur! a Nagy polon ütött, mert elnyertem a pénzét.
Tanár Sajnálom kérem, ebben nem vagyok illetékes, az itélkezésre. Ha én ütök meg valakit, azt tudom, hogy nekem a járásbiróságnál 10 pengőt kell leszurkolnom; de ha pl. önök engem inzultálnának, — horribile dictu — vagy teszem, önök egymás között járnak el hasonlólag, erre nézve a kompetens . ...
Mind. Abcug! Takarodjék ki!
Tanár. Köszönöm szives megjelenésüket, bocsánat, hogy türelmüket próbá...
(A tanárt kilökik az ajtón ünnepélyesen.)
Egy hang. Éljen a járásbiróság!
Mind. Éljen! Éljen! (Üvöltözve kivonulnak az osztályból.)

(*Függöny.*)

—alle—

HIREK.

— **Erzsébet királyné emléke.** Erzsébet királyné halálának évfordulóját kegyeletesen ünnepelte meg városunk közönsége. Fekete lobogók lengtek a házakon külső jeléül azon gyásznak, mely lelkünket még mindig eltölti. Vasárnap délelőtt az *izraeliták* templomában tartottak gyaszistentiszteletet, melyen nemcsak buzgó ima szállt fel a Mindenhatóhoz felejthetetlen emlékü Nagyasszonyunk lelkiüdvéért, hanem *Neumann* Ede dr. főrabbi nagyhatásu emlékbeszédet is szentelt Istenben-boldogult királynénk drága emlékének. Az ünnepély magasztosságát igen emelték *Kartschmaroff* Leon főkántor és a templomi énekkar által előadott gyászdalok. Az oltár gyászlepellel volt bevonva a gyertyákon ugyancsak gyász fátyol volt. Az első erkély közepén *Vidor* Samuné urnő az izr. jótékony Nőegylet elnöke és a választmány tagjai foglaltak helyet. A nőegylet képviselői mindnyájan gyászruhában jelentek meg.

A katholikus templomokban az Örök imádás templomépitési céljaira a hivők lelki örömmel adakoztak a vasárnapi ájtatosságok alkalmával.

A hivatalos gyászistentiszteletet hétfőn reggel 9 órakor a *szent-ferencrendiek* templomában volt, A főhajó közepén ravatal állt, melyet az égő gyertyák százai vettek körül. A templom zsufolásig megtelt közönséggel, melyben a társadalom minden osztálya képviselve volt. A gyászoló gyülekezetben ott voltak a polgári és katonai hatóságok valamint több testület képviselői. A hadastyánok és aggharcosok testületileg vettek részt. A gyászmisét *Veber* Vince kvardián végezte.

— **A kormány Nyirádon.** A nyirádi Erzsébet-szobrot a kormány e hó 23-án meg fogja koszoruzni. Az ünnepség tervét Polgár Béla nyirádi lapszerkesztő pendítette meg, aki a miniszterelnök jóváhagyásával állapitotta meg a programmot. Az ünnepségen Széll Kálmán miniszterelnök s Wlassics Gyula kultuszminiszter jelennek meg. Különvonaton e hó 23-án reggel 7 órakor érkeznek a devecseri állomásra, ahol Zalamegye küldöttsége fogadja őket, Rövid tartózkodás után a kocsisor Nyirádra vonul.

A Magyarországon először Nyirádon felállitott Erzsébet királyné szobrát hazánk ünnepelt miniszterelnöke, nagyméltóságu Széll Kálmán magas vezetése mellett a m. kir. kormány f. hó 23-án délelőtt 11 órakor megfogja koszoruzni. Bár Ő nagyméltósága arra kért fel, hogy minden fényt és zajt kerülve, a magas küldöttség fogadtatása minél egyszerübb legyen; mégis indittatva érzem magamat, hogy ezen örvendetes eseményt nyilvánosságra hozzam s ez uton arra kérjem fel a a vármegye minden rangu és rendü intézőségeit, hogy Nyirád község örömében osztozva, minél tömegesebben megjelenni szivesked jenek az ünepélyen s tegyék le ugy a hatóságok, mint a testületek és egyletek koszorujokat annak a felejthetetlen nagy királynénak szerény emlék oszlopára aki a magyarokat ugy szerette, mikénti eddig egy királyné sem. Elszállásolásról, étkezésről szives készséggel gondoskodni fogok, ha ez iránt előre megkeresnek Nyirád, 1899. szeptember 10-én. Polgár Béla.

— **Eljegyzések.** Kunfalvy Rezső, zalaegerszegi főgimnáziumi r. tanár eljegyezte Antos Rózsa kisasszonyt Zala-Egerszegen. — Papp Ferenc, megyei árvaszéki jegyző eljegyezte Nagy Irma kisasszonyt Zala-Egerszegen. — Kumper Márton baki körjegyző eljegyezte Czigány Klementin kisasszonyt Mikefán.

— **Kinevezés.** A pécsi posta- és távirda igazgatóság Janda károly nagy-kanizsai lakost a csáktornyai posta- és távirdai hivatalhoz gyakornokjelöltté nevezte ki.

— **Tanitóválasztás.** A murakirályi népiskolához tanitóul Hild László okl. tanitó, a csáktornyai tanitóképezdének volt növendéke választatott meg.

— **A zalaegerszegi ügyvédi kamara** 1899 évi szeptember hó 14-ikére kitüzött rendkivüli közgyülése — több kamarai tagnak kérelmére 1899. évi szeptember hó 21-én délelőtt 10 órára halasztatott el. A közgyülésnek tárgya az 1899. évi költségvetés fedezeti részének, illetve az 1899. evi tagsági illetménynek megállapitása.

— **Maulwurf Felix dr. elhunyta.** Munkás élete 33-ik évében és boldog házassága negyedik hónapjában hunyt el városunk e derék szülöttje Károlyvárosban, ki magyar létére is az előkelő pozicióit tudott magának ott kivivni. A *horvát* lapok szeretettel emlékeznek meg ezen *magyar* fértiurol hasonlólag egy antiszemita lap azon *zsidóról* ki testvéri szeretettel élt emberbaráti hivatásának, sőt utóbbi lap a keresztények által követendő példányképül állitja oda. Városunkban a Maulwurf családot mindenki ismeri, mert annak tagjai szorgalmukkal és tudásukkal városunknak csak dicsőséget szereznek. Azért is mély részvéttel vagyunk az oly mélyen sujtott család iránt, mely egyik derék tagját vesztette az elhunytban.

— **Közjegyzők közgyülése.** A pécsi közjegyzői kamara pénteken, szeptember hó 8 án tartotta meg a közjegyzők nagy érdeklődése mellett közgyülését, melyen részt vettek: Bánffay Simon és Baranyai Béla dr. pécsi kir. közjegyzők, Visy Lajos mohácsi, Ursziny Pál dárdai, Tolnay Géza dr. siklósi, Pilhál Ferencz nagykanizsai, Ziegler Kálmán csáktornyai, Laubhaimer Oszkár alsólendvai, Lenárd Ernő keszthelyi, Nagy Ernő szigetvári, Kasza Sándor dr. marcali, Papp József dr, bonyhádi, Hagymássy Károly paksi közjegyzők. Bánffay Simon kir. tan. a kamara elnöke, az ülést megnyitván, üdvözli a tagokat s örömének ad kifejezést, hogy olyan számosan jelentek meg. Az elnöki jelentés szerint a lefolyt évben a kamara életében nevezetesebb mozzanat nem történt, a karban sem állott be semmi változás. A pénztár megvizsgálására 3 tagu bizottság küldetett ki, mire az elnök a saját és kamarai tagok nevében a bizalmat megköszönve, mandátumukat leteszi s a közgyülést a kamarának az 1899/900. évre leendő megalakitására kéri fel. Ziegler Kálmán mint a szavazatszedő bizottság elnöke jelenti, hogy beérkezett irasban 2 szavazat, személyesen beadtak 13 szavazatot. Megválasztattak: elnökké: Bánffay Simon, kamarai rendes tagokká: Pilhál Ferenc, Baranyai Béla dr.; Ziegler Kálmán, Visy Lajos; póttagokká: Ursziny Pál és Nagy Jenő. Elnök megköszöni a bizalmat s kéri a támogatásukat. Ziegler Kálmán

ezután kiemelve, hogy a mai közgyülés a kamarai intézmény létesitése óta a 25-ik, visszatekint a pécsi kamara multjára s örömmel konstatálja, hogy a kamara büszke lehet multjára, a mit az összes tagok együttműködésének, de különösen a mindnyájuk által szeretett és tisztelt elnökük tapintatos vezetésének köszönhetnek, a minek bizonyitéka az, hogy a közbizalom őt ma huszonötödször választotta meg egyhangulag. Kivánja, hogy még sok éven át üdvözölhessék őt az elnöki méltóságban, A közgyülés előtt kamarai ülés volt, melyen a folyó ügyeket intézték el, utána pedig az uj kamara tartotta meg alakuló ülését. A közgyülés után az elnök fényes ebédet adott a pécsi nemzeti kaszinó éttermében és erre a közjegyzőkön kivül hivatalosak voltak: Blaskovics István kir. itélőtáblai biró, Sável Kálmán kuriai biró, kir. törvényszéki elnök, Rásky Mihály kir. járásbiró, Hinka László püspöki ügyész, Rákosy Imre dr. kir. alügyész, és Angyal Béla dr. Pécsről.

— **Érdekes miniszteri leirat.** A belügyminiszter táviratban hivta fel Zalamegye rendőri elöljáróságának a figyelmét arra az állapotra, hogy a megyében, különösen Söjtör környékén igen el vannak szaporodva a rablók, utonállók, kiktől a közbiztonság veszélyeztetve van, amint nem lényegtelen helyről értesült; intézkedésre hivja fel az alispánt és jelentés tételre. Csertán Károly alispán azonnal meg adta a választ a belügyminiszternek. A válasznak az a tartalma, hogy Zalamegyében a közbiztonság rendben van, különösebb rabló és utonálló esetek nincsenek s igy különösebb rendszabályozásra vagy intézkedésre nincs szükség. Ebben az évben ugyan volt egy eset, hogy Nyáry gazdatisztre pisztolyt fogott egy lézengő s igy néhány frját el is vitte, de ezt nyilvánosan le is tárgyalták a rend és csendőri közegek. Az ilyen esetek csökkentésére is gondolt már az alispán s éppen a f. hó 11-én tartandó törvényhatósági gyülésen fogják tárgyalni, hogy szigoru rendszabályt hozzanak a forgó pisztolyok eladásának és vásárlásának korlátozására. Megemliti az alispáni válasz feliratban, hogy Alsó-és Felső-Hahóton van megvonulva legtöbb olyan ember, kik a müveltség lehető legalantosabb fokán állanak s lézengő számba mennek; ennek orvoslására pedig, egy Hahóton felállitandó csendőr-őrs szervezésére gondolt, mit szintén tárgyal a hétfői közgyülés s ezt remélhetőleg a belügyminisztérium is helyben hagyja — A miniszteri távirat tartalma szerint, hogy Söjtör környékén veszedelmes utonállók vonának — tájékozásul az alispán és csendőr főhadnagy azonnal kiszállottak Söjtörre tapogatódzás okáért, azonban sem nyomra vagy panaszra nem akadtak, sem annak nyomára nem jöttek, honnan mehetett a panaszos informatió a miniszterhez.— Kiderült azonban később, hogy a Szilágy-megyében fekvő Söptér községben csakugyan történt néhány utonállás és a miniszter ur valószinüleg összetévesztette a mi nyugodalmas Söjtörünket a szilágymegyei Söptérrel.

— **Főherczegi látogatás Söjtörön.** Jó csillag ur lkodik megyénk e talva fölött. Deák Ferencznek a haza bölcsének születési helyén lakik most is az a fenkölt szellemű hölgy, ki felejthetetlen Nagyasszonyunk Erzsébet királynénknak szeretett udvarhölgye volt, Festetich Mária grófnő Ő Nagyméltósága. A nagyokról és magasranguakról azt szokták mondani, hogy könnyen felejtik a nekik tett szolgálatot, de ugy látszik, azt csak azok mondják, kik csekély szolgálatért nagy dijat követelnek; azok pedig a kik igazán méltók az elismerésre, a mi királyi házunknál azt tapasztalhatják, hogy állandó jó emlékezetben vannak még akkor is, mikor közvetlen szolgálatuk el is mult. A kegyetlen sors megfosztotta Festetich Mária grófnőt a legjóságosabb urnőjétől s ő a jól megérdemlett nyugalmat birtokán Söjtörön élvezi, de azért a királyi udvar sem feledkezik meg róla s állandóan előzékeny figyelmet tanusit iránta. Salvator cs. és kir. főherceg már rég megigérte, hogy a volt urhölgyet fölkeresi, de megérkezésének idejét határozottan nem jelölte meg. Kedden f. hó 5-én a reggeli vonattal megérkezik a baki állomásra egy egyszerü öltözetü uri ember, ki alig hogy a vasutról leszállott, az állomásfőnököt felkereste és kérte, szerezzen neki valami alkalmatosságot, hogy Söjtörre mehessen. Ha — ugymond a fenséges Ur — nincs kocsija, a postakocsival is elmehetek Söjtörre. Az állomásfőnök nem ismerte meg a főherceget s kérdezi, hogy kihez van szerencséje s képzelhető a tisztviselő meglepetése midőn a főherceg magát megnevezte. Erre nagy lótás-futás keletkezett egy alkalmas kocsi keresésére, s csakhamar előállott Kayser baki tisztfartó fogata. Festetich Mária grófnő korán szokott kelni, s egyszerü ruházatban reggeli sétára indul. Ép a reggeli sétáról érkezett haza, midőn kocsirobogást hallott és látva, hogy a fogat az ő háza elé tart, kisietett a kapuba, hogy érkező vendégét fogadja. A kocsi megáll s belőle a főherceg száll ki, a ki azonnal a legszivélyesebb üdvözleitel a meglepett grófnőhöz fordult. A milyen egyszerü a mi grófnőnk ruházata, oly egyszerü de jóizlést elárulo sójtöri lakása, a királyi herceg azonban kitünően érezte magát a grófnő szerény hajlékában, dacára annak, hogy fényes palotatermekhez szokott. A grófnő egyik unokaöccsse véletlenül éppen Sójtörön tartózkodott s a legjobb kedvben költötte el a magas vendég a grófnő és öccsse társaságában az ebédet bizalmas kegyes beszélgetés közben. Ebed végével kirándult a főherceg Sójtör festői környékére mindenütt a vidékről skizzeket készitve. A Csáktornya felé menő vonattal pedig elutazott. A baki állomásnál sok száz főre menő közönség várta s eget renditő éljennel fogadták és elbucsuztatták királyi házunk e kitünő tagját, kifejezve e spontan tüntetéssel, hogy mély tisztelettel viseltetik a magyar ember a királyi házzal szemben.

— **Veszedelmes szenteltvíz.** Egy tudós bakteriológusnak: Vincensi tanárnak az az ötlete támadt, hogy elemzés alá vegye egy templom szenteltviztartójában levő vizet. A vállalkozás nem volt hiábavaló, mert szép eredménnyel járt—ámbár igaz, hogy ez az eredmény egy cseppet sem kedvező. A tudós professor ugyanis gyönyörü bakterium-koloniákat talált a szenteltvizben. Volt ott mindenféle bacillus: tifusz, láz, sőt difteria-bacillus is. E bacillusokat beoltotta a házi nyulakba és azok belepusztultak. Persze a nyulak nincsenek hozzászokva a szenteltvizhez.

— **Idegen szőlőbirtokosok látogatása.** Az osztrák szőlőbirtokosok szept. 5-én. megszemlélték a rév-fülöpi szőlőket, hol az előhaladott kultura rendkivül meglepte az osztrák vendégeket. Innen Badacsonyba indultak, hogy a budacsonyi szőlőkulturát megtekintsék. Bámulattal és az irigység bizonyos nemével nézték a német sógorok, mily magas nivón áll Badacsonyban a szőlőkultura. Ennek a bámulatnak és az irigység bizonyos nemének csakhamar kifejezést is adott az egyik vendég, midőn a »Hableány«-ban jóizü vacsorára gyültek össze a kirándulók. Sóhajtva szól a rokonszenves német: „Wenn wir nur an Badacsány hätten!“ mire egyik honfitársunk megjegyzi: Hát ha még a Szent György hegyet ráadásul adnánk, nem enné a szemedet?“ Hiába! a német nemcsak a Badacsonyt és Balatont, de még a tisza, jó levegőjét is irigyli a magyartól. Hátha még a Balaton partján a régen tervezett várva-várt vasut létesül! akkor meg pláne irigység tárgya lesz e remek szép darab földje drága hazánknak, a mi kedves szomszédunk szemében Mindazonáltal a szivesen látott vendégek jól érezték magukat Badacsonyban és csak másnap délután, a Trattner „Hableány“ szállodájában élvezett kiválóan sikerült jó ebéd után, — mely közben a vendégek több tósztban ünnepelték a földmivelési miniszterét és a vendéglátó magyarokat, — indultak a kirándulók Fonyódra, egyre hajtogatva: „Na, das is wirklich a wunderhübsch Stück Erd'!“

— **Iskola megnyitás.** A zala-szent-gróti uj iskolát e hó 8-án nyitották meg nagyszabásu ünnepélylyel, a melyen dr. Jankovich László gróf főispán és dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő is részt vettek. — A zala-szent-gróti iskola egyike a megyében a legszebbeknek s a zala-szent-grótiaknak dicsőségére válik.

— **Villamos világitás Zala-Egerszegen.** Zalavármegye állandó választmánya dr. Jankovich László gróf főispán elnöklete alatt tartott ülésén Zala-Egerszeg városnak a villamos világitás berendezésére vonatkozó határozatát a közgyülésnek jóváhagyásra ajánlotta. Nincs kétség, hogy a határozatot a törvényhatóság is jóvá fogja hagyni s igy Zala-Egerszeg lakosságának régi vágya, hogy villamos fény árasszon városukban világosságot, egy lépéssel ismét közelebb jutott a megvalósuláshoz. Tapasztalatból jó tanácsokkal tudnánk szolgálni a zalaegeszegieknek.

— **Titalom a gyógyszerészeknek.** A belügyminiszter ujabb rendelete szerint tudvalevőleg nem szabad a gyógyszerészeknek a higanytartalmu orvosszereket még kenőcs alakjában sem kiadni orvosi rendelet nélkül. — Ez ügyben a Magyarországi Gyógyszerész-Egyesület elnöksége feliratal fordult a belügyminiszterhez, kérve, hogy a rendeletnek ezt a részét szüntesse meg. A belügyminiszter válasza most érkezett le az egyesülethez. A miniszter kijelenti, hogy az országos közegészségügyi tanács véleményét meghallgatva, nem teljesitheti a gyógyszerészek kérését, mert a higany bármely orvosszer alakjában oly erős, hogy orvosi rendelés nélkül a laikus közönség kezébe juttatni nem lehet.

— **A bpesti m. kir. áll. felső ipariskolától.** *A helyhez kötött (stabil) gőzgépek kezelőinek tanfolyama* a budapesti m. kir. felső ipariskolában október 1-én nyilik meg s december hó végeig tart. E tantolyamon a stabil gőzgépek szerkezete és kezelése fog tanittatni.

Tanulókul felvétetnek azon önálló lakatosok, kovácsok és a különbözó gépgyárak azon munkásai, akik már a kazánfütők és lokomobil kezelők tanfolyamát jó sikerrel elvégezték. A jelentkezők erkölcsi bizonyitványt és az előző tanfolyamokról szóló bizonyitványokat tartoznak előmutatni. A tandij 8 frt, amelyet a beiratás alkalmával kell lefizetni.

A beiratások szeptember 26-tól 28-ig tartatnak az intézetben (VIII. Népszinház u. 8.) vidékiek a tandij beküldése mellett levélben is beiratkozhatnak.

— **A beiratások eredménye** a nagykanizsai izr. hitközség által fentartott tanintézetekben a következő:

Elemi

leányiskola		*fiuiskola*	
I. osztály	26	I. osztály	43
II. »	36	II. »	44
III. »	31	III. »	47
IV. »	29	IV. «	40
összesen	122	összesen	174

Polgári fiuiskola. I. oszt. 25, II. — 24, III. — 27, IV. — 30 összesen 106.

Felső keresk. iskola. Alsó oszt. 41, középső oszt. 35, felső oszt. 32 összesen 108.

Tehát az elemi leányiskolában	122
„ „ fiuiskolában	174
A polgári fiuiskolában	106
A felső keresk. iskolában	108
összesen	510

tanuló iratkozott be a fenti tanintézetekbe.

— **Szüret.** A Kaposvár irja: „Már szüretelnek itt-ott, nem azért, mert megérett a szőlő, hanem azért, mert a liszharmattal sietve kell a gazdának versenyeznie a szüretelésben, különben a termésből több jut a liszharmatnak. Ez most a szüret legujabb ellensége, mely ellen való védekezés módját még nem találták föl. Somogyvármegyében a bortermés felét bizonyosan tönkre tette a liszharmat, a ki pedig kénrafuvassal védekezik ellene, az bátran lemondhat egész termésérol, mert szőlője s bora élvezhetetlen lesz. Egy kaposvári szőlősgazda sós-szappanlével való lemosással védekezik a liszharmat ellen, állitólag igen jó sikerrel. Lemosás után hamut hint a megtisztitott fürtökre, melyek aztán szépen fejlődnek.«

— **„A nagy Horvátország.“** Senki előtt sem titok, milyen szivvel gondolnak reánk a horvát testvérek. Minden gondolatuk, minden érzésük azon a rögeszmén csüng, a mit a fanatikus politikusaik a „nagy Horvátország“ névvel jelenek. Erdekes példa erre az a párbeszéd, a mely egyik zágrábi lap szerint Khuen Héderváry gróf, horvát bán és a zágrábi gimnázium egyik növendéke között ment végbe. A bán megszólitotta a gimnazistát:

— Hányadik osztályba jársz?

— A másodikba.

— Nos, akkor már sokat tudsz. Persze azt is tudod, melyik a mi hazánk?

— Horvátország.

— Nagyon helyes. De melyik a tágabb értelmü hazánk?

— A nagy Horvátország; volt a remek felelet, a mely meggyőzően mutatja, hogy miképpen tanitják horvát testvéreink a földrajzt és a történelmet. A bánnak sem kellett több: faképnél hagyta a politizáló kis gimnazistát.

— **A fogadatlan prokátor.** A közmondásosnál is rosszabb fizetésben részesült *Imrei* (turi finta) Ferenc, a ki 10-ikén este egy kiskanizsai korcsmában pórkátornak vetette fel magát azon ügyben, mely már folyó hó 3-án vette

kezdetét. A felek *Bencze* (bürke) Ferenc és *Imrei* (baltis) István voltak. Ezek összevesztek a szepetneki bucsun, mivel azonban ott tettlegességre nem került a dolog, a végleges elintézés folyó hó 10-ére halasztatott, mikor is az ellenfelek ismét találkoztak egyik kiskanizsai korcsmában. Bencze (bürke) Ferenc, netáni ujabbi halasztásnak elejét veendő, gyorsan akart végezni. Előrántotta kését, hogy annak erejét ellenfelével megismertesse. Imrei (turi finta) Ferenc, a fogadatlan prokátor, ekkor rákiáltott „nem teszed le azt a kést"? Többet nem mondhatott, mert Bencze egy erős szurással hasába mártotta a kést, és életveszélyesen megsebesülve összerogyott. Imreit mentőkocsin beszállitották a közkórházba, Benczét pedig letartóztatták.

— **Véres verekedések.** *Zsivsec* József novákoveci lakós korcsmájában mult hó 27-én táncmulatság közben, Tresztenyák Tamas és Szenkovics Pál ottani lakósok szóvitába e egyedtek, melynek hevében Szenkovics kést rántott elő és azt oly erővel szurta Tresztenyák bal mellébe, hogy az a vértől elboritva rogyott össze. A késelő polgárt feljelentették. A sulyosan megsebesitett életveszélyben forog.

E hó 8-án este 8 és 9 óra közötti Major János eszteregnyei lakós, Borsos Péter ottani lakós korcsmájába indult, hogy megkóstolja a korcsmáros borát. Belépve, ott találta az ivóban Pety János és Borsos János eszteregnyei legényeket. Az elsőnek valami gunyszavára Major arcul ütötte Peti Jánost és elmenekült. A két legény utána futott és el is érték a menekülő Majort Hosszu Károlyné udvarában. Peti késsel a kezében rohant Majorra megsebezve annak fülétövét és több szurást ejtve a fején. Borsos János ki Majornak akart segiteni s bal alkarján kapott Petitől sulyos sebet. Agyon verték volna egymást, ha a szomszédok szejjel nem választották volna a verekedőket. Peti már rég ellenséges viszonyban állott Majorral, kinek 28 napig gyógyuló sérülést okozott. Peti János feljelentetett a nagykanizsai kir. törvényszéknél.

— **Kifogott hulla.** F. hó 9-én Flojhár István ujudvari majori béres, Majorlak község határában, a Mura folyóban egy már felosztásnak indult férfi holttestet talált. A hulla személyleirása: 50—60 éy körüli, közép termetű, erős testalkatu, barna haju és bajuszu; ruházata: viselt szürkeszinü nadrág, hasonló szinü mellény és trikó ing. Miután a holttesten a külerőszak nyomai nem látszanak, büntény vagy vétség esete nem forog fenn. Vagy baleset, vagy pedig öngyilkossági szándék vitte az ismeretlen férfiut a Mura habjai közé.

— **Állategészségügy.** A ragadós állati betegségek állapota Zalavármegyében a legutóbbi hivatalos kimutatás szerint:

Lépfene: Z.-Apáti 9 u., összesen 1 község 9 udvar.

Tenyészbénaság és hólyagos kiütés: Sormás 1 udv. Tormaföld 2 u., összesen 2 község 3 udv.

Sertésorbánc: Udvarnok 1 udvar.

Sertésvész; Akali 9 u., Alsó-Bagod 10 u., Alsó Zsid 6 u., Andráshida 1 u., Á.-Pábok 2 u., Aszófő 13 u., B.-Mogyoród 1 u., B.-Szt.-György 1 u. Badacsony-Tomaj 10 u., Becsehely 1 u., Csapi 8 udv., Döbréte 6 u,. Egyed-Uta 1 udv., F.-Hahót 1 u., Ferencfalva-Mikófa 13 udv., F.-Pábók 3 u., Gelse 1 u., Gutorföld 4 u., Hegyesd 13 u., Hosszufalu 1 u., Kerecseny 7 u., Keszthely 1 u., Kiskomárom 1 u. Köveskut 2 udv., Kutfej 7 udv. Mindszent-Kálla-Kisfalud 1 udv., Monostor-Apáti 7 udv., Medgyes 3 udv., Nagy-Kanizsa 4 udvar, N.-Boldogasszonyfalva 5 udv., Petesháza 11 u., P.-Ederics 1 u., Réthát 5 u., Rigács 5 u., Sárhida 19 u., Sármellék 10 udv., Sümeg 2 u., Szabar 8 u., Szent-András 1 udv., Szt.-Jakab 12 udv., Szent-Kozmadombja 1 udv., Szécsi-Szent-László 1 u.. Szécsi-Sziget 1 u., Szt.-Györgyvár 9 u., Szepetnek 2 u., Taljánd-Dörögd 5 udv., Tót-Szerdahely 1 u., Zala-Egerszeg 20 u., Zala-Szántó 1 udv., Zalavár 1 udv., összesen 50 község.

Az énekesnő félelme.

Ha van pálya, mely számtalan eshetőséggel jár, ugy ez bizonyára az énekesnő pályája. A legnagyobb óvatosság mellett is egy meghülés elegendő, hogy tönkretegye az énekesnő pályát. Sokszor a folytonos tuleröltetés általános gyengeséget hoz létre, a mi a hangot mindenféle betegség iránt érzékennyé teszi. Az influenzának és következményeinek néhány év óta az énekesnő között számtalan áldozata van.

G. Giery kisasszony, ki ma Vesznetben (Seine-et-Oise, Franciaország) lakik, fájdalmasan győződhetett meg erről. Ez ügyben az ujság igazgatója Vésinetben küldött, hogy róla hirt hozzak, Givry kisasszonynál a legszivesebb fogadtatásban részesültem.

— Amint ön tudja uram, kezdette, az Opera-Comique első operette-énekesnője vagyok, imádom hivatásomat és egész szivemet, egész erőmet helyezem bele. Szomoru, hogy ez oly fárasztó, a legnagyobb fokig megerőltető. Sokan a fáradság és elgyengülés által a betegségre hajlandóbbak leszünk. Ez volt az én esetem is. Házibajok által, melyeknek

elmondását kerülöm, már régóta erőmtől megfosztva fáradt és gyenge voltam. Majdnem mindegyik szerződést kénytelen voltam felbontani. 1897-ben hangom gyengébb, sőt, néharéha fátyolozott lett. 1898-ban Haybe szerződtetve a Szép Heléna, Angot asszony leánya stb. főszerepire kénytelen voltam szerepelmről lemondani, meghülés következtében, a mely náthát, gégekatarust, sőt influenzát hozott létre. Iszonyu kinokat szenvedtem mellemben, láhszáramban egész térdemig. A jobb kézüzület szintén meg volt támadva és iszonyu fájás, reuma, neuralgikus fájdalmak a végsőkig gyengitettek. Fellépésem teljesen meg volt zavarva, folyton rekedt voltam, hangom mély és tompa lett. Kétségbe voltam esve, látva, hogy helyzetemen a leggondosabb ápolás sem segit. Az ujságok hirei figyelmessé tettek a Pink-pilulákra. Mily szavakat használjak uram, hogy önnek csodálatomat kifejezzem. Hogyan mondjam el örömöme? Érzem, hogy erre képtelen vagyok. Előbb étvágyam tért vissza, azután lassankint eltüntek fájdalmaim, hangom tisztább lett, idegeim megnyugodtak s az egész test működése helyreállt. Ez az eredmény oly boldogzá tett, hogy a Pink-piluláknak használatát még abba nem hagyom.

E szavak után elhagytam Giery kisasszonyt, a ki felhatalmazott, hogy szavait közölhessem. Az ujra előállitott vér eredményezte azt a csodát és az idegek kevésbé izgatottak lettek. A Pink-piluláknak célja, melyek hasonló eredményt érnek el az összes betegségeknél; ilyenek az ideges izgalmak, a sápkór, a férfi vagy nő fizikai vagy szellemi megerőltetése által létrejött gyengesége. A Pink-piluláknak kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszertárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszertárában, Budapest, Király-utca 12.

IRODALOM.

Mi a legolcsóbb? Talán mondanunk sem kell, hogy a legolcsóbban annak szolgálatát fogadjuk el, aki minden héten pontosan beállit, hogy egy hét alatt összegyülemlett bankat eloszlassa, oktasson, szórakoztasson és gyönyörködtessen egy évi 6 frt, félévi 3 frt negyedévi 1 frt 50 kr.-ért! Ezt a szolgálatot teszi meg olvasóinak a Képes Családi Lapok czimü illusztrált szép irodalmi hetilap, mely amellett, hogy a legjobb egyszeremind a legolcsóbb ily nemü lap Magyarországon. Kedves dolgot vélünk tenni tehát, ha olvasóink figyelmét a Képes Családi Lapokra felhivjuk, melynek gazdag tartalmáról kiki meggyőződhetik, ha mutatványszámot kér a kiadóhivatáltól (Budapest VI, Szondy utca 11., mit az kiránatra ingyen küld meg.)

Guérin a párisi antiszemitavezér várn. Bizonyára a legérdekesebb ház most Párisban az antiszemita liga háza, melynek kapuját katonaság őrzi, hogy Guérin és 40 társa ne menekülhessen. A vizvezetéket és légszeszt a rendőrség lezáratta s minden érintkezést a házzal betiltott, hogy viz és élelemhiány miatt megadják magukat. Guérin és társai a rendőrség többszöri felszólitásra sem adta meg magát, hanem a házat jól eltorlaszolva a legvégsőkig megvédi s támadás esetén légberöpiti. A „Budapest" képes pol. napilap augusztus 22 számában eredeti képben mutatja be ezt a házat s Guérin arcképét. Különös gonddal s a legjobb művészek rajaolják a „Budapest" képeit, a legujabb eseményeket és ismeretterjesztő dolgokat hü képben állitják az olvasó elé. Vasárnapi humoros képeit Homicskó A. hazánk legügyesebb karrikaturarajzolója készáti, szóval mindenben oda törekszik, hogy olvasóinak igényeit teljesen kielégitse. Előfizetési ára egy évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt 1 hóra egy frt. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban Budapest, IV., Sirkantyusu 3., valamint minden könyv- és papirkereskedésben: Egyes példányonként kapható mindenütt 4 krért.

Szocialismus és communismus. A szocialismus és communismus világlelkesitő s világrettentő nevei nem oly uj keletűek, mint rendesen gondolni szokás. Ez irányok több eszméi megvoltak már az ó-kori társadalmakban is. A pharaok trónját ez eszmék rokonai döntötték meg. Rómában ez elvek különböző jelszavai voltak a secessiók okozói. Görögországban a peloponnesusi háboru után jelent meg először ez eszmék köre. Az államok mindauntalan belső rázkódásokon mentek keresztül s e rázkódások mindig a vesztes párt számüzetésével jártak. Igy folyton szaporodott az oly polgárok száma, kik hijjával voltak a független polgári élet föltételeinek. A demokratia földjén nem maradhatott el a demokratikus egyenlőség communistikus értelmezése sem. A polgári egyenlőséget vagyon egyenlőséggé akarták fokozni. A műveltebb és vagyonosabb elemek — mint rendesen szokás — visszavonultak a közpályáról, hol az eszmék nehéz csatája készült. A műveltek részökre nyerték az irodalmat, mely a szociális eszmékkel szemben foglalt állást. Sokrates azt irja: „Az ellenségtől sem félnek annyire a polgárok, mint polgártársaiktól. A gazdagok inkább a tengerbe dobnák vagyonukat mintsem, hog megosszák a szegényekkel; a szegények fő ágya meg, hogy kifosszhassák a gazdagokat." Hogy a társadalmi bomlás a kulturát is tönkretegye, ahhoz valamely erőszakos fordulat volt még szükséges. Ezt is meghozta a makedon háboru.

Az ó-kori szocializmusról igen érdekesen szól a N. K. V. 35. füzete. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marcali Henrik egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy kötet ára diszes félbőrkötésben 8frt. füzetenként is kapható 20 krajczárjával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII, Üllői-ut 18.) s minden hazai könvkereskedés utján.

— **A szonoklás legnagyobb mestere.** A szónoklat minden szabadnépnél virágzik. Az angolok, a francia forradalom, a magyar társadalmi átváltozás korszakai kitünő szónokokkal dicsekesznek. De van egy szónok, kinek neve az ujabbkor legnagyobb szónokaira szállt dicsőségképen, a legnagyobb magasztalásul. Az ó-kor szónokának neve ez, a legszabadabb föld fiává, Hellas szülöttéé: Demosthenes. Beszédeiből semmi sem marad ránk, csak hatásuk nagyságával mérhetjük művészetének erejét. Demosthenes ékesszólásának varázsával megforditotta Hellas rendjét. De a szónoklaton kivül más valaminek a hatalmát is hirdeti. Az erős akarat példaképe ő. S az akarat is a legnagyobb hatalom. Dadogónak született s vállait mindig fölrángatta. Leakarta győzni a természet és a szokás hibáját s volt rá eszköze: az erős akarat. Kavicsot tett a nyelve alá, szöget vert a falba válla tölé s ugy kezdett beszélni. Később tulkiabálta a tengert. S a pupos dadogóból Görögország legnagyobb szónoka lett.

Életet és munkásságát érdekesen rajzolja a Nagy Képes világtörténet 36 füzete. A tizenkés kötetes nagy munka szerkesztője Marcali Henrik, egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy kötet ára diszes félbőkötésben 8 frt; füzetenként is kapható 30 krlával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

— **A haldokló** nyárral megjönnek a hosszu esték, a melyek már a tél unalmának izét rejtik magukban. Nappal még hangos a gyümölcsös, a hegyoldal, a gyümölcsszedők és a szüretelők dalától, nappal még nincs semmi, a mi a télre emlékeztetne, legfeljebb a fákról lepergő sárga falevelek, de este! — Ilyenkor, hogy ne olyan nagyon érezzük a tél édes gyermekét, az unalmat — mely apja előtt született, — elővesszük a „Képes Családi Lapokat" (előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.) — ezt a meghit jóbarátot, mely szép képeivel, érdekes regényeivel, kacagtató humorkszjeivel csengő költeményeivel feledteti velünk, kogy a haldokló természet betegágyánál virasztunk. A „Képes Családi Lapokból" — ebből a legolcsóbb s mégis legjobb illusztrált szépirodalmi heti lapból mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, 6. Szondy-utca 11 szám).

Az e rovatban megemlitett mű megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

KÖZGAZDASÁG

A gabonaüzletről. Az üzletben teljes tétlenség uralkodik. Hozatalok nincsenek, kereslet hiányzik s a jegyzett árak inkább névlegesek. *Buza* 8 frt 25 *rozs* 6 frt 25, *árpa* 5 frt 50—6 frtig *bükköny* 5 frt 50 *zab* 5 frt, uj fehér *bab* 7 frt 75, *tarka* 5 frt.

A közönség köréből.

Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Onnek, mint szerkesztőnek mindent kell tudnia, legyen szives tehát megfelelni az én kérdésemre, mely most, az őszi eső-idény beálltával, épen aktualis.

Azt tudom, hogy van diszes uj vágóhidunk, ahol mindent lehet csinálni állatok leölésén kivül azt is tudom, hogy van diszes sétatérünk, ahol az öngyilkos jelöltek utolsó perceit nem zavarja semmiféle élő lény; sőt még azt is tudom, hogy van itt egy Szépitő Egyesület is, (látnivaló tehát hogy sokat tudok,) de azt a legnagyobb mezeröltetés mellett sem tudom kitalálni, hogy az élelmiszer piac miért nincs kikövezve. Mellette egy nagy darab térség gyönyörüen van klinkerezve csak azért, hogy a tüzoltó zenekar tudjon valahol koncertezni (a raboknak) meg hogy nyáron a gyerekek ne szükölködjenek a csigázásra alkalmatos terrenum nélkül. Nem értem tehát, hogy a piacon, hol naponkint annyian kénytelenek megfordulni, miért van 75 centiméteres sár és e sár felett 29 centiméteres viz. Hiszen én ugy gondolom hogy az borzasztóveszedelmes az egészségre. Nemcsak annak a kétszáz kofának az egészségére aki egész nap ott ül a sárevizben (azok nem számitanak, hiszen szegények és szavazati joguk sincs) hanem azokéra is, akiknek ott kell be-

szerezni a napi eleséget. Vagy talán azoknak kik a piacot gondozzák, nincs feleségük?! Ha volna, lehetetlen hogy elnéznék, hogy térdig sárosan jöjjenek haza mindennap a bevásárlásról. Vagy talán az tetszik nekik hogy émelyik (eléggé sok) szolgáló leány jobban vasalja szoknyáiát mint a térdét és..? Meglehet. Hanem akkor meg még kevésbbé értem, hogy miért nincs a piac kikövezve, főként mikor van itt egy Szépitő Egyesület is.

Plebeius.

Szerkesztői üzenetek.

H. P. Türje. A cikkben megpendített eszmének tessék híveket szerezni ott az önök szükebb társadalmi körében. A nagy közönséget majd csak az fogja érdekelni, ha a mozgalom tettleg megindul és az eszme megvalósul. Azt méltóztassék majd kellő formában közölni, elismeréssel azok iránt, kik a megvalósitáson buzgólkodtak.

F.-Segesd. A kiadóhivatal a lapot meginditotta. A vasárnapi szám tárcájában már találkozni fogsz a fotografiákkal. Ügyekszem, hogy a „kegyelmes úr" jól legyen találva. Sokszor üdvözlet minden részre.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FULÖP.

HIRDETÉSEK:

Méhészgazdák figyelmébe.

Az őszi mézszedés beköszöntött évadja alkalmából értesitjük az i. t. méhészgazdákat, hogy a termelt

mézet

bármily nagy mennyiségben értékesithetik

ROTHSCHILD SAMU

méz-nagykereskedőnél

NAGY-KANIZSAN — (Magyar utcza.)

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok **Budapest** Váczi-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánltatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2½ egész 12 lóerőig, szalmakazaloszók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztitó-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill"

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Egy doboz ára:

1 forint 20 krajcár

tánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után kaphatók.

KLYTHIA a bőr ápolására

szépitésére és finomitására **Puder**

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó PUDER.

— Fehér, rózsaszin. és sárga —

vegyileg analyzált és ajánlva **Dr. Pohl J. J.** Cs. Kir. tanár által **Bécsben.**

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak. 6

TAUSSIG GOTTLIEB

kir. udvari toilette-szappan és **illatszer-gyár** Bécsben.

Főraktár: **BÉCS,** I., Wollzeile 3.

Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm, Keleti M. Mor és Kreiner Gyula cégeknél.

Szenvedő fiatal tértiak

ha meg akarnak szabadulni **gyötrő bajuktól**, és kellemetlen **betegségüket alaposan meg akarják gyógyitani**, használjanak kizárólagos n

Santal Egger-t.

mely rövid használat után meglepő sikert biztosit mindkét nemnél *a régi csőfolyást megszünteti.* 1 üveg ára 1 frt 50 kr., bérmentve 1 frt 70 kr., 3 üveg (egy kurára elegendő) 4 frt 50 kr bérmentve.

Óvás! *Tudományosan elismert tény,* hogy a *Santal hatása* ezen betegségeknél megbecsülhetetlen. Óvakodjunk tehát a drágább, de értéktelen idegen hangzásu készitményektől.

256—40

Fő- és szétküldési raktár:

GYÓGYSZERTÁR a „NÁDOR" HOZ

BUDAPEST VI. kerület, Váczi-körut 17. szám.

FELHIVÁS.

Ezennel van szerencsém a t. cz. osztálysorsjegy vevőknek becses tudomására hozni, hogy az **V. sorsjátékban,** az első osztály húzása **f. é. november hó 16. és 17-én** tartatik meg és a következő számok főelárusitásomban beszerezhetők:

1351-től	1400-ig	28101-től	28150-ig	45801-től	45840-ig	73976-tól	74000-ig
3276 „	3300 „	32476 „	32500 „	46901 „	46950 „	76401 „	76425 „
6051 „	6075 „	34301 „	34325 „	48576 „	48600 „	78776 „	78800 „
6616 „	6200 „	34976 „	35000 „	51101 „	51150 „	82926 „	82950 „
14776 „	14800 „	38526 „	38550 „	52601 „	52625 „	87026 „	87050 „
16376 „	16400 „	39226 „	39250 „	64501 „	54525 „	91901 „	91950 „
25101 „	25125 „	39301 „	39325 „	68076 „	68100 „	92226 „	92250 „
26626 „	26675 „	45601 „	45625 „	68401 „	68450 „	95276 „	95300 „

Minthogy már e hó közepén az V. sorsjáték sorsjegyeinek kiadását megkezdem, felkérem a t. c. vevőközönséget, kik a fen felsorolt számokra játszani kivánnak, megrendeléseiket le később **szeptember hó 15-ig** hozzám juttassák, mert csak akkor számithatnak biztosan a megrendelt számra. 271—3.

Az első osztálynak az ára:

$^1/_1$ = 6 frt, $^1/_2$ = 3 frt, $^1/_4$ = 1 $^1/_2$ frt, $^1/_8$ = 75 kr.

A megrendelt sorsjegyeknek árát sziveskedjék póstautalványnyal hozzám minél előbb beküldeni, hogy a kivánt sorsjegyszámmal biztosan szolgálhassak

TELEKI ZSIGMOND Pécsett

a m kir. szabad osztálysorsjáték főelárusitója

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1899.

Huszonhatodik évfolyam 75. szám.

Szerkesztőség: Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intázendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városházépület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyilttér petitsora 10 krajcár.

Megrendelések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899. | Felelős szerkesztő: **Szalay Sándor** Szerkesztőtárs: **Révész Lajos.** | Vasárnap, szeptember 17.

Késő megbánás.

(*P. N.*) A néppárt kebelében kiütött a belső háboru. A pártnak tizenhat tagja szükségesnek látta nyilatkozatot kiadni a Lepsényi fekete demagógiája ellen, melynek zászlaja a sokat emlegetett huszonkilenc pont. Mi is van abban a huszonkilenc pontban? Vajjon uj dolgok e azok, amiket a parlamentben bojkottált Lepsényi hirdet, hogy ezen a módon magát a nép előtt rehabilitálja s boszut álljon azon a párton, mely őt a szélsőbal inzultusai idején cserbenhagyta. Hát ezekben a hirhedt pontokban tulajdonképp nem sokkal több van, mint a mit a néppárt részint eredeti programmjában, részint az azóta mázsaszámra gyártott s a képviselőházba a párt cége alatt szállitott kérvényekben maga is hirdetett. Csakhogy Lepsényi persze minden pontban tullicitálja a régi iskolát, a mit könnyen megtehet, mert jól tudja, hogy igéreteiért helyt állni nem lesz kénytelen.

Mikor a néppártot megalapitották, a vezetők igértek a népnek sok mindenféle kellemes dolog mellett többek közt adóleszállitást — Lepsényi igért neki adómentességet a husz holdat meg nem haladó földbirtok, valamint minden más kereset után, mely husz hold földnek jövedelmét meg nem haladja. A néppárt igérte a népnek a cenzus leszállitását, — Lepsényi egy lépéssel tovább megy. Mit neki cenzusleszállitás s más efféle apró szatócskodás? Ő egyszerüen proklamálja az általános titkos szavazatjogot. Vagyis mig egyfelől az egész adóterhet a lakosság jómódu rétegére, a husz holdnál nagyobb értéket birókra, vagy ez érték jövedelménél nagyobb jövedelemmel rendelkezőkre akarja áthárítani, addig a politikai hatalmat a semmi adót nem fizetők kezébe fogja letenni. Hiszen az ő huszholdas rendszere szerint a nagy többség a nemadózók, de azért szavazók osztályába tartoznék.

Igy föst az a demagógia, mely megijesztette a néppárt ama rétegét, melyhez a magukat konzervativeknek képzelő néppárti világi urak és papok tartoznak. S azt hisszük, mai proklamációjukkal, melyben tiltakoznak az ellen, mintha azt a huszonkilenc pontot valaha ők is helyeselték volna, nem fogják feltartóztatni a Lepsényiféle irány térfoglalását, még kevésbbé fogják fegyverletételre szoritani a népbolondités mestereit.

Mert ez az irány nem ellentéte, hanem következménye annak, amit a néppárt régebben maga kezdett. A ki arra számitott, hogy a nyers tömegek felzaklatásával leszereli a szabadelvüséget és kezébe keriti a hatalmat a müvelt középosztály felett, mely Magyarországnak közügyeit hatvan év óta vezeti, a ki igy számitott, az ne csodálkozzék, hogy akadnak, akik még vastagabb előitéletek és még ádázabb szenvedélyek segitségével őket is ki akarják vetni a nyeregből. — A néppárttal nem történik más, mint hogy beteljesedik rajta is minden időknek ama politikai tapasztalata, hogy a tulzókat tullicitálják még nagyobb tulzók. Mert világos, hogy semmi adót sem fizetni és e mellett vagyonos osztályok jövedelméből a munkabéren felül még osztozni is—mint ahogy a huszonkilenc pont követeli — felül rá adófizetés nélkül szavazatjogot, tehát politikai hatalmat gyakorolni, valamivel kecsegtetőbb kilátás, mint azt a szerepet játszani,

TARCA.

Nőkről, a nőknek.

Irta: **Vajdai Szabó István.**

Az elmult éjjel nagyon rossz álmom volt. Minden második pillanatban azt álmodtam ugyanis, hogy ébren vagyok és irnom kell egy megigért tárcát.

Egy tárcát a *nők müveltségéről általában* és a *leánygimnáziumról különösen*...

Ön tisztelt (és esetleg nyájas) olvasó bizonynyal érteni fogja az én kétségbeeséseimet. S ha talán nem értené meg mindjárt, vagy nem tudná méltányolni eléggé, próbálja csak elképzelni, mintha Önnek kellene azt a tárcát megirni, mert egy bájos kis leánynak ugy igérte... Ugy-e bár, kezd már izzadni? Bizonyosra veszem, hogy igen, s ha mégis csalódnom kellene, ugy hidegvizgyógyintézetet ajánlok önnek, mert vérmérsékelete nem — normális.

Persze... persze! Azonban én már aggódni kezdek, hogy a tárgytól való félrecsapongással fognak vádolni, meg még egyébbel is, pl. unalmassággal, hisz a nyájas olvasók ily vádak kitalálásában rendszerint a tulságig leleményesek.

Azért is ünnepélyesen igéretet teszek, hogy ezentul csupán a tárgyhoz szorosan tartozó megjegyzéseket fogok megengedni magamnak, s oly illedelmes és kötelességtudó leszek, mint..... mint... (mit is lehetne itt mondani?) ...mint egy primadonna. (Remélem ez szépen meg van mondva?) Nos tehát kezdjünk a dologhoz.

„Il faut thercher soujours le mieux" mondja a francia, a mi magyarra forditva körülbelül azt jelenti, hogy bolond kocsis az, a ki a lovat hátára veszi.

Ezen bölcs idézet után azt hiszem, hogy üstökön ragadhatom a kérdést in médias res és kezdhetem a filozofálást a nők müveltségéről általában és a leánygimnáziumról különösen.

Hogy mi a „nők müveltsége"? Ah! hölgyeim! Tessék csak elolvasni Saint Beuve könyvét a francia nőkről, abban megvan. En is onnan tudom. A XVIII. század hölgyei mutassák meg, hogy mi az? Egy dicséretkönyv az az egész. — Hymnusok a női müveltségről, a francia hiuság bibliája. Pedig egy szó sincs benne, a mi ne lett volna igaz. A báj, a kellem istennői a régi görög világban nem lehettek vonzóbbak, lebilincselőbbek, fenségesebbek, mint a XVIII. század francia királynői.

Bizonyosan gymnáziumot végeztek ezek a hölgyek, gondolják Önök. Nem. Tán a mathematikában voltak otthon, vagy a fizikában? Nem. Vagy tán...! istenem, az ember nem is tudja, mit kérdjen még, hát mit tudtak ezek?

Hát bizony tudományos dolgot édes keveset, sőt pontos kifejezéssel élve — *semmit*. Egyszerüen tudtak izléssel öltözködni, bájosan mosolyogni, kellemesen és szellemmel csevegni.

Csevegni oly üde nyelven, oly kecsesen szőtt mondatokban, hogy az ember minden kis megjegyzésüket egy apróbb bokrétának tartotta volna, a mire még friss harmatot is tudott hinteni az ügyes kertész...

Ez volt az — erősségük!

Csupa eszes, tudós férfiak között forogtak; olyanok közt, a kiket századok fognak csodálva és dicsőitve emlegetni; és semmit se tudtak a tudományokból és soha se vallottak szégyent e miatt!

A *tudományok*?... Edes Istenem! Micsoda fonák szerkezetü koponyának kellett lenni annak, a melyben először meglogamzott, hogy a nő a férfinak *versenytársa* legyen.

Versenytársa! Mintha bizony a férfinak versenytársra volna szüksége, nem pedig — pihentető, enyhetadó, felderitő, fészkét melegen tartó élettársra...

*

...*Kedvesség*! Költözzél te egy nőbe és nem fogom adni tizezer olyanért, a kiben legkitünőbb filozófiae és medicinae doctorait csodalja a világ!

Ha egy hölgyet látok, a ki a logaritmusok, a trigonometria, az anatómia titkaiba behatolt, olyan forma benyomást érzek, mint mikor látom, hogy a bérlő krumplifölddé szántja fel az uraság parkját.

WEISZ JAQUES butorraktárában Nagy-Kanizsán.

Készletben tartatnak mindennemü a legegyszerübbtől a legdiszesebb, finom **önémet, barokk, roccoco stylü, gyöngyházzal berakott** stb.

háló- ebédlő és salon szoba butorok,

továbbá mindenféle más butorzatok, melyek a legelőnyösebben és legmérsékeltebb árak mellett kaphatók.

Képes árjegyzék kivánatra ingyen küldetik.

amire magyar szó nincs, de amit a németek elfogadott irodalmi szóval „stimmvich"-nek neveznek.

Ha a néppárti vezérek azt hitték, hogy kenetteljes utcai szónoklataikkal a népnek ezt az alsó rétegét örökre a maguk szolgálatába hajthatják s a maguk kriptodemokrata, valóságban pedig erősen reakcionárius törekvéseik számára megnyerhetik, akkor csalódtak. A revizió folytonos hangoztatása egy darabig csak tetszett azoknak a füleknek, melyek elhitték, hogy az egyházpolitikai törvények a szegény embert a vallástól megfosztották. De a legnagyobb politikai elvakultság kellett ahoz, hogy valaki elhigyje, hogy a politikai párt a revizió hangoztatásából megélhet. Ennek fokról fokra egyre hatástalanabbá kell lenni, mert lassankint a legkorlátoltabb eszü ember is belátja, hogy merő koholmány az az állitás, mintha az állam őt vallásában háboritani akarná. Hisz maga a néppárt hirdeti lapjaiban kárörvendve napról-napra hogy az egyházpolitikai vélemények mekkora pusztitást visznek végbe — a protestánsok soraiban! Hogyne rendűlne meg a hit azok igazmondása iránt, akik ezektől a törvényektől a katholika egyház romlását jósolták?

A revizió örökös emlegetése tehát elvesztette hatását a tömegre. Végtelenül unalmas is és annyira botor, hogy még a legkorlátoltabb emberek is beleuntak már. Oly programmpontokra van szükség, melyek a lelkiüdvösségen kivül a földiekből is igérnek valamit. Nem adózunk — de szavazunk! Nem dolgozunk—de osztozkodunk! Ez már kellemesen hangzik. A zsidó recepció eltörlése is tetszik a tudatlanok fülének, kivált mivel nem is értik; mit jelent az a furcsa idegen szó. Ha tudnák, hogy a recepció megszüntetése egy hajszálnyit sem változtatna a szegény nép sorsán, bizony azt mondanák rá, hogy nem ér ez semmit.

Most már a régi néppárt soraiban tiltakoznak és manifesztumot bocsátanak ki az őket tullicitáló apostolok ellen. Mennyi sikerrel, a jövő fogja megmutatni. A nép lelkületének rendszeresen üzött megmérgezése ellen csak a becsületes, józan felvilágositásban s a nép reális érdekeinek lelkiismeretes felkarolásában van meg az alkalmas ellenszer. Ezt pedig csak a szabadelvü politika alkalmazhatja, de kell is, hogy alkalmazza. Valóban itt az ideje, hogy országgyülési pártjaink többet foglalkozzanak a néppel, többet törődjenek bajaival, mint eddig, mert különben megtörténhetik, hogy ugy mint Belgiumban, összecsap fejük fölött egyik oldalról a veres, a másik oldalról a fekete demagogia. Akkor nálunk is későn következik be a megbánás, csak ugy, mint most a néppártnál.

Nagy kérdések.

Egy uj korszak kezdetén állunk. Az irószobák évek óta készitették a reformokat s ezek közül a középiskolai tanitás terve és a tanárképző uj szabályzata most került ki, hogy a gyakorlat is szentesitse.

A többi iskola emberei sem pihentek. Dolgoztak ezek is s munkájok ezeknek is nemsokára kikerül a műhelyből s akkor aztán megkezdik a frissen szántott talajon mindnyájan az uj munkát. A népiskolai tanitás terve már majdnem kész, a tanitóképző, a polgáriskola, a felsőbb leányiskola szintén várja a „javitott kiadást." Az egyetemi rendszer teljes átalakitását is folyton sürgetik és sokáig ezt sem lehet már hevertetni.

Ime, ilyen forrongásban van most az egész magyar közoktatásügy. És minden ajkon ott lebeg a nagy kérdés: Lesz-e ennek haszna? Szedjük-e majd a gyümölcsét?...

Az elemi iskola tanitásterve általában véve kitünő munkálat s ha a birálók megjegyzését figyelmére méltatja a közoktatás tanácsa, akkor valóságos áldása is lesz oktatásügyünknek. S ha még ezeken felül az osztatlan iskoláknak is csak ezt a tervet adják ki, akkor a közmegelégedés a lehető legteljesebb lesz.

Én is azok közé a kevesek közé tartozom, a akik az elemi iskolát oktatásügyünk legfontosabb iskolájának tartják. Ez a nép iskolája nem csak azért, mert a parasztgyermeknek ez az egyeteme is, hanem azért, mert szenge kis gyermekét még a jobb módu szülő is féltí a városba vinni. Tehát a felsőbb oktatáshoz itt kell a magasba törő gyermeknek is az alapot megszereznie.

Ezt az iskolát én a hat osztályában tartom tökéletesnek. A gyermek is akkor áll azon a ponton, mikor jövőjére nézve a legnagyobb valószinűség szerint jósolhat szülő és tanitó. Ebből pedig önként következik, hogy minden felsőbb oktatást a hat elemi osztályra kellene felépiteni.

Sokan mondják, hogy az elemi iskola igy a négy osztályával is alig tud megfelelni feladatának; hogy a tanulók kevés előismeretet visznek magukkal, stb. Erre pedig, azt hiszem, józan ésszel csak azt felelhetjük: tegyenek róla. Ha a tanitó hibája, szedjék rendbe; ha a hatóság mulasztása, tegyenek róla; ha a tanitásterv az oka, szerkesszék ujra; ha nem elég képzett az elemi tanitó, képezzenek okosabbat és ha kevés az elemi tanitó, adjanak többet. De a szidással, a csufolódással hagyjanak fel, mert ezzel a nemzetnek csak kárt okoznak, de hasznot nem.

S aztán az is csodálatos, hogy a szülők, mint a darázs az édességre, ugy mennek rá mindenféle lépre. Sőt ők maguk ostromolják a középiskolákat, sürgetik a szaporitásukat és a hegyibe tűrik, hogy fiaik legnagyobb részét „nem odavaló elemnek" nevezgetik. Ezeknek pedig más oka nincs, mint az, hogy a gyermek a 10 éves korban még nagyon szenge arra, hogy iskolát változtasson.

A polgári iskolák reformja körül fog a legnagyobb harc folyni. Itt különösen azt az elvet fogják ujra hangoztatni, hogy ennek az iskolának a közéletre kell nevelni tanitványait. Ez a hivatalos felfogás és csakugyan gyönyörűséges dolog is lenne, ha iparosaink mind elvégeznék legalább a polgáriskola négy osztályát. De akik megpróbálták, bizony meg is bánták.

Miért?

Azért, mert ipartörvényünk s e törvényt végrehajtó uraink a törvényen kivül egyebet szintén nem látnak. A tanult iparos-ifju pályájának megkönnyitésére nem gondolnak, de törvény rideg betüjét alkalmazzák még ridegebben. Például: ha a négy vagy a hat polgári osztályt végzett ifju kereskedő-inasnak áll be, a hatóság nyomban rakenyszeriti, hogy a kereskedő-inas iskolába menjen. Itt aztán irni-olvasni alig tudó

A nyájas olvasó azt hiheti, hogy én se kivánok több müveltséget a nőktől, mint az egyszeri magyar ember, a ki olyan feleséget keresett, a ki „nem áll a csurgó talá, mikor az eső esik"; meg aztán: „a kert alól magától is haza tud jönni."

Nem. Ellenkezőleg. Nekem is megvannak a magam igényei a nők müveltségét illetőleg: Sőt azt hiszem, hogy az én igényeimet e tekintetben sokan magasnak is fogják találni.

Csakhogy nagy sulyt helyezek annak a müveltségnek az irányára.

En t. i. nem tudok szabadulni attól a rögeszmétől, hogy minden egészséges testi és lelki tulajdonokkal felruházott férfiunak végcélja: a család. És hogy ebben a családban a két felnek két igen különböző szerep jut.

A férfinak kell képviselni az erőt és az értelmet, a nőnek az érzelmeket és a szellemet. Minden más családi összetételt szerencsétlennek tartok.

Hogy a férfi a családi élet követelményeit kielégithesse, sokat kell istápolnia, fejlesztenie természetadta tehetségeit. Meg kell tudnia szolgálni és pedig becsülettel, ugy hogy családjának ne csak támasza, de dicsekedése is lehessen, azért a pozicióért, a melyet családjával a társadalomban elfoglaltatni akar.

Azonban ez rég tiztába hozott kérdés és szorosan nem is tartozik ide.

A hölgynek pedig müvelt lélekre kell szert tennie, a nélkül hogy érzelmeiből egy jottányit is elveszni engedne, ismeretekhez kell juttatni, de olyanokhoz, melyek nem esnek a finomság és gyöngédség rovására. A sok ismeret erősiti az elmét, de egyuttal megsemisiti a szellem üdeségét. Tanulmányai nem a tudomány képviselőinek kezeiből, hanem az emberi szellem letéteményeseinek, a nagy iróknak és müvészeknek kezeiből kerüljenek ki.

Olvassa és értse Bourget-t, Daudet-t, Dosztojevszkyt, Dickens-et, Kiplynge-t, Goethét, Schillert, Heynet, Molière-t, Shakspeare-t, Aranyt, Tompát Petőfit, Keményt, Tennysont... olvassa és értse a nehezebb klassikus irókat is: Maculayt, Tainet, Nisárdot, Carlylet, Thierryt, Talamontt, Beöthyt, Gyulait, Gregusst. Tudjon számot adni, mi tetszik neki s miért?

Azontul pedig tudjon érezni, vonzódni, szeretni lelkesedni és ismét szeretni. Legyen benne az érzelem — igaz, amit nem tett tönkre sem az ábrándozás, sem a tudákosság, sem az önnállóságra törekvés, sem a „küzdelem a létért."

Ha egy pályavégzett hölgyet látok, mindig megsiratom az emberiséget. Óh, te Moloch! Hát oly éhes vagy már, hogy a saját virágaidat is meg kell emésztened. Ők nem tehetnek róla, ők nem okai, az ok mélyen van, mélyen bent az emberiség sötét agyában.

Én ama szerencsétlen gyönge lények közé tartozom, akik nem képesek egy oszlop tetejéről nézni a világot, hanem kinek a szőke fürtöcske egy bizonyos lehér ruha, egy...a jóisten tudja, micsoda efféle ostobaság láttára megrendül a szivet; a vér a fejébe tódul s egész idegrendszere csodálatos teljességgel kathakizmákat él keresztül.

Aztán meg örök szegyenemre legyen mondva — a nőkről alkotott ideálomat világos rózsaszin ruhában, óriási fehér köténynyel képzelem a mint a petrezselymet porciózza, a halat forditja meg a zsirban; aztán pedig bemegy a szobába, s ott ugy elfogult módon szereti gyermekeit mint Cornélia...

Persze jobb volna egy medicinæ doktor feleség, a ki megtapogatja pulzusodat és kijelenti, hogy «ma nem mehetsz hivatalba, antipirint fogok rendelni s a surolásra majd felügyelsz, mig a betegeimet bejárom!« Ez már aztán feleség! Hoz is valamit a konyhára s emellett drága egészségedről sem feledkezik meg.

Igaz, hogy a hideg borogatást a cselédre bizza s csak ebéd alatt, meg vacsoránál fogsz vele találkozni és ott is paciénseiről beszél meg a legujabb terapetikai vivmányokról, — de hisz oly keresett orvos és olyan jó irodalmi neve van!

Az az egy-két gyerek meg majd csak felnő valahogy a — nevelő intézetben.

De meg egy postamester, vagy tanitó-nő feleség is draga kincs. Ebédet, meg vacsorát lehet hordatni a vendéglőből s levegőből bizony meg nem élünk. A férfi ugy is el van foglalva; a postától, az iskolától ha nem csordul—cseppen.

...Szántsátok, szántsátok az angol kertet. Én üres gyomorral is szivesen őrzöm — illuziómat az árnyas berekben, patak forrásánál!

A mogyorót, a mit magam szakitok le és fülemile dal mellett költök el, nem adom krumplitokér, a mi bőven terem a csalit feltört helyén.

És most — bár a leány gymnáziummal nem foglalkoztam eléggé — különösen— az elmondottakért mindenre elszántan adom át árva fejemet a közmegvetésnek, a mely bizonyos bájos fejecskék tulajdonosai részéről okvetlenül sujtani fog.....!

gyermekekkel üljön egy padba és tanuljon velök Egy ideig küzd önmagával s végre is az önérzet uralomra kerül és elkerüli ezt a pályát s inkább elmegy — levélhordónak.

Ez az iskola most tehát e célra hiába törekszik s ha meghalni nem akar, versenyre kell kelnie a közép iskolával. E versenyben aztán megindul a küzdelem két iskola tanárai között. S minthogy a polgári iskola küzd az igazabb fegyverrel, hisszük a győzelem is az övé lesz.

Igazi győzelemről addig szólani sem lehet amig az egyetemi szabályokat is nem javitják Ezek reviziójánál első sorban el kell törölni a mereveséget. Azt tovább türni nem lehet, hogy egyetlen egy középiskola kiváltsága legyen csak az egyetemre való képesités. Ezt a jogot meg kell adni valamennyi iskolának, amelyik általános müveltséget ad tanulójának. Ha az iskola érettnek nyilvánitja a tanulóját, ne gyámkodjanak felette még abban is, hogy saját képességeit mások itéljék meg. S a mi a legfőbb, ne zárják el előle a tudásra vezető utat.

Tévuton vagyunk a nőnevelés kérdésével is. A polgári leányiskoláink a lehető legrosszabb uton haladtak. A nagyzás ördöge azonban megteremtette a külön felsőbb leányiskolát, ahelyett hogy a meglevő polgári iskolát fejlesztettek volna. S mindezekre ra jött a nők gimnaziumi nevelése és egyetemre bocsátása.

En a nőemancipacióinak feltétlen hive vagyok Ezt kötelességem előre bocsátani, hogy aztán annál nyugodtabban mondhassam el észrevételeimet.

A polgáriskola negyedik osztályából átlag 15 éves lányok kerülnek ki. Ezek már a nagy leányság kezdetén állanak és pálya után néznek Ha sorsuk a gimnáziumba vezeti, negy ev mulva kapnak érettségi bizonyitványt. Ekkor már 19—20 évesek. Tehát olyan korban vannak amikor már tanulótársaik közül sokan asszonyok anyák, a legtöbben kenyérkeresők. És ha a család anyagi helyzete ez idő alatt megtalált rendülni, ők egy távoli célnak a kisebb fele utján állanak még és bizonyitványuk alapján egyetlen falat kenyeret sem képesek megkeresni.

Ha egyetemre mennek, akkor is kétes a sorsuk. 4—5 esztendő alatt sok mindenen keresztül kell menniök. A miniszter elmondta édes szavakkal a jövőt, amely az egyetemi végzettséggel jár, de elfeledte a jelent. Elfeledte hogy az éhező diák küzdelmes élete és a nélkülöző leány sorsa nem közös. S mig amazt a szegénység, a küzdelem edzi, addig emez a küzdelemben gyenge marad. Ha a férfi csüged és a pillanat hatása alatt megtéved, a kiábrándulás pillanatában már jóvá is teheti a hibáját, de ki meri állitani, hogy a nő a botlása után is az marad, ami azelőtt volt?

És ha a kisértések megejték egyszer és elbukik, vetettek-e számot azzal, hogy e bukás sulya milyen nagyon nyomja a magasabb müveltségű nőt! Ezeket én mind megtörténhetőnek tartom és éppen azért kis körömben óva intem tanitványaimat erről a hosszu kétes uttól.

Ebből is kitünik tehát, hogy a nők egyetemre bocsátása csak a gazdagoknak értékes, a szegényeknek azonban veszedelmes.

De minek beszéljünk. Maholnap példákra is hivatkozhatunk s akkor talán elhiszik, amit most elhinni nem akarnak,

A középiskolák uj tanitás tervével most kezdik az első évet. A nemzeti irány ebben mindenesetre megtermi az üdvös gyümölcsöt s a tanárok lelkesedése, ügyszeretete csodakat is teremthet. De én ebben sem bizom valami nagyon. Mert: a bürokratikus rendszer az iskolába is belészkelte magát; a felsőbbség a lelkeken is uralkodni akar s a felsőbbség már az igazgatónál kezdődik. És vegyük ezekhez az anyagi bajokat is, amelyek azonban közösek valamennyi iskola emberével. Az elégedetlenség férge ott rágódik s a sok mellőzés, a sok előszobázás végre megöli az önérzetet s a tanárból napszámos lesz, aki a reggel után az estét várja hogy az iskolától szabaduljon.

A nagy kérdések között tehát a legelső és legfontosabb a tanárok és tanitok erkölcsi és anyagi helyzetének javitása is

Amig ezek meg nem történnek, addig a legjobb reform is kárba vesz, mert szép és nagy dolgokat csak az anyagi gontól független tanár alkothat, és szabad emereket szabad ember nevelhet.

Földes Géza

— *A néppárt nyilatkozata. A néppárt hivatalos organumában a néppárti képviselők nyilatkozatot tesznek közzé, melyben elitélik Lepsényi álláspontját. A nyilatkozat, igy szól:*

Nyilatkozat.

Mi, a néppárt alulirott országgyülési képviselői, minden félreértés, gyanusitás és föl is merült ráfogásokkal szemben ezennel kijelentjük, hogy mi a néppárt | eredeti, országos értekezletén megállapitott s 14 pontba foglalt programmjától eltérni soha és semmiben sem kivántunk. annak bármily nemű megváltoztatására, megcsonkitására vagy megtoldására nem is gondoltunk és igy Lepsényi Miklós orsz. képviselő ur által önkényüleg összeállitott és hirdetett 29 pontosuj programmot sohasem helyeseltük, alá még annál kevésbé irtuk, hanem ellenkezőleg annak több pontját mindig helytelenitettük ma is ugyanazt cselekesszük és megbotránkozásunkat fejezzük ki azon méltatlan támadás fölött, melylyel ő lapjának legutóbbi számában Zichy Nándor és Esterházy Miklós Móric gróf urakat illette.

Budapest, 1899. szeptember 11-én tartott pártértekezleténkön:

Buzáth Ferenc, s. k. pártjegyző. Molnár János s. k. pártelnök. Farkas József, s. k. Juriss Mihály, s. k. Külmán Károly, s. k. Kubina József dr. s. k, Major Ferenc dr., s. k. Meszleny Pál s. k. Mócsy Antal, s. k. Páder Rezső s. k. Szabó István, s. k Rakovszky István Zichy Aladár gr. s, k. ifj dr. Zichy J. gr. s. k. Zmeskál Zoltán s. k.

A Magyarország ezen nyilatkozatot a következő kommentárral kiséri:

Mindenesetre egészen jogosult a párt részéről, Lepsényivel szemben ezen határozott visszautasitás Mi csak azt sajnáljuk, hogy a párt akkor már nem adott „megbotránkozásának" kifejezést mikor Lepsényi lapjában nem ugyan Zichy Nándor és Esterházy urakat, hanem Kossuth Lajos emlékét gyalázta meg. A néppárt nem vállalt ugyan akkor sem szolidaritást Lepsényivel, de ez a határozott visszautasitás már akkor is nagyon helyén lett volna.

— *A választások tisztasága. A belügyminiszter a képviselőválasztásokra vonatkozólag ma a következő rendeletet küldte a törvényhatóságoknak:*

A képviselőválasztásokra vonatkozó 1899. XV. t.-c. főcélja, hogy a választási visszaéléseknek és a megvesztegetéseknek elejét vegye. A kerületek szerint való szavazási rendszer természetes következése, hogy a választók községeikből a választási urnához szállittatnak. Ebből kifolyólag gyakran megtörténik, hogy az illető képviselőjelölt maga szállittatja választóit a szavazáshoz. A választásokról intézkedő törvény megengedi ugyan ezt az eljárást, hogy azonban semmiféle visszaélésre vagy megvesztegetésre alkalom ne legyen és minden rendellenesség megakadályoztassék, a belügyminiszter utasitja a törvényhatóságokat, hogy különös tekintettel a helyi, közlekedési és választási viszonyokra, dolgozzon ki egy fuvarbér-szabályzatot s azt az illető közgyülési határozattal és esetleg a beadott különvéleményekkel együtt legkésőbb az évi november elsejéig jóváhagyás végett a belügyminiszterhez fölterjessze.

A biztositás köréből.

Az »Első Magyar Általános Biztositó Társaság« főügynöksége az ügynökökhöz a következő körlevelet intézte:

Az ügynök urakhoz.

Minden kölcsönös biztositó szövetkezet, mely eddig hazánkban szerencsét próbált, kudarcot vallott. Most mégis erőfeszitések történnek egy uj kölcsönös alapitásra, mely első sorban a jégbiztositással akar foglalkozni. Ez az üzletág — kivéve egy-egy türhetőbb esztendőt, általában sulyos vesztességekkel terhel bennünket, igy tehát nem a magunk anyagi hasznunkért, hanem a magyar biztositó gazdaközönség érdekében figyelmeztetjük önöket, hogy feleiknek, kik az uj kölcsönösségi mozgalom felől bizonyára önöktől is tájékoztatásokat kérnek, igazságos és őszinte felvilágositásokkal szolgáljanak.

Az igazság a következő.

A kölcsönös biztositás a felekre nézve nem előnyös, mert:

1. A kölcsönös biztositás dijtételei nem lényegesen alacsonyabbak a részvénytársaságiaknál, mégis a szövetkezet feleitől, utánfizetési kötelezettségük folytán, kedvezőtlen ezekben az évi dij kétszereségig a dijat ismételten behajthatja. Miután pedig a legutóbbi tapasztalat szerint a jégbiztositásban tiz év körül nyolc volt kedvezőtlen, végeredményében a kölcsönös biztositás sokkal drágább, mint a részvénytársasági;

2. a kölcsönös biztositó, ha a károkat sem a dijak, sem a bekért utánfizetések nem fedezik, a teljes kártéritésre egyaltalán képtelen;

3. a kölcsönös biztositó elegendő tőkével nem rendelkezvén, feleinek kártéréseit csak akkor fizetheti ki, ha az évi dijakat esetleg az utánfizetéseket már felszólitásokkal és nem ritka esetben perekkel behajtania sikerült. Ez azt jelenti, hogy a kölcsönös felei esetleg hónapokig és még tovább kénytelenek várni, mig kártéritéseiket egészben vagy részben megkapják.

4. A felek kisebb kárai egyaltalán nem téritetnek meg.

E nagy hátrányokkal szemben figyelmeztessék a feleket, hogy mi, ha kényszerüségből felemeltük is a jégdijat, ezt csak tiz év nagy veszteségei után tettük. Tiz éven át a dijbevételt fő ülmuló károkat mindig saját vagyonunkból fedeztük. A kölcsönösnek viszont a mi helyzetünkben tiz éven át ugyszólván évenkint be kellett volna hajtani az utánfizetéseket. Végeredményében tehát a kölcsönös sokkal több dijat szedett volna be ugyanaz idő alatt a felektől, mint a mennyit nálunk azok fizettek. Ezt maguk az uj kölcsönös alapitói is kénytelenek bevallani, a mit világosan mutat a biztositó szövetkezet alakitása érdekében kibocsátott felhivásuknak szóról-szóra igy hangzó mondata:

»Inkább legyen magasabb dij, mint után kelljen fizetni.«

A jégkárbecsléseknél pedig, mi a kis károkat is megtéritjük, mert hiszen a fel akkor is fizet, ha kis kára van, sőt ha nincs is kára. S mig egyrészt a felek bizalmi férfiainak becsüli is figyelembe szoktuk venni, másrészt minden fél részére fentartjuk, hogy a becsüli független szakbizottsághoz fellebbezhesse. S igy dacára sok ezernyi jégkárunknak, a kárbecslesekből folyólag alig van egy két olyan vitás esetünk, melyben biróságnak kellene dönteni.

Hogy a magyar gazdák jövőre a rájuk nézve igen hátrányos uj kölcsönös biztositásban részesülhessenek, már most felszólitják őket az uj kölcsönös üzletrészeinek, illetőleg alaptőkéjének jegyzésére. Azonfelül tehát, hogy biztositási dijat fizetnek s hogy esetleg ezt egy évben kétszer fizetik meg, még ezer koronás alapitványokkal és husz koronás üzletrészek vásárlásával is nekik kellene támogatni az uj kölcsönöst.

Az alapitóknak a tervezők 5% évi kamat jövedelmet igérnek, bennünket egyre támadnak a kölcsönösség hivei, hogy osztalékot juttatunk részvényeseinknek, pedig ez csak nyereséges években s csak nyereség arányban történik, mig ők alapitóiknak veszteséges években is megadják az 5%-ban állandósitott osztalékot.

Ez mind olyan teher, melyet a kölcsönös biztositó feleinek kell elviselni, noha már a biztositási kockázatokat is ők maguk viselik. És ezek a felek biztositási dijon kivül még belépti dijat is tartoznak fizetni, mikor a szövetkezethez csatlakoznak.

Valóban, igen nagy önfeláldozást kiván meg a magyar gazdáktól az uj kölcsönös. Igy a gazdák roppant fulterhelésével igyekeznek magát eleve megóvni attól a sorstól, melyre hazánkban az eddigi kölcsönösök jutottak. Ezek közül peld. az Erdélyi kölcsönös felei és vezetői ugy menekedtek meg a bajtól, hogy a magyar társaságunk még kellő időben átvette és teljesitette a kötelezettségeket, melyeket a kölcsönös elvállalt, de a melyeknek megfelelni nem volt képes A pozsonyi jégbiztositó kölcsönös ellenben beszedte a dijakat, bekérte az utánfizetéseket s még sem tudta a károkat kifizetni. Ebből bukás és bünper lett. S érdekes, hogy noha ez már több, mint husz éve történt, a kölcsönösnek igen sok felét és ezek örököseit meg ma is perlik és exequálják az utánfizetésekért, azok kamatos kamataiert s a nagyra növekedett perköltségekért.

A baj akkor is, mikor ezek a régebbi kölcsönösök próbálkoztak, a kölcsönös biztositásnak hátrányaiban, hazai viszonyainkhoz nem illő voltában s a jóhiszemű alapitóknak a biztositási téren való járatlanságában volt.

Ez a baj legnagyobb részben meg van ma is — és azért igen jó szolgálatot tesznek önök mindazoknak a gazdáknak, a kiket felvilágosításaikkal az uj kölcsönösségi mozgalomtól megóvniok sikerül.

De különösen arra figyelmeztessék feleiket, hogy semmifele divatos kölcsönösségi jelszó és senki kedvéért ne csatlakozzanak a szövetkezetekhez, mig az alapitási szabályokon kivül meg nem ismerik:

a) a kölcsönös dijszabályát!

b) a kölcsönös kötvényfelvételeit;

c) a kölcsönös kárbecslési és kártéritési eljárását.

Ezek máig még mind titkok és a kölcsönös tervezői szegedi értekezletükön eszméjük egyik hivének felszólalására is azzal feleltek, hogy ők a részletekbe még nem hajlandók belebocsátkozni.

A „részletek" ismerete azonban a felekre nézve főfontosságu, mert a kölcsönös ismeretlen dijszabálya, feltételei, a kártéritési módozatai reájuk nézve még ujabb hátrányokat rejthetnek magukban.

A vármegye házából.

Zalavármegye törvényhatósági bizottságának Z.Egerszegen 1899 évi szeptember hó 11-én tartott rendes közgyülése

Jegyzőkönyvéből

26028 sz.
mi 1899 jk....

Polgár Béla nyirádi lakos a Nyirádon szept. 23-án rendezendő Erzsébet királyné emlékünnepélyére a vármegye közönségét meghivja.

Határozat:

A vármegye közönsége mély és őszinte fájdalommal vette tudomásul Nagyasszonyunk gyászos halálát. A kegyelet és hálaérzetével adózott és adózik mindenkor emlékének. Hazafiui mély bánattal üdvözöl és vesz részt mindazon mozgalomban, melyek az Ő emlékét emelik és maradandóvá teszik; de mert a legszentebb cél is ugy felel meg hivatásának, ha saját hatáskörében érvényesül, miután Ő Cs. és Apost. királyi Felsége emlékének Nyirádon emelt Erzsébet szobor leleplezteté vén hivatásának és m görzés végett a községnek átadatott, emlékünnepély rendezésére csakis a község hivatott.

A vármegye közönsége Polgár Bélát a meghivók kibocsájtására illetőnek nem tekinti és annak alapján intézkedést nem tesz.

Miről Polgár Béla nyirádi lakós ezen határozat és a meghivás kiadásával a sümegi járás főszolgabirája utján értesittetik.

Kmf.

kiadta:

Arvay Lajos.

Zalavármegye főjegyzője.

Tollfuttában.

Szálljunk el nehány pillanatra Nagy-Kanizsának falai közül, hol a »szent-berek« levegőjéből ugyis eleget szivtunk már magunkba.

Szálljunk közelebb az éghez, a pár száz méterrel magasabban fekvő felső-segesdi kolostor szent falai közé, ahol *Pichler Pali*, ez a jóképü, szelidlelkü franciskánus, él most az Urnak amaregezd-terhes szőlőjében, melyet buzgó szerzetesősök ültetgettek a somogyországi rónaságból kiszökő hegy oldalára.

Bucsujáró helyen vagyunk.

Éppen most van az utolsó bucsujárás.

Egy kedves vendég-cella egyszerü pamlagán ülök.

Ebbe a csendes, imádságra hivó kis cellába vezetett engem az én jó Pali barátom, a kolostor kvárdiánja. Hamiskásan mosolygott rám, mikor egyedülhagyott, mintha csak azt akarta volna mondani:

— Na, itt lerakhatod a bünöket, a miket a nagykanizsai berek levegője rád rakott.

A cella ajtaja bezárult.

Magam vagyok.

Réveteg szemekkel nézem sokáig a cella térdeplője fölött álló feszületet és rajta a végtelen emberszeretetnek glóriás martir-alakját.

A határtalan szeretetnek megdicsőült Szelleme, Te, szállj le néhány pillanatra az én béke után épedő lelkemre és leheld beléje a te mindent megbocsátó, csodás szeretetednek csak egy szikráját!

Ahogy átszellemülten csüngök az isteni Vértanunak szelidségtő', békétől, megbocsátástól ragyogó, nimbuszos homlokán: valami magasztos, szent ihletés emeli lelkemet fel, fel, abba a káprázatos fénybe, abba a szédületes magasságba, ahova csak egy-egy pillanatra szállhat a megihletett lélek, mikor átrebben a megüdvözülés sejtelmes világán. Csak egy pillanatra! Mikor kibontott szárnyaival égre törve, a valóságból a hit sejtelmeinek világába szédül. Ez az egy pillanat üdvösség. A második már a megőrülés volna.

Az átszellemülés üdvözitő pillanatának isteni fénye ragyog ezen a hódolattal porbaomlasztó fenséges arcon, melyen a harag villáma nem jelent meg soha; melynek mintha az volt volna egyetlen rendeltetése, hogy Isten végtelen szeretetét sugározza szét a gyülölettől sötet emberi szivekbe.

És még is akadt lator, aki e mellett, az Isten végtelen szeretetétől megdicsőülten ragyogó arc mellett is érzéketlen maradt és gyülölettől tajtékozó ajkaron át bocsátotta el lelkét az ismeretlen világba.

Ilyen csodás, isteni szeretetet sugárzó szív mellett is!

Hogyne üvöltené körül akkor a gyülölettől toporzékoló latrok egész serege az olyan szivet, melyben csak egy parányi szikra rejtőzik abból a mindent megbocsátó, végtelen szeretetből!?

Milyen megnyugtató, boldogitó a gyülölettől izzó szivek közé jutott lélekre nézve mégis az a tudat, hogy az isteni szeretetnek ez a parányi szikrája is elég egész sereg latorral szemben belső világa harmoniájának megőrzéséhez: a megbocsátáshoz.

*

Csendes kopogtatás riasztott föl csendes meditaciómból.

— Szabad!

Pali barátom lépett be vidáman.

— Végeztem. Gyerünk a refektoriumba.

— Megyek édes Palim! És pedig megkönnyebbült lélekkel, tisztultabb szivvel.

— Talán meditacióit tartottál?

— Azt.

— Váljék lelked üdvö-ségére!

Magához ölelt és mentünk a refektóriumba.

Ott várt bennünket Somogyországnak »kegyelmes ura,« **Széll Pali,** akit valószinüleg csak azért nem kereszteltek *Kálmán* névre, mert Mokány Bercinek született.

Nagy kedvem volna megkérdezni Ágaitól, hogy nem-e *Széll Pali*, a bogáti kasznár, az eredetije az ő Mokány Bercijének?

Addig tudniillik, mig a somogyországi „*kegyelmes ur*"-at nem ismertem, azt hittem, hogy Mokány Berci teljesen eredeti alak. Most már tudom, hogy csak másolat; és pedig elég halovány.

De azt sem csodálom, hogy a másolat halovány, mert azon kezdem, hogy egy ilyen tőrülmetszett Mokány Berci-alakot, mint *Széll* Pali, Somogyország „kegyelmes ura", le sem lehet fotografálni.

Száz ok miatt nem lehet.

Első ok, hogy nem akadna olyan fotografusmasina, amelyikbe az ő tekintélyes periferiája beleférne.

A többi kilencvenkilenc okot — ugy hiszem, — el méltóztatnak engedni.

Rátekintve, minden igaz-hitü müzülman megesküdnék a próféta szakállára, hogy naponkint három kozákot früstüköl, hat burkust ebédel és tizenkét vasas németet vacsorál.

Csányi Bence, a felsősegesdi ispán, nyomán azonban kijelenthetjük, hogy az igazhitü müzülmán hamisan esküdnék, mert valóságban reggelire csak egy kiló rostélyost, ebédre egy kiló vesepecsenyét, egy darab kisebb nagyobb fajta szárnyast, meg valamelyes tálacska tésztát; vacsorára pedig (a vadászati évadban) egy-egy nyulacskát szokott elemészteni.

Mindezeket tudva, talán a gráci német nem irta volna neki vissza, hogy bizonyosan eltévesztette a mértéket, mikor 52 centiméteres nyakbőségü ingeket, meg 60 centiméteres Pichler-kalapot rendelt. Valamint hogy én is csak akkor értettem meg a nyaka hátulsó részén izom- és zsirszövetekből alakult hármas uszóhólyag-formáju képződményt, mikor elpanaszkodta, hogy milyen átkozott kicsinyek a budapesti szalcstanglik; negyven darabot evett meg belőlük egy fogásra, és még éhesebb lett.

Mindezeknek utána persze maguk elé méltóztatnak képzelni egy elhizott, az asztal mellett hallgatagon-pislogató, sumákoló ángliust.

No és akkor tévedni méltóztatnak: mert ennek a tetemesen bővitett és javitott kiadásban megjelenő Mokány Bercinek a szive, humora, ötletessége még a hatalmas alakjánál is jóval nagyobb.

Hogy az ember megláthassa, érdemes elmenni Budapestig. Hogy hallhassa: Krakóig. Hogy vele lehessen egy napon át: Szentpétervárig.

Eleven, fürge, mozgekony, mintha csak játszanék a százötven kiló sulyával.

A szive: mint az olvasztott arany.

A nyelve: valóságos mézpörgető. Édesen ömlik róla a tősgyökeres magyar szó.

A lelke: tüzkő. Csak ráüt egyet a humor fényes acéljával és szinte pattognak belőle az egymást kergető ötletek szikrái.

Akit öngyilkossági gondolatok kisértenek, fogasson be, menjen a el Bogátra *Széll Pali* kegyelmes urhoz. Ha ott sem birja elüzni a kisérő gondolatokat és mégis csak meg akar halni, — arról határozottan biztosithatom, hogy kacagva fog meghalni. Amde előbb jól megkérje Somogyország kegyelmes urát, hogy utána ne dörögjön az ő hatalmas hangján valami hamisitatlan bogáti ötlelet, mert attól okvetlenül föl fog támadni.

Tessék most már egymás mellé képzelni ezt a két Palit (Széllel a mi kedves Pichlerünket) és azután ne csodálkozzék senki, hogy a gondolatok legmagasabb regióiból leszállva is, talál az ember két ilyen aranyszív mellett egy kis részt az álmadott paradicsomból.

*

Itt megállok és elgondolkozom.

Istenem, milyen jó volna, ha ilyen fajta szivekkel lehetne benépesiteni egyelőre legalább csak a Dunántult is!

Meddő óhajtás!

Inkább magvaszakadtságnak nézhetünk elébe.

Egyik Pali franciskanus barát; a másik meg agglegény.

—y.

HIREK.

— **Csurgó ünnepe.** A belső-somogyi ev. ref. egyházmegye csütörtökön tartotta főgimnáziumának száz éves jubileumát és ezzel kapcsolatosan az intézet uj épületének felavató ünnepségét, egybekötve a dunántuli ev. ref. egyházkerület közgyülésével.

Tisza Kálmán ker. főgondnok és Antal Gábor püspököt az egyházmegye összes tisztviselői már előző napon Kaposvár állomásán fogadták, hol Nagy Lajos ev. ref. lelkész üdvözölte a ker.

elnökséget, mire Tisza röviden felelt s a rendkivüli hosszu vonat elindult Csurgó felé a küldöttséggel és vendégekkel.

Csurgón, hol a szakadó esőben az állomáson estekre menő tömeg várakozott, Kacskovics Lajos főszolgabiró üdvözölte az érkezetteket. A fellobogózott városházban este ismerkedési est volt melyen Tisza Kálmán, Antal Gábor püspök, a, esperesek, az egyházmegye tisztviselői jelentek meg.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter reggel érkezett meg N.-Kanizsa felől s előre kérte minden hivatalos fogadtatás mellőzését.

Reggel 8 órakor a főgimnázium uj épületének rajztermében megtartották az egyházkerület alakuló gyülését, innen az ifjuság selyemzászlója alatt isteni tiszteletre vonultak, hol Barakonyi Kristóf ev. ref. esperes tartotta az egyházi beszédet. 10 órakor a fogymnázium énekkara Himnuszt énekelvén, dr. Vida Károly intézeti igazgató a gymnázium alapitásáról beszédet tartott.

Elvezetes és humorral telt volt Baksay Sándornak a solti ev. ref. egyházmegye esperesének emlekbeszéde Soltra Alajos fölött. — Soltra itt kezdte tanulmányait s ő, ki egész évi köztartásdiját és tandiját — mi 8 irtot tett ki — képtelen volt megfizetni, halála után oly vagyont hagyott az intézetre, melyből ma 22 szegénysorsu tanulót 120—120 forjával segélyeznek.

Baksay beszédét óriási taps fogadta; Darányi Tisza, Antal és Tallián főispán kézszoritással üdvözölték. Utána dr. Horváth József fögimn. tanár szavalta el nagy hatással ez alkalomra irt ódáját, mire az ünnepség sorrendjét a fögymnáziumi énekkar zárta be.

Egyórakor délben nagy lakoma volt a Korona szállóban, hol az egyházmegye vendégelte meg az egybegyülteket. A lakomán számos tószt hangzott el. Antal Gábor püspök a királyra emelte poharát, Barakonyi esperes a kerületi elnökségre, Szabó Kálman gondnok a magyar kormány, illetve a kultuszminiszter helyettesitője Tallián Gyula főispán, Maár Gyula Somogyvármegye alispánja Darányi miniszter érdemeit méltatta. A miniszter is hosszu tósztot mondott, poharat emelvén Festetich György gróf emlekére és Somogymegye gazdasági fölviráyzására. Tisza Kálmán a magyar nőket éltette.

Az ünnepen az országnak majdnem minden vármegyéjéből megjelentek a gimnázium volt tanulói Somogynak orszgy képviselői közül: Makkfalvay Géza, Somssich Andor, Szalay Károly, és Psik Lajos voltak jelen. Darányi és Tisza még 16-án is Csurgon maradtak a kerületi közgyülésen.

— **Közgyülés.** A kiskanizsai polgári olvasó-kör ma vasárnap esti 8 órakor közgyülést tart a következő tárgysorozattal: 1 Az épitkezési ügy előterjesztése. 2 A hátralékos tagdíj befizetése. 3 Netáni inditványok.

— **Ellenőrzési szemle.** Nagy-Kanizsa város területén tartózkodó m. kir. honvédséghez tartozó tartalekos és szabadságolt katonák ellenőrzési szemléje f. é. okt. hó 2-ik és 3-án Bayer Gyula — volt Pintér Sándor vendéglőjében lesz megtartva és reggel 8 órakor kezdődik. Az utószemle november hó 18-án a honvéd laktanya udvarán fog megtartatni,

— **Katonáink itthon.** A helybeli 20. honv. gy. ezred 1. és 2. zászlóalja csütörtök este fél 10 órakor haza érkezett 3 heti távollét után a nagy gyakorlatokról, és a tartalékosokat valamint a 2 évet kiszolgáltakat pénteken már szabadságolták is, hogy ujból kezdhessék békés polgári foglalkozásukat ott a hol a berukkolás előtt elhagyták. — A cs. és kir, 48 ik gyalogezred 2. zászlóalja szintén megérkezett. Katonáink haza érkeztével városunk jelentékenyen megélénkült.

— **Jókai megnősült.** A mi koszorus költő királyunk *Jókai* Mór bebizonyitotta, hogy őt csakugyan az örök ifjuság soha ki nem alvó tüze heviti. E hó 14-én teljes csöndben avatatlan szemektől megóva kötött Jókai Mór házasságot *Nagy* Bella kisasszonnyal egy bájos, ifju harna leánynyal aki a nyáron a budai szinkörben játszott és tragikának készült. A frigy a Muzsák védő szárnyai alatt szövődött. Nagy Bella ki már évek óta kedvence volt Jókainak, a költőnek a Petőfi-ünnepre irt Apoteozisát szavalta a budai szinkörben és szeretetreméltó valójával annyira belopta magát a költő szivébe, hogy ez felajánlotta neki az ország legünnepeltebb nevét. Jókai ki már Isten kegyelméből 74. évét töltötte be 1848 ban lépett először házasságra Laborfalvi Benke Rózával, ki szinten Thália papnője volt, lévén a nemzeti szinház legünnepeltebb művésznője. Laborfalvi Róza ki kedélyével és szellemével a legüdvösebb hatással volt a nagy költőre 1886. nov. 26-án halt meg Budapesten és most 13 évi özvegység után lépett Jókai ujra házasságra Nagy Bellával, kiben az ősz költő első neje szellemének megtestesülését látja. Az uj pár 15-én délután Velencébe, a fiatal szerelmesek Mekkájába utazott.

Az esküvő hiret az O. É. állitólag biztos forrásból, megcáfolja.

— **Tanintézeteink látogatottsága.** Nagy-Kanizsa I.—V. kerületében fennálló tanintézetek látogatottsága az 1899—900-iki iskola évben a következő:

A róm. kath. főgymnáziumban 383,
Az államilag segélyezett községi polgári iskolában 202 fiu, 223 leány 425,
A községi elemi iskolákban 1388,
Az izr. hitközség által fenntartott elemi iskolában 296,
Polgári iskolában 106,
Felső keresk. iskolában 108,
Összesen tehát 2706

tanuló nyer iskolai oktatást városunkban.

— **„Csillapitó szavak."** A magyaroknak a párisi kiállitáson való részvételére vonatkozólag Jókai Mór a következő »Csillapitó szavak"-at irja:

Kedves magyar honfitársaim!

Nagyon kérlek benneteket, gondoljátok meg, hogy mit akartok kezdeni?

A miatt a szerencsétlen francia katonai törvényszéki itélet miatt el akartok maradni a jövő évi párisi világkiállitásról.

Hiszen a felháborodás ezen égrekiáltó igazságtalan itélet miatt bizonyára fölöttebb jogosult; de hát azért, a mit ellenségeink vétettek, jóbarátainkon álljunk-e boszut?

Azok a sötét tényezők, melyek az egész botrányos ügyet létrehozták, bizonyára ellenségei minden szabadelvűnek; de legelső sorban ellenségei a francia szabadelvűeknek, a kik elvbarátaink ellenségei a francia köztársaságnak, mely tiszteletünk tárgya. És most mi a megvetésünket, a haragunkat a francia szabadelvű társadalommal a francia köztársasággal akarjuk-e érezteti?

A helyet, hogy buzditó elismeréssel csatlakoznánk azokhoz a nemes bajnokaihoz az igazságnak, a szabadelvüségnek, kik szembeszálltak az erőszakkal a félrevezetett, a felbőszitett népszalak fanatizmusával, egy ellenkező fanatizmust, ellenkező igazságtalanságot akarunk-e ezzel szemben fölgerjeszteni?

És maga a megtorlásnak az eszköze, módszere éppen nekünk magyaroknak van-e tanácsolva? Megtagadása annak, hogy a világ előtt megjelenjünk, hogy hazánk kincseit, iparunk, művészetünk, szellemünk alkotásait a maguk teljességében bemutassuk?

A francia katonatisztek vétke miatt a magyar iparosokat akarjuk-e megbüntetni?

Ha az angol és amerikai iparosok ehhez a módszerhez folyamodnak, ők ezt a fényüzést megengedhetik magunknak; mert ők ugyis dominálják a kerek világ piacait! De mi, akik a piacot még csak most keressük, a kiknek alig van helyünk a világforgalomban, ezt a kis helyet is fel akarjuk-e adni—azért, hogy egy nagy, minden téren előhaladt nemzetet elmaradásunkkal megsértsünk.

Nagyon kérlek benneteket, édes magyar honfitársaim, ne hagyjátok magatokat belesodortatni abba az áradatba, mely a külföldi nagy nemzetek kebléből kiindult, azok majd szépen partra jutnak ebből az áradatból; de mi, magyarok elsülyedünk benne.

Aztán azt is gondoljátok meg, hogy a párisi világkiállitáson való megjelenésünket már elhatározta a magyar nemzet, a király, a kormány s mi egy fiaskót akarunk csinálni a nemzetnek, a királynak, a kormánynak.

És mindezt egy igazságtalan itéletért, mely miatt barágudhatunk azokra a kik azt hosták; de nem magára Franciaországra.

— **Szinészet.** *Halmay* Imre jólszervezett téli szintársulata *november első felében* kezdi meg működését városunkban. Nincs azonban kizárva, hogy időközben is lesz szinészetünk. *Kövessy* Albert az ó-budai szinház jeles igazgatója ugyanis azt tervezi, hogy szintársulatával négy vendégjátékra eljő városunkba és bemutatja a közönségünknek az oly rendkivüli sikert elért *Sulamith* énekműt.

— **Kitüntetett katonai növendék** Legutóbb a király ő Fölsége a hadügyminisztérium előterjesztésére a 13 éves magyar származásu Gaudernak Emil, katonai alreáliskolai növendéket az ezüst érdemkeresztttel tüntette ki. A fiatal katonanövendék, a ki egy tábornok fia, a szünidők alatt, a melyeket egy magyar falun töltött, egy öregebb embernek és 17 éves fiának életét mentette meg. Tettét oly nyugalommal és hidegvérrel vitte véghez, hogy valamennyi szemtanu csodálatát felkeltette. Az érdemrendet vasárnap tüzték fel az ifju mellére, az iskolatársak fronttja előtt, kik az ünnepélyes aktus után kollégájuk előtt el is defilírozták.

— **A beiratások eredménye.** Az államilag segély. községi polgári iskolában 202 fiu és 223 leány. Összesen 425 tanuló.

Az I—V. kerületi községi elemi fiu és leány iskolákban: A központi iskolában 406 fiu és 258 leány. Teleky-utcai iskolában 154 fiu és 108 leány. Hunyady ut. iskolában 171 leány és 26 fiu. Eötvös-téri iskolában 97 leány és 76 fiu. Arany János-utcai iskolában 45 fiu és 47 leány. Az összes tanulók száma tehát az elemi iskolákban e hó 14 ig bezárólag 1388.

— **Előbb halt meg mint született.** *Boros* Mariska helybeli 18 éves varróleány szerelmének gyümölcsét eltitkolni akarván, Muraszerdahelyre utazott, ahol életet adott egy leánygyermeknek. A gyermeket azonban nem jelentette be az anyakönyvi hivatalnál, hanem születése után három nappal elvitték Csáktornyára. Később visszajött az anya és gyermek Nagy-Kanizsára, ahol a plébánia hivatalnál Irma névre megkeresztelték. A kis gyermek ápr. 28-án Nagy-Kanizsán meghalt. A halálozást a helybeli anyakönyvvezetőnek bejelentették, ahol hamis adatot mondtak be, azt állitván, hogy a gyermek Csáktornyán született. A helybeli anyakönyvi hivatal azonban kideritette, hogy Csáktornyán a gyermek születése nincs bejelentve. Megindították a vizsgálatot, kihallgatásokat eszközöltek miközben az akták gyorsan szaporodtak. Végre kiderült, hogy a gyermek Muraszerdahelyen született, de miután a született gyermeket el akarták tusolni, nem jelentették be az anyakönyvvezetőnél. Igy történt azután, hogy a felsőbb hatóság engedelmével az apr. 28-án meghalt gyermek születése szeptember 10-én van anyakönyvezve.

— **Hangyák a sebészet szolgálatában.** A londoni Linné-társasághoz Kis-Azsiából érdekes jelentése érkezett Middletonnak, egy ott gyakorló seborvosnak. Elmondja, hogy egy görög turista lezuhant a lóról és homlokán hosszu mély sebet ejtett. Az ottani gyakorlat szerint a borbélyhoz ment sebét bevarratni. Ez kimosta az egyenes vágást és balkezével az egyik szélén összenyomta a seb széleit, jobbkezével pedig egy ügyes kis fogóban hangyát közelitett a vérző seb felé. A megrettent állatka tágra nyitott ajkakkal beleásta a fejét a seb széleibe s azt összelogta, mire a borbély ügyes fogással lecsavarta a pol-

Bel- és külföldi képes folyóiratok, hirlapok, szaklapok ifjuságí- és divatlapok
minden külön dij felszámitása nélkül
előfizethetők és megrendelhetők
Fischel Fülöp könyvkereskedésében **Nagy-Kanizsán.**

rohát. A fej bennmaradt a sebben, annak széleit erősen összefogva. Igy meg több hangyát is beleplántalt a sebbe, azt ilyenképen sokkal jobban varrta össze mint a le finomabb tűvel és selyemmel lehetett volna. Harmadnapra eléggé behegedt a seb, s a hangyafejeket minden fájdalom nélkül eltávolították.

— **Nincs többé halálos tolatás közben!** Többre ment száznál évenkint azoknak a szerencsétlen vasuti munkásoknak a száma, kik kocsitolatás közben a kocsik ütközői közé kerültek s mint a hivatalos jelentés mondani szokta: „saját vigyázatlanságuk folytán életüket vesztették". Az igazság ebben az, hogy a vasuti napszámosnak éppen olyan kedves az élete, mint másnak s arra éppen ugy vigyáz, mint bármely vasutigazgató. Da mig az igazgatót, vagy más főnököt a neve aláírása közben bármennyire vigyázatlankodik is, sohasem lapithatja agyon az ütköző, addig a munkást, ki egy esztendőben tizezerszer ugrál ki és be a kocsik közé, bármennyire vigyáz is szegény, valamikor mégis csak eltalálja az ütköző, ha egy évben nem is, hát tiz esztendőben egyszer valószinüleg. Egy *Kolb* Vilmos nevü nagy-kikindai néptanitó tanuja volt egyszer egy ily szomoru esetnek és gondolkozott rajta, hogy nem lehetne-e a kocsik összekapcsolását valami önmüködő készülékkel végeztetni? Gondolkodásának eredménye egy szerkezet lett, melyet már be is mutatott és szabadalmaztatott. A kik megvizsgálták azt állitják róla, hogy céljának megfelel és segélyével a vasuti kocsikat ezentul emberi kéz közvetlen beavatkozása nélkül fogják összekapcsolni.

— **Az egyforintos államjegyek.** A pénzügyminiszter az egyforintos államjegyek beváltására vonatkozólag a következő hirdetményt teszi közzé:

A cs. és kir. közös közp. pénztár által kiadott és 1888. évi julius 1-éről keltezett ausztriai értékü egyforintos államjegyek beváltási határideje az 1894. évi julius hó 24-én 55 863 szám alatt kelt és a Budapesti Közlöny 1894. évi julius hó 24 én megjelent 167. sz. közétett rendelet értelmében f. 1899. évi dec. hó 31-én lejár.

Ezek az o. é. egy forintos államjegyek már csak 1899. évi december 31-ig fogadtatnak el a váltó pénztári teendőkkel megbizott állami pénztáraknál és a cs. és kir. közös közp. pénztárnál más törvényes fizetési eszközökre leendő átváltás végett.

Ez a körülmény azzal a figyelmeztetéssel hozatik köztudomásra, hogy 1899. évi december hó 31-ke után ezek az a. é. egy forintos államjegyek már nem váltatnak be és ennek a határidőnek elteltével az államnak ez államjegyek beváltására vonatkozó kötelezettsége megszünik.

Budapest, 1899. évi szeptember hó 12 én.

A m. kir. pénzügyminiszter.

Anyakönyvi hirek.

Mult héten bejegyzett születések.

Dani György rk. földmives: Katalin.
Bedenek Ferenc „ „ : Ferenc.
Ströbar István „ „ : Mária.
Juráskovics Mariska rk. cseléd: Margit.
Banekovich János r. k. tanitó: János.
Bognár Julianna özv. Billege Péternő r. k. napszámos: Mihály.
Németh György rk. szabó segéd: Mária.
Farkas István ag. evang. fényképész, államvasuti díjnok: Lili és László (ikrek.)
Weiser Friderika rk. nevelőnő: Sándor.

Mult hét halottjai:

Szokol Terézia özv. Milei Györgyné r. k. 64 éves: tüdőhurut.
Vellák Béla r. k. földmives fia 1 hónapos: légcsőgörcs.
Gregolics Mária férj. Pex Antalné rk. szücs neje 77 éves: aggkori végkimerülés.
Bali Anna ifju rk. dada leánya 2 hónapos: bélhurut.
Rabinek Erzsébet iz. lakatos mester leánya 1 éves: tályog a hasürben.
Marek Lipót rk. munkás fia 17 napos: ránggörcs.
Farkas Rozália rk. földmives leánya 25 napos: korszülöttség.
Ifj. Dávidovics László r. k. földmives fia 1 éves: tüdőhurut.
Szabó Rozália evang. ref. kovács mester, 2 hónapos: ránggörcs
Koltay Katalin férj. Mészáros Jánosné rk. 46 éves: tüdőhurut.
Csvetkó Ferenc ifju rk. borbély fia, 4 hónapos: bélhurut.
Horváth Erzsébet özv. Kanizsai Györgyné rk. napszámos 67 éves: szivszélhüdés.
Domby Gyula rk. honvédőrmester fia, 6 éves: májbántalom.

Mezőgazdaság.

A Weiser gyár legujabb diadala. A szegedi kiállitás egyik legérdekesebb csoportját *Weiser J. C.* helybeli gépgyár igen szépen összeállitott gépkiállitása képezte. Az utolsó évek vetőgépversenyein Kisbéren, Levén, Hódmezővásárhelyen és Maros vásárhelyen, a *Zala Drill* mindenütt legelső dijakkal lett kitüntetve, és igy nem csodálható, ha ez alkalommal is ezen elsőrendü vetőgép felé fordult a gazdaközönség érdeklődése.

József főherceg, a főcsoport biztosok kalauzolása mellett megtekintette a Weiser tárlatot, a »Zala Drill« gépet megmagyarázta magának és örömmel fejezte ki elis erését és megas megelégedését. *Szell* Kálmán Magyarország miniszterelnöke, a *gép kiállitáson* kizárólagosan a „Zala Drill" iránt érdeklődött, mely az állami birtokokon már nagy számban van elterjedve. Többször hangsulyozta, hogy igen örvend e magyar gyártmánynak, melyről már sok jót hallott.

A kiállitás biráló bizottsága — a *legmagasabb kitüntetést* itélte meg egyhangulag Weiser J. C. cégnek, melyet *Heimler* József gyárigazgató képviselt a kiállitáson, hol a gazdák jelentékeny megre deléseket tettek, ez által élénken bizonyitva hogy egy véleményen vannak a biráló bizottsággal.

KÖZGAZDASÁG

A gabonaüzletről. Dacára a lanyha külföldi jegyzéseknek Budapesten a buza ára e héten 10—15 krajcárral emelkedett, mi által piacunk árai is javultak, ámbar a kereslet nem mondható kielégitőnek. Mai áraink: buza 8 frt 40—50, rozs 6 forint 30—35, árpa 6—7 forint, fehér bab 7 forint, bükköny 5 forint 50, zab 5 forint.

— **»The Gresham« életbiztosiló-társaság Londonban.** E társulat 50. evi jelentése, mely az 1898. evi december 31-én befejezett üzletévről szól és a részvényesek 1899. évi majus 10-én tartott rendes közgyülése elé terjesztetett, rendelkezésünkre állván, következő főpontjait közöljük: Az 1898. évben 6612 kötvény kor. 58.680,009·43 fill. tőkeösszegről lett kiállitva. A dijbevételek, levonva a visszabiztositásért fizetett összeget, kor. 23.290.440·41 fillérre rugtak, mely összegben a korona 2.681,864·79 fillért tevő evi dijak benntoglaltatnak. A kamat számla mérlege a lefolyt üzleti évben korona 6.475,032·68 fillért tett ki és a társaság jövedelmét a dijbevételekkel együtt kor. 29.765,473·09 fillérre emelte. A társaság az elmult évben kor. 10.446,632·86 fillért utalványozott oly követelések alapjan, melyek életbiztositási kötvényekből eredtek. Lejárt kiházasitási és vegyes biztositásokra korona 3.386,986·92 fillért, visszavásárlásokra 1.289,474·10 fillért fizetett ki a társaság az elmult évben. A biztositási és vegyes biztositásokra korona 3.386,986·92 fillért, visszavásárlásokra 1.289,474·10 fillért fizetett ki a társaság az elmult évben. A biztositás és járadéklapok a lefolyt üzleti évben korona 8.927,312·85 fillérrel gyarapodtak. Az aktivák főösszege 1898. decemb. 31-én korona 168.924,140·33 fillérre rugtak. Tőkebefektetések: korona 471.489·87 fillér az angolbank alapjaiban, kor. 372.529·25 fillér indiai és gyarmati kormányok értékeiben, korona 31.285,784·71 fillér idegen államok értékpapirjaiban, korona 10.332,533·67 fillér vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, korona 66.905,166·02 fillér vasuti és egyébb kölcsönkötvényekben, korona 16.428,645·44 fillér a társaság ingatlanaiban (ezek között van a társaság budapesti háza) korona 7.561,773·65 fillér jelzálogokban, korona 12.636,648·21 fillér a társaság kötvényeire nyujtott kölcsönösszegekben, korona 2.237,175·87 fillér pénztári készletben és folyószámlán korona 20.692,373·64 fillér külömböző értékekben.

IRODALOM.

— **A müipar.** A müipar és iparmüvészet jelszavai mind szélesebb körben hódtanak. A mi természetes is. A nagy müvészetek nagy mestereinek alkotásait kevesen élvezhetik. Messze, idegen földeken, szétszórtan, gyüjteményekben vagy magánnyosok szalonjaiban állanak, hol hosszu és költséges ut árán, s igy ritkán és keveseknek megközelithetők. S az élet sivárságában folyton és egyre jobban szomjaszunk a szépet, a müvészit, a mi lelkünket ne elfoglalja, hanem betöltse, ne munkára indítsa, hanem pihentesse, ne lenyügözze, hanem felemelje. Nem nagy dolgokban, drágaságokban kivánunk gyönyörködni, a miben nem igen juthatnánk el, mindennap dolgos életünkkel nem is férne össze egy külön nagy müvészeti világ külön élete, élvezése, mert elvonna a gyakorlati élet mindennapi teendőitől. A mindennapi élet apróléko eszközeit kivánjuk csinosakká tenni összeolvasztva az ipar tevékenységét a müvészet igényeivel. Szobáink, bútoraink, evőeszközeink legyenek csinosak, szép formájuak. Sok embernek van ily szép eszközökre szüksége, nem készitheti többé kézzel a müvész, de ha sokfelé megoszlik a termék, a nagy választék nagy változatosságot is teremt. A villany és gőz modern ereje kiválja óriás hatalmát, hogy a müvész mintáját megerezze. Csak az eszköz s a termék nagy száma uj, az ezzel régi, mint helyes törekvéseink legnagyobb része. A müipari cikkek legelső szerencsés kezü alkotói Hellas földjén éltek, de más szociális viszonyok között másképen dolgoztak, csak a gazdagok számára, puszta kézzel, csekély számu értékes tárgyat. De minden legkisebb eszközük is a müvészi szem és gondos kéz nyomát viseli magán. Hogy a müvészet mennyire érvényesülhet az ipar alkotásain, fényesen bizonyitja az a Lonorebusban őrzött remek korinthusi váza, melynek hü szines mását a Nagy Képes Világtörténet 37. füzete hozza. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akademikus. Egy kötet ára diszes fűbőrkötésben 8 frt; füzetenként is kapható 30 krjával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál [Réval Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

— **Az őszi könyvpiac** legdivatosabb könyve lesz a Magyar Biztositási Évkönyv II. Évfolyama, melyet dr. Róth Pál, Szücs Mihály, dr Farkas Gyula, dr. Kondor Béla igazgatók és Milhoffer Sándor, dr. Virágh Gyula, Török Jenő, Endrs és Bein Károly közgazdasági irók, szerkesztenek. A rendkivüli diszes és a magyar biztositás ügy történetét tárgyaló szakmunka. 1 frt 50 kr rendelhető meg e lap kiadóhivatalában és az összes könyvkereskedésekben. A könyv a biztositó és Közgazdasági Lapok szerkesztésében (VI., Aradi-utca 40.) jelenik meg.

CSARNOK.

Egy komor ember.

— Humoreszk. —

Egyszer az öreg Szilvamag Márton kefekötő mesternek eszébe jutott, hogy a nagyérdemü ipartársulatot értekezletre illenek összehivni, mert megjegyzendő, ő maga volt annak tiszteletben megöszült elnöke. Miután azonban emez önkényes összehivásnak mindössze csak huszonhárman engedelmeskedtek, az alapszabályok értelmében nem lehetett a gyülést megtartani.

Az ipartársulat hivatalos helyisége a „Három pálinkás butykos"-hoz cimzett korcsmának egyik szobájában vala. Ez a körülmény, mint mindig, ugy most is arra késztette a megjelenteket, hogy ott maradjanak s annak rendje-módja szerint a meghiusult gyülést némi kis örömmel elsirassák.

Ezt pedig a paragrafusok betartása nélkül bölcsen meg is cselekedték. Egyszerre csak a legtüzesebb kocintgatások közepette eszébe ötlött egyikőnek, hogy kérdőre vonja a mestert; az összehivás okát tudakolván.

Szilvamag mester uram a vállait vonogatá és boszusan imigy válaszolt:

— Szamár az ur! Tudja az ur? Nekem is van feleségem, magának is van felesége, mindnyájan feleségesek... azaz feleségesek vagyunk. Az ön felesége ép ugy megtiltá önnek a korcsmába menetelt, mint az enyém és mint mindnyájunké. Nos, hát én most tisztességes ürügyet találtam magunk számára, hogy kirughassanak egyszer a hámból. Megértett?

Az elnöki dorgatórium hatott... Persze hogy megértette! Nemcsak ő, hanem a többiek is, a kik bősz hurráh-kiáltásokkal adtak helyeslésüknek kifejezést. Sirtak örömükben...

Éjfélig tartott az ivás, a dáridó. Ekkor aztán — nyilván az asszonytól való félelem következtében — felszedték sátorfájukat és hazafelé tartottak; kisebb csoportokban válva szét az utcán.

A jó kedv azonban még itt is hangos üvöltésekben áradt ki belőlük. Sőt az a kis társaság, mely egyenesen a Török-utca felé tartott, annyira vitte örömének megnyilatkozásait, hogy egyik tagjának a hajdus fejét betörte és a szegényt vérrel elboritva hagyta fekűdni a kövezeten, mig a többiek szépen futásnak eredtek, amiről azt tartja a közmondás, hogy szégyen, de hasznos.

Történt ugyanakkor, hogy egy sálba burkolt ember ballagott a büntett szinhelye felé — az a bizonyos komor ember! — a ki annyira elmerült gondolataiba, hogy végre is megbotlott a földön hanyatt fekvő sebesültben. A mi emberünk föl se riadt eme furcsaságon, hanem a

legnagyobb ánglius hidegvérrel ehajolt a sebesülthöz és azt megtapogatta. Ebben a guggoló helyzetben lepte meg őt az éppen arra cirkáló rendőrőrjárat, a melynek vezetője tüstént ott a helyszinén valiatóra fogta, gondolván, hogy az a bűnös.

Hanem Adorján ur — nevezzük igy — egy csöppet se mentegetődzött, csak igy felelt rossz magyarsággal:

— A mit láttatok, az meg van látva!

Persze, hogy e kijelentésre egyszerüen bekisérték és mi több, a csakhamar megtartott tárgyaláson öt esztendei fegyházbüntetést sóztak a nyakába, mert nem is tiltakozott az ellen, hogy öt gyilkosnak nevezték.

Komor, bánatos arccal ált a törvényszék előtt és mélyen hallgatott. és a biróság ennek okáért itélte el öt, szem előtt tartva ezen alternativát: vagy bűnös, vagy pedig bolond. Tehát mind a két esetben elzárandó. A börtönbe azonban egy elmeorvost küldtek utána, hogy vizsgálná meg egy kevéssé.

Ennek az uriembernek aztán a mi Adorján barátunk érdekes vallomást tett. Először is kijelentette neki, hogy ő nem részes a gyilkosságban. És az orvos ama kérdésére, hogy akkor mégis miért zárattá el magát, igy felelt:

— Uram! tudja meg hogy én oly családból származom, a melynek minden tagja szerencsétlenül élt. Innen van az, hogy már gyermekkoromban is oly komor, lehangolt természetü voltam és leszoktam a munkáról, mert örökös szerencsétlenségem folytán annak ugy sem vettem volna hasznát. Itt bezárattam magam, hogy — ében ne haljak.

Az orvos eme beszédre nyugodt lelkiismerettel állitott ki egy bizonyitványt, hogy Adorján megőrült.

És a mi szerencsétlen Adorjánunk csakugyan leülte az öt évi fegyházat. Az utolsó napon a felügyelő magához hivatta, hogy kihirdesse előtte a szabadságot. De a komor ember mód nélkül megrémült erre és kézzel-lábbal kapálódzott, hogy biz ő nem megy el innen szép szerével. No ez ugyan sok bámulatra adott okot azoknak, a kik öt hallották, sőt még jobban elcsodálkoztak, midőn kijelentette, hogy ő itt nagyon jól érzi magát.

— Miért? — kérdezték.

— Hát itt megvan a biztos kenyerem és itt nyugton lehetek a — feleségemtől.

A jelenlevők felkacagtak, hanem a birák elhatározták, hogy teljesitik a szegény komor ember kerelmét.

Ugy is lőn. Őrök helyet biztositottak számára, ámde nem a fegyházban, hanem az őrültek házában.

Szerkesztői üzenetek.

F. G. A ballada a legnehezebb műfaj. Annak megirásához mesteri toll kell. Az öné messze van a közölhetőség mértékétől.

B.-Magyarod. Csak hogy megszólalt végre. Köszönjük. Legkésőbb közölni fogjuk.

S.-Szt.-Miklós. Köszönjük. A költemény is mielőbb jönni fog.

NYILTTÉR.

Henneberg-selyem 45 krtól

14 frt 65 krig méterenkent — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendeltetnek, — fekete, fehér és szines, — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** potabér és vámmentesen, valamint házhoz szállitva, — **mintákkat pedig postafordultával** küldenek,

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállitó) **Zürichben.** (1

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

KRONFELD NŐVÉREK

folytatják a tanitást az

idegen nyelvekben.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

HIRDETÉSEK:

955/99. 278—1

Arverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbiróság 1898. évi V. III. 191|1. számu végzése következtében Győrffy János nkanizsai ügyvéd javára Szt.-László község ellen képviselt Ke e István biró ellen 62 frt 30 kr. s jár. erejéig 1898. évi november hó 12-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 350 frtra becsült 1 tüzi-fecskendőből álló ingóság nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a nkanizsai kir. jbiróság V. III. 491|1. 1898. évi szeptember hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 20 frt 60 kr.-ban biróilag már megállapitott költségek erejéig Szent-László a helyszinén leendő eszközlésére

1899. évi szeptember hó 26. napjának d. e 9 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozó: oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1899. évi szept. hó 11 napján.

MAXIMOVITS GYÖRGY
kir. birósági végrehajtó.

Egy doboz ára:
1 forint 20 krajcár

tánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására szépitésére és finomitására **Puder**

Legelőkelőbb ölöszéki, bál és társalgó PUDER.
— Fehér, rózsaszin. és sárga —

vegyileg analyzált és ajánlva **Dr. Pohl J. J.** Cs. Kir. tanár által **Bécsben.**
Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak. 6

TAUSSIG GOTTLIEB

kir. udvari toilette-szappan és **illatszer-gyár** Bécsben.
Főraktár: **BÉCS,** I., Wollzeile 3.

Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm, Keleti M. Mor és Kreiner Gyula cégeknél.

HUNGÁRIA

241—6

MŰTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE

IRODA: Széll Kálmán utcza 7. MELIS és PINTÉR Szombathely. IRODA: Széll Kálmán utcza 7.

SUPERFOSZFÁTOK állati és ásványi eredetüek.

a legmegbizhatóbb, a legjobban bevált és a legolcsóbb foszforsavas trágyaszerek minden talajra alkalmasak.

Tartalmaznak 10—20% vizben oldható foszforsavat. Vegytartalomért szavatolunk.

Tekintettel e műtrágyák gyors hatására s igen nagy hozamképességére,

nélkülözhetlen az őszi vetéseknél.

Kétannyi mennyiségü citrátban oldható foszforsavval sem pótolható. Ajánlunk továbbá **Szőllőtrágya kompositiot,** mely mindenütt kitünően bevált.

Csontlisztet, Chilisalétromot, ammoniak légenytrágyát, káliséot, kainitot, különleges műtrágyákat, kapás és kalászos növények alá, präcipitált trágya és szuperfoszfát gypszet keverek trágyájául és az istállótrágya konzerválására; takarmánymeszet stb.

MELIS és PINTÉR, Szombathely. Széll Kálmán utcza 7. szám

M. kir. államvasutak gépgyárának, Melichár Ferencz cs. és kir. szab. vetőgépgyárának, Bächer Rudolf cs. és kir. szab. ekegyárának kizárólagos képviselősége.

Tejgazdasági gépek és eszközök, gazdasági magvak, összes gazdasági szükségleti czikkek.

Zsákok, ponyvák, olajok, zsiradékok elárusitása.

Padlózatok mázolásához

O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték felülmul minden más gyártmányt tartósság keménység és fény tekintetében.

O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték **szárad hat óra lefolyás alatt jótállás mellett.**

O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték sokkal kiadósabb mint bármely versenygyártmány; — 1 kgr. elegendő egy 16 négyzet méter terület egyszeri bemázolásához, —

tehát használatban a legolcsóbb.

RAKTÁRAK NAGY-KANIZSÁN:

228—10 **NEU és KLEIN** füszerkereskedésében — **FIALOVITS LAJOS** butor-raktárában.

Köszönetnyilvánitás.

O Fensége SALVATOR LIPÓT főherczeg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherczeg **rendkivül meg van elégedve** az asbesttalppal bélelt czipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e czipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más kösönséges czipőknél. Küldök egy pár vadász-czipőt, hogy annak a mintájára készitsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a czipésznél a szám küldék ide.

Hiszem, hogy e vadászczipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalonczipők.

Zágráb, 1898. julius hó 8-án. KRAHL, huszárkapitány

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási biróság elnöke, a következő sőket irja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbetétü czipők kitünőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok megszünt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi tovább orvoslást nem igényel.

Szives tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi september 17-én. Tisztelő hive

118—50 WEKERLE SÁNDOR.

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után **a könnyebbül a járása** annak, ki czipőjé **dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbélással látja el.**

Kettősvastagságu **1** frt **20** kr., egyszerü **60** kr., homoktalp **40** kr., **gyermekeknek fele.**

Az asbesttalpbélés kitünőségét legjobban bizonyitja, hogy **a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállittatott.**

Sztkküldés csakis utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágositások, prospectusok és köszönetnyilvánitások ingyen.

Viszonteladóknak megfelelő árengedmény.

Általános Asbestáru-gyár

betéti társaság

BUDAPEST, VI., Sziv-utcza 18.

Egyedüli elárusitó raktár és képviseletünk **Nagy-Kanizsán:**

FRANK VILMOS

férfi- és gyermek-ruha, czipő és kalap raktárában.

Délzalai Takarékpénztár épület.

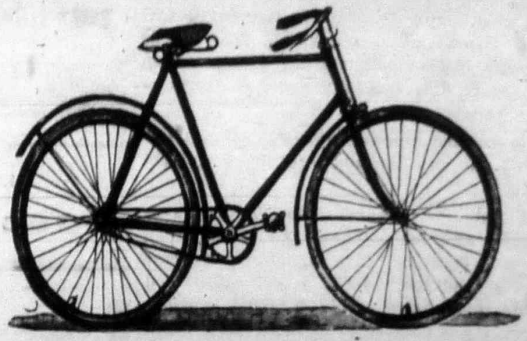

119—* KERÉKPÁR RAKTAR

UNGER ULLMANN ELEK

vaskereskedésében

NAGY-KANIZSÁN.

a világhirü **„Premier helical“** kerékpárok

főképviselete és raktára.

Kitünő járásu és solid szerkezetü

UTIGÉPEK felszereléssel együtt

110 frttól felfelé.

Mindennemü kerékpár alkatrészek

dús választékban.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Hirdetések felvétetnek a lap kiadóhivatalában

NAGY-KANIZSA

Városház-utca. — Városház épület.

Mörathon

ezen kitünő dohánykeverék mindenütt kapható.

Gyári raktár: Weber és Tsa Bpest VIII. Erzsébet-körut 19.

NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. urnál.

A **„Mörathon“** röptében meghéditett minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészségessé teszi, a nicotin hatását elveszti és megszokás esetében nélkülözhetetlenné válik. 937.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1899.

Huszonhatodik évfolyam 76. szám.

Szerkesztőség: Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városházépület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyilttér petitsora 10 krajcár.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899. | Felelős szerkesztő: Szalay Sándor. Szerkesztőtárs: Révész Lajos. | Csütörtök, szeptember 21.

A becsület orvgyilkosai.

Az embernek félve őrizett kincsei között első helyen áll a becsület. Olyan kincse ez az egyénnek, melyet nem lehet pénzzel, gazdagsággal és egyébb előnyökkel pótolni vagy megváltani; ellenben biztosithat magának mindenki, ha földhöz tapadt szegény is, csak az uralkodó és elfogadott erkölcsi fogalmakhoz mért belső tartalommal rendelkezzék vagyis: meglegyenek egyéniségben mindama kvalitások, amikkel a maga részére az erkölcsi szinvonalon álló társadalom becsülését biztosithatja.

Lehetnek valakinek milliói; duskálkodhatik pénzben, vagyonban; tündökölhet vakitó pompában: ha erkölcsi énjében hiányzanak a társadalom becsülését bzitosító vonások, a legóriásabb gazdagság mellett is szegény marad becsület dolgában. Mert pénzzel, hatalommal meglehet ugyan szerezni a szemben való külső ünnepeltetést; de azt a belső tiszteletet, mely érdektelenül, szinlés nélkül szemben ép ugy, mint hát mögött elismeréssel hajol meg, csak belső világunk, erkölcsi tartalmunk becsével: a becsülettel vivhatjuk ki magunknak.

Nem találkozunk-e az életben minden lépten nyomon azzal a jelenséggel, hogy egyes jómódu, befolyásos hatalmas egyének —akikről tudjuk, hogy értéknélküli becsületszegények vagy becsületvesztettek, — nagy megtiszteltetésnek, hódolatnak tömjénezésnek tárgyai azok részéről, akiket a konvencionális kötelékek vagy egyébb érdekek kényszere hozzájok csatol.

És nem tapasztaljuk-e, nem győződünk-e meg minden ilyen jelenség alkalmával arról, hogy a szinleges ünneplők, hódolók, akik bizony legtöbbnyire az existenciális érdekek kényszerének »vis maior«-a következtében alakoskodnak: mikor a convencionális kényszerűségtől megszabadulnak, szinte undorral fordulnak el attól a szereptől, melyet a sors nyomása az érdemtelennel szemben eljátszatott és játszat velük.

Mig ellenben nem találkozunk-e akárhányszor vagyonilag szegény emberekkel, akiket embertársaik részéről olyan őszinte tisztelet, becsülés vesz körül, aminőt a gazdagok semmiféle dus lakomákkal vagy ezrek osztogatásival sem vásárolhatnak meg.

Mert bármennyire jellemző is a mádi polgártársnak az a jól ismert anekdotája, hogy a fiát aképpen oktatta: »fiam, ha valamikor találsz öt forintot, add vissza; mert akkor azt mondják, hogy tiszta lelkű ember vagy; ha találsz ötven forintot azt is add vissza; mert akkor azt mondják, hogy becsületes ember vagy; de ha találsz ötvenezer forintot, azt tartsd meg; mert akkor már nem kell becsületes,—az élet nem igazolja ennek az anekdotának elméletét, mert az élet arról győz meg bennünket, hogy a becsület igenis drága, nagyon is drága kincs, amit szivesen megváltanánk igen sokszor nagy összeg pénzen is, ha vásárolható portéka volna.

És éppen mivel a becsület oly drága és semmiféle külső előnyökkel nem biztositható kincse az egyénnek, nagyon is érthető az a nagy gond és éberség, melylyel azt minden erkölcsi szinvonalon álló ember megőrizni iparkodik. Valamint a becsület nagy erkölcsi értékének belátásából lehet megérteni azt is, hogy az óriási létküzdelemben, a szinte széditő emberkavar-

TARCA.

Viharok.

Irta: **Vajdai Szabó István.**

A vén természetnek sürü lett a vére,
Hánykolódva fordul jobb, majd bal felére;
Közel—távol bodros felhők tábor oznak,
Déli nap arcára sötétséget hoznak.
Egy-egy percre mindent mély hallgatás tölt be,
Mert látogatóba jött az ég a földre...
Majd kitör és seper neki bőszült vihar,
Zugó-bugó szélnek sebes szárnyaival....
Százados tölgyerdő csikorog—nyöszörög,
Égbe rontó hegy, mint a hallokló hörög:
Majd ellövi Isten messze járó nyilát,
Felhők sötét keblét villám hasitja át...
Dörg a boszuló ég, azt hiszed immáron
Nem marad meg semmi az egész világon,
Hited szertefoszlik, bizalmad elszéled,
Reánk jött, elsőpör — a végső itélet....,
Ez az égi harag, bűneinkről beszél,
Ah! elveszünk!..
Ime nyugvóra tér a szél;
Felleg elmegy, mint az engedelmes szolga,
Be van már végezve a viharnak dolga
Biztató napsugár röpköd ágról-ágra,
Mosolyog az Isten a bűnös világra:
A letarolt mezőt öltözteti szépen....
A vihar is áldás — jóltevő kezében...!

* * *

Nézd mikor királyok, népek vihara dul,
S nemzet tör nemzetre — fanekedve vadul;
Mikor egy-egy ország vérben és lángban áll,
Kényére, kedvére dorbézol a — halál....
Dörgés is hallatszik: — fegyver ropogása;
Villámlás is látszik: — ágyuk villámlása;
Eső is hul bőven — ritkán kerül olyan —
Piros cseppjeitől dagad patak, folyam..
Mint mikor a mezőt a jég verí hányja
Rendre dől a mező növénye, virágja —
Lekaszált emberrend ugy fekszi a földet,
Kiket gyilkos csatán — gyilkos golyó ölt meg.
A kiknek soha sincs lenge szemfödője,
S jeltelen, könytelen hant a temetője.....

*

S mikor elcsendesül a pusztitás szele,
Palota és kunyhó jaj szóval van tele.
Itt dicsőség rendül a nyert diadalon,
Ott zokogva sir a rónán a fuvalom;
Egyik ország tombol győzödelmi lázban,
Másik legázolva siralomban, gyászban...
S száll a panasz, mint a könnyű szárnyu sirály..
...Hogy tür ilyent Isten, a — legnagyobb király?...

*

Óh hazám, nemzetem, azt kérdezem sirva:
Mi van rólad fenn a csillagokban irva?
Ha előtt, vagy utóbb kitör ilyen vihar;
S veri ezt a földet tűz láng korbácsival;
Északról keletről vad hordák ha törnek,
S megassák ezt hont egy nagy sirgödörnek....
Hol sárgul a kalász, buja rét illatos,
Ha ott majd idegen ember és ló tapos..
Mikor harcolva az élet-halál harcot,
Porba hulni látom elsápadó arcod;
Mikor lélegzésed már hiába lesem....
Csitt!...ne emlegessük..Csendesen, csendesen!...

Bomba Miska históriái.

Irta: **Stampay Miklós.**

Érdekes alak az már igaz, Bomba Miska: valóságos tipusa a malörösökne. Méltó a megeneklésre, ha mindjárt prózában történik is az. — Nincs nap, hogy valami kacagtató bolondságot ne kövessen el. Nem is beszélnek másról a hires rákfalvi fonókba mint az ő históriáiról.

Jha! hiába; Bomba Miska jelenleg uralkodó planétája Rákfalvának.

De nem zsörtölődöm annyit az előszóban, ime leirom Miska históriáit.

Miska meg az óra.

Hogy, hogy nem annyi szonban bizonyos, hogy Miska is szert tett, egy —időt kibökdöső ketyegő masinériára, — mint ő szokta mondani. Csinos portéka volt; a piros tulipán sem hiányzott homlokzatáról. Ez pedig nagy dolog ám. Csak egy baja volt, hogy a bagoly rugná meg a megcsinálóját; az egyik mutató mindig kikerülte a masikat.—Miska naphosszat elnézte a ketyegő jószágot s ilyenkor megmegcsóválta bozontos fejét oda szólva oldalbordájának, hogy...

Hé! anyjuk... hallód-e?!

Hallom apjuk, hallom; mit akar?

— Mit? hm! azt, hogy a ize, ez a ketyegő masina, nincs az én bögyömben.

ELSŐ NAGYKANIZSAI SERTÉSZSIR KILÓJA 64 KR.
5 kilón felül kilónként 60 kr.
ZSIR SZALONNA 60 KR. HÁZHOZ SZÁLLITVA.
Kapható: Darvas János hentesnél, N.-Kanizsán, Petőfi-u. sarkán.

gásban az egymással szembe állitott emberi érdekek elszánt harcában a küzdő felek legtöbbnyire egymásnak erre a legféltettebben őrizett kincsére törnek.

A különböző érdekküzdelmekből pedig mindenkor sérthetlenül kellene kikerülni a küzdőfelek becsületének; ennek kellene képeznie mindegyik fél részéről a megállitó határt.

De hát hiába: az emberi küzdelmeket sablonba szoritani nem lehet soha, s igy még nagyon is be kell érnünk a becsület immunitása érdekében elhangzó sok szép erkölcsi predikációnak azzal a hatásával, ha a küzdő felek legalább nyiltan támadják egymás becsületét.

Ezt a különben elitélésre méltó módot már a lovagiasság nimbuszával kell megajándékoznunk; mert a legkiméletlenebb támadás durvaságát, élét is nagy mértékben elveszi mindenkor a nyiltság, amelylyel az történik. A nyilt támadással szemben módja, alkalma van a megtámadottnak nyiltan szemtől szemben védekezni.

De hogy az egyéni becsület immunitása mennyire nem szent az emberek egy része előtt, kitünik abból, hogy a becsületnek nemcsak nyilt támadói, hanem orvgyilkosai is vannak.

Ezek képezik a társadalmi életnek legveszedelmesebb elemét. Sokkal roszabbak a közönséges orvgyilkosoknál, akik csak testedbe ütik a gyilkot. A közönséges orvgyilkosnál még esetleg módodban van megfordulni és szembe állni vele, ha roszszul talált; de a becsület orvgyilkosaival legtöbb esetben kezet szorongatunk, ölelkezünk és sejtelmünk sincs arról, hogy talán egy-két perccel előbb vagy utóbb becsületünkbe ütötte a rágalom orvgyilkát.

Ezek ellen a brigantik ellen nincsen védekezés. Suttogva, tanutlanul, a legerősebb diszkreció köpenye alá rejtett gyilokkal, verik át, ölik meg a te becsületedet. Ma még tisztelettel vesznek körül embertársaid, lépten-nyomon megérdemelt becsüléssel találkozol; holnap, vagy holnapután már hol itt, hol ott tapasztalod, hogy ismerőseid, barátaid elkerülnek. Ha váratlanul társaságba lépsz, bizonyos tartózkodással érintkeznek veled; tekinteteket váltanak, néha-néha összesugnak. Ha észreveszed és gyanutlan lélekkel magyarázatot kérsz tőlük: ügyesen, simán kitérnek és közönséges dolgokról kezdenek beszélni; mert egyik sem akar rámutatni arra a tátongó sebre, melytől a te orvul átvert becsületed vérzik. Becsületed ott vonaglik embertársaid előtt és te nyugodt lélekkel, emelt fővel jársz közöttük, mert sejtelmed sincs arról, hogy legféltettebb kincsed orgyilkosság áldozata lett.

Az emberi becsület nagy gondozói, nagy bajnokai, kik paragrafusokba foglalták és foglalják a becsület társadalmi és lovagias uton való megvédésének szabályait, — ezek ellen az orvgyilkosok ellen (kik a nyilvánosság, a fölfedeztetés elől a diskreció köpenyébe burkolóznak) találjanak, csináljanak paragrafust. Ezek ellen a rettenetes Senkik ellen, akik nincsenek sehol és akiknek az orvgyilkuk müködik mindenütt.

A vármegye házából.

Megyei közgyülés.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága szeptember havi közgyülését dr. Jankovich László gróf főispán elnöklete alatt f. hó 11-én tartotta.

Elnöklő főispán az ülést megnyitván, meghatva emlékezett meg első évfordulójáról annak a pótolhatatlan veszteségnek, amely hazánkat felejthetlen emlékü Erzsébet királynénk gyászos elhunytával érte; jelenté, hogy vezetése alatt a a vármegye tisztikara, valamint a törvényhatósági bizottság több tagja, az egyház által a szomoru emlékezetü évforduló alkalmából rendezett gyász isteni tiszteleten vett részt, amelynek tudomásul vételét és a közgyülési jegyzőkönyvben való megörökitését kérte, ami a közgyülés egyhangu helyeslésével találkozott.

Folytatólag jelenté, hogy Ferdinánd főherceget a vármegye nevében abból az alkalomból, hogy Ő felsége őt a Nagy-Kanizsán székelő 38. számu cs. és kir. gyalogezred tulajdonosává kinevezte, táviratilag üdvözölte; továbbá, hogy dr. Tarányi Ferencet vármegyei tiszteletbeli szolgabirónak, Gajásy Lajost id. otöd-aljegyzőnek, ennek helyébe pedig Kauffmann Mátyást id. árvaszéki jegyzőnek kinevezte. A közgyülés a főispán részéről bejelentett ezeket az intézkedéseket helyeslőleg tudomásul vette.

A alispáni jelentést, melyet kinyomatva a bizottság tagjainak megküldöttek, a közgyülés felolvasottnak tekintette,

A jelentés kapcsán felszólalt Koller István bizottsági tag; kikelt a törvényhatósági közutak kiépitésénél az államépitészeti hivatal részéről követett módszer ellen és kérte annak orvoslását. A felvetett kérdéshez hozzászólt Csertán Károly alispán, Lányi Kálmán kir. főmérnök, az államépitészeti hivatal főnöke. Gaal Ödön, Zieger Kálmán bizottsági tagok, mire a közgyülés elfogadta az utóljára felszólalt Ziegler Kálmánnak indivánvát mely szerint a felszólalásban foglalt panaszt kiadja a járási utbizottságoknak, hogy azok őszi közgyülésükön azt tüzetesen tárgyalják s ennek eredményéről tegyenek részletes jelentést s az igy beérkező jelentések alapján fog a közgyülés végleg intézkedni a törvényhatósági utépités ügyében.

Szentiványi Géza vármegyei 5 ik aljegyzőnek erről az állásáról való lemondását a közgyülés elfogadván, az igy megüresedett V-ik aljegyzői állásnak választás utján való betöltése végett megalakult a kijelelő választmány, amelynek tagjaivá a főispán a maga részéről Bogyay Maté, Barca László és ifj. Rajky Lajos törvényhatósági tagokat kinevezte, a közgyülés pedig Eperjesy Sándor, Hertelendy Ferenc és Bezeredy László bizottsági tagokat megválasztotta s a kijelelő választmány müködésének tartamára elnöklő főispán a közgyülést felfüggesztette.

A kijelelő választmány müködését befejezvén, főispán a folytatólagos gyülést megnyitja, tudatja hogy 2 pályázó jelentkezett akik közül a közgyülés az első helyre jelölt Gajásy Lajos id. jegyzőt vármegyei V-ődaljegyzőnek egyhangulag megválasztotta.

A vármegye 1900-ik költségvetését a közgyülés az állandó választmány javaslatához képest elfogadta, egyuttal a tiszti katonák és vármegyei szolgák részére az eddigi ruha illetményükön kivül évenkint egy bluzt szavazott meg s az igy előálló 417 frt 73 kr, költségtöbbletet kéri a belügyminisztertől.

A vármegyei számvevőség előterjesztésére az 1900-iki évre szükséglendő katonai beszállasolási

---

— Persze, hogy nincs; hisz ehun la a mestergerenda alatt bigygyeszkedik.

Na... na...hisz nem ugy értelmezem ám anyjukom, hanem hát amugylag, hogy hát ízé, nem vagyok vele megbékülve.

Nem-e? hm! aztangát má' mér?...

Mér? Peslantsa csak rá, nem látod, hogy az egyik vellája mindig előbbre tolja hegyes orrát.

Szent ugyse igaz a kübeszédje apjukom.

Na ugye, hogy igaz; aztantág igy, hogy is bökdöshetnék ki regulásan a numerusokat mikor sohse járnak együtt.

Biz' sehogysem.

Na majd segitek én rajta rögvest, adta átkozott bestiája, — szólt Miska homlokára bökve ujjával s nyomban fogott egy fonalat s a mutatókat egymásfölé illesztve jó erősen összekötözi azokat.

— Igy la; most aztantág ugy kék menned a másikkal mint a jójáró órőknek, párosával.

S azóta ugyis járnak Bomba Miska órájának vellái összeköttve, párosan, csakhogy nincs benne köszönet.

Miska mégis büszke rá, hogy megtudta regulázni időt kibökdöső masinériáját.

Miska meg a cocák.

A tél Miskának is meghozta az örömét. Egy reggel csak hallja, hogy a hidásban az öregen kivül apró jószágok is sivalkodnak. Megnézi... Abbizony, ugy van. Két cocával megtöbbesedett a gazdaság. Nosza volt örüm, Azonnal szalmáért fut és megágyaz alajok Ez öreg coca el is helyezkedik az izsomba, de a két hetvenkedő jószág csak izeg mozog, nem birnak a helylyel megalkudni, mindenik középre akart feküdni.

Miska csak nézi, nézi egy ideig a »külömbözetet« és csóválja nagy fejét; végre ő is megsokalja a dolgot; odaugrik közibök, nagy mérgesen s felkapva az egyiket is másikat is első lábainál fogva s istenigazából ugy felpofozta mind a kettőt jobbról is balról is, hogy csak ugy porzottak bele.

Nesek zsivány bestiák mjd adok én nektek külömbözetben feledzeni már mostantul fogvást — szólt Miska rájok zárva az ajtót. És a cocák félő peslantásokat vetve szeppegve huzódtak meg egymás mellett a sarokban.

Miska és a nyomórud.

Azt ár hallottam, hogy állaton pl. lovon — ha beteg — eret vágnak; de azt még soha, hogy valaki nyomórudon is eretvágott volna... Pedig ez is megtörént; Miska ezt is meg cselekedte. — Gabnahordás idején történt. — Miska meg az anyjuk is kibaktattak a mezőre, már ahogy illik egyik az ökrök előtt, másik az ökrök után a szekéren. A szántóföldre érve felrakódtak.

— Hé anyjuk hallodék! adsza ide a nyomórudat, kiáltott le a szekérről Miska a felrakódás után.

— Ehun van la! apjukom szólt hűséges oldalborda nyögve a rud teste alatt.

Miska elhelyezve azt középen átveti rajta a kötelet s leszál va leszíteni kezdték.

Ropp... ropp...recscscs.. rrrr...

— Hé anyjuk hallodék? ez a nyomórud még sohasem szoritottt ki ilyentéle küszöllást.

— Már nem.

— Ennek megest valami baja esetközött.

— Meglehet. Peslantsa meg.

— Már meg is peslantom; szólt Miska elereszlve a kötelet felmászott a szekérre, a hol négykézláb mászva szembegyre vette hosszában a nyomórudat.

— Hé anyjuk... anyjuk az áldóját..., kiált egyszerre nagy hangon Miska, — adsza ide rögtön kusztorádat, egyet kell vágni a nyomórudon, mert megdagadt a nyaka tája,

(A rud ugyanis nyers fából lévén készitve a kéreg felhólyagzott rajta, mely a kötél feszülése alatt nyekergett.)

És Miska kezébe kapva a kusztorát, csakugyan eret vágott a nyomórudon — felhasitva annak felhólyagzott kérgét.

Igy la; most aztangát legalább nem „rekelytyüsz" hékás, adta bestiája, szavazta Miska a műtét befejezte után.

S nem is rekelytyüzött többé a nyomórud.

Miska vásárra megy.

Bomba Miska fiatalabb éveiben igen féltékeny volt hites oldalbordájára. — Fel is használt minden módot, hogy meggyőződjék annak hűségéről. Egy este csak elkezdi:

— Te anyjuk, hallodék, holnap elmegyek vá-

pótadót a közgyülés a ház és házosztályadóra $\frac{3}{100}$-ban, mig a többi adónemre $\frac{3}{100}$-ban állapitotta meg.

A belügyminiszternek a megyei árvapénztár kezelése és számvitele megvizsgálása tárgyában kiadott rendeletét és a megyei árvaszéknek erre vonatkozó jelentését a közgyülés tudomásul vette, az árvaszéknek a miniszteri rendeletből kifolyólag tett intézkedését helyeshagyta s a jelentésben foglalt javaslatokhoz képest előterjesztést tesz a belügyminiszterhez.

Az országos magyar gazdasági egylet megkeresésére a közgyülés elhatározta, hogy a „Gazdák Biztosító Szövetkezete" cimmel alakuló tüzés jégbiztositási szövetkezetbe a vármegye épületeit tüz ellen ott biztositja; a városokat és községeket megkeresi, hogy épületeiket ugyanitt biztositsák; a vármegyei árvák tulajdonát képező épületek szintén itt lennének biztositándók; felkéri a járási ulf bizottságokat, hogy Zalamegyei Gazdasági egyesület részéről kiküldendő bizottságok tagjaival járásonként értekezletet tartva a lehető legszélesebb körben ismertessék meg a vármegye közönségével ennek az alakulóban levő intézmény ek üdvös és messzekiható jelentőségét hogy igy a közönség minél nagyobb rétegében az üdvös eszme utat nyitva, a gazdaközönség általában tüz- és jégkár ellen való biztositásait itt tenné.

A Balaton tavi gőzhajózási részvénytársaság átiratára a közgyülés elhatározta, hogy ujabb tiz évre évi 5000 irttal csak abban az esetben segélyezi a társaságot, ha még két uj hajót épit, s az eddigiek mellé még két uj járlatot rendez be s a társaság igazgatóságában egy taggal magát képviseltetheti.

Zala-Egerszegen harmadik gyógyszertár engedélyezését hozza a közgyülés javaslatba a belügyminiszternél.

A vármegyei közművelődési alap terhére tett három 200—200 irtos milléniumi ösztöndijról a közgyülés az alapitó oklevelet kiállitotta s azokat jóváhagyás végett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjeszti.

A teherszállitásra szolgáló közuti járművek kerektalp szélességére vonatkozólag alkotott szabályrendeletet a közgyülés a miniszteri rendeletben foglaltakhoz képest módositotta; továbbá a iskolai rend védelme, a házaló kereskedés korlátozása, valamint a pisztoly, forgó-pisztoly, és a hozzájuk való töltények forgalomba hozatala tárgyában szabályrendeletet alkotott s azokat jóváhagyás végett a belügyminisztériumhoz felterjeszti. — A dögterek kezelése és a gyepmesteri szolgálat tárgyában vármegyei szabályrendelet alkotása végett Csertán Károly alispán elnöklete alatt Árvay Lajos főjegyző, Thassy Kristóf főügyész, dr. Háry István főorvos, Thassy Lajos központi járási főszolgabiró, Haczky Kálmán és Skublics Jenő bizottsági tagokból álló bizottság javaslattétel végett küldött ki.

A hitelszövetkezetek, valamint a pinceszövetkezetek alakitása tárgyában javaslattételre a közgyülés a vármegyei mezőgazdasági bizottságot kéri fel.

A megyei kéményseprési iparról szóló megyei szabályrendeletet a szombathelyi m. á. v. üzletvezetőség megkeresése ellenében nem módositja.

A balaton halászati részvénytársaság kérelmét a vármegye területén fekvő balatoni hajó kikötők használhatása tárgyában a közgyülés nem teljesitette; Kummert Sándor nyugdijazott és Domby László volt körjegyző felebbezését elutasitotta.

A perlaki, szoboticzai és mura-csányi körorvosi körök uj beosztását, valamint a letenyei járás szülésznői kerületeinek ujabb beosztását a főorvos előterjesztésére a közgyülés elrendelte.

Hofer Mihály törvényhatósági utbiztos kérelmére a 20 frt 89 kr. kár összeget a közgyülés a megyei utalapból kiutalja.

Andráshida, Ordög-Henye, Pető-Henye, Pózva Szent-Lőrinc és Szent-Iván községek kérelmét a községi szülésznő kiképeztetése céljából 60—60 frt kiutalása tárgyában a közgyülés nem teljesitette.

A csáktornyai községi árvatárban felmerült és a községgel szemben biróilag megitélt 7.883 frt 29 krt. tőke és ennek 1882-ik évtől járó kamataiból álló hiányt illetőleg Csáktornya község kérelmére a közgyülés a községet a tőke fizetésére kötelezi, mig a kamatokat a vármegyei tartalékalapból fedezi.

A közgyülés jóváhagyta Tapolca képviselőtestületnek a jegyzői lakbér illetmény megállapitása Csabrendek község képviselőtestületének az állami elemi iskola felépitésére szükséges kölcsön felvétele tárgyában, Balaton Füred község képviselőtestületének a községi jegyző részére irnoktartás cimén 100 frt évi illetmény megszavazása tárgyában, Csesztreg község képviselőtületének a vadászati jog bérbeadása és a tanitó fiz etésének felemelése tárgyában, Bellatinc község képviselőtestületének a közvágóh d épitési költségeinek fedezése tárgyában, Zala-Apáti, Esztergály és Hosszufalu községek képviselőtestületének körjegyzői lak és iroda helység bérlete tárgyában, Zala-Lövő község képviselőtestületének körjegyzői irnoktartás tárgyában, Nemes-Vita község képviselőtestületének a tanitó istálój nagyobbitása tárgyában, nyirádi kő zség bia választása tárgyában, Zala-Szent-Grót községró képviselőtestületének ingatlan szerzése tárgyában Benkovecz, Pálovecz, Stefánecz, Bak községek képviselőtestületének kölcsön fötvétele tárgyában, Erdősfa és Rezse község képviselőtestületének ingatlanok eladása tárgyában, a lovaszi községbiró választása, Szigligeti község képviselőtestületének a község tulajdonát képező kötvények eladása tárgyában, Perlak község képviselőtestületének a Dráva-szabályozási munkálatok köl ségeihez való hozzájárulási összeg mikénti beszerzése tárgyában, Zala-Egerszeg r. t. város képviselőtestületének a villam-világitás létesitése, valamint pénzügyi palota bérbeadása tárgyában, Hany község képviselőtestületének ingatlan birtok vétele tárgyában, Keszthely nagyközség és Bak község képviselőtestületének a rom. kath. hitoktató javadalmazása tárgyában, valamint Zala-Mindszent, Tapolca és Szent-Balázs községek képviselőtestületének községi pótadó törlése tárgyában hozott határozatait, valamint Bánok-Szent-György Báza, Borsfa. Bucsuta, Oltárc, Vakonya, Tolmácz, Zalabér, Pakod, Csács-Bozsok, Csatár, Botta, Nagy-Bakónak, Zala-Merenye, Karicsa-Csokma, Kis-és Nagyhegy, Tormafőld, Kis-Lakos, Kerka-Tótfalu, K.-Teskánd, A.-Szemenye, Csehi, Vörcsök, Csörnyefőld, Szent-Margita, Rátka, Lispe, Maróc, Lasztonya, Keretye, Szent-Adorján, Tót-Szent-Márton, Molnári, P. Magyaród, Szent-László Szent-Péterfőld, Letenye-Juliánnahegy, Bécz, Zajk, Zala-Egerszeghegy, hegyközségek rendtartási szabályzatát, továbbá Besenyő, Öreg-Luka, Vereshegy, Czer-és Czimpóhegy kegyközségeknek felosztása tárgyában hozott határozatát.

Hasonlóan jóváhagyta a közgyülés az ingyenes népkönyvtár felállitása tárgyában. Zala-Szt.-Balázs, Sormás, Gelse, Galambok, Légrád, Szepetnek, Nagy-Bakónak, Z.-Kopány, Türje, Fekenye, Hottó, Andráshida, Szepetk. Zala-Istvánd, Pokafa, Budafa, Zala-Mindszent, Zala-Pataka, Fernekág, Nemes Bükk, Karmacs, Gyenes-Diás, Rezi, Csersztg-Tomaj, Felső-Pahok, Felső-Zsid, Vállus, Rigyác, Csabrendek, Ukk. Káptalanfa, Mihályfa, Balaton-Ederics, Nemes-Vita, Lesence-Németfalu, Halap Sáska, Monostor-Apáti, Hegyesd, Köves-Kálla, Balaton-Henye, Szt.-Bekálla, Bonoszló, Tagyon, Kis-Dörvicse, Tihany, Aszófő, Ákali, Orvényes, Balaton-Udvari, Balaton-Füred, Csopak, „Arács, Balaton-Kövesd, Lovas és Nova községek képviselőtületének hozott határozatát.

A közgyülés feloldotta Sümeg nagyközség képviselőtestületének a községi erdőgondnok ellen felmerült panaszok tárgyában, Alsó-és F.-Zsid községek képviselőtestületeinek ingatlan vétele és eladása tárgyában, Nagy-Kanizsa r. t. város képviselőtestületének a számvizsgáló bizottsági tagok választása ügyében, Bagonya község képviselőtestületének ingatlan vétele tárgyában, Csesztreg község képviselőtestületének a ludlegeltetés tárgyában, Nagy-Kanizsa ren. tan. város képviselőtestületének a tárházak részvénytársaságnak városi pótadó mentessége tárgyában, a rádicsi körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületei által az adóbehajtási illetékeknek a körjegyző részére végrehajtói segéd alkalmazásának feltétele mellett leendő átengedése tárgyában, Sümegh nagyközség képviselőtestületének az épitkezési szabályrendelet alkotása tárgyában, valamint a községi ingatlanok bérbeadása tárgyában, Perlak község képviselőtestülete-Dnek az adóbehajtási költségek tárgyában, téráva-Vásárhely község képviselőtestületének ingatlan birtok vétele tárgyában, Örség község képviselőtestületének kisorsolt regale kötvényének értékesitése tárgyában, a zala-lövői körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületének a körjegyzői lakbér bevétele tárgyában hozott határozatait.

A diskai puszta, valamint herceg Batthyány—Strattmann Ödön bécsi lakós kérelmére a nagykanizsai hitbizományhoz tartozó puszták önálló pusztai jellegének megállapitása végett a közgyülés a szabályszerű tárgyalást elrendelte.

A novai helypénz felemelését a jogtulajdonos indokolt kérelmére a közgyülés nem ellenzi s a felemelt dijtételeket jóváhagyás végett a miniszterhez felterjeszti.

Zala-Lövő, Zala-Mindszent és Zala-Pataka községek képviselőtületének iskolai vagyonuknak az állami iskolai céljaira való átengedés tárgyában hozott határozatát a közgyülés jóváhagyta.

Ujból tárgyalás, illetve kiegészités végett visszaküldi a közgyülés: Sümeg nagyközség képviselőtestületének a közbiztonsági szabályrendelet alkotása tárgyában hozott határozatát, továbbá Gellért, Gáspár, és Gyulahegy, a szabari Rátahegy, Jánoshegy, Barkócási és Öreghegy, a Murakeresztur községhez tartozó Ujhegy, Szent-Györgyhegy, Lesence-Tomaj, Lesence-Istvánd, Monostor-Apáti és Balaton-Ederics hegyközségek rendtartási szabályzatát, a bánok-szent györgyi körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületeinek szervezési szabályai módositása tárgyában hozott határozatait.

---

sárra Nagy-Kanizsára, veszek két tinó borjut, ugy-e jó lesz... hé?

— Hm... persze, hogy jó lesz.

Na, mert én is ily hitelben vagyok: meg aztangát hiába, többesiteni kell a jószágot.

— Bizony ám.

— Hát csak rajta készits valami ropogtatni valót, fogaim alá, egy kis »köeszteti« hust is tehetsz az »acakóba.

— Meglesz apjuk minden. — Na legyen is.

Másnap már kora hajnalban felkészült Miska; a tarisznyát nyakába akasztván, néhány peslantással elkövetkezett oldalbordájától. — Csakhogy eszeágában sem volt vásárra menni.

A faluvégén a kertek aljának fordulva, visszament s kileve az alkalmat felsompolygott a szénapadlásra, hol az eresz közelében elbujt. — Innen pompásan szemügyre lehetett venni az udvar tájékát. — Természetes, az volt egyedüli célja, hogy megtudja, vajjon nem szokott-e felesége, az ő távollétében Don Juanókat fogadni, avagy velök mélyebb szerelembe esetkezni.

Feleségének természetes az ilyesféle oldallépések eszeágában sem voltak; pórul is járt Miska gyanakodásáért.

Történt ugyanis, hogy a szénáért, melyet Miska két vidéki embernek eladott, épp az nap jöttek.

Az anyjuk az udvaron tette-vette dolgát, valahogy észrevette a szénában kucorgó Miskát; azonnal tisztába jött a helyzettel.

Na várj csak hékás, majd adok én neked féltékenykedni, egy tisztes lehérnépre; s a pitarba intve az embereket egy nagy lepedőt adva kezükbe valamit oda sugdosott nekik.

Azok dolgukra mentek.

Miska nem jól kezdé magát érezni. Forró volt alatta a széna. Mily szégyen lesz, ha felfedezik. Pedig most már menekülni sem lehetett. — Beletemetkezett a szénába; ez volt mindössze a mit tehetett. Ezt is észrevették. A két atyafi csak rakta a szénát, egyre az ördöngös kisértetről beszélt, mely akkor izgalomban tartá a falut. Mikor már jó közel értek Miskához, nagyot kiáltva rádobták a lepedőt az elbujt féltékenyre, s szénástól együtt egybegyöngölgették, hogy még az orra hegye sem látszott ki.

Ahá! meg vagy ördöngös sárkánya... cudar kisértet, hát te jársz ijeszteni a faluba hé;... gyere csak majd cibánunk veled; kiáltak. Miska talán vért is verejtékezett ijedtében. Mi lessz vele, ha öt ütik agyon kisértet helyett.

Elkezdett kiabálni.

Hasztalan volt. Nem hallgattak rája.

A kert mellett folyt egy patak oda vitték.

Zsuppsz... locscs..... és Miska prüszkölve kapálva bukott alá a vizben. Mire nagynehezen, kievickélt — a parton sokan összeverődtek kaczagva nevetve Miskát.

Ahán!... ha...ha...ha... szólt oldalbordája kacagva, hát kee vásárra ment, — no hallja kee ...most az egyszer megjárta;... ha...ha...ha ..... Sömmi babám, sömmi tévedés esetkezett meg rajtam; — szavasitá ki Miska és latyakosan haza bandukolt.

Többet nem esetkezett tévedésbe, mikor vásárra ment.

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

A megyei közigazgatási bizottság szeptember havi gyűlését dr. Jankovich László gróf főispán elnöklete alatt f. hó 12-én tartotta.

Dr. Háry István megyei t. főorvos jelentését a közigazgatási bizottság tudomásul vette.

Ódor Géza pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató, tudatja a közigazgatási bizottsággal pénzügyigazgatóvá történt kineveztetését, kérve a bizottság szives támogatását. A bizottság éljenzéssel vette tudomásul a kinevezést.

A nagy-kanizsai anyakönyvvezető helyettes kérvényét lakbér utalványozása tárgyában az anyakönyvi felügyelők véleményes jelentése alapján a bizottság pártolólag terjeszti fel a belügyminiszterhez.

A bizottság tudomásul vette a pécsi posta-és távirdaigazgatóság átiratát, mely szerint a kereskedelemügyi miniszter a közigazgatási a bizottság azt a javaslatát, hogy Eötvös pálysudvaron egy póstahivatal létesittessék, figyelembe vette és ennek postatakarékpénztári forgalomba való berendezését elrendelte; azonban a bizottság azt a kérelmet, hogy a kis-görböi póstahivatal a zala-szent-gróthival hasonló kocsijárattal hozassék kapcsolatba nem teljesitheti.

Hasonlóan tudomásul vette a bizottság a pécsi posta- és távirda igazgatóság átiratát, mely szerint a közigazgatósági bizottság kereskedelemügyi miniszter rendeletére Langviz községben a régebben beszüntetett póstahivatal szeptember 16-án ujból életbe lép.

Vidovits István zalaegerszegi lakósnak a Csáktornya—ukki h. é. vasut mentén Zala-Egerszegen a tűztávlaton belül levő helyen egy ház épitésének engedélyezése iránt benyujtott kérvényét a bizottság nyilatkozattétel végett kiadja a szombathelyi üzletvezetőségnek.

Göntérházán a kért póstahivatal felállitását a miniszter nem engedélyezi.

A kereskedelemügyi miniszter leiratában tudatja, hogy a vicinális közutak terveit az alispánnak e részbeni jelentése folytán tömegesen elkészíteni nem levén szükséges, az esetről-esetre szükségessé váló tervezeteket az államépitészeti hivatal rendes személyzete is képes elvégezni, miért is a vicinális közutak tervezése céljából az épitészeti hivatalhoz egy szakközeg beosztását szükségesnek nem tartja s igy a közigazgatási bizottság e részbeni kerelmét nem teljesitheti. A bizottság a miniszter rendeletét tudomásul vette-egyuttal abból az okból, hogy a szakelőadó szó; beli jelentése szerint az államépitészeti hivatal egyik mérnökét két havi időtartamra a vasvármegyei államépitészeti hivatalhoz a kisegitő szolgálatra berendelték, feliratilag megkeresi a kereskedelemügyi minisztert, hogy ha személyszaporitást nem is engedélyez, legalább a meglevő személyzetet állandóan a hivatalnál meghagyni sziveskedjék; kéri egyuttal a minisztert, hogy az egyszer ide beosztott személyzetet, — mely a helyi viszonyokkal csak hosszabb szolgálat után ismerkedhetik meg, — lehetőleg hosszu időig változatlanul meghagyni és ha fontosabb állami szolgálatra tenné szükségessé az ideiglenes áthelyezést, előzőleg ebben az érdemben az államépitészeti hivatal főnökét meghallgatni sziveskedjék.

Azt az inditványt, hogy a közmunka leszolgálásának számbavételénél a közigazgatási bizottság által szervezett járási utbaigazitások tagjai közreműködjenek, a közigazgatási bizottság elvben fogadta el és felkéri a vármegye alispánját, az államépitészeti hivatal főnökét, hogy ennek a közutakról szóló törvény szerint szervezendő községi utibizottságok hatáskörébe való beilleszésére nézve mielőbb együttes javaslatot tegyenek.

A kir. tanfelügyelő — havi jelentése szerint — személyesen tárgyalt a főszolgabiróval, iskolaszékkel és előljáróságval a megnyitandó drávavásárhelyi állami elemi iskola összes személyi és dologi ügyeiről. — Résztvett a vármegyei általános tanitói testület tapolcai nagygyülésén, valamint a zala-egerszegi kisdedovodák ünnepélyén. — Főispán, alispán és számos tanügybarát jelenlétében átadták rendeltetésének a zala-szent-gróthi állami iskolák uj épületét, ahol egyelőre 6 tanerő működik. — Alsó-Lendván a gondnoksággal és tantestülettel személyesen tárgyalt az állami polgári fiú-iskola személyi ügyében. Ugyancsak személyesen tárgyalt Szent-Adorjánon az állami iskola gondnoksággal és előljáróságval az állami iskola épületének ügyében. — Végül jelenté, hogy a tankerület fejlődéséhez képest az irodai munkák oly nagy mérvben felszaporodtak, hogy a jelenlegi hivatali személyzettel megoldani teljes lehetetlen, ennélfogva felterjesztést tett egy ujabb munkaerőnek szolgálattételre való berendelése iránt.

A közigazgatási bizottság elrendelte, hogy a csapátlii iskola, ha egyelőre bérelt helyiségben is, azonnal megnyitandó s a járási főszolgabirót felhivja a bizottság, hogy az iskola fentartó közönséget az egyházmegyei főhatóság által jóvá hagyott terv és költségvetés alapján a tavaszszal felelősség terhe mellett teljesitendő épitkezésre hivja fel s eljarásának eredményéről tegyen jelentést.

A közigazgatási bizottság határozata értelmében Felső- és Alsó-Aranyod községeknek eddigi iskolai csatlakozása ezentul is érvényben marad.

A zala-egerszegi tanintézeteknél a hitoktatás intenzivebb fejlesztése iránt a közigazgatási bizottság a miniszterhez felterjesztést intéz.

A miniszterium a bánok-szent-györgyi községi iskolának 240, a cserszeg tomaji közs. iskolának 117 frt, a gellénházai közs. iskolának 81 frt, a vakonyai rom. kath. iskolának 240 frt segélyt; továbbá a balaton-edericsi r. k., a zala-szentgróthi és bollahidai ág. ev., az ebergényi és gellénházai közs., a bahóthi izr. iskoláknak a tanitók korpótlékára 50—50 frt segélyt engedélyezett, miről a közigazgatási bizottság az érdekelt községeket a rendelet másolatával értesiti.

A tóth-szent-mártoni, bázsii, nyirádi, prágai, alsó páhoki, tóth-szerdahelyi r. k. iskolák kérvényét államsegély elnyerése tárgyában a bizottság a miniszterhez pártolólag terjeszti fel.

A szent-balázsii uj iskola épület ügyében a bizottság a főszolgabiró jelentésére a felhozott indokok alapján az épitkezésre kiirt két évi halasztást azzal adta meg, hogy az iskola ezen idő lejártával az épitkezést felelősség terhe mellett megindítsa.

Schott Aranka orosztony baksaházai r. k. tanitónő megválasztását megerősités végett az államsegély folyóvá tétele végett a bizottság a miniszterhez felterjeszti; az államsegély folyósitása céljából felterjeszti Erdődy Terézia pöröskei községi iskolai II-od tanitónőnek, továbbá Fehér Miklós karmacsi tanitónak megválasztását.

A szent-adorjáni állami iskola épülete ügyében beérkezett, helyszinén felvett jegyzőkönyv értelmében a miniszternek jelentést tesznek.

Récsey György nagy-kanizsai elemi iskolai igazgató nyugdiját a miniszter 800 frtban állapitotta meg, melyből Nagy-Kanizsa terhére évi 180 frt esik, miről Nagy-Kanizsa város tanácsát értesitik.

A zala-szent-gróthi, pacsai, sümeghi, zalaegerszegi perlaki és nagykanizsai járások tanitói földjövedelmének összeirását a bizottság a miniszterhez felterjeszti.

A Szépitő-Egyesület közgyülése.

A Szépitő-Egyesület azon egyesületeink egyike, melytől sokat kivánt és sokat vár városunk közönsége, ellenben nem ád neki ugyszólván semmit. Még csak azon figyelemben sem részesül az az egyesület derék vezetősége, hogy az általa egybehivott közgyülésen 25-en megjelennének. Szerencsére ezen Egyesületnek *Tripammer* Gyula takarékpénztári igazgató, az intézője.

A fáradhatatlan intéző gondja kiterjed mindenre; ő intéz mindent. Sétateret létesit és gondoz, fásit, javasol, évi jelentést szerkeszt és személyesen összetoborozza a közgyülés határozatképességéhez szükséges tagokat.

Midőn *Plihál* Ferenc kir. körjegyző, az egyesület elnöke a közgyülést megnyitotta örömének adott kifejezést, hogy olyan számban üdvözölheti a tagokat, mely lehetővé teszi, hogy végre két év után megtarthatja az egyesület közgyülését.

Igen, igen szerény alapon nyugodott az elnök öröme es megnyugtatólag hatott reánk, hogy a tapasztalt közönyösség nem kedvtelenitette el teljesen a vezetőséget.

Tripammer Gyula beszámolt ezután az egyesület tevékenységéről. Az egyesület éber figyelemmel kisért minden hatáskörébe tartozó mozzanatot, gondot fordiitott a város utcáinak befásitására és a fák ápolására; ugy ezen valamint a közutak lehető javitását és kiépitését célzó működése mindenkor a városi előljáróság előzékeny jóindulatával találkozott.

A lefolyt 2 év legnevezetesebb mozzanata a *sétatér létesitése* volt. Nem-e a csodával határos, hogy egy egyesület, mely jelentésében arról panaszkodik, »hogy a tagok gyűjtése nem járt kellő eredménynyel" és mely semminemű városi subventiot nem kap, önerejéből befásit és gondoz hatezer négyszögölnyi területet, mely ma, már rövid két év után, gyönyörű sétányát képezi városunknak. E csodát *Tripammer* Gyula intéző mivelte; ő a megteremtője és gondozója ezen szép üdülő helynek.

Grünhut Henrik az egylet pénztárosa, az egyesületi elnök és a közgyülés tagjai élénk helyeslése mellett elismerést és köszönetet is mondott *Tripammer* Gyulának a fáradhatatlan tevékenységű intézőnek, ki az elismerő szavakat azon kijelentéssel fogadta: „mindez semmi ahhoz, amit szeretnék tenni."

Felesleges tán mondanunk, hogy a közönség közönyössége, nemtörődömsége az, mi Tripammer urat, illetve a Szépitő-Egyesületet a nagyobb tevékenységben megbénitja, gátolja.

Ha a lakósság nem tartja kötelességének a Szépitő-Egyesület anyagilag támogatni, ugy a város — mint ilyen — részesitse azt támogatásában és vegyen fel évi költségvetésébe egy megfelelő összeget a Szépitő-Egyesület javára, mit annál is inkább megtehet, mert az egyesület tulajdonképen azt csinálja, mi a város kötelessége lenne.

A Szépitő-Egyesület, melynek tagjárulékai évi 350 frtra rugnak 1897-ben 887 frt 83 kr. költött a városi sétányra, 1898-ban pedig 300 forintot.

Az egyesület vagyona pedig összesen nem több mint 783 forint; mely elenyésztő csekély összeg a közönseg nagy és folytonos kivánságaihoz képest.

A zárszámadások és a felügyelő bizottság jelentésének tudomásu vétele után *Plihál* Ferenc elnök és a tisztikar visszaléptek. A közgyülés sajnálattal hallotta, hogy *Plihál* az elnökséget a jövőben nem hajlandó elfogadni.

A közgyülés azonban erről semmit sem akar tudni és mivel hamarjában nem is talált volna alkalmas személyiséget az elnöki tisztségre, azon kérelemmel fordult az egyesület eddigi érdemes elnökéhez, hogy mandátumát a legközelebbi közgyülésig tartsa meg.

A közóhajnak megfelelve és az ügy iránt meleg rokonszenvből Plihál Ferenc — a közgyülés nagy örömére — kijelenté, hogy megmarad az egyesület élén, de csak a jövő év elején tartandó közgyülésig.

Közfelkiáltással megválasztották ezután az egyesület többi tisztviselőit is; alelnőknek: gelsei *Gutmann* Vilmost, intézőnek: *Tripammer* Gyulát, pénztárosnak: *Grünhut* Henriket; *Kovács* Károly tvsz. biró, az egyesület nagytevékenységű titkárnak helyébe dr. *Fábián* Zsigmondot választották meg.

A választmány uj tagjai lettek: *Wittenberg* Ignác és *Fesselhofer* József; a felügyelő bizottságé *Brandlhoffer* Antal és *Ottvös* Emil.

HIREK.

Személyi hir. *Szőcs* Mihály csendőrszázados a VI. csendőrszárny parancsnoka Zala-Egerszegről, e hó 16-tól 18-ig a nagykanizsai csendőrszakasz, valamint a szakaszhoz tartozó 10 csendőrőrs felett szemlét tartott, mindent rendben talált és a látottak fölött megelégedésének adott kifejezést.

— **Eljegyzés** *Milhofer* Kálmán a dohány és szivar lóháruda kezelője Nagy-Kanizsán e jegyezte *Hochman* Lujza kisasszonyt Kecskemétről

— **Szerkesztőségünk köréből.** *Fehér* Lipót a Zalai Közlöny volt főmunkatársa, kit lapunk olvasóközönsége is előnyösen ismer, szerkesztőségünk kötelékébe lépett.

— **Nyirádi ünnep.** *Polgár* Béla nyirádi lakós körlevélben értesitette a közönséget és a szerkesztőségeket: „hogy Erzsébet királyné szobrát hazánk ünnepelt miniszterelnöke, nagyméltóságu Széll Kálmán magas vezetése mellett a m. kir. kormány folyó hó 23 án délelőtt 11 órakor meg fogja koszoruzni stb." Más oldalról vett értesülés szerint a miniszterelnök, Wlassics Gyula kultuszminiszterrel külvonaton e hó 23-án reggel 7 órakor érkezik a devecseri áll. másra.

Fentebbieket lapunkban mi is jeleztük. — Ujabban hitelt érdemlő forrásból értesülünk, hogy az Erzsébet-szobor ünnepélyen a miniszterelnök megjelenni nem fog, sem a kormányt képviseltetni nem fogja.

— **Zalavármegye költségvetése.** A folyó hó 11-én tartott megyei közgyülés Zalavármegye 1900. évi költségveté-ét a következő tét-lekben állapitotta meg. I. *Szükséglet* Tisztviselők, segéd s kezelő személyzet fizetése és lakpénze 111.850 frt. Szolgaszemélyzet bére és lakpénze 9.260 frt. Szolgaszemélyzet ruházata és lőtartási atalánya 2.191 frt 75 kr. Hivatalos helyiségek bére 2.450 frt. Irodai szükségletek 9.726 frt 65 kr. Napidijak és uti költségek 10.750 frt. Épületek fenntartása 10951 frt 69 kr. Egyeb rendszeres itett kiadások 310 frt. Rabtartási költségek és fogház haszonbérek 800 frt. Előre nem látható kiadások 2 539 frt 85 kr. Osszesen 151.820 frt 94 kr, II. *Fedezet*, Allami javadalmazás 130.720 frt 74 k. Cselekvő kamatok 32 frt 40. kr. Ingatlanok jövedelme 570 frt. Alapok járuléka (Arva tartalékalap és az utadó alap) 18.710 frt. Különféle bevételek 950 frt. Teritmények 600 frt. Osszesen 151,613 frt 14 kr. Az 1900. évi költségvetés 1226 frt 39 krral nagyobb szükségletet tüntet fel a mult évinél, mig a fedezet 946 frt emelkedést mutat. A költségvetés 207 frt 80 kr hiánynyal záródik.

— **Iskolaszéki ülés.** A nagykanizsai közs iskolaszék szept. 16-án ülés tartott *Eperjesy* Sándor elnöklete mellett. A harmadfélóráig tartó ülésen vagy harminc folyó ügyet intéztek el; azon kivül a beiratások bejelentett eredménye alapján — mivel a második osztályok tulzsufoltak, az első osztályok egyike, másika pedig népes volt — ugy intézkedtek, hogy a Hunyady-utcai I. osztályt beszüntették és helyébe egy párhuzamos II. osztályt allitottak fól, — *Papp* Miklós, szabadságolt polg. isk. rajztanár helyettesül egy évre behivták *Lőrinczy* Géza, okl. rajztanárt, ki a folyó iskolai év kezdetétől a nagykanizsai izr. polg. iskolánál müködött.

— **Beiratások a keszthelyi gazdasági tanintézetbe.** A keszthelyi gazdasági tanintézetben a beiratások az 1899—1900-ik tanévre október 1-től 8-ig tartanak; azontul október 20-ig a tanári testület, október 31-ig pedig a földmivelésügyi m. kir. miniszter engedélyével lehet beiratkozni. A felvételhez szükségesek: 16 éves életkort s a gimnázium vagy realiskola hatodik osztályának sikerrel, vagy a polgári iskola hatodik osztályának általános jó osztálylyal való elvégzését igazoló bizonyitványok. A II.-ik tanévre miniszteri engedélylyel felvétetnek azok, *kik* gimnáziumot, realiskolát vagy kereskedelmi akadémiát érettségi vizsgálattal végeztek és egy évi gazdasági gyakorlatot igazolnak. A tandij félévenkint 20 frt, olvasótermi dij 2 frt. Szegény sorsu és jó előmenetelü tanulók a tandij fizetése alól fölmenthetők.

— **Gyászhir** *Leonhardt* Jenő az Osztrák-magyar bank nagykanizsai fiókja hivatalnokának testvérbátya: Leonhardt Ferencz az Osztrák magyar bank győri fiókjának főnöke elhunytáról és temetéséről a „Győri Hirlap" a következőket irja:

Az őszinte, mély részvét minden külső és belső ismérve végigvonult azon a gyászszertartáson melylyel a város közönsége Leonhardt Ferencnek, az osztrák-magyar bank győri fiókja főnökének a végtisztességet megadta. A koszorukkal felhalmozott koporsót nagy gyászközönség kisérte a temetőbe. Jelen volt a gyászközönség soraiban Győr hivatalai, pénzintézeti és társadalmi életének egész felső szine. Annál mélyebben és igazabban nyilvánult a részvét az elhunyt családja iránt, mert — amint köztudomásu — az az izetlen pletyka terjedt szét valami ismeretlen gazdátlan forrásból, mintha az elhunyt öngyilkosság következtében mult volna ki. Csak dicséretes ugy a család, mint a hivatalos tényezők részéről az a gyors és erélyes lépés, mely hivatalos boncolás által ezt a mende-mondát csirájában elfojtotta, kideritvén, hogy öngyilkosságnak, vagy kisérletének nyoma se konstatálható. — Nyugodjék békével a férfikora delén elhunyt derék férfiu s mély bánatba ejtett családját vigasztalja a k z-részvét, mely őszinte és impozáns mértékben nyilatkozott meg a haláleset nyomán.

— **Az Irod. és Müv. kör daloskőre.** A következő szezonra az Irod. és Müv. kör daloskőre ujra szerveződik. A daloskőr vezetését *Böhm* Emil, a kitünő zeneértő, a *Pécsi Dalárda* volt tagja vállalta magára, ki bizonyára igyekezni fog oly daloskört szervezni, mely városunk előkelő müvészi követeléseinek meg fog felelni. Hogy e célt megvalósithassa, kivánatos, hogy a daloskörnek minnél többen tagjaivá legyenek. Az Irod. és Müv. kör elnöksége ez uton is felhivja az éneket szerető tagjait, lépjenek be minél számosabban a daloskörbe. Jelentkezni lehet f. hó 25-ikén, hétfőn este 9 órakor a Polgári Egylet olvasótermében.

— **A kiskanizsai polgári olvasókör** f. évi szept. 17-én a tagok nagy érdeklődése mellett megtartott közgyülésén elhatározta hogy az olvasó körnek uj otthont létesit és az épitkezés költségeire 3600 frtot irányzott elő. Az épitkezés már folyamatban van és ha kedvez az időjárás az épületet már u. év napján át fogják adni rendeltetésének. Az épités Tóth Antal épitőmester elügyelete mellett, házilag kezeltetik.

— **Magyar óvodák a Muraközben.** Muraköz magyarosodása halad előre. A magyarosodás terén nagy érdeme van Kovács Rezső perlaki főszolgabirónak. Az ő ügybuzgóságának köszönhető, hogy Mura-Vid és Mura-Csány községekben legutóbb megtartott képviselő testületi ülésben egyhangulag elhatározták a kisdedóvók felállitását. E nagyszámu lakossággal biró községekben szép misszióra lesznek hivatva a kisdedóvók.

— **Az Alt. Munkásképző Egyesület** folyó hó 18-án este választmányi ülést tartott melyben — mint örömmel halljuk — bejelentették, hogy az egyesület *dalárdája* folyó hó 26-án kedden ismét folytathatja gyakorlatait, a mennyiben *Csolosz* Jenő ur az ügy iránti szeretetből készenek nyilatkozott a dalárda további vezetésére. A dalárda tehát ujból ismert jó kezekbe kerül és igy alapos kilátásunk van arra, hogy ezen szép intézmény folytonosan fejlődni és virágozni fog. —

Ugyanezen ülésben elhatározta a választmány hogy október hó 15-én vasárnap megtartja a mindenkor oly szép sikerrel járt *szüreti* mulatságot, —

Szivesen halljuk, hogy az egyesület tagjai folyton szaporodnak és olyanok is, kik nem tartoznak az iparos osztályhoz, ezen agilis egyesület iránti rokonszenvüknek azzal adnak kifejezést, hogy az egyesület fizető tagjai sorába lépnek. A választmány legutóbbi ülésében 21 uj tagot vett fel. Előzetes közös értekezés alapján megvitatás tárgyát képezte a Szabómunkások Szakegyletével való egyesülés is, mely azonban a Szabómunkások Szakegylete merev magatartása folytán, sikerre nem vezetett. — Amennyiben nemzetünk nagy gyásznapja október 6z városunkban egyházilag megünnepelve lesz, a.. egyesület dalárdája az ünnepélyen közreműködik

— **Anyakönyvvezetés.** A belügyminiszter Zalávármegyében a csáktornyavidéki anyakönyvi kerületbe *Barokkó* Miklós körjegyzőt anyakönyvvezetővé, *Puhr* Mihály jegyzői irnokot pedig ugyan oda anyakönyvvezető helyettessé, továbbá a stridói kerületbe *Belecz* Ede körjegyzőt a végre a muraszentmártoniba *Földes* Imre körjegyzőt anyakönyvvezetőkké nevezte ki.

— **Sárközy itthon.** *Sárközy* Jancsi közkedvelt cigányprimás néhány évi távollét után ismét visszatért Nagy-Kanizsára. Eddigi több helyen tartott hangversenyei arról győztek meg bennünket, hogy Sárközy olyan zenekart szervezett mely a legmesszemenőbb igényeket is kielégitheti. Tekintettel arra, hogy *Horváth* Laci sem készül elhagyni bennünket két igazán kitünő zenekarral rendelkezik most városunk.

— **Hukstedt Irénről.** Közöltük annak idején, hogy a mi kedves földink, *Hukstedt Irén* szinmüvésznő *Csóka* Sándor kitünően szervezett szintársulatához szerződött. A szintársulat téli állomása: *Miskolc.* A nyarat azonban Sátoralja-Ujhelyen, Ungvárott és Nagy-Károlyban töltötték mely felvidéki városokban Hukstedt Irént mindenütt ünnepelték s a közönség a szószoros értelmében elhalmozta méltán megérdemelt szeretettel és kitüntetésekkel,—Szerepléséről többek között az ungvári lap a következőket irja:

„*Szép Galathedát* láttuk és dicsérettel adózunk Huckstedt Irén kisasszonynak, ki a mai estével érte el sikereinek legszebbikét, amennyiben tiszta csengő hangja, mely könnyen győzte le a legnagyobb nehézségeket, méltó elismerésben részesült Tapsokból bőven kijutott neki."

Nagy elismeréssel szól az ungvári lap a „Cigányhéró" operettben bemutatott Saffijáról is.

„Saffi cigányleányt Hukstedt Irén k. a játszotta ki egyike a legképzettebb énekesnőknek. Tisztán csengő, szép hangja a magasabb regiókban sem ingadozik."

A „*Télen*" cimü népszinmü előadásáról referálva irja:

„Nem mulaszthatjuk el kiemelni Huckstedt Irénke szereplését, ki gyönyörü énekével sürü tapsokra ragadta a vele rokonszenvező közönséget.

Nagy-Károlyban a *Gésákban* mutatkozott be, mely föllépéséről a nagykárolyi lap igy ir:

„Huckstedt Irén Mimosa szerepében mutatkozott be először. Egy szép jövőre hivatott énekesnőt láttunk magunk előtt, ki ritka szép hanganyaggal rendelkezik. A könnyüség és biztosság, melylyel a legnehezebb részeket előadja, meglepett. A müértő közönség lelkes tapsokkal tüntette ki."

Majd később a „Varázsgyürü" előadásáról irva, H. I. szereplésérőll igy emlékezik meg:

„Huckstedt Irén (René) mindent elkövetett, hogy bennünket gyönyörködtessen. A jól megérdemelt elismerés nem is maradt el, mert az ő aranytiszta, szépen csengő énekéért, elegáns játékáért többször nyilt szinen is megtapsolták."

September 21-én jutalomjátéka lesz, amelyről majd mi is meg fogunk emlékezni.

— **Trachomás betegek gyógykezelése** A vármegye törvényhatósága tőle telhetőleg mindent elkövet, hogy a perlaki, csáktornyai és alsó-lendvai járásokban uralgó trachoma szembetegség sikeres gyógyitása végett a szükséges intézkedéseket megtegye. Ebből a célból küldöttségeket küldött ki javaslattétel végett. A küldöttség Csertán Károly alispán elnöklete alatt behatóan tárgyalta ezt a kiváló fontosságu közegészségügyet s dr. Háry István vármegyei főorvos előterjesztésére részletes javaslatot készitett a folyó hó 11-iki vármegyei közgyülés elé, amely a javaslatban foglalt pontozatokat változatlanul elfogadván, elhatározta, hogy 1) ahol a trachoma nagyobb számban mutatkozik, a betegek saját községeikben kezelendők; 2) elszórt egyes esetekben a betegek — tekintet nélkül a baj minőségére — kórházban ápolandók; 3) a trachoma orvosi kezelése nyáron hetenkint kétszer, őszszel és télen háromszor történjék; 4) az orvosok fuvar diját fele részben a községek, fele részben az állam téritse meg; 5) a szükséges gyógyszereket és legszükségesebb eszközöket a községek tartoznak előállitani; 6) az áll. trachoma orvos kivételével minden más orvos 100.150 trachomás betegnél többet ne kezeljen s azért Bellatincon és Mura-Vidon egy-egy állami trachoma orvosi állás rendszeresitendő addig, mig az ottani trachomások száma a mostaninak felére nem apad; 7) a trachomás betegeket kezelő orvosok az államtól legalább 300 frtig

terjedő évi segélyt kapjanak; 8) a járási orvosok kötelesek negyedévenkint egyszer a járások területén levő összes trachomás betegeket, valamint a kezelő orvosok működését a helyszinén ellenőrizni; 9) a tiszti főorvos tartozik évenkint egyszer a vármegye területén levő összes trachomásokat, valamint a kezelő és ellenőrző orvosok működését felülvizsgálni; 10) a járási orvosok és tiszti főorvos ez irányu működésük alkalmával az állampénztárból megfelelő napdíjt és fuvardíjat kapjanak. Egyuttal a hozott határozatokat jóváhagyás és az egyes esetekre vonat vonatkozólag szükséges állami segély adományozása végett a közgyülés a belügyminiszterhez felterjeszti.

— **Uj váltó árlapok.** September 30-án tul a jelenleg forgalomban levő váltó-árlapok kivonatnak a forgalomból. Október 1-től uj koronaértékü váltó-árlapok hozatnak forgalomba és az ezen időn tul a régi blankettákra kiállitott váltók belyegtelieknek fognak tekintetni.

— **A gyertya drágulása.** A gyertyagyárosok elhatározták, hogy ismét kihasználják a közelgő évadot, melyben nagyobb a fogyasztás és ennek megfelelően felemelték a gyertya árát 4 forinttal metermázsánkint mindenemü gyertyára nézve. Az ár felemelését azzal okolják meg, hogy a zsiradékok ára igen nagy szintén drágábbak lettek. Megjegyzendő, hogy a szappan árát is felemelték 2 forinttal métermázsánkint.

— **Gyilkosság Tót-Szent-Mártonban.** Megirtuk hogy *Wlasics* István Tótszentmártoni község egyik legtehetősebb parasztgazdája, f. é. augusztus 26-án polai határban fekvő szőlő birtokán gyilkosságnak esett áldozatul. A gyilkosság gyanuja a megölt Wlasics István házastársa Hederics Máriával sezrelmi viszonyt folytatott Mihovics György 22 éves tótszentmártoni paraszt legényre irányult, kit a rendőrség le is tartóztatott.

Mihovics György alig 2 napi letartóztatása után be is vallotta, hogy ő volt Wlasics István gyilkosa s azzal védekezik, hogy a gyilkosságot a megölt férj neje Hederics Mária szakadatlan unszolására követte el. A levenynyel egy időben letartóztatott Hederics Mária azonban tagadja hogy ő bujtotta volna fel a gyilkost. A végtárgyalás bizonyára ki fogja deriteni vajjon a gyilkos, avagy szeretője valljá-e az igazat.

— **Déli Vasut.** Ez év okt. 1-én a Déli Vasut vonalain a téli menetrend lép életbe, mely a következő változásokat tartalmazza: A budapest—pragerhofi vonalon a személyszállitó vonatok a téli menetrend tartalmára a Balaton-Földvár és Szárszó megállóhelyeken nem állanak meg s a gyorsvonatok Balaton-Földvár helyett Szántód állomáson fognak föltételesen megállani. A bécsujhely—nagykanizsai vonalon 308. számu személyvonat Bécsujhelyről egy órával korábban fog indulni és csatlakozásban a Bécsből 1 óra 30 perckor délután induló vonattal, Bécsujhelyről 3 óra 15 perckor délután fog indulni és Szombathelyre 6 óra 44 perckor, Nagy-Kanizsára pedig 10 óra 5 perckor este érkezik. Ezen módositás folytán a vonatnak Szombathelyen uj, közvetlen csatlakozása lesz Győrből, továbbá Grác, Köszeg, Pinkatő és Rum felé. A közelebbi adatok az állomásokban kifüggesztett menetrend hirdetményekből vehetők ki. Zsebrétü menetrend könyvek, ugy mint eddig is, az állomások pénztárainá árusittatnak el.

— **A vonat elgázolta** *Goricsanec* József szentmártoni jegyző tehenét. Hiába várták haza a Riskát, a csordával, mely Kedmanec Vince 13 éves legényre volt bizva. A szerencsétlenül járt állatot kalandvágy szállta meg, elkóborolt társaitól a Mura-Keresztur és Kotor közötti pálya testig. Megesodálta a közeledő vonatot, mely aztán elgázolta. A közeli pályaőr el is ásta a helyszinén.

— **Késelés.** Blumenschein Simon kacorlaki lakós korcsmájában mulatott, iddogál e hó 15-én néhány ottani lakós. Ősi magyar szokás szerint össze is civakodtak nemsokára és a dulakodás közben Domina Menyhértnek egy kés szuródott a testébe, sok napig tartó sulyos sebet ejtve A késelés elkövetésével Lang Adámot gyanusitják ki a sebesülttel dulakodott, de Lang tagadásban van és másra akarja háritani a tett elkövetését. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek.

— **Huzd rá cigány.** Virágos jó kedvében volt e hó 14-én Habos János csehoveci suhanc a Szentkereszti major korcsma helyiségében. Ott volt Kalics Elek cimbalmos is, ki azonban nem akart ráhuzni se lassan, se szaporán. Ez feldühösitette a kapatos legényt és ráhuzott tehát esernyőjével ő a cimbalomra aztán a keze ügyébe akadt sörös pohárral ugy ütötte főbe a jajgató cigányt, hogy ménten elboritotta a vér, s néhány hétig gyógyuló sérülést okozott. A virtuskodó suhanc ellen megtették a feljelentést.

— **Gyujtogatás.** *Küne* György nagyrécsei lakós kertjében állott gabna kazalja e hó 9-én este 9 órakor ismeretlen tettes által felgyujtva kigyult. De az előrohant lakósság még keletkezésében elfojtotta a tüzet s igy csak 5 frt kárt szenvedett a tulajdonos, ki a gabna kazlat 121 frtra biztositotta. A megejtett nyomozás során alapos gyanu okok merültek fel az iránt hogy a gabnát Küne György maga gyujtottu fel. A 89 frtot érő gabona ugyanis 121 frtra tehát értékén felüli összegre volt biztositva, továbbá a tüzrendészeti szempontból készenlétben álló vödrökből a vizet kiboritotta, hogy a tüz tovaterjedését megátolni ne lehessen; végül tanuk bizonyitják, hogy legutoljára a tüz keletkezése előtt Künet látták a gabna körül járni. Nevezettet, hogy a bünvizsgálatot meg ne hiusithassa, letartóztatta a csendőrség és átadatott a helybeli kir. ügyészségnek.

— **Betörés.** *Bettlheim* S. W. cég Csengeri utcai házának az udvarában fekvő irodájába f. hó 16-17-ike között éjjelen ismeretlen tettes betört. Szétfeszitette az ablakon levő vasrácsot és ugy hatott be a helyiségbe. A helyi viszonyokkal ismerős egyénnek kellett lennie, mert az asztalfiókot feszitette fel, melyben a kisebb napi kiadásokra szükséges pénzt szokták tartani. Valószinüleg boszankodott a jó madár, midőn pénzt nem talált a fiókban; este a Wertheim kasszába helyezték a benne levő összeget. Hogy azonban hiába ne jött légyen ellopta a fiókban talált különféle bel és külföldi bélyegegeket és hogy kis élvezete is legyen a betörés hól kifolyólag, bezsebelte a fiókban fekvő finom szivarokat is. De meglehet, hogy nem lesz elég ideje elfüstölni a jófféle szivarokat, mert alapos gyanu folytán nyomában van már a rendőrség a betörőnek és valószinüleg el is fogja csipni nem sokára.

— **Allategészségügy.** A ragadós állati betegségek állapota Zalavármegyében a legutóbbi hivatalos kimutatás szerint:

Lépfene: Káptalantóti 1 u v. N.-Horváth 1 udv., N.-Kanizsa 1 udv., összesen 3 község 3 udvar.

Tenyészbénaság és hólyagos kiütés: Sormás 1 udv., Tormaföld 2 u., összesen 2 község 3 udv.

Rühkór: Csáktornya 1 udvar.

Sertésvész: Akali 9 u., Alsó-Bagod 10 u. Alsó Zsid 6 u., Andráshida 1 u., A.-Pahok 2 u., Aszófő 13 u., B.-Magyarod 1 u., B.-Szt.-György 1 u., Badacsony-Tomaj 10 u., Becsehely 1 u., Csapi 8 u., Döbréte 6 udv., Egyed-Uta 1 udv., F.-Habót 1 u., Ferencfalva-Mikófa 13 u., F.-Pahok 3 u., Gelse 1 u., Hegyesd 13 u., Hosszufalu, 1 u. Kerecseny 7 u., Keretye 1 u., Keszthely 4 u., Kiskomárom 14 u., Közép-Nemes-Apáti 1 u., Köveskut 2 u., Mindszent-Kálla-Kisfalud 11 u., Mo ostor-Apáti 7 u., Medgyes 3 u., Nagy-Kanizsa 4 u., N.-Boldogasszonyfaiva 2 u., Petesháza 11 u., P. Ederics 1 u., P.-Szt.-László 1 u., Réthát 5 u, Rigács 5 u., Sárhida 19 u., Sármellék 10 u., Sümeg 2 u., Szabar 8 u., Szent-András 1 u., Szt.-Jakab 12 u., Szent-Kozmadombja 1 udvar, Szécsi-Szent-László 1 u., Szécsi-Sziget 1 u., Taljándörögd 5 udv., Tót Szerdahely 1 u., Zala-Egerszeg 20 u., Zala-Szántó 1 u., Za avár 1 u., összesen 51 község.

Tanügy.

Iskolafelavatás Zala-Szent-Grótban.

Nagy ünnepséggel s rendkivüli érdeklődés mellett folyt le a zala-szent-gróti állami fiu- és leányiskolák felavatása e hó 9-én. A reggeli vonat hozta az első vendégeket a központból. Csertán Károly alispán kiséretében voltak Dr. Mangin Károly kir. tanácsos, nyugalmazott tiszti főorvos, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos. tanfelügyelő, Lányi Kálmán kir. főmérnök.

Az előljáró-ság, gondnokság, tantestület s számos más érdeklődő fogadta az érkezőket, kiket Scholtz Károly városi jegyző üdvözölt. Csertán Károly alispán meleg szavakban mondott köszönetet a gyöngéd fogadtatásért.

Az egész kocsisor most a városba indult s tiz óra előtt a Zala-Csány felől érkező főispán fogadtatása céljából a kastély hidjánál szép és nagy társaság gyült egybe. A vidékről több lelkész és birtokos és a türjei prépost képviseletében Illés Rafaell kormányzó csatlakoztak a tisztelgőkhöz.

Dr. Jankovich László gróf főispánt, ki az eléje rándult urak társaságában érkezett, az összes jelenlevők nevében Koller Ignác zalaszent gróti rk. plébános, szentszéki ülnök közvetlenséggel telt, szép beszéddel üdvözölte, melyre a főispán a lelkes fogadtatás felett köszönetével legbensőbb kifejezést adva, áldást kivánt Zala-Szent-Grót mezőváros közönségére.

A menet pompás diadalív alatt a fellobogozott utcákon a rk. egyházba vonult, hol Koller Ignác szentszéki ülnök mondott ünnepélyes „Veni Sancte“-t.

Mise után a szépen feldiszitett állami iskola udvarára vonult a közönség, melynek hatalmas soraiban a tüzoltóság példás rendet tartott fenn.

A három felekezet papjai egymásután szentelték és áldották meg az uj épületet.

Paál Viktor számtanitó üdvözölte a vendégeket s a város nevében átadta az iskolaépületet.

A főispánnak a mai nap kulturális jelentőségét méltató s lelkesitő kijelentései után Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő fordult a közönséghez s vette át az iskolát a következő szép beszéddel:

Méltóságos Gróf Főispán Ur!

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Midőn ezen elemi fiu- és leányiskolát, állam jellegéhez képest, mint a vármegye királytanfelügyelője, közvetlen hatósági felügyeletembe átveszem, mindenek előtt kötelességemnek tartom eleget tenni a vallás és közoktatásügyi Miniszter Ur Ő Excellenciájától, a 40,157 szamu magas rendeletben nyert azon megbizatásának, hogy a mai ünnepély alkalmából Zala-Szent-Gróth mező város közönségének, a tanügynek hozott hazafias áldozatáért, őszinte elismerését fejezzem ki.

Ezen elismerést külön okmányban adom város biró urnak, de erkölcsi tartalmát bevésem mindnyájuk szivébe.

Szivükbe vésem, mert érezteti velünk, hogy Zala-Szent-Grót mezőváros a mai napon megvetette alapját annak, hogy szellemi és társadalmi központjává fejlődjék a Zala völgyének.

Amely város annyi készséggel, annyi lelkesedéssel hordotta ezen iskola épület alapjához a verejtékkel gyüjtött ezreket, az kell, hogy a szellemi fejlődésben öt megilletö történeti elsőbbséget élvezzen.

De fontos e nap azért is, mert ismét egy szép és nemes törekvése vált ténynyé az egészséges magyar kulturpolitikának, mely a határszél védelme mellett fejleszti és izmositja a magyar földrajzi s művelődési gócpontokat.

Izmositsa bár az állam, egyház község vagy egyesület: csak izmositsa a magyar államesszme diadalig!

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! A népoktatási törvények rendelkezéséhez képest átadom ezen iskolát miniszter ur által kinevezett állami iskolai gondnokságnak.

Sérteném azt a rendkivüli buzgalmat, melylyel ezen derék testület, fáradhatatlan elnökével élén, ezen állami iskola érdekeit már eddig is képviselni igyekezett, ha e perben irányelveket szabnék működése elé.

Egy kijelentéssel azonban tartozom ezen iskola történetének.

A közoktatásügyi kormány állitotta fel, de létrehozta e város három felekezetének megnyugvást, midőn terhek alatt roskadozva, bizalommal keresték az állam támogatását.

S nem is fognak csalódni!

Ez az iskola nem csak a ismeretek tárháza, de az istenfélelem, a hazaszeretet, a valláserkölcs nevelés temploma lesz; oltárán azzal a szent és tiszta lánggal, mely örökké ápolni fogja a szivekben az egyetértést és testvéri szeretetet.

Be fog teljesedni egy régi igazság, egyik jelesünk szép kijelentése, hogy a sebeket, melyeket az élet viharaiban a szenvedély, a félreértés, a meghasonlás ejt, behegeszti a — kultura!

A zala-szent-groti ujonnan kinevezett tantestülethez is van egy kérésem!

Önök a Gondviselés kegyelméből egész nemzedékeknél fogják az Istent, a szülőt helyettesíteni ebben a szép palotában.

Ámde amint a szeretet tettek nélkül néma, ugy ez a hatalmas épület igaz szellem nélkül egy nagy kőhalmaz

Oh gondoljanak arra mindennap, hogy Jókai a magyar tanitók uj honfoglalását csak is ugy érthette, hogy el kell hódítaniok az elméletet a tudásnak, az akaratot a haza nagyságára irányuló szent elhatározásának, a jellemet a becsületnek és munkának.

Igy, csakis igy fog Zalavölgye minden termékeny göröngyéhez hozzáforni a hazaszeretetben lángoló szivek dobbanása s a magyar faj erjének s elméjének fényára be fogja világitani az eget és a lelkeket!...

Most pedig midőn méltóságos főispán urnak, tekintetes alispán urnak s a többi lelkes tanügybarátnak hő érdeklődésükért forró köszönetemet nyilvánitva, a z laszentgróti állami iskolát megnyitom, egy szivvel, egy érzéssel kérjük Istent: éltesse sokáig, éltesse boldogul, éltesse a magyar kultura dicsőségre dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert!..

Kobáry József a gondnokság nevében vette át az iskolát s fejezette azok érdemét, kik ennek létrehozásában fáradoztak.

Végül az épület megtekintése fejezte be a valóban megható ünepélyt, melyen már az ujonnan kinevezett hat tanerő is megjelent.

Az ünneplő közönség meleghangu táviratban üdvözölte a minisztert.

Vidám lakoma zárta be a felavatást. A lelkesedés, mely mindenki szivét megkapta a magyar állameszme mai szép ünnepén, utat tört magának a fehér asztalnál is. Számos felköszöntő, gyujtó cigányzene s Zala-Szent-Gröt mezőváros közönségének vendégszerető készsége s figyelme mellett estig volt együtt a társaság.

KÖZGAZDASÁG

— **A gabonaüzletről.** A hét első napjaiban a budapesti malmok nagymérü vásárlásai következtében az árak 10—20 krral emelkedtek, nagyobb kinálat folytán azonban tegnap óta ismét hanyatlottak.

Árainк:	buza	8 frt 30—40
	rozs	6 frt 20—30
	árpa	6 frt 50
	bab	7 frt
	bükköny	6 frt
	zab	5 frt.

Szerkesztői üzenetek.

Felső-Rajk. Megkaptuk. Fogadja Nagyságod mély köszönetünket.

Zichy-Falva. Köszönjük. Legközelebb jönni fog.

Balaton-Magyaród. Félretettük, hogy az alkalmi napon közöljük. Szives figyelmét nagyon köszönjük.

CSARNOK.

Nők a kávéházból.

Irta: **Fehér Lipót.**

Teréz és Olga; ő róluk szól a nóta. Teréz 20 esztendős, Olga tizennyolc és fél. Mindkettő szőke, mindkettő csinos, s mindkettő csintalan. Egyformán hamiskásak kék szemeik, egyformán fitos az orrocskájok és csak annyiban különböznek egymástól, hogy Olgának kis gödröcske van álla közepén s tudta a kis hamis, hogy e gödröcske neki nagy fegyvere, hogy e gödröcske sokakat fog belehajtani a szerelem gödörbe.

Wollhofen, a kis kadét a garnizon és az asszonyok kedvence, szintén a kis gödröcskét találta a legremekebbnek, a legcsábitóbbnak, a legkivánatosabbnak a föld összes gödrei és gödröcskéi közt, ő volt ugyanis Olga nagyságának az udvarlója életre, halálra. Mikor legelőször látta meg a leányt, a kis kadét éppen *Miklóssy* hadnagyával sétált karonfogva, Olga amugy magyarosan rájok kacsintott, hogy majdnem elállt a kadét lélegzete. Mert Olga megjegyzendő rajongott a tisztekért és ebbeli rokonszenvét kiterjesztette a kadétokra is, hisz előbb utóbb azokból is tiszt leszen, s számtalanszor kijelentette már, hogy csakis katonatiszt lesz az ő boldogitója.

A kadétmegállt és utána bámult a kecsesen tova libbenő leányra, nézte amig csak láthatta, azután csillogó szemekkel fordult a hadnagy felé:

— Naszszováz! A szeme mindenét,... láttad?

— Nasszováz, (na so was,) e felkiáltás volt a kis kadét örömének, csodálkozásának, boszuságának stb. a kifejezője.

Persze hogy aztán törte magát a lány után és igy történt, hogy a kadét Wollhofen lett Olgának, hadnagy Miklóssy pedig Teréznek leghivebb és legtüzesebb udvarlója.

Bálokon, jégen s mulatságon hü kiséröi voltak a leányoknak és igy esett meg a dolog, hogy egy este szintén együtt voltak a kávéházban is. A leányok szülői Karambol ur a kedves nejével és szeretett anyósával szintén jelen voltak. Karambol ur egyszer képviselő is volt és onnan eredt, hogy most is mindig szeretett diktálni, s szerinte véletlenségből vagy szórakozásból gyakran kiszaladt ajkain: „Tisztelt ház," mire ő rendesen ugy mentette ki magát szélesre nyult ábrázatával: „O pardon azt hittem hogy még a képviselőházban vagyok."

A leányok mamája még mindig szép asszony volt. Azon nők közé tartozott, akikre azt szokták mondani: „Derék asszony; fiatal korában nagyon szép lehetett."

Az anyós pedig olyan öreg asszony volt, a ki lépést tart a haladó korral és tekintettel némi szépségi fogyatkozásaira s hiányaira nem riadt vissza a nagyobb mérvü hamisitásoktól sem. —

Tehát heten voltak. Egy ovális asztalnál ültek egy felől a fiatalok, másik felől az öregek. Az anyós még csokoládét rendelt, Karambol ur még feketéjét szürcsölte mikor a hadnagy meg a kadét egyetértőleg néztek össze s a másik percben már jött a pezsgő. Pezsgő jókedv ugyan már volt, de hát ők ma mulatni akarnak amugy isten igazában.

Teréz magasra emelte a habzó poharat:

— Hadnagy ur, hogy minél előbb kapitánynyá avanzsáljon!

— Maga meg egyszer már hadnagygyá, kadét ur — szólt Olga.

És összecsengtek a poharak, és összemosolyogtak a fiatalok. Azt csak ők tudták, hogy miért kocintottak.

Azután egy pohár után jött öt pohár, két üveg után több üveg. A szemek veszedelmesen csillogtak már, a jó kedv nem ismert határt s a kadét nagyon kezdte szeretni a cigányokat, átölelte a primást és odavezette az asztalhoz:

— Igy kis feketém — és megcirógatta a haját. — Az Olga kisasszony nótáját, de a fülébe... tudod hej...

Azután még odasugta a cigánynak:

— De ugy huzd ám, hogy az a lány a feleségem legyen!

Leült és figyelte szigoruan a primás játékát.

Karamol ur épp az orcsiptetőjét igazitotta miközben vigan dudorászta a nóta dallamát, mikor egyszerre lerepült a csikker az orráról. A ha a megett billiárdozó kereskedő segéd dákójának vastagabbik vége hatalmasan ütődött Karambol ur koponyájához. Jó féle koponya volt, mert keményen koppant.

Karamból ur felorditott mint egy bősz oroszlán és felugrott mint egy vérszomjas tigris, hogy tépjen, szaggasson, de ó-jaj, termetes alakjának e hirtelen mozdulata által, az asztal márványlapja lelódult éppen a fiatalok ölébe és eltekintve a fizikai fájdalomtól, azoknak szép fehér ruháit egyszerre tarkára festé az összefolyt csokoládé, feketekávé, fagylalt s pezsgő sziues vegyüléke, Karamból ur orditott, a leányok sikoltoztak. A kávéháztulajdonos, meg a főpincér az asztalhoz rohantak hogy felemeljék. A kávéháztulajdonos kövér ember lévén, nem tudott igen hajolgatni s hirtelen felvetette fejét, hogy pincér utána nézzen, de emelkedése közben fejét beleütötte a cingár főpincér orrába, ki a lökéstől és a gyilkos fájdalomtól megtántorodott, lódulása közben megbotlott egy feldült székben és hanyatt esett, de esése közben neki dőlt egy egy másik pincérnek ki egy nagyobb tálcán néhány adag tebát vitt, a rum égett a csészékben és mindez persze nagy csörrenéssel rá dőlt a főpincérre a ki a nagy rémülettől elájult.

Karambol ur kiabált a megszeppent kereskedő segéddel felsorolva neki az összes háziállatok neveit.

A fiatalok meg a ruháikat vizsgálgatták; azután egyszerre összenéztek... Mindegyik olyan sanyaru ábrázatot vágott, és a kadét siránkozó hangon motyogta:

— Naszováz..

És erre mind a négyen hahótára fakadtak.

Karambol ur erre dühösebb lett, azt hitte, hogy őt nevetik ki és mérgesen állt oda hozzájok s mutatta a fejét.

Azon majdnem egy kis szarv nagyságu daganat volt észlelhető.

A kis kadét hamar szaladt a kardjáért s kihuzva annak pengéjét Karambol urhoz sietett.

Ez megrémülve hátrált:

Csak nem hagyom levágatni!

A kadet elnevette magát:

— Dehogy, csak le akarom nyomni.

De ez a lenyomási procedura nagyon fájt Karambol urnak, nem engedte végrehajtani, hanem haragosan kiáltott:

— Haza megyünk!

A mama ki eddig Karambói urat csitigatta szintén haza vágyott. Az anyós is felcihelődött. Csak egyedül ő maradt sértetlenül. Nagyon bánta a csokoládéját és szánakozva nézte a leányok ruháján levő nagy barna foltokat.

Előált két fiakker és a fiatalok az elsőbe az öregek beszáltak a másodikba. A fris levegő elkábitotta őket és majdnem szótlanul értek haza.

Teréz kisasszony már az uton rosszul lett; felhuzták a kocsi fedőjét hogy ne érje oly direkt a levegő. Mire hazaértek a kadét elaludt, s Miklóssy taszitásaira ugrott ki a kocsiból, hogy segédkezzék Teréz kisasszonynak a leszállásnál. A szülők aggódással kiserték be Terézt, ki mindinkább halványabb lett. A hadnagy a szomszéd orvost költötte fel. A kadét meg ott akadékoskodott, tántorgó léptekkel a szobában.

Végre megérkezett az orvos s megnyugtatta a szülőket.

— Hát Olga kisasszony? kérdezte az orvos.

A szülők körülnéztek.

Nem látták sehol. Benéztek a másik szobába ahol a hadnagy moralizált a kis kadétnek, ki nagyon virágos kedvében volt, hogy hát nincs a kaszárnyában, ne larmázzon.

— Hát muszáj bárátom...,vágta ki a kadét egyet csörrentve kardjával.

Mikor a szülők beléptek, felugrott és tántorogva kezdett előttük hajladozni miközben többször kerültek kereszthe lábai.

Ő nagysága pedig csodálkozva kérdé:

— Olga nincs itt?

— Olga?... szólt körülnézve a hadnagy... Nincs... de hát... s egyet csettintett a hüvelyk és mutató ujjával, kreic kruc... a kocsin maradt... s a másik pillanatban megragadta a kadét karját.

(Vége következik.)

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Arverési hirdetmény.

Értesitem a n. érd. közönséget, hogy a még hátramaradt

zálogtárgyak

f. é. okt. hó 9-én d. e. 9 órakor árverés utján véglegesen el fognak adatni a zálogüzlet helyiségében.

N.-Kanizsa 1899. szept. 20.

Tisztelettel

128—1 Özv. Strém Dezsőné

Nincs többé buza üszög a

NUMA DUPUY & Co.

Magcsava használatával.

12 év óta nagy eredménynyel használják **búzüszög** ellen, továbbá **korom- és pór-üszög** ellen, **kukorica, árpa, zab és burgonyánál** stb.

Egy csomag 2 métermázsa vetőmaghoz **25 kr.**, 1 métermázsához **13 kr.** o. é. 280—3

Óvakodjunk utánzatoktól.

Numa Dupuy és Társa

Bécs VIII. Windmühlgasse 33.

Főraktár Nagy-Kanizsán: Fesselhofer József és Rosenfeld Adolf és fia uraknál.

Értesítem a n. é. közönséget, miszerint

hentes üzletemben

mindenkor a legfrisebb áruk kaphatók.

Legjobb minőségü disznózsir kilója 60 kr.

Nagybani vásárlásnál „ „ 55 kr.

A n. é. közönség szives pártfogását kérem teljes tisztelettel

278—2 Wokoun Antal

hentes Nagy-Kanizsán, Magyar-u.

Szenvedő fiatal tértiak

ha meg akarnak szabadulni **gyötrő bajuktól**, és kellemetlen **betegségüket alaposan meg akarják gyógyitani**, használjanak kizárólagos n

Santal Egger-t,

mely rövid használat után meglepő sikert biztosít mindkét nemnél *a régi csőfolyást megszünteti.* 1 üveg ára 1 frt 50 kr., bérmentve 1 frt 70 kr., 3 üveg (egy kurára elegendő) 4 frt 50 kr bérmentve.

Óvás! *Tudományosan elismert tény*, hogy a *Santal hatása* ezen betegségeknél megbecsülhetetlen. Óvakodjunk tehát a drágább, de értéktelen idegen hangzásu készitményektől. 256—40

Fő- és szétküldési raktár:

GYÓGYSZERTÁR a „NÁDORHOZ"

BUDAPEST. VI. kerület, Váczi-körut 17. szám.

KITÜNTETVE

1896. Millenniumi kiállitáson arany érdemkereszt és millenniumi nagy éremmel.
1897. Kisbéri nemzetközi vetőgépversenyen első díj: **állami aranyéremmel**,
Lévai nemzetközi vetőgépversenyen nagy tüzemre; első díj: aranyéremmel.
1898. Hódmezővásárhelyi vetőgépversenyen első díj: aranyéremmel.
Marosvásárhelyi kiállitáson első díj: aranyéremmel.

Weiser J. C.

gazdasági gépgyára

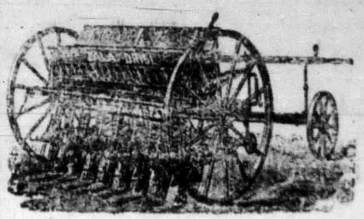

Nagy-Kanizsán.

Ajánlja:

MAGYARORSZÁG

legujabb és

LEGJOBB VETŐGÉPÉT,

szabad. kiváltható kapacsuklyókkal ellátott

sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

Zala-Drill

sorvetőgépét, továbbá szab. „**Perfecta**" olcsó és igen jó, könnyü vetőgépet; legjobb szerkezetü, több kiállitáson első díjjal kitüntetett Sackrendszerü aczéleket, boronát, járgányait, szénagyüjtőit, rostáit, trieureit, darálóit, szecska és répavágóit, kukoricza-morzsolóit és mindenféle gazdasági gépeit.

Elvállal malom- és vizvezeték-berendezéseket.

„Planet jr." rsz. kézi-toló répakapa és töltögető, á 10 frt.

177—20 **Árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

Diszmüvek

ifjusági iratok-, képeskönyvek-, és gyüjtemény-munkában

magyar-, német- és francia nyeven a legnagyobb raktár és választék.

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében **NAGY-KANIZSAN.**

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1899.

Huszonhatodik évfolyam 77. szám.

Szerkesztőség: Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 ora közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városházépület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyilttér petitsora 10 krajcár.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899. | Felelős szerkesztő: **Szalay Sándor** Szerkesztőtárs: **Révész Lajos.** | Vasárnap, szeptember 24.

A szabadelvü párt.

(*P. C.*) Az a vegyi tisztitó processzus, mely félév előtt a lobogó lánggal égő pártkonglomerátumokat egy egységes, tömör többséggé változtatta át, tudvalevőleg nem volt független esetlegességek szabad következménye, hanem a politikai exigencia kategorikus szüksége A beteg szervezet sokáig ellenkezett a beoltott méregcsira ellen, mig a legvégsőig megtámadott életösztön elemi erővel felébredt. A viharos obstrukció ádáz jelenetei megingatták a parlamentet, mely tehetetlen lázbetegen fetrengett a kórágyon; a válság aggasztóan heves volt, de csakhamar váratlanul kedvezőn, tökéletes gyógyuláshoz vezetett.

A mult ülésszak utolsó hetei a lábbadozásnak voltak szentelve s a parlamenti szünet teljes nyugalma a legjobb bizonytvány közállapotaink gyógyulása mellett.

Néhány nap választ még el bennünket attól az időponttól, mikor az országgyülés ismét hozzá fog törvényhozói munkájához. Az igazság, jog és törvény hatalmas elvei, melyek aegise alatt nagy feladataihoz látott *Széll* Kálmán, lassan-lassan behatolnak a politikai élet köztudatába s oly folytonos következetességgel terjednek el mely a társadalmi alapok megrázkódását akarja megelőzni.

A pirkadó évszázad küszöbje Magyarországra nézve egyuttal egy uj korszak határszélét jelenti. Államjogunk és *Deák* liberális alkotásának megóvása; a monarchia nagyhatalmi állása; a gazdasági kiegyezés Ausztriával; közigazgatásunk európaias kiépitése; földmüvelés, ipar és kereskedelem fejlesztése; a társadalmi bajok orvoslása; a kultura követelményei és a közegészségügy fetadatai; a nemzeti állam és a magyar faj érdekei: alig belátható perspektivája a hatalmas problémáknak, melyek mind a Széll kormány munkaerejére várnak, Ezért oly örvendetes, hogy az országgyülés a legkedvezőbb jelek mellett jön össze. A miniszterelnök előkelő államférfiui kvalitásai, a talentum és jellem nagy summája melyet kabinetje képvisel, biztos kezességet nyujtanak a céltudatos vezetésre, a jelzett nagy evolucio szakavatott előkészitésére nézve. Es hogy ez az evolució megtartja magas szinvonalát s Magyarországnak uj virágkorát igéri; hogy a Széll-kabinet nagy koncepciói eredeti méreteikben megvalósitva lépnek életbe, arról kezeskednek a kabinet munkatársai, azok a kimagasló férfiak, kik a szabadelvü párt hatalmas többségét ékesitik. Hol harcosok és vezérek hősies-égben és lélekerőben egymáshoz méltók, hol az egész had ereget egy ugyanaz az érzelem, a hazaszeretet telkesiti, ott nem maradhat el a siker, a győzelem. Hisz a tiszta hazaszeretet az, a divergáló velleitások salakjától megszabaditott liberálizmus, mely Széll Kálmán programmjában megjegecesedik és a szabadelvü párt politikai hitvallását képezi.

A szabadelvüség legintimebb ellenségei természetesen nem találják különösen csábitónak ezt a homogenitást és reményeik kakuktojásait szeretnék a szabadelvü párt által kiköltetni. Hála Isten, ezeket a reményeket — a szerete reméltó halászok a zavarosban ,aggodalomnak nevezik őket, — mi sem indokolja. Hogy a szabadelvü párt numerikus arányaiban a képzelhető legimponálóbb, az bizonyos, kevésbbé érthető

TARCA.

Isten veled.

Szolám csendes magányában.
Gyakran reád emlékezem;
Gondolatim sebes szárnyon,
Hozzád szállnak szép kedvesem;
Csak most érzem, hogy szeretlek,
Hogy szeretlek igazában.

*

Egy gondolat bánt engemet:
Bár tudod, hogy mint szeretlek,
Szived enyém már nem lehet.
Légy te boldog én feledlek:
Isten veled, Isten veled!
Felejts, édes, el engemet!

Pintér János.

Aranyka.

Irta: **Mihók Sándor.**

Bucsu volt.

Nagy-Paizsos község apraja-nagyja ott sürgött-forgott a vásártéren ehelyezett fabódék körül; valami báb-szinház féle előtt egy nagy hangu kikiáltó hivta be a publikumot — az ósdi forgó-sátoros pedig érzék-tompiló kintornájával ügyekezett a fiatal leányokra hatni, a kik nagy gyönyörüséggel szemlélték a körben forgó lovakon ülő hadtiakat. A mézes-kalácsos sátrakban felette nagy kelendőségnek örvendett a „sziv", sőt a habzó punschna ,(inkább punchnak) nevezett ital is, melyet a gyermekek vettek pár fogásuk alá; az el nem mar dható panorama kitömött bábuivai, eleven majmaival és papagályaival szintén szépszámu publikumot vont maga köré.

Én épen egy mézeskalácsos sátor előtt állottam, a midőn valaki ralepett a lábomra.

Pardon, — hangzott az előttem ismeretlen fiatal ember szava, a ki mellett egy költői szépségü leányka haladt.

Tekintetem önkénteienül is a bájos leánykára esett, a ki mosolyogva nézett vissza reám. midőn én repardont mondtam a fiatalembernek.

Ó hárcsak a leányka lépett volna a lábamra, ezerszer boldogabb lennék! — sóhajtok magamban, sőt Paulay Jóska barátomnak, aki éppen akkor jött oda, ama nézetemnek adtam kifejezést, hogy nincsen irigylésreméltóbb halandó az olyan suszternél, aki ilyen földön járó angyalokuak cipőt csinal.

— Azt meghiszem! — viszonzá Jóska — de gondolom, hogy lemondanál örökre a lábtyükészites magas müvészetéről, ha ma megismerhet éd őt.

— Lehetséges ez? — kérdezém reszketve az örömtől.

— Annál is inkább — felel Jóska — mert a ma este megtartandó rögtönzött tánemulatságra fiatalembereket toborzok és csak örvendeni fogok, ha te is eljösz.

— Minden bizonynyal számithatsz rám! — viszonzám, kezet fogva Jóskával — csak azt mond meg, hogy miképpen hivjak az aranyost?

— Meg kérdezed tőlem? hisz már ugyis tudod, vagy legalább is eltalálsz, mert Aranyosnak hivják; vagy ha éppen ugy tetszik, hát Aranykának.

— Köszönöm barátom!

*

Elváltunk. Ő jobbra ment, én balra.

Agyamban a legfurcsább gondolatok kergették egymást, fejem szédült, szivem összeszorult; az örömtől-e, hogy estére megismerhetem, a fajdalomtól-e, hogy még nem ismerem, azt nem tudom, de éreztem, hogy szemeinek tüzes tekintete megszéditett....

.. A nagy-paizsosi kaszino fényesen kivilágitott termében már gyülekezni kezdett a kis városka intelligentiája.

A Peremartony leányok körül egész udvar képződött az udvarlókból, a kiknek nagy része vörös szegfüvel tüzött ki, hogy annak illata elvegyüljön a könnyü női selyem ruhából kiáradó ylang-ylangillattal, és még bódितóbbá tegye a terem levegőjét.

A Varjassy-leányok elegáns toilettjei méltó

WEISZ JAQUES butorraktárában Nagy-Kanizsán.

Készletben tartatnak mindennemü a legegyszerübbtől a legdiszesebb, finom **ónémet, barokk, roccoco stylü, gyöngyházzal berakott** stb.

hálo- ebédlő és salon szoba butorok,

továbbá mindenféle más butorzatok, melyek a legelőnyösebben és legmérsékeltebb árak mellett kaphatók.

Képes árjegyzék kivánatra ingyen küldetik.

az, hogy e nagy tömeg együtt-tartása nehézséget okozna a Széll-kabinetnek. Hisz épen az a karakterisztikonja e pártnak, hogy nem személyes érdekből, hanem hazafias indokból követi nagyrabecsült vezérét. A személyes érdekek riválizálnak egymással, utaik keresztezik egymást és a végzetes összeütközést csak raffinirozott taktikával lehet elválasztani, holott a hazafias indokok békességes párhuzamban haladnak előre és folyton a közjót tartják zsinórmértéknek.

A rokonszenves sötétlátóknak még egy aggályuk, van, hogy t. i. a szabadelvü párt nagy talentumai Széll táborában nem találnak elég teret ambiciójuk kielégitésére. E sophisma kopott mivolta szintén világos; a parlamentra váró problémák oly nagyok, oly számosak s oly magasra nőnek a szokott törvényhozási pensum fölött, hogy megoldásuk épen csakis ilyen kimagasló férfiakkal szaturált párt által lehetséges, minő a jelenlegi szabadelvü párt.

A munka a legjobb kielégitése minden ambiciónak; mig a henyelés tudvalevőleg minden ármánykodás kezdete. A hivatlan házi orvosok kisded bulletinjei tehát legalábbb is feleslegesek; a szabadelvü párt teljesen jól érzi magát s tökéletes egészségnek örvend. Illusztris vezére vezetése mellett ujult erővel s a siker biztos kilátása által élesztett munkakedvvel fog ismét nehéz, de magasztos feladata teljesitéséhez.

Csak előre!

Diák tartás.

(*F—r*) E lapok hasábjain ki volt tüntetve, hogy városunkban 2706 tanuló nyer iskolai oktatást. E kétezerhétszázhat tanuló közül néhány százat a környékbeli falvakból vagy idegen városokból adták a szülők tanitásra. Tehát e néhány száz, tiz hónapon át nélkülözi az édes otthont, a szülői szeretet közvetlenül megnyilatkozó melegét.

Es vajion van-e valaki, aki oly szerető gondoskodással őrködne a gyermek testi és lelki nevelése fölött mint a szülő, létezik-e valaki, aki oly önfeláldozó, félelemtől reszkető szivvel ápolja beteg gyermekét mint az anya.

Tiz hónapon át időzik a gyermek idegenek között, kiket azelőtt tán soha sem látott és e tiz hónap elég arra, hogy megváltoztassa a gyermek gondolkozás módját, jellemét; elég arra, hogy a szelid lelkü jómodoru gyermeket hazug, vásott s rosszlelkü lénnyé változtassa át.

Hányszor tapasztalják a szülők gyermekeik elzüllését, ha szünidőre hazatérnek. Hányszor vehetik észre, rémülettel, hogy a szótfogadó, hozzájuk szeretettel vonzódó jó gyermekök mind ez előnyös tulajdonságaiból kivetkőzött s vásott, rakoncátlan, durva gyermek lett belőle. Es bánkódnak, ekkor, szerencsétleneknek, reményeikben csalódottaknak érzik magukat szülők: hogyan hogy ily rossz lélek lakozik gyermekökben; ezt nem hitték volna!

Sopánkodnak, de nem látják be, hogy csak ők maguk az okozói a gyermek el züllésének, és pedig azért mert nem választották meg gondos figyelemmel, hogy gyermekeik ellátását minő kezekre bizzák. Vajjon tisztességes, lelkiismeretes emberek-e a kosztadók s nem-e olyan egyének, kik üzletből fogadnák fel ellátás céljából iskolás gyermekeket.

Mert sajnos üzletággá fajult el manapság a kosztadás. Az élelmes ügynök már a vasuton várja az idegen szülőket a tanév kezdetén, megszólitja őket, hogy ő tudna ajánlani a gyermekeknek nagyon jó házakat, a melyekben ellátásra elfogadnák és a mi a fődolog hogy nagyon olcsóért.

A középosztályhoz tartozó szülő természetesen — az olcsóságot veszi figyelembe, hisz ugyis nagy pénzáldozatot követel az idegen városbani iskoláztatás. Elhelyezi a gyermeket olcsón azon biztositással távozik, hogy gyermeke nagyon jó kezekben van, egész nyugodt lehet.

A kosztadó pedig nem törődik a reábizott iskolás gyermek nevelésével, pedig a szülőket kellene lehetőleg helyettesitenie. Csak kapja meg rendesen a kialkudott tartási dijat, bánja is ő ha a gyermek megtanulja-e a leckéjét vagy nem; törődik is vele, hogy minő társas ágba keveredik, mire költi el pénzét, hisz nem az ő gyermeke.

A szülő pedig nem tudja, hogy a gyermek gyakran kel fel éhesen az asztal mellől, hogy négyen öten alusznak egy kis szobában, ketten egy ágyban. Csak akkor esik kétségbe midőn vakációra megjön a gyermek nagyon is hátrányára megváltozva és a lehető legroszabb bizonyitványnyal. Hiába fizette a magas tandijat, az osztályt ismételnie kell a tanulónak; amellett rossz gyermek vált be öle.

S mindez miért?

Mert hát a szülő minél olcsóbban akarta elhelyezni a gyermekét, kinek lelkülete abban a korban oly fogékony a rosszra ép ugy mint a jóra; és éppen azért oly nagy szüksége van irányitóra s szigoru felügyeletre.

Hány életpálya romboltatik össze már ez időben, ez okból. A gyermek szabadjára hagyva, rossz társakhoz szegődve inkább betyárkodik, mint tanul, pedig elég észbeli tehetséggel és jó felfogással bir.

A rossz bizonyitványoknak végre az az eredménye, hogy a gyermeket nem járatják többé a szülők az iskolába és vagy kereskedő tanoncnak adják, vagy közönséges mesterember, vagy tudja az ég mi válik belőle.

Ugyanez a gyermek lelkiismeretes, gondos felügyelet és szigoru ellenőrzés mellett kitünő sikerrel végezhette volna el az iskolákat és miután zsenge ifju korában csak a jó és nemes ápolására tanittatott s szelid erkölcsök oltattak lelkébe, később már büszkesége, öröme és reménye lehetett volna szülőinek.

Erre ügyeljenek tehát azon szülők, kik kénytelenek gyermekeiket idegenbe adni, és ne krajcároskodjanak, midőn gyermekeik oly annyira fontos érdekeiről van szó, midőn ebbeli takarékosságok által gyermekeik jövőjét teszik kockára.

---

feltünést keltettek a mamák körében, a kik — mint szakértők birálták meg a legujabb divatu ruhákat.

A doktorék is éppen most érkeztek és Elizkéjöket már két fiatal ember vezeti egyszerre a terembe.

Egyszóval: csupa kellem, előzékenység és udvariasságból áll a terem, a mi jól esik a szemlélőnek.

A cigányvajda jelt ad s Károly felemelvén megbarnult hegedüjét, huzza a talp alá valót.

Én ott állottam egy sarokban egyedül. Tekintetem körül járta a termet és kereste a délutáni ismerőst. Kereste, de nem találta. Ezalatt künn elkezdett csepegni az eső, s mig én arról fantaziáltam, hogy eljön-e „Ő“, addig odakinn az esőből zápor lett, mely elmosta összes reményeimet.

Igazán mondom, hogy megnyugtattam volna magamat, ha csak Paulayt láttam volna valahol, de bizony ő sem volt sehol

Már le is akartam mondani a szemlélgetés gyönyörűségéről és távozni készültem, midőn egyszerre kocsírobogás üti meg fülemet.

Odaszaladok a toilette-terembe és akaratlanul is öszeütközöm Paulayval, aki sietett tudtunkra adni, hogy Regőcyék megérkeztek.

Ész nélkül rohantam lefelé, a legnagyobb sáron keresztül, mig végre elértem a kocsit. Éppen jókor, mert Keresztby Gyula megelőzött volna, de igy hál' istennek, én lehettem az a boldog halandó, a ki a várva-várt Aranykát bevezethettem a terembe. A kölcsönös bemutatkozás után felkértem őt táncra, s belevegyülve a többiek közé, jártuk a csárdást.

A tánc hevében elkezdtem udvarolni Aranykának s ugy látszott, hogy önagysága igen fogékony volt, mert élvezettel hallgatta mondókámat, sőt azt is meg merte kérdezni, hogy más leánynak is azt mondom-e, a mit neki.

— Dehogy — viszonzám én — egészen mast mondok, (ami természetes is).

Később már annyira összebarátkoztunk, hogy elhuzattam a nótáját, s élvezettel hallgattam, miként kisérő bájos hangján a cigányt, aki szivhez szólóan huzta:

»Fecske madár te is hazudsz,
Nem tavasz az énnekem.

Hajnal felé jár már az idő.

Elbucsuztam tőle, megigerve, hogy kedves meghivásának feltétlenül eleget teszek.

*

Körülbelül egy éve ismertük már egymást, a midőn a Regőcyék háza mögött fekvő kis erdőcs kében sétáltam Aranykával.

A nap már leáldozóban volt, sugarai beranyozták a festői szépségü tájat; a madarak halkan csicseregtek a fákon, a melyekről csendesen hullott le a levél, odaütődvén a földhöz s megzavarva ezáltal a prücskök monoton zenéjét.

Csendes beszélgetésünkbe egyszerre léptek zaja vegyült.

Aranyka a mindjobban kibontakozó alakban Peremarony Mariskára ismert, s a kölcsönös üdvözlések után igy mutatott be engem:

— Márkus Sándor — jegyesem.

Én a meglepetéstől azt sem tudtam, hogy mit csináljak, mert olyannyira erőt vett rajtam az izgatottság, hogy elfelejtettem elfogadni a nekem nyujtott puha kis kacsót.

— Igen — hebegém önkéntelenül — jegyese vagyok.

— Ejnye Aranka, hát hol az eljegyzési kártya?

— Legközelebb megkapod édesem, hisz eljegyzésünk csak a napokban lesz.

A leányok karonfogva sétáltak hazafelé és én meg a meglepetés hatásának kifejezésével arcomon, ballagtam utánok.

*

Hazaérkeztünk.

A salon-szobában találkoztam Aranykával, a ki be sem várva kérdésemet, elmondotta, hogy olyan zavarban volt barátnője odajöttekor, hogy azt sem tudta, mit mondott.

— Ez még nem baj — viszonzám én — csak az a kérdés, hogy ugy érez-é, a mint beszélt?

Arcát rózsás pir futotta el.

- Hát hallgat? kérdezém halkan, közben felemelve puha kacsóját ajkamhoz, egy forró csókot leheltem reá.

— Aki hallgat, az beleegyezni látszik — azt mondja a közmondás és ez előttem szent — mondám én, s mig ő rózsás arcát eltakarta

Nem szabad a gyermek elhelyezése alkalmával néhány forintnak szerepet játszani, mert mint a tentiekből látható e megtakaritások által sokkal többet vesztitenek.

A szülő ismerje jól a családot, az embereket, kikre gyermekét bizza. Vessen ügyet arra, hogy a gyermek lehető legszigorubb ellenőrzés mellett, finom modort sajátithasson el, mert a tapintatos, jó modor nagyban elősegiti az embert, hogy életpályáján könnyebben boldogulhasson, mert a jó modor teszi az embert. »Adjatok egy finnak megnyerő modort és előkelő nevelést, mondja egy nagy iró — és bármerre járjon, mestorévé teszitek a szerencsének, mesterré paloták és vagyon felett; melyek meghivják, hogy lépjen be és foglaljon; nem kell neki annyit fáradnia, hogy azokat megszerezze.«

A szülő győződjék meg arról, hogy azon emberek, kikre gyermekét bizta képesek legyenek a gyermeknél a szülőt lehetőleg helyettesitteni Adja gyermekét olyanokhoz, kik morális kötelességöknek ismerik el a reájok bizott gyermek nevelése fölött épp oly gonddal őrködni, mintha azok saját gyermekei volnának, kik a mai hitetlenség felé hajló korban istenfélelemre, tiszta erkölcsökre oktatják a gyermeket és akik épp ugy tudják szükség esetén a nevelő szigorát alkalmazni, mint kellő időben dicsérettel és gyengédséggel jutalmazni.

Az egyedüli előnye a gyermek idegenben tartózkodásának az, hogy hozzá szokik korán az önállósághoz és éppen ezért kell ekkor féltő gonddal ugy irányitani gondolkodásmódját, hogy abban csak a jó és nemesre törekvő eszmék csirái vessenek gyökeret, hogy ne hóditthasson a gyermek lelkében a gonosz; mert a zsenge ifjukorban vettetik meg az ember lelki alapja. A gyermek az ember atyja és hogy az ember becsülete-, derék lénynyé váljék szükséges a gyermeket szigoru becsületes elvek szerint nevelni, szükséges a lelkébe jó és magasztos eszmék csiráit ültetni, hogy azon csirák az emberben magas erényekké fejlődjenek.

Ne takarékoskodjék tehát a szülő midőn gyermeke jövőjéről van szó, hanem iparkodjék gyermekét oly egyénekre bizni, kikben biztositékát látja annak, hogy gyermeke lelkében érvényesülni fognak mind ama szép erények és jótulajdonságok, melyekre oly nagy szükségünk van, hogy az életben boldogulni tudjunk.

Osztrák-magyar bank.

Az osztrák-magyar bank rendkivüli közgyülése, mely tulnyomó többséggel szankcionalta a jegybanknak a két kormánnyal való megállapodásait, uj etape-ot jelent Magyarország ujkori történetében.

Az eszmény fontosságát semmiesetre sem akarjuk alábecsülni, de miként az elmult idők szépelméjü udvari történetirója diplomaciai szövevetkezésekkel és erősen kiszinezett csatajelenetekkel ékesitet krónikáját már rég lezárta e tollat a kulturhisztorikusnak és nemzetgazdásznak engedte át, ugy a nézetek e változását nálunk is azálltal ehet legjobban illusztrálni, ha a rendi alkotmány gravaminális politikájával a parlamentáris kormány bankegyezményét állitjuk szembe. Az ellentét ugyan azért is kiáltó, mert állami életünk politikai alapja a lefolyt időszakban gyökeresen megváltozott; de ha a tegnap ratifikált bankaktát csak első elődjével hasonlitjuk is össze, mely még a nagy Deák hatalmas szellemét tükrözte vissza, — ebből a különbségből is bizalmat és reményt kell meritenünk hazánk folytonos fejlődése iránt.

A koronatartomány Magyarország, alkotmányának uj életre kelte előtt, szárazföldi gyarmata volt Ausztriának; az áldott magyar Kánaán teje és méze osztrák szomszédunk kereskedelmét és iparát táplálta és ki nem mondva ugyan, de fennhangon és érthetően dörgött át hozzánk a Lajtán tulról a horatius-i „vos, non vobis.« Mégma is sok hiányzik ugyan teljes emancipációnkhoz a monarchia másik államának gazdasági tulsulya alól, de acélozzuk erőinket, együtt növünk magasabb feladataink, tisztan látjuk magunk előtt a helyes előrehaladás ösvényét és tántoritatlanul folytatjuk rajta utunkat előre. Kautz Gyula kormányzó, ez az előkelő ismerője a monarchia gazdasági erőeszközeinek, elismeréssel hangsulyozza ama nagy áldozatokat, melyeket a valu arendezés keresztülvitelénél Ausztriával együtt mi is hoztunk és hogy Magyarország ezt a müveletet a pénzügyi egyensuly legcsekélyebb megrázkódása nélkül képes volt véghezvinni, elég bizonyiték ama vitális energia mellett, amely országunkban létezik.

Az első bankakta nemcsak a bank, hanem Ausztria szabadalma is volt, mely az intézet gazdag segédeszközeit majdnem kizárólag Ausztriai gazdasági életének ereibe vezette; ma egyenlő fegyverzetben állunk egymással szemben és ha közgazdászati intézményeink ma még nem is fejtik ki hivatásunk teljes erejét, ehelyett az intenziv és extensiv fejlődés reményteljes jövője van előttünk.

Igen helyesen hangsulyozta a kormányzó azt az alapelvet, melyen az osztrák-magyar bank szervezete nyugszik, hogy t. ebben a monarchiaban, mint sok más dologra nézve is legalább jó időre még egységre van szükség. És éppen azért ritka vakság az osztrák közvélemény egyes tényezői részéről, ha abban a körülményben, hogy eddig a mi karunkra létezett hátrányok megszünnek, az osztrák erdekek megröviditését, illetve az osztrák állam költségére tulnyomó előnyöket látnak. Magyarország csak a jogok és követelességek igazságos elosztását követeli és csak a szerencsétlen politikusok felizgatott szenvedélye képes megbokrosodott képzelődéssel a magyar hegemonia ijesztő réméve torzitani a bankparitás természetes engedmenyét. Hisz' a paritásos szervezet egyszerü és természetes kifolyása annak a magasabb állami elvnek, hogy két egyenjogu államnak mindegyike egymastól függetlenül adja a szabadalmat; ez a szervezet éppen a kialakitása azoknak az alapelveknek és berendezéseknek, melyek az utolsó husz ev alatt teljesen bevál ak. És mint a megállapodások egész komplexusa arra a bölcs meglontolásra vall, hogy az összesség érdekét harmonikus összhangba hozzák az osztrák-magyar bank érdekeivel, — az is nagy érdeme a főtanácsnak és Kautz Gyula kormányzónak, hogy a pénz- és bankjegyügy végleges rendezését nem halasztottás tovább, miután Magyarország, mint Ausztria vesztünknek indult politikai átapotának ártatlan áldozata, mar eddig is elég kárt szenvedett.

Bizonynyal mi vagyunk az utolsók, akik az ominózus 14 szakaszaért buzgó kodunk, de egyelőre ezt kell tartanunk az osztrák nihilizmusban az egyetlen megfoghato valaminek.

A részvényesek impozans többsége, mely szavazatával a kormányzó fejtegeteseit honoralta, érthetőn szól ama tudat mellett, hogy a bank érdekei jó kezekben vannak.

Magyarország közvéleménye bizalommal tekint Lukacs és Hegedüs szakminiszterek fényes tehetségeire és Széll Kálmán miniszterelnökünkre mint általánosan becsült finánsz-zsenire, bizva bizván, hogy a megállapodások teljes mértékben javára fognak szolgálni gazdasági életünknek.

Párisi világkiállitás.

Az agilitás és lendületesség, a zsurnalisztának az aktualitások történetirójának e jellemző jegyei fellelé emelkedő államférfiui pályafutásán is kisé-

---

addig én szép csendesen kiosontam a szobából és beszéltem a mamával.

— — — — — — — — — — — —

Három hét mulva éjjeli zenét adtam Aranykámnak, aki már jegyesem volt.

Az ablak peremének támaszkodva hallgattam Károly cigány nótáit, s valóban jól esett nekem, hogy valaki a szobában éppen akkor gyujtotta meg a gyertyát, mikor Károly azt a nótát huzta:

Fecske madár már nem hazudsz.
Ez a tavasz, — énnekem.

Menyekzőre.

.....viszik, viszik szegényt,
Mással kötik össze a kezét...“

Tehát van olyan boldogtalan is, — ki nem „Ő“ — vele — de mással megyen esküvőre?

— Igen — s azt esküszi, hogy szeret, — pedig szive lelke csak „Ő“ — vele van tele...

Milyen gunyja a sorsnak!...

Szive minden dobbanása az O nevét jelenti, minden gondolata, összes mindensége érte ég — kiolthatatlan lánggal...

De mit ér vele?

Az Ő — szeméből csak a pokol kékes lángja lobogott.

A sors könyörületesebb volt; merí a kit a józan ész melléje adott őrnek — szive egész melegével szerette és szánta szegénykét, lelki harcáért, rá bizta a jövőre, Isten kegyelmét sem tévesztve szem elől...

Milyen kimondhatatlan jól eső érzés volt az — midőn élettársának elhangzott ajkán az hogy: »Te vagy az én mindenségem«....

A folytonos gyengédség azt a tisztelettel párosult forró ragaszkodást... A türelem meg is termi a maga rózsáját, — de vanse, ki ezt a magasztos erényt kiartóan gyakorolja?

Türelem kell az élet minden mozzanatához, mert mindig van egy kis — valamint nagy kivánni valója az embernek...

— — — — — — — — — — — —

Azt mondják: Kék Bébéje hét óv óta érdeklődött az ő — „Ő“ je iránt. Sejtelme sem volt senkinek róla. — A jourokon feltünés nélkül láthatta, figyelhette minden mozdulatát, de örökké tapasztalta, hogy figyelme tárgya volt, — s ez olyan kimondhatlan jól eső érzést keltett benne.

Egyszer csak kimaradt s a társaságok nélkülözték a szép ideál megjelenését... Eltávozott bucsutlan.

Bánta is »ő“ ha senki rá sem gondol! Csak egy pár kék szemet könyezni látni volt kin neki, pedig nem mondott egyebet, minthogy el megyek, de vissza jövök, vissza hozom búval terhelt szivemet.

Csakegy-egy jel a távolból, a nagy tanulmányutból jelezte, hogy él és emlékezik; egy csokor, melybe bele lehelte szivét, lelkét..

— — — — — — — — — — — —

Elmult az ősz, el a zord tél — s kivirult a kikelet, — de a kedves ideál messze, messze volt, nem jött, — csak maradt...

A kedves Bébét ugy kerték, ugy hivták mulatságokba, bálba, társaságba, de ő mindig talált ürügyet a kimaradáshoz, — hű maradt ő egy képhez — egy szóhoz, mely ígéretnek látszott..

Egy szép napon virágokkal köritett s a Dunára néző verandán álmadozva nyugtatja fejecskéjét az oszlopon, feletten a gyors léptekre, a mint a nyolc lepcsőt tán három lépéssel elérte a külországból érkező kedves vendég.

Két igazán örvendező lelek édes örömét ugysem ecsetelhetném.

A gondolatok, vágyak találkoztak...

Hogy egymásnak vannak teremtve, azt érezték...

Az elhatározást évek mulva tett követte.

A fehér fátyol alatt mirtusz-koszorujával, hosszu fehér selyem ruhájával boldogságot sugárzó arccal lebegett ide-oda. Minden mozdulata örömet jelentett.

Koszorus lányai láthatták róla, hogy milyen a boldog ara!...

Hosszu kocsisor követte. Az „Egyetem“ templom zsufolva volt előkelő közönséggel, midőn nagybátyja rájuk adta az áldást, s a legjobb kivánatokkal halmozta el őket...

Szegény kis szivben, de végtelen sok boldogság elfér.

Adjon Isten mindenkinek igazán és örökké szerető élettársat.

Pálma.

rik Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszterhez. Gyors információ a létező adatanyagra vonatkozólag; gyors áttekintés, mely kimélet nélkül elválasztja a lényegest a lényegtelentől, az érző kéz az idő pulzusán; mindig az fait az események tekintetében; ezt a kipróbált inventáriumot vitte magával Hegedüs miniszter nem mint ballasztot, hanem mint becses instrumentumokat az államhajóba. Ez az agitás vezette mult szombaton Hegedüst Pozsonyba, az odavaló helyi iparkiállitás megszemlélése végett.

A tiszteletére rendezett banketten, melyen a város kitünőségei és Pozsony, ez intelligens és törekvő határváros kereskedelmének és iparának legelőkelőbb képviselői voltak jelen, megragadta az alkalmat a miniszter, hogy tárcája aktuális kérdéseiről nyilatkozzék s e jelentőséges élénken megéljenezett felköszöntőjében, mely igen tartós hatást keltett a felmerült boycotthajlamokra való tekintettel érintette a párisi világkiállitást is.

„A miniszter természetesen azt az egyetlen észszerű álláspontot képviselte melyről a kereskedelmi politikának ezt a szomoru összeforrasztását szérzelmi élettel vizsgálni lehet. »Azért— mondja a miniszter, — mert Franciaországban egy pör nem ugy ütött ki, mint szerettük volna, nem szabad ellenszenvvel viseltetnünk a francia nemzet és a világkiállitás iránt.« E nézet helyességéhez igen fontos illuszt rációt szolgáltat egy ugyanakkor érkezett párisi távirat mely szerint Richter kiállitási biztos a Németország részére megállapitott terület tetemes megnagyobbitását kéri, mert a tervezett terület a tömeges jelentkezések számára nagyon kicsiny.

Tehát Németország, melyet az »affaire« leginkább érint s melynek császára és kormánya a fatális itélettel ha nem is nyilt sértést, de minden esetre sulyos becsmérlést szenvedett, szükségesnek tartja, hogy hatalmas iparával résztvegyen a grandiózus kiállitáson, mely hivatva van, hogy az emberiség kulturállapotát az évszázad határkövénél az ipari szorgalom és a technika csodáiban bemutassa, és mi, Európa elemitanulói, mi kizárjuk magunkat e versenyből? Szerencsére nem kell oly tragikusan venni az egész megtorlási campagne-t Mi már ugyanis javithatlan impresszionisták vagyunk s valamint saeculum előtt a francia rémuralom véres rohamai után egész Európa részvétlenül fogadta a francia antikrisztusokról szóló mesét és csak nekünk voltak saját külön jakobinusaink, (a szerencsétlen Martinovics apát és társai) ugy akad most is néhány Hübele Balázs, akik a gaz tábornokok és gyáva birák miatt egész Franciaországot szeretnék „megrendszabályozni."

Magyarország közvéleménye sokkal értelmesebb, a magyar iparosok sokkal inkább tudatával birnak hazafias feladatuknak, hogysem együtt énekeljenek ezzel a boszukórussal. Iparosaink jól tudják, hogy eltekintve az óriási előmunkálatoktól és az eddig felmerült költségektől melyeket csak nem lehet hiába kiadni, minő nagy érdekeink fűződnek a párisi világkiállitáshoz; iparosaink jól tudják, hogy a hozott áldozatok nekik és iparuknak uzsora kamatokat fognak hajtani. Eddig még senkinek sem jutott eszébe, hogy azzal hódoljon megtorolt érzeimnek, hogy a francia dekádensek makacsságai és perverzitásai ellen rendezzen szinpadon és irodalomban boycottot, pedig ez mindenesetre egészségesebb lenne, minthogy az európai koncertből kizárjuk magunkat, hol az első alkalom kinálkozik, hogy az itthon ünnepelt és az idegenek által nem eléggé méltatott milleniumot impozánsan, tiszteletet parancsolón bemutassuk a világ államainak. Vagy csak atavisztikus időhatás lenne az, ami bennünket csiklandoz és Eötvös Károly képviselőt, a magyar tradiciók kitünő ismerőjét arra inditja, hogy a szállóigét »Ugocsa non coronat" modern változatban: „Hungaria non exponit" európaképessé tegye?...

Iparosaink minden bizonynyal megfogják szivlelni tevékeny, céltudatos kereskedelemügyi miniszterünk eme férfiasan komoly szavait: Intenzíven kell dolgoznunk és a nyugatról mentül többet recipiálnunk, de csak a helyes irányban. Mindenütt meg kell jelennünk és összeköttetéseket kell keresnünk, és minél kisebbek és gyöngébbek vagyunk, annál többet kell tanulnunk és dolgoznunk hogy az erősebbeknek nyomába lephessünk. Az előitéleteket le kell küzdenünk az ellenszenvet el kell háritanunk, mert csak igy jutunk elismeréshez és erőhöz."

HIREK.

— **Személyi hir.** *Vécsey* Zsigmond városunk polgármestere szabadságáról visszatért és átvette hivatalának vezetését.

— **Lapok egyesülése.** A szabadelvű párt két lapja a *Nemzet* és a *Magyar Ujság* összeolvad, és az uj lap f. évi október 1-en *Magyar Nemzet* cim alatt indul meg. Egyesitett erővel ugyanazon célokat fogja szolgálni, mint melyeket eddig a ket hirlap külön szolgált. Felelős szerkesztője a Nemzet eddigi fő szerkesztője, *Adorján* Sándor lesz, mint fő-szerkesztők *Jókai* Mór dr. és *Beksics* Gusztáv fognak szerepelni

— **A szüret.** Itt az ideje a szőlő-szüretnek a mi vidékünkön is. Milyen más képe van a mostani szüretidőknek, mint ezelőtt még csak 10—15 évvel. Azelőtt örvendező szivvel várták a szőlősgazdák a szőlőaratást; hetekkel azelőtt kongtak az üres hordókon a kádár kalapácsai; sürgés-forgás uralkodott a hazakban; a háziasszony már napokkal a szüret előtt sütötte a szüreti kalácsot, a sok elemózsiát, hisz kellett az igen nagy számu szedőknek, munkásoknak. A gazda meg jóleső megelégedéssel járt-kelt a szőlőben, örömmel szemlélte a tömött nehéz fürtökkel megterhelt tőkéket. Aztán szüret közben hangos volt a levegő a sok szedő énekétől, kurjongatásaitól; mozgalmas, zajos élet uralkodott a szüret alkalmával.

És milyen a mostani képe a szüretelésnek? Nem kongnak a *hordók*, mert nem is kellenek hordók, ha megielik egy 7—8 akós edény, hát azzal megelégszenek sok helyütt; sok helyütt meg meg kevesebbel is. Nagyon sok ellensége támadt szőlőkertjeinknek; annyi, hogy képtelenek vagyunk ellenük sikeresen védekezni. Filokszera, peronospora, liszteharmat stb. tönkretették szőlőink javarészét, tönkretették a szüretelés vig képét. Nem kellenek most szedők, a gazda egymaga elvégzi a szedést családjával, sőt — mint biztos forrásból értesülünk, — sok szőlősgazda nem is szüretel, mert nincs mit, hanem a csenevész, nyomorult termést átengedik a szőlőpásztornak, jutalmul a felügyeletért. Szomoru szüret biz ez; de a szomoruságon átvillanik a remény fénysugara, hogy hivatott egyének fáradozásait végre majd siker koronázza és lesz még nálunk is „édes szőlő, lágy kenyér."

— **Segitség Győr városának.** A 21—22 ike közötti éjjelen ugy látszik nagy volt Győrött az árviz okozta veszedelem mert a pozsonyi hadtestparancsnokság sürgönyileg rendelt Nagy-Kanizsáról katonaságot a veszedelem szinhelyére. A sürgöny folytan az emlitett éjjen riadót fuvattak és 160 baka *Ebner* kapitány vezetése alatt még azon éjjel Győrbe indult.

— **A hármasszövetség jubileuma.** Ma husz esztendője, hogy Oroszország ellen Németországgal és Ausztriával való szövetségünk: a hármasszövetség létesült, 1879. szept. 21-én érkezett Bécsbe Bismark herceg, akit mikor Andrássy Gyula oldalán bevonult, a bekövetkezendő eseményekről már eleve értesült lakósság rendkivüli lelkesedéssel fogadott. — Három napig maradt Bismark Bécsben és ez idő alatt Andrássyval teljesen megállapodott a szövetség módozatairól nézve. A szövetségi szerződés aláirása csak két héttel később 1879. okt. 7-én történt, egy nappal azután pedig Andrássy beadta lemondását a külügyminiszteri állásról.

— **A disznózsir árhanyatlása.** Miként mindenben első helyen áll városunk, abban a tekintetben is ritkitotta párját, hogy alig volt város melyben oly magas ára lett volna a disznózsirnak mint Nagy-Kanizsán. 70—75 krért vesztegették kilóját. A szombathelyi sertéshizlalda ekkor fiók üzletet állitott fel városunkban, és a disznózsirt 64 krért árusitotta kilónkint a legjobb minőségben. Volt is nagy vevő közönsége, és meg is érezték az eddigi zsirelárusitók az erős konkurenciát, mert nagyon megcsappant vevőiknek száma. Ma már arról az örvendetes hirről számolhatunk be, hogy egyes helyeken, hol eddig 70—75 krt követeltek egy kiló disznózsirért, most 60 kr. sőt 55 krért árusitják. Tehát a háziasszonyoknak kiket ugyis a *„takarékos"* jelszóval szoktak megtiszteltni, módjukban van most 15—20 krt 1 kiló zsirnál megtakaritani.

— **Agyuzás a felhők ellen.** Három év előtt kisérleteztek először Stájerban a lövöldözéssel, hogy az óriási vészfelhők haragját megtékezhessék és hogy a termést a hirtelen záporról és jégverésről igy megmenthessék. Sokan a gazdák közül nevetve olvasták tán a kisérletezés hireit és nem hitték, hogy ezzel eredményt is lehetne elérni. Az idén már a zalamegyeiek szintén megpróbálták a felhőüzés ily formáját. A héten puffogtak először a felhő romboló ágyu első golyói Pécsett a szőlők között a Felső-Makár-dülőben. A szegedi kiállitáson már láthatók voltak ilyen ágyuk és Radócsay Imre pécsi szőlőtulajdonos kisérleteztett is egy ilyennel tegnapelőtt délután szőlőjében. Az ágyu egy vasuti gőzmozdony egyszerű kürtjéhez hasonlit. Két meter magas, egyszerű öntött vascső felül 60—70 cm. átmérőjű nyilással, mely lefelé mindig szűkebb-szűkebb lesz. Az ágyu egy háromlábu sulyos talapzatra illeszthető. A lövegek ökölnyi nagyságuak, négyszögletesek, felső részén valami huzal felébe van burkolva, a melyből egy 10 cm. hosszu gyutacs lóg le. Meggyujtás után a löveget beledobják az ágyuba és egy perc mulva már óriási sivitással röpül a magasba és csak ott lönn, a hol már elveszik a tekintet elől, pukkad szét. A kezelés nagyon egyszerű és a veszedelem ki van zárva. Radócsai kedden délután vagy tizenöt ily löveget bocsájtott el próbaként. A közeli szőlőtulajdonosok az iszonyatos sivitásra megrémülten szaladtak össze, mert nem tudták, hogy honnan eredt e szokatlan zaj. A löveg nem durran, csak sivit mint a fékevesztett szél a havon. Jövőre már a Makár-dülőben 9 ily ágyut fognak felállitani. Három telep lesz, mindenütt 3—3 ágyuval.

— **A terítéknévjegyek kiküszöbölése.** S. grófnő, a párisi előkelő társaság egyik dédelgetett alakja uj rendet talált ki az ebédek és vacsora alkalmából meghivott vendégsereg elhelyezésére. Eddig ugyanis az a szokás divott hogy a vendégeket rang és születés szerint helyezték el az asztalnál, a mit ezek a tányérban fekvő névjegyek által vettek tudomásul. S. grófnőnek uj ötlete támadt. Ő a vendégeit gyönyörű délinövények közöti elhelyezett kisebb 5—6 személyre teritett asztalokhoz ülteti. Az asztalok mindegyikénél egy, a háziasszony által megbizott urhölgy viszi a háziasszony tisztét és ez maga választja ki a vendégek közül az asztaltársaságot. Ezzel azt éri el a grófnő, hogy sohasem kerülnek össze olyanok, a kik nem szivesen ülnek egymás mellé. Az elcsépelt menü-kártyák helyett illatos bokréták diszitik a vendég teritékét; a bokréta rendesen a vendég kedvenc virágaiból van kötve. Az egyes asztalkák szélét virágfüzérek ékesitik. Ugyanily virágokból kép bokréta az illető asztalka háziasszonya. Ez a kedves szép divatot már sok helyütt utánozzák.

— **Hires papucshősök.** Egy angol iró könyvet irt hires férfiak házaséletéről és könyvében érdekes dolgokat mond el a papucshősökről Nagy papucshős volt például Tizián. Felesége, Cecilia uralomra vágyó asszony, aki megkivánta, hogy a férje naponta beszámoljon neki arról, mennyi pénzt mire költött el. A müvészeknek mindenféle kifogást kellett használnia, ha egyszermasszor baráti körben egy-egy pohár bort akart inni. Ugylátszik azonban Tizian nem nagyon érezte felesége szigoruságát, mert feleségét őszintén meg-

ELSÖ NAGYKANIZSAI SERTÉSZSIR KILÓJA **64** KR.
5 kilón felül kilónként 60 kr.
ZSIR SZALONNA 60 KR. HÁZHOZ SZÁLLITVA.
Kapható: Darvas János hentesnél, N.-Kanizsán, Petőfi-u. sarkán.

gyászolta. John Vesley a metódista-szekta alapitója is sokat szenvedett a feleségétől. Az asszony titokban felbontotta leveleit, az ajtónál hallgatódzott, ha vendége volt és mindenütt kémkedett utána. A papucshös igazi mintája a malborougi herceg volt. Egyik hadjáratából ezt irta a feleségének:

— Ez idő szerint hatvanezer olyan katonával kell szembeszálnom, akit Európa legelső hadvezérei vezetnek, de félannyira sem annyira félek tőlük, mint tőled édes, ha haragos vagy.

Kevés ember van a világon, akinek életére nagyobbb befolyással van az asszony, mint Lincoln Abrahámére, az Egyesült-államok elnökére. Első szeretőjét elragadta a halál. Később megszeretett egy másik leányt, de a mikor megkérte a kezét kosarat kapott. Végre eljegyezte Todd Mari kisasszonyt. Ugy látszik előre sejtette, hogy nem jó vége lessz ennek a házasságnak, mert a jövendőbeli elnök az esküvő napján otthagyta a menyasszonyt. Jó barátok ismét összehozták a párt és másodszor is kitűzték az esküvőnapját. A mikor Lincoln az esküvőre öltözködött egy kis fiu megkérdezte tőle, hová megy és Lincoln aki érezte a jövőt, azt felelte:

— Azt hiszem a pokolba megyek.

Lincoln ugy engedelmeskedett a feleségének mintha csak rabszolgája lett volna. Egyszer valaki fölkereste Lincoln asszonyságot, hogy kérdőre vonja, miért volt udvariatlan az unokahugával szemben. Lincolné rátámadt az illetőre és annyira szidta, hogy ijedten Lincolnhoz menekült a kinek elpanaszolta a történteket. Lincoln végig hallgatta a panaszt, a után igy szólt:

— Kedves barátom, nagyon sajnálom, hogy ez történt önnel, de kérdezni akarok öntől valamit. Mondja csak, nem tarthatta volna ki még néhány percig azt, a mit nekem a sors intézéséből már 15 év óta kell kitartanom?

— **Kézre került cigánybujonc.** Ismeretes, hogy vándorcigányaink leginkább a katonaskodástól félnek. Eltűrnek mindent, nélkülöznek, koplalnak, dacolnak vihurral, vésszel csak a katonaságot kikerülhessék. Evekig bolyongnak egyik családtól a másikig, hogy kikerüljek a sorozást. Szabad nomád élethez lévén szokva, meghalna ha korlátozó vetnének szabadságának, ha a kaszárnya 4 fala közé zárnák. — Igy bolyongott Bogdán József sárjtöri születésü cigány is, mig végre a z.-egerszegi járási szolgabiróságnak a minap sikerült tartózkodási helyét kipuhatolni. Most aztán ujoncállitás alá került; s ha alkalmasnak találják nyomban be ebujtatják a sárga zsinoros nadrágba.

— **Gyermek halandóság.** Az Istennek angyalokra van szüksége. Mult héten mint az anyakönyvi hirekből látható 17 haláleset fordult elő. A tizenhét elhalt közül csak öten voltak felnőtt egyének, 12 esetben pici kis koporsót helyeztek a földbe, mely koporsókban olyan kis gyermekek holttestje nyugodott, kik nem éltek 6 hónapnál tovább.

— **Meglopta a szállásadóját.** *Berke* János Kámancs-pusztai cseléd e hó 19-én *Seifert* József vándorlo asztalos segédnek adott éjjelre szállást. Reggelre aztán észrevette, hogy az asztalossegéddel együtt, az istállóban lógott ruhaneműjéből eltünt a zsebórája, az ő büszkesége is. Kapta magát és utánna ment a tolvajnak. Kiman községben 8 óra tájban utóon is érte és visszakövetelte az óráját. Az arcátlan ember pedig nem volt hajlandó szép szerével visszaadni a jogos tulajdonosának, mire ez erőszakkal akarta azt visszafoglalni. Dulakodás közben Berkének sikerült kézhez keriteni az asztalosegéd munkakönyvét s akkor aztán eltávozott óra nélkül. Seifert megszeppent, hisz munkakönyv nélkül nics kereset és egy ismeretlen fiuval viszaküldte Berkének az órát és kérette a munkakönyvét. De Berke az órát megkapva, nem adta vissza a munkakönyvet, hanem azzal jelentést tett a csendőrőrsnél. Most nyomozzák a tolvaj vándorót, de eddig nem sikerült kézre keriteni.

— **Hűtelen tanonc.** *Melczer* Jakab helybeli üvegkereskedésében alkalmazott tanonc a bűntájára tért csakhogy pénzhez juthasson. E hó 1-én a Csengeri-utcában összebeszélt *Gergő* János vándorló üveges tóttal, hogy ő a délutáni nyamán az üzlettel átellenben levő raktárból egy láda üveget fog kicsempészni és a raktár udvarában levő üres ládák közé rejti, ahonnét az üveges tót este felé elexpediálhatja. Délután a tanonc csakugyan a raktárban talált valószinűleg kereseti foglalatosságot. Főnökének azon

ban feltűnt hosszu idei távolmaradása és átment a raktárba ellenőrizni a sokáig késő tanoncot. Éppen tetten érte tanoncát, amint az udvarban heverő üres ládák közé valamit elrejtett. A főnök valtóra fogta a tanoncot, ki végre sok kifogás megkisérlése után bevallotta az üveges tóttal való egyezkedését. *Melczer* jelentést tett a rendőrségnél, mely aztán ügyesen elvégezte a dolog hátralevő részét. Meglesték ugyanis, mikor az üveges tót délután hat óra felé a raktár udvarába sompolygott a tanonc által kitett üveg eltávolitása céljából. Akkor aztán nyakon csiptték és a büntető eljárást ellene valamint a hűtelen tanonc ellen meginditották.

— **Toloncolás.** Egy sereg vándorcigányt kisért tegnap a városházára a csendőrség. A cigánytrupp a környéken csavargott és hogy a közbiztonság veszélyeztetve ne legyen illetőségi helyükre Rigyac községbe toloncoltatnak el.

— **Ismét késeléséről** kaptunk hirt. Majd nem minden számunk hirrovatába még kell emlekeznünk egy-egy ilyen esetről, amidőn civakodás, dulakodás hevében kést ránt-nak egymás ellen az emberi kezek; a kést szorongató kar lesujt és vér fakad nyomában. Igy történt az e hó 18-án este 9 óra tájban Hasmerk Tamás jursovecí lakós korcsmájában, ahol ottani és sobotici lakósok mulattak cigányzene mellett. Az egyik legény nótát parancsolt, a másik nem engedte meg a cigánynak hogy huzzon, mire szóváltás és ebből dulakodás támadt. Kovacsics Károly és Pinterics István kezében megvillantak a kések, melyek aztán a korcsmároson és Gáspárics György jursovaci lakóson több sulyos sebet vágtak. A verekedők feljelentettek a perlaki kir. járásbiróságnál.

Kiszolgált altisztek állandó és jól jövedelmező foglalkozást találnak. Ajánlatok a katonaság előtti foglalkozás megjelölésével 1000 cim alatt poste restante Pécsre küldendők.

Anyakönyvi hirek.

Mult héten bejegyzett születések.

Korona Franciska rk. cseléd: Mária
Kalmár József ág. evang. vasuti napszámos: Rozália
Lusztig Viktor izr. kereskedő: Mária
Rothgans Samu izr. ügynök: Aranka
Tóth Lidia rk. cseléd: Márton
Budai László rk. ács: László
Anlauf István rk. malom munkás: István
Bencik László rk. földmives: Rozália
Prikler Gyula rk. csizmadiamester; Lajos
Buday Lajos rk. asztalos: Magdolna
Kocsis Borbála rk. cseléd: József
Bölcsföldi Mária rk. házvezető: Katalin
Horváth Terézia rk. cseléd: János
Vilcsek Ferenc rk. téglaégető: Terézia
Fischer János rk. városi hivatalnok: halva született
Pévec Szidónia rk. napszámos: Mária
Szerecz Ferenc rk. földmives: József
Palkó Lőrinc rk. napszámos: Rozália
Tokorcs Katalin rk. varrónő: Mária
Schlesinger Izidor izr. kereskedő: Rozália
Fojta Vilmos rk. főkalauz: Kálmán.

Házasságot kötöttek.

Bódics László kocsis: Simunkovics Magdolnával

Mult hét halottjai:

Katona Anna r. k, cseléd gyermeke 1 hónapos. ránggörcs.
Parragi Margit r. k. munkás gyermeke 1 hónapos: bélhurut.
Gál Anna r. k. béres gyermeke 7 hónapos bélhurut.
Anek József ifj. r. k. földmives fia 1 hónapos: bélhurut.
Samu György r. k. földmives fia 2 hónapos bélhurut.
Poredus Ferenc rk. magánzó 68 éves: vizkór
Domjan István rk. cseléd fia, 28 napos, bélhurut.
Fülöp György rk. cseléd fia, 13 napos: gyomorhurut
Tomásovits Mária rk. cipészsegéd gyermeke, 18 napos: veleszületett gyengeség.
Polai Katalin özv. Györi Györgyné rk. 94 éves: aggkori végkimerülés.
Poszovec Borbála rk, földmives leánya 18 éves: tüdőgümökör.
Szopocsánec Jeromos rk. koldus 56 éves: gyomorbélhurut
Horváth János rk. cseléd gyermeke élt fél orát: kora szülöttség.
Imerus Mihály rk. földmives 38 éves: fulladás (strumából kifolyólag).
Szerec József rk. földmives fia 1 napos; ránggörcs.
Fischer János rk. varosi hivatalnok halvaszületett leány gyermeke
Fojta Kálmán rk. főkalauz fia, 6 napos: álligörcs.

Törvényszék.

— **Végtárgyalások és itélethirdetések.** —

1899, Szeptember hó 25 én (Hétfőn.)

Erőszakosság büntette miatt vádolt Németh Mihály s trsai elleni ügyben végtárgyalás.

Magánokirat hamisitás büntette miatt terhelt Macsecz Pál s tsa elleni ügyben itélethirdetés.

1899. Szeptember hó 27-én (Szerdán.)

Lopás vétsége és büntette miatt vádolt Horváth József s trsa elleni ügyben végtárgyalás.

Lopás büntette miatt vádolt ifju Pongrácz István s trsai elleni ügyben végtárgyalás.

Lopás büntettével terhelt Hegedüs Balogh Ács József s trsa elleni ügyben itélethirdetés.

1899. Szeptember hó 29-én (Pénteken.)

Lopás büntette miatt vádolt Soncsarisa József s trsai elleni ügyben végtárgyalás.

Rablás büntette miatt vádolt Mohar Imre elleni ügyben végtárgyalás.

Sulyos testi sértés büntettével terhelt Szabi Mihály elleni ügyben itélethirdetés.

IRODALOM.

— **Iskolai Olvasmányok.** Az uj középiskolai tantervben megnyilatkozó szellem mindjobban érezteti üdvös hatását. Az uj irány a tanitást szorosabb kapocsszal füzi az élethez, a tudás komoly birodalmába belesugároztatja a müvészet enyhe fényét és az elméletet törekszik házát a gyakorlat szilárd oszlopaira épiti fel. Igy esik, hogy az iskolai és házi olvasmányok essentiál sokkal fontosabb szerephez jutnak, mint a milyent eddig játszottak a középiskolai oktatás keretében. Ám az olvasmányok paedagógiai sikeréről kétszeresen meg vagyunk győződve most, midőn egy előttünk fekvő prospektusból látjuk, hogy ugy az iskolai, mint házi olvasmányok megválasztására olyan férfiu fog befolyást gyakorolni, mint a milyen Beöthy Zsolt. Az „Iskolai Könyvtár", melyet szerkeszt és melynek négy első száma már meg is jelent, minden kötetével valóságos házagot fog pótolni komolyabb ifjuságiés tanitó irányu irodalmunkban. És azok, akik tudják, hogy mennyi ízlést, tapintatot, tudást és paedagógiai érzéket igényel az ifjuságiolvasmányok helyes megválasztása, valóban mély hálát fognak érezni Beöthy Zsolt iránt, hogy éppen ő állott az „Iskolai Könyvtár" élére, és mint már annyiszor, most is bebizonyitotta, hogy ott, a hol a magyar tanügyért, a magyar ifjuságért tenni kell valamit, ott ő a legelső sorban található. Az a férfiu ő, ki nem csak eszméket ád, de meg is valósitja azokat. Az „Iskolai Könyvtár" első sorozatának a „Magyar Olvasmányok Tárának" eddig megállapitott jegyzéke, melyen ott látjuk a hazai klasszikus irók és nagy müfordituinak müveinek szine-javát, fényes bizonyiték annak, hogy e vállalat, mely magán hordja szerkesztője kritikai és finom paedagógiai érzékének jegyét, a legerősebb támaszt lesz az uj tanterv intencióinak. Tanulságos bevezetésekkel, felvilágositó jegyzetekkel ellátott kiadványaiban nemcsak a hazai, de a külföldi irodalmaknak legklasszikusabb alkotásait teszi majd a tanuló számára hozzáférhetővé. Amit eddig egészben, paedagógiai okokból, nem adhatott a tanár növendékeinek kezébe, azt most odaadhatja gondosan készitett kivonatban, esetleg megfelelő átdolgozásban. E nagy jelentőségü, az irodalmi oktatás minden ágára kiható vállalatban a magyar szakirodalom legkiválóbb munkásai sorakoznak Beöthy köré, hogy a mesterrel vállvetve, lelkesedését megosztva az „Iskolai Könyvtár"-t olyan kincsesházzá tegyék, mely a magyar ifjuságnak nemcsak okulást, hanem gyönyörüséget is nyujtson, mely nemcsak elméjét, hanem szivét, lelkét és ízlését is képezze.

— **A Magyar Krónika** cimü szépirodalmi hetilap legutóbbi 38-ik száma ismét egész irodalmi meglepetést képez. Találunk közleményeket Beöne Tolnai Lajostól, Szabolcska Mihálytól, Méry Károlytól, Solymossy Elektől (a népesiház kedvelt müvésze vidéki élményeit irja meg.) Viharostól stb. Képei e héten a bpesti park-klubot mutatják be öt igazán sikerült felvételben. Van azonkivül a füzetben még egy egész csomó kép és szépirodalmi dolgozat, rejtvény stb. Előfizetési ára jegész évre 4 frt. Előfizetni bármely időtől lehet negyedévenként is a Magyar Krónika kiadóhivatalában Budapesten, VIII,. Mária-utca 56. sz. Teljes számu példányok még minálig kaphatók. Mutatványszámot ingyen küldetik.

Felhivjuk olvasóink figyelmét e kitünően szerkesztett vállalatra.

— **Jókai nászutom.** Nagyobb meglepetés alig érte egyhamar a magyar nemzetet, mint a minap, a mikor koszorus költője, JÓKAI Mór megházasodott. Feleségül vette azt a fiatal drámai szinésznőt, a ki Jókai Muzsáját a szinpadon oly zengzetesen szólaltatta meg, akár félszázaddal ezelőtt a költő első kitvese, Laborfalvy Róza. És az igazi „arany ember" az öreg Jókai szivében ismét fölizzott az a szenvedély, a melyet ezer nyilvánulásában oly hatalmasan festett le regényeiben. Mintha csak nyomtalanul röppent volna el fölötte ez az ötven esztendő, a mely első és második házassága között eltelt. Szinte legendába való, hogy a 48-as idők hires márciusi ifja a szabadságharc felszázados ünnepi esztendejében mint fiatal férj nászutra kél. A „nagy idők tanuja" Itália kék ege alatt, az örök napsugárban fürdő Sziciliában utazgat uj szerelmével. Az egész nemzet áldása és a „Budapest" olvasóközönségének meleg érdeklődése kiséri az örökifju költőt nászutján. azé a lapé, mely Jókai esküvőjéről épen ugy, mint a legérdekesebb politikai társadalmi, közgazdasági, müvészeti és irodalmi eseményekről a leggyorsabban, hiven és kimeritően értesiti olvasóit. A „Budapest" e mellett a legolcsóbb politikai napilap. Előfi-

zetési ára: egész évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt, egy hóra 1 frt. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapesten, Sarkantyus-utca 3. sz.

Aristoteles. Az ó-kor legnagyobb bölcse. Nagy Sándor nevelője. Mindaz, a mit írt, hat, mint egyetlen más iró műve nem. Mai világunk alapjaiban ő a leghatalmasabb kődarab. Husz száz év nem tudta tönkre tenni, nem tudta meghaladni az ő agyának logikáját. Az adatok, a miknek alapján ő bölcselkedett s felépítette világnézetét, megváltoztak, elavultak, de az építés módja ma is ugyanaz, a mivel ő élt. Elmemüvek építői között nem akadt eddig, a ki hozzá hasonlatos lett volna. A cosmogóniának első mivelője ő. A csillagászat törvényeit a görögöknek ő magyarázta. A belső világ rajzának nincs igazabb képe, mint az ő ethikája. A költészettannak nincsenek örök igazságai azokon kívül, a miket ő megírt. Dacolt az ő poetikája minden idővel. A francia klasszikai dráma az ő félreértett tanitására épitette fel a hármasegység gondolatsértő tanát. S midőn Lessing e bilincseket szétszuzta, megint csak Aristotelesre hivatkozott s ő rá épitette a maga szabadabb felfogását.

Aristoteles pályája az emberi szellem nagyságának s a nagy igazságok örökkévalóságának példája.

Életről és munkáiról eleven vonzó és tanulságos képet nyujt a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 38. füzete. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marcali Henrik egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes félbőrkötésben 8 frt; füzetenként is kapható 80 krjával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-út 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

— **Két hideg ász.** Régi közmondás hirdeti, hogy a híres régi birtokok nagy része két hideg ászon ugrott el. Mert hát nagy dolog ám két hideg ász a ferblben, méltó arra, hogy ropogós bankókat ne sajnáljunk tőle. Mert hát az ördög nem alszik és hátha bevág a harmadik? — Hiába a kártyától sohasem sajnáltuk a pénzt s csak a napokban számította ki egy szellemes tárcaírónk, hogy Magyarországon a délutáni időben minden órában le alább két millió forint ugrik a kártyán, ferblin, tarokkon vagy alsóson. Az említett iró azonban nagy szolgálatot tett volna, ha statisztikájában tovább megy és kiszámítja, hogy naponta mennyi pénzt áldoz Magyarország például irodalmi célokra? Azt hiszszük az összehason itás igen szomoru eredményeket mutatna az irodalom részére. Mert a tapasztalat azt mutatja hogy jómódu, vagyonos, gazdag magyarjaink, akik két hideg ászszal elkóstáltatnak ropogós bankókat: sajnálnak egy pár krajcárt is költeni arra, hogy családjuk részére egy-egy irodalmi müvet megszerezzenek. Mit mondunk pár krajcárt?... Bizony néha egyetlen krajcárt is. Mert például ha az „Otthon" cimü havi folyóiratot járatják, nem is egészen egy krajcárt kellene naponta áldozniok és kapnának oly folyóiratot, melyben az egész család talál nemes szórakozást, tanulságot, hasznos utbaigazitásokat. Az „Otthon" cimü folyóirat ugyanis egész évre 3 frtba kerül.

Vagyis 3 frtért 12 vastag könyv kapható egy évben. Az „Otthon" pedig a legkiválóbb magyar irók és magyar művészek munkáit közli. Olcsósága abban leli magyarázatát, hogy a „Magyar Szalon"-nak képezi külön kiadását. Az „Otthon" piratlanul áll irodalmunkban. Kiállitása fényes. Tartalma nagybecsü. A család minden tagja talál benne becses olvasmányokat. A hölgyeknek különösen figyelmükbe ajánljuk, hogy az „Otthon" közöl kimeritő divat tudósításokat a legujabb divatképekkel. Természetes, hogy az „Otthon" közöl regényt, elbeszéléseket, tréfás cikkeket, népszerüen tartott tudományos fejtegetéseket, hires utazók leirását, szóval mindamaz irodalmi termékeket, melyek egy müvelt családot érdekelhetnek. Az „Otthon"-t éppen azért szabtuk oly olcsóra, hogy minden magyar családnak módjában álljon reá előfizetni. Éppen azért elfogadunk negyedévre is előfizetést és pedig 80 kr egy negyedévre. Ily módon mindenkinek alkalma nyilik könnyü szerrel egy kis könyvtárra szert tenni, mert az „Otthon" évenként 12 vastag kötetben jelenik meg és nélkülözhetővé tesz minden más heti lap járatását. Az „Otthon" előfizetési pénzei a következő cimzéssel küldendők: Az „Otthon" kiadóhivatalához Budapesten, VIII., Rákóczy tér 12.

— **Dreyfüss kötet — ingyen.** A Dreyfus-pert a lapok csak házagosan és kivonatoson ismertették. Egyedül a Magyar Hirlap közölte az egész pört gyorsirói feljegyzések alapján, melyekben a tárgyaláson mondott minden szó benne foglaltatik. E minden regénynél izgatóbb olvasmányt a Magyar Hirlap most vaskos, több száz oldalra terjedő könyvben, hatalmas kötetben adja ki, melyet minden negyedéves előfizető ingyen kap meg. E szensációs könyv bolti ára 1 frt 50 kr. A Magyar Hirlap másként is kedvében jár előfizetőinek. Nevezetesen:

Jókai Mór, a legnagyobb élő magyar iró, a Magyar Hirlap belső munkatársa, elutazása előtt átadta a Magyar Hirlapnak Kadanat cimü legujabb gyönyörü regénye kéziratát, A Magyar Hirlap karácsonyi diszes albuma már készül. Szépirodalmi s müvészi tekintetben egyaránt remekmü lesz az idén is. Minden előfizető díjmentesen kapja meg.

Az Otthon cimü szépirodalmi illusztrált folyóiratot a Magyar Hirlappal együtt évnegyedre négy frtért kapják az előfizetők.

Kedvezményes áron negyedévenként 75 krért jutnak egyszersmind a remek Francia Divatlaphoz és a képes gyermeklaphoz (negyedévenként 50 krért.)

A szerkesztői üzenetek rovatában a Magyar Hirlap minden előfizetőjének készséggel és ingyen válaszol kérdésekre.

Csaknem tiz éves multja után a Magyar Hirláp büszkén hivatkozhat rá, hogy a „jog, törvény és igazság" alapján állott mindig. Pártszempontnak alá nem volt rendelve. Szabadelvüség, demokratizmus és mindenektőlött hazafiasság volt a jelszava.

A Magyar Hirlap független egészen, minden irányban Az ország érdeke s a közügy java az egyedül, a mit hiven s készséggess szolgál.

Szépirdalmi része elsőrangu. Rovatai kitünőek rendkivül gazdagok.

Az igaz ügynek magánemberek érdekében is lelkes védője a Magrar Hirlap.

A lapot fennállása óta Fenyő Sándor szerkeszti a legjobb irói erők munkálkodásával.

A lap előfizetési ára félévre á frt. negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban, Budapest. V., Honvéd-utca 4. sz.

A „Magyarország." ez az annyira elterjedt lap nagy sikereit annak köszönheti, hogy irányzatát semmiféle magánérdek által befolyásolni nem engedi. A nagy közönség a maga csalhatatlan érzékével hamar felismerte azt té innen magyarázható az a példátlan rokonszenv, melylyel az ország olvasóközönsége ezt az ujságot felkarolta. Mindenki tudja, hogvy mekkora része volt a „Magyarország"-nak 30 év óta ránk nehezedő politikai rendszer megdöntésében és hogy most is milyen éber szemmel őrködik, azon, hogy az ország folyamatban lévő politikai átalakulása nagy nemzeti céljaink biztositására kedvezőleg történjék meg. Eme nagy cél megvalósitása végett sorakoztak a „Magyarország"-zászlaja köré az ország legkiválóbb publicistái. Kizárólag e lapnak szenteli roppant szellemi erejét a magyar publicisztika dísze és büszkesége; Bartha Miklós Vezércikk-iróit közé tartozik Kossuth Ferenc is. A lap élén pedig Holló Lajos orsz. képv. áll, a kinek nagy tevékenysége és minden közszükségünk iránti élénk érzéke általánosan ismeretes. Odaadóan támogatja őt munkájában Dr. Lovászy Márton, a lap felelős szerkesztője

Ki kell emelnünk, hogy a „Magyarország" hirszolgálata a leggyorsabb és legtökéletesebb ugy, hogy ez a lap a magyar hirlapirodalomban valóságos specialitás számba megy. A vidéki olvasó ugyanis már kora reggel kezébe kapja az előtte való napnak, hü pontos megbizható és kimeritő krónikáját. Előfizetési ára a lapnak egy évre 14 frt. félévre 7 frt, negyedévre 350 kr. egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetési pénzek postautalványon a Magyarország kiadó hivatalába (Budapest, Teréz-körut 19 sz. küldendők

Az e rovatban megemlitett mü megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

KÖZGAZDASÁG

A gabonaüzletről A hangulat ismét lanyha, a kinálat gazdáink részéről szaporodik, mi által az árak lefelé tartanak. Mai jegyzéseink: buza 8 frt 25—30, rozs 6 frt 25, árpa 6 frt, zab 5 f. bükköny 5 frt 50, bab 6 frt 50.

Állatkiállitás.

A sümegvidéki gazdakörnek f. hó 15-én rendezett kiállitása sokkal jobban sikerült, mint az előjelekből látszott. A bejelentés ideje már letelt s a bejelentett állatok száma nem érte el a hetvenet. Ezután azonban egymásután érkeztek a bejelentések, ugy hogy a kiállitásra 70 darab tehenet, 108 üszőt és 21 bikát hajtottak föl, igy a kiállitott állatok száma 199-re emelkedett. Ez pedig elég szép siker, ha figyelembe vesszük, hogy a nagyobb birtokosok tartózkodtak a kiállitástól és csakis kisebb gazdák vettek részt benne.

A kiállitás a sümegi haraszton volt. A fáradhatatlan rendezőség élén Mayer István kör jegyzővel, igen ügyesen rendezte be a tért. A korlátokkal körülvett területre két zöld galyakból alkotott kapu vezetett, középen a biráló bizottságok számára tagas sátor volt, ezek mindegyikén ott lengtek a nemzeti szinü zászlók.

A kiállitás reggel 10 órakor nagy közönség jelenlétében nyilott meg. Ott voltak Jankovich László gróf dr. főispán, Csertán Károly alispán Hertelendy Ferenc, a megyei gazd. egyesület elnöke, Balhauzer Otto állami állattenyésztési felügyelő, Grinner Lajos, a pacsai kör elnöke.

Biráló bizottságok Hertelendy Ferenc elnök, Barcza László, Gyömörey Gáspár, Pintér Lajos, és Zathureczky Márton a tehenek és üszők, Gyömörey Vince dr. elnök Balhauzer Otto, Grinner Lajos, Gyömörey János, Pály János, Schnitzler Jákó és Zathureczky Zsigmond a bikák vizsgálatára.

Szücs Zsigmond gazd köri elnök, melegen üdvözölte a közönséget s rámutatva az állattenyésztés fontosságára, méltatta a kiállitás üdvös befolyását az állattenyésztésre nézve. A haladás e téren, ha lassu is, de fokozatos és biztos. Végül megnyitotta a kiállitást.

A közönség azután élénk érdeklődéssel szemlélte az állatokat. Az egyes birálóbizottságok pedig nyomban megkezdték fáradságos munkájokat. Ennek eredménye a következő:

A növendék bikák kiállitásában az I. állami 40 koronás dijat ifj. Polgár Gyula [Galsa], a II-ik szintén 40 koronas megyei dijat Keszey János (Erenye), a III-ik 20 koronás megyei dijat Német Vendel (Kis-Görbő) nyerték el.

A bikaborjak kiállitásában az I. 30 koronás állami dijat Jankó Lajos (Mihályfa) a II.-ik 20 koronás megyei dijat Katona Imre (Mihalyfa). a III ik 10 koronás megyei dijat Gyarmati Sándor (Kis-Görbő) vitték el, mig Lokonya Elek mihályfai közjegyzőt ezüst oklevéllel tüntették ki.

Tehenekért az I. 60 koronás állami dijat Simon Imre [Dabronc), a II-ik 50 koronás megyei díjat Sült József (Mihályfa), a III-ik 50 koronas állami dijat Szabó Sándor (Dabronc), a IV.-ik 40 koronás megyei dijat Simon János (Dabronc), az V.-ik 30 koronas állami dijat Keszei János (Ohid) és a VI-ik 20 koronás megyei dijat Gyarmati János (Kis-Görbő) vitte el.

Arany oklevelet Mojzer József (Sümeg), Agoston Daniel (Tótvár) Cenc József (Hosztót) és Szücs Zsigmond (Dergecs); ezüst oklevelet Talaber Karoly (Sümeg), Sélley Karoly és Dancs Gábor [Mihályfa) Horvát Elek [Erenye), Tarsoly Antal (Ohid), bronz oklevelet Csuk Bódi (Ohid]. Mori Mihály és Kiss Gábor (Mihályfa) nyertek.

Üszőkért az I. 60 koronás állami dijat Pintér József (Kis-Vásárhely), a II-ik 50 koronas megyei dijat Pipór Ferenc (Szalapa) a III-ik 30 koronas állami dijat Cotter Pál (Kis-Vásárhely), a IV-ik 20 koronás megyei dijat Felker József (Kis-Vásárhely) és az V-ik 10 koronas megyei dijat Borsos János (Z. Koppany nyerte el. Arany oklevelet Lukonich Gábor dr. (Sümeg), Vég János (Bazsi), ezüst oklevelet Apte Géza és Zsechiesche Józsefné (Sümeg), Farkas József (Ohid), Dénes János (Dabronc), Sebestyén Gábor (Gogánfa), Polgár Gyula (Galsa) és Jancsó János (Kis-Görbő), bronz oklevelet Mészáros Sándor Gyarmati János (Kis-Görbő) és Helbek János (Gogánfa) nyertek.

Miután a biráló bizottságok elvégezték munkájokat Szücs Zsigmond el ök kihirdette az eredményt.

Hertelendy Ferenc a vármegyei gazdasági egyesület elnöke nagy hatást keltő beszédben méltatta a kiállitás sikerét s forró köszönetet mondott Darányi földmivelésügyi miniszternek az állami segélyért és Jankovich gróf fő- és Csertán Károly alispánnak és Balhauzer Otto állattenyésztési felügyelőnek megjelenésükért.

A dijak és oklevelek átvétele után a kiállitás véget ért.

Utána a lövölde termében társas ebéd volt melyen vagy öttvenen vettek részt. Számos szép felköszöntő füszerezte a hangulatot mely a banketten uralkodott, Barcza László Jankovich gróf főispánra, Gyömörey Vince dr. Hertelendy Ferenc anyagegyesületi elnökre Csertán Károly alispán Szücs Zsigmond sümegi gazdakori elnökre Pály János Csertán alispánra, Jankovics főispán a sümegi járás közönségére és a gazdakra, Lukonich Gábor dr. Sümeg városa nevében a főispánra, Gaál Ödön Mayer István a kö jegyzőjére s a kiállitás egyik buzó rendezőjére, Hertelendy Ferenc a fő- és alispánra, Gaál Ödön Sümegre és Barcza László a kiállitó gazdakra mondott felköszöntőt.

Ismertetésünket bezárva, meleg elismeréssel adózunk a gazdakörnek a kiállitás rendezéséért, melynek oly nevezetes közgazdasági célja van, mint állattenyésztésünk fejlesztése.

CSARNOK.

Nők a kávéházból.

Irta: **Fehér Lipót.**

— Előre! roham! — És futottak ki az utcára. De a kocsik már tudj' Isten hol jártak.

Megálltak. A kadét kihuzta a kardját

— Mit akarsz, kérdé a hadnagy.

— Hát szembe szállunk!

— Kivel?

— Hát ki elől szaladtunk meg?

Miklóssy akkor megmagyarázta neki, hogy a kocsik után akartak futni, mert Olga kisasszony a kocsin valószinüleg elaludt, nem szált ki és rajt maradt, a kocsis meg elhajtott...

— Megszökött, mondta határozottan a kadét.

— Megszökött az öregapád vagy az eszed. A kocsi elvitte, hát érts meg már. Most azon spekulálok, hogy hova hajthattak a kocsik.

— A vasutra, felelt Wollhofen.

A hadnagy csodálkozva nézett a kadétra hogyan jöhet ilyen részeg főből olyan okos gondolat. Neki nem jutott volna az eszébe.

A vasutra érve, végig néztek a bérkocsikat. Kocsis nem volt látható, benn bibliáztak a harmadik osztályu váróteremben. Az egyik fődött kocsiban végre megtalálták Olga kisasszonyt Oly édesen és mélyen aludt még mindig a kocs sarkában, hogy a kadét félve kérdezte társától

— El még?

— E és lélekzik!

A hadnagy közel hajolt a leány arcához:

— Na szovaz! csodálkozott a kadét — Kocsis! hé! kocsis! kiáltott ezután. De biz nem jött senki.

Kicsit várt még, aztán szilárd elhatározással fölkapaszkodott a bakra. A hadnagynak odaszólt, hogy üljön be a kocsiba, de ne melléje, ő majd hajt. —

Azután fogta a gyeplőt, megsuhintotta az ostort és a lovak közé csapott. A gebék neki eredtek. A gyorsaság azonban nem elégítette ki a kis kadétot és folyton csapkodta, unszolta a Pegazus korcs utódait. Ezek végre is meglóvalták magukat és elkezdtek vágtatni. A kocsi a legkacskaringósabb utat tette meg, melyet valaha kocsi megtett. Az országutnak majd a jobb, majd a bal szélén haladt a jármű.

A kadét meg ujjongott örömében, hogy a kocsi repült velök és magasra emelte kezében az ostort. De mikor beértek a sötét fasor alá egyszerre csak egy hatalmas lökés után roppanás, recsegés hallatszott és a kadét lerepült a bakról a lovak közé. A lovak magasra ágaskodtak és nagyokat fujva megálltak. Olga kisasszony meg olyan erővel esett a hadnagy ölébe mintha valami Herkules dobta volna hozzá.

A kocsi nekiment egy vadgesztenye fának, a tud eltörött.

Olga kisasszony pedig, miután nem a leggyöngédebben érintkezett szép fehér homloka a hadnagy fejével szintén felébredett. Álmosan nézett körül s valami siránkozó hangot hallatott.

* * *

A városban mindenütt leányszöktetésről, elcsábításról beszéltek. Karambolék bezárkóztak s napokig nem mertek az utcára lépni. Szörnyen resztelték a dolgot. Vége a jó hirnevüknek. De milyen könnyelmü is az a fiatalság, meg az a katonaság. „De hiszen csak kerüljenek elém." fenyegetődzött az asszony.

Egy napon aztán kocsi állott meg Karambolék háza előtt. Teljes diszben Miklóssy és Wollhofen szalltak ki. A kapu előtt Wollhofen megnézte magát mégegyszer a kis zsebtükörben, pödörintett egy-kettőt kis szőke bajuszán, aztán Miklóssyhoz fordult:

— Barátom, te bekopogtatsz a papához az irodába én meg beszélek azalatt a mamával. Csak egyenesen neki a dolognak, sok szerencsét!

A kadét pedig indult be a lakásba.

Ő nagysága Karambolné hidegen fogadta:

— Csodálom, hogy kegyed el mert jönni... szép dolgokat követtek el, az egész világ máról sem beszél...

— Nagyságos asszonyom, bocsásson meg, hogy megszakitom. Vesztett valamit Olga vagy Teréz kisasszony a világ szemében?

— Micsoda kérdés, sokat, nagyon sokat vesztettek, hát hogyne mikor...

— Bocsanatot kérek, az én szemeimben semmit sem vesztettek...

A kadét most észrevette, hogy Olga a vele átelleni szoba függönye mögött hallgatódzik és integet neki; ünnepies pózba vágta tehát magát.

— Nagyságos asszonyom — mondta határozott hangon — én szeretem Olga kisasszonyt igazi szerelemmel, (Olga csókokat dobált feléje) és ugy tudom hogy Olga kisasszony sem idegenkedik tőlem, kérem hát adja nekem őt feleségül Két hónap mulva hadnagygyá neveznek ki, akkor meg is tarthatjuk a lakodalmat.

Az asszony hallgatott; meglepték a kadét szavai.

Olga kisasszony jeladásokkal iparkodott megértetni a kadéttal, hogy ülsse a vasut mig meleg a kadét visszakacsintott neki, hogy érti, aztán elszánt mozdulattal ugrott fel a székről melyen ült:

— Nagyságos asszonyom, mi szeretjük egymást. nagyon de nagyon és kijelentem én itt nagyságos asszonyom előtt, hogy ha kérésemet nem teljesiti, akkor meg fogom szöktetni Olga kisasszonyt. Megszöktünk, aztán majd beszelhet a világ!

— Na na csak ne oly tüzesen fiatal barátom.... Olga! jöjj ki.

Olga meglepődést szinlelve lépett be.

— Hát te hűtlen kadét urakat szeretsz?!

Olga csintalan mosolylyal sütö le tekintetét.

— Nem anyuskám, csak egyet, a kadétra kacsintott.

— Mit? Wollhofen urat?

— Igen... szólt halkan Olga.

Epp akkor jött be Karambol ur, Miklóssy hadnagygyal.

— Fiam, szólt nejéhez, a hadnagy ur megkérte tőlem Teréz kezét. Ön beleegyezem ha te is ugy akarod...

— Micsoda?... No de ilyet... Hol van Teréz?

— Itt vagyok... kiállott belibbenve Teréz.

— A telfaf hallgatóztunk?

A leány elpirult.

— Hát te meg a hadnagy urat szereted?

— Szeretem,... szólt Teréz nem merve fel tekinteni, de ugy egyezkedtünk meg, hogy ha majd kapitánynyá avanzsal...

— Mit? egyezkedtetek is...? Hát hogy mertek szerelmesek lenni?!

Olga a kadétra, Teréz a hadnagyra mosolygott, aztán odarohantak anyjuk nyakába, csókolták és cirógatták arcát, hogy csak adja beleegyezését.

Két hónap mulva aztán kettős lakodalmat csaptak.

* * *

Ő, hogy most már aranyos asszonykák, az csakis annak a kávéházban átmulatott estének az eredménye. Fel! tehát ifju hölgyeim a kávéházba!

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR.

Selyem damaszt 75 krtól

4 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér és szines **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállitva, — **mintákat pedig postafor, dultával** küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállitó) **Zürichben.** (5)

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

KRONFELD NŐVÉREK

folytatják a' tanitást az

idegen nyelvekben.

Egy doboz ára:

1 forint 20 kr-i

tánvéttel vagy az összeg előleges beküldése utan küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására szépitésére és finomitására **Puder**

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó PUDER.

— Fehér, rózsaszin. és sárga —

vegyileg analyzált és ajánlva **Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. tanár által Bécsben.**

Elismerő levelek a legjobb körökből mindén dobozhoz mellékel ve vannak. 6

TAUSSIG GOTTLIEB

kir. udvari toilette-szappan és illatszer-gyár Bécsben.

Főraktár: **BÉCS,** I., Wollzeile 3.

Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm, Keleti M. Mor és Kreimer Gyula cégeknél.

Nincs többé buza üszög a

NUMA DUPUY & Co.

Magcsava használatával.

12 év óta nagy eredménynyel használják **búzüszög** ellen, továbbá **korom- és pór-üszög** ellen, **kukorica, árpa, zab és burgonyánál** stb.

Egy csomag 2 métermázsa vetőmaghoz **25 kr.**, 1 métermázsához **13 kr.** o. é. 280—3

Óvakodjunk utánzatoktól.

Numa Dupuy és Társa

Bécs VIII. Windmühlgasse 33.

Főraktár Nagy-Kanizsán: Fesselhofer József és Rosenfeld Adolf és fia uraknál.

Értesitem a n. é. közönséget, miszerint

hentes üzletemben

mindenkor a legfrisebb áruk kaphatók.

Legjobb minőségü disznózsir kilója 60 kr.

Nagybai nvásárlásnál „ „ 55 kr.

A n. é. közönség szives pártfogását kérem teljes tisztelettel

278—2

Wokoun Antal

hentes Nagy-Kanizsán, Magyar-u.

Padlózatok mázolásához

O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték felülmul minden más gyártmányt tartósság keménység és fény tekintetében.

O. FRTZE Borostyánkő-olaj lakfesték **az árad hat óra lefolyás alatt jótállás mellett.**

O. FRITZE Borostyánkő-olaj lakfesték sokkal kisdósabb mint bármely versenygyártmány; — 1 kgr. elegendő egy 15 négyzet méter terület egyszeri bemázolásához, —

tehát használatban a legolcsóbb.

RAKTÁRAK NAGY-KANIZSÁN:

228—10 **NEU és KLEIN** füszerkereskedésében — **FIALOVITS LAJOS** bútor aktárában.

Köszónetnyilvánitás.

O Fensége SALVATOR LIPÓT főherczeg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherczeg **rendkivül meg van elégedve** az asbesttalppal bélelt czipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kirándulason használta e czipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak egy el, mint más közönséges czipőknél. Küldök egy pár vadász-czipőt, hogy annak a mintájára készitsenek másikat asbesttalpléléssel, ugyanannál a czipésznél s aztán küldjék id-.

Hisszük, hogy e vadászczipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalonczipők.

Zagráb, 1898. julius hó 8-án. KRAHL, huszárkapitány

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási biróság elnöke, a következőket irja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbetétű czipők kiválóeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok megszünt minden lábfájásom, ugy hogy — azt hiszem — lábbejem semmi tovább orvoslást nem igényel.

Szives tanácsát köszönöl

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én. Tisztelő hive

118—59 WEKERLE SÁNDOR.

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghülestől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után **a könnyebbül a járása** annak, ki czipőjé **dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbélés**sel látja el.

Kettősvastagságu **1 frt 20 kr.**, egyszerü **60 kr.**, homoktalp **40 kr.**, **gyermekeknek fele.**

Az asbesttalpbélés kitünőségát legjobban bizonyitja, hogy **a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállittatott.**

Szétküldés csakis utanvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágositások, prospectusok és köszönetnyilvanitások ingyen.

Viszonteladóknak megfelelő árengedmény.

Általános Asbestáru-gyár

betéti társaság

BUDAPEST, VI., Sziv-utcza 18.

Egyedüli elárusitó raktár és képviseletünk **Nagy-Kanizsán:**

FRANK VILMOS

férfi- és gyermek-ruha, czipő és kalap raktárában.

Délzalai Takarékpénztár épület.

KITÜNTETVE

1896. Millenniumi kiállitáson arany érdemkereszt és millenniumi nagy éremmel.

1897. Kisbéri nemzetközi vetőgépversenyen első dij: **állami aranyéremmel.**

Lévai nemzetközi vetőgépversenyen nagy üzemre; első dij: aranyéremmel.

1898. Hódmezővásárhelyi vetőgépversenyen első dij: aranyéremmel.

Marosvásárhelyi kiállitason első dij: aranyéremmel.

Weiser J. C.

gazdasági gépgyára

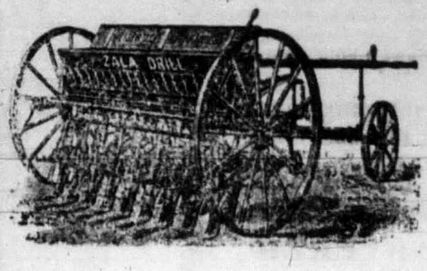

Nagy-Kanizsán.

Ajánlja:

MAGYARORSZÁG

legujabb és

LEGJOBB VETŐGÉPÉT,

szabad, kiváltható kapacsuklyokkal ellátott

sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

Zala-Drill

sorvetőgépét, továbbá szab. „Perfecta" első és igen jó, könnyü vetőgépet; legjobb szerkezetü, több kiállitason első dijjal kitüntetett Sackrendszerü aczélekeit, boronáit, járgányait, szénagyüjtőit, rostáit, trieureit, darálóit, szecska és répavágóit, kukoricza-morzsolóit és mindenféle gazdasági gépeit.

Elvállal málom- és vizvezeték-berendezéseket.

„Planet jr." rsz kézi-toló répakapa és töltögető, á 10 frt.

177—20 **Árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Mörathon

ezen kitünő dohánykeverék mindenütt kapható.

Gyári raktár: Weber és Tsa Bpest VIII. Erzsébet-körut 19.

NAGY-KANIZSÁN:

MARKBREITER L. urnál.

A „**Mörathon**" rüptében meghóditott minden dohányzót, mert a dohányzást igen egészségessé teszi, a nicotin hatását elveszti és megszokás esetében nélkülözhetetlenné válik. 287.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1899.

Huszonhatodik évfolyam 78. szám.

Szerkesztőség: Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztőnek értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városházépület: *Fischel Fülöp* könyvkereskedése.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyilttér petitsora 10 krajcár.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Egyes szám ára 10 krajcár

Nagy-Kanizsa, 1899. | Felelős szerkesztő: **Szalay Sándor** Szerkesztőtárs: **Révész Lajos.** | Csütörtök, szeptember 28.

Gazdasági kérdések.

Mialatt a magyar politika nagy államakciói még békésen szunnyadnak a jövendő méhében s majd csak az országgyülés megnyiltával kezdődik a tulajdonképeni campagne, az államgépezet szakadatlanul és fáradhatlanul dolgozik a Széll-féle programm megvalósitásán, Magyarország gazdasági kiépitésén. A lényeges hiányokat, melyek a közélet különböző térein éreztetik magukat, meg kell szüntetni; elavult intézményeket az uj kor szelleméhez, a közjó követelményeihez kell alkalmazni.

Ama problémák közt, melyek az utolsó évek alatt merültek fel és gyors megoldásra várnak, a legfontosabbak egyike az agrárszocializmus, mely Magyarország kiválóan földmüvelő jellegénél fogva könnyen az állami élet fenyegető veszedelmévé válhatott volna.

Nem volt reá szükség, hogy Olaszország esetei kimondhatlan nyomorával, a zendülések irtózatos jeleneteikkel fenyegető példakép szolgáljanak, hogy a kormány e kérdésben erélyes akciót kezdjen. Mig a magyar kormány eddigi agrárszocális intézkedései tulnyomón a megnyugtatás céljának, illetve káros surlódások elhárításának szolgáltak, az agráriusok és mezőgazdák nagy örömmel üdvözölnek egy további lépést, melyet *Darányi* Ignác népszerü földmivelésügyi miniszterünk tett ez ügyben.

A földmivelésügyi miniszter ugyanis a *telepités* fontos ügyét mielőbb megakarja oldani s e végből máris egy gazdag, minden mozzanatot felölelő adatanyagot gyüjtött, melyet tanácskozás végett október hó folyamán egy szakértőkből, a legelőkelőbb nagybirtokosokbó, mezőgazdákból és a két nagy gazdasági egyesü et képviselőiből álló szakértekezlet elé terjeszt.

Miután a telepités nyujtja az egyetlen radikális eszközt, hogy a paraszt proletáriátusból, mely eddig a nyomor és a hazátlan izgatók könnyü zsákmánya volt, az állam szilárd támaszát lehessen csinálni s ezzel az agrár futóhomokot megkötni; miután ezenkivül sok és nagy állami érdek is füződik e problemához: remélni lehet, hogy a szakértekezlet buzgalommal és odaadással végzett munkája sikeres leend s *Darányi* miniszter már a jövő ülésszakban abban a helyzetben lesz, hogy a telepitésről törvényjavaslatot terjeszthet az országgyülés elé.

Habár a rebellis áradások által veszélyeztetett Dunapartokon folyó mentőmunkálatok vezetésével teljesen el van foglalva a földmivelésügyi miniszter és ritka önfeláldozással nyujtja a kötelességteljesités világitó példáját hivatalnokainak és mérnökeinek: tárcájának más ágaiban is fontos intézkedések származnak a mezőgazdaság érdekében a miniszter direktiváiból. Igy többek közt most készitik elő a télen tartandó népszerü gazdasági előadások programmjait, melyek bizonnyal a legkisebb, de legtermékenyebb beruházásai közé tartoznak a költségvetésnek.

Az agrárszociálizmus orvoslásával párhuzamosan *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszternek is egy uj akciója halad derekasan előre. A munkaközvetitő hivatalok szervezése, melyek főleg a városi munkásproletáriátust veszik szemügyre, teljes folyamatban van, és az első ilyen intézet

TARCA.

Éji idyll.

Ketten ültünk együtt csendben
Tündéri szép éjszakán,
Bennünket dús lomb fedett be
A virágkert ligasán.

Ákitattal leheltük be
Az éj büvös illatát,
Találgattuk a szemünkkel
Egymásnak a csillagát.

Érzékinket megbóditá
Rózsa, szegfü illata,
Szivünket szeretni hivá
Ez a bájos éjszaka ..

Mi csak ültünk néma ajkkal
Szeretük szivünk vágyát...
S nem üztük el semmi hanggal
A büvös éj varázsát.

Nem is tudom, hogyan történt,
Karom vállát átfogá..
Ez éj tette, avagy önként:
Ajkam ajkát csókolá.

Fehér Lipót.

Kellemetlen szomszédok.

Irta: **Kózsa**

— Bizony az nagyon kellemetlen ha valakinek kellemetlen szomszédai vannak!

Majdnem mindennap ezzel köszöntött be hozzánk Sanyi bácsi, és mindennap tudott bizonyitékokat elmesélni, hogy ma azért — ma emezért voltak kellemetlenek a szomszédok!

Sanyi bácsi már évek óta dolgozik egy müvén, melytől ő el van ragadtatva, és nem győz eleget mesélni róla, de nékem nagyon erős a gyanum, hogy az az agyondicsért mü sohasem fog nyomdai festéket megérni.

A szomszédok pedig, akikre olyan nagy a panasz, a szomszédházban laknak, és egy alacsony kőkerités a válaszfal. Veress ur, ismert uzsorás, kinek folyton látogatói vannak, és olyan lármát csap, hogy szegény Sanyi bácsim bámulatra méltó gondolatai annyira megijednek, hogy a magasból még magasabbra törnek, és nem akarnak leszállni Sanyi bácsi márványsima fejére.

Veress ur pedig nem kíméletes. Dörgő hangja a nyitott ablakon kiszökik, és egyenesen a szomszéd szobába tódul, kétségbeejtő hangulatba hozza a Muzsákkal küzködő irót, ki aztán tollát lecsapja, hogy darabokra törik és fut hozzánk — panaszkodni.

És igazán furcsa, hogy egyik sem unja ezt meg. Nap nap után igy megy ez — egész delig Ebéd után a megzakladott és agyonkinzott zseni ledöl Morpheus karjaiba és álmodik hirről, dicsőségről, bábérról.

A kellemetlen szomszéd hites oldalbordája pedig az udvaron tartja összejövetelét hozzá hasonló hölgyekkel, kiknek csak az a gondjuk: hogyan pazarolhassák Isten drága idejét és pénzüket, tehát leülnek Veressné nagyasszonynyal — kártyázni.

A boldog alvót pedig a Parnassusról lerántja:

— Tessék a kártyákat jobban összekeverni.
— Én egygyel kevésebbet kaptam!
— Semmi hiteli tessék fizetni, ha vesztett.
— Ha nem hoz penzt, minek játszik!
— Minek jön ide?

És mindezt kérem a legékesebb német nyelven kiabálják össze-vissza; a lárma nőttön nő, az urhölgyek felemelik bájos hangjukat egész a felső „C"-ig. Veress uram dörgő hangja lecsap közéjök, hogy tessék nyugodtan lenni mert a kedves szomszédok haragudni fognak a lármaért, a kedves szomszéd pedig becsapja az ablakot, hogy az üvegek csak ugy csörömpölnek, és futva menekül e barbár népek közül.

Végre a hölgyek lecsendesülnek, visszaülnek helyeikre és folytatják a játszást, ujból kezdik a civakodást.

Már most aztán tessék ott a szomszédságban

ELSÖ NAGYKANIZSAI SERTÉSZSIR KILÓJA **64** KR.
5 kilón felül kilónként 60 kr.
ZSIR SZALONNA 60 KR. HÁZHOZ SZÁLLITVA.
Kapható: Darvas János hentesnél, N.-Kanizsán, Petőfi-u. sarkán.

egyelőre a fővárosban még a tél folyamán életbe lép.

De kereskedőinknek is egy régi óhajtását teljesiti mozgékony kereskedelemügyi miniszterünk, midőn október 12-ére a különböző kereskedelmi testületek képviselőit szakértekezletre hivja össze a tisztességtelen verseny ügyében és ezzel ennek a megvitatásra már érett kérdésnek törvényhozási megoldását egyengeti.

Ezzel még korán sincs kimeritve a gazdasági kérdések ama rengeteg nagy területe, melynek minden zugába behatonak kereskedelemügyi miniszterünk Argus-szemei. Itt van mindjárt a rendszeres iparfejlesztés kérdése, melynek sikeres megoldása maga egy egész embert követel s a melynek conditio sine qua non-ja, az ipartermelési statisztika szépen haladó munkálatai hivatva lesznek előttünk feltárni, hogy mink van, s mire van még szükségünk.

Szóval: a *Széll-kabinet* gazdasági programmjának megvalósitása arra termett férfiak kezében van és ez egyik legjobb garanciája a sikernek.

— ***Plósz Sándor.*** *Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter kitüntetésével egyidejüleg a királyi kegy a kabinetnek egy másik elökelő tagját, Plósz Sándor igazságügyminisztert is felruházta a valóságos első titkos tanácsosi méltósággal.*

Ezt a kitüntetést a közélet széles körei fogják általános megelégedéssel és osztatlan rokonszenvvel üdvözölni Plósz Sándor igazságügyminiszter csak a Széll-kabinetben kapta ugyan tárcáját, de már nagy népszerüséget hozott magával a miniszterumba. Mint jó barátot és becsült kollégát a budapesti egyetem jogi karán, nagy müvéhez bevált munkatársnak nevelte őt magának Szilágyi Dezső és már ötéves igazságügyi államtitkári működése alatt nemes jelleme, megnyerő személyisége és rendkivüli szerénysége ép annyi tisztelőt szerzett neki, a hány ismerőse volt.

Méltó, hivatott utóda ő Szilágyinak és a magyar igazságügy nagy dolgokat vár az ő elökelő képességétől, fáradhatatlan munkaerejétől s feltétlenül megbizható szakismereteitől. E várakozások első részlettörlesztését nagy örömmel üdvözöljük a magyar jogászok, a szakkritika tele van az uj bünvádi perrendtartás dicséretével, mely 1900 január 1-én lép életbe és európains alapokon fejleszti a magyar kriminalisztikát.

A király kegyteljes elismerése bizonyitja, hogy népszerü igazságügyminiszterünk működését legmagasabb helyen is becsülik és méltányolják.

A szezon.

Tulesvén az üres nyári hónapokon, lassankint mindenfelé megélénkülni látjuk az életet. A fürdőző és nyaraló közönség bevonult a városba, a hivatalnokoknak letelt szabadságidejük, a kereskedő árukat rendel és csábitó kirakatot állit össze, az iparos szaporitja munkaerejét, az iskola megnyilik, a könyvpiacon uj könyvek tünnek fel, a szinházak erős őszi programmot hirdetnek és végül — megnyilik a magyar parlament is. Szóval az élet felpezsdül: a szezon kezdetét vette.

Ideje is. Mi már meguntuk a pihenést és érezzük, hogy a minden irányban való szünetelés után serény munkásságot kiván a magyar társadalom, nemcsak azért, hogy a meddő nyári stagnálást ezzel pótolja, hanem egyszersmind azon érthető okból is, hogy a megkezdett uton tovább fejlődhessünk s izmosodjunk a köz- és egyesek boldogulása érdekében. Ámbár csodákat beszélnek mindenfelé a magyar nemzet általános erősbödéséről és azt mondják, hogy a mi haladásunk csalódásig hasonló a szédületes amerikai előretöréshez, mindazonáltal nem lehet csak egy percig is megálláni a fejlődés eme rohamos stádiumában, hacsak nem akarunk könnyelmüen lemondani ama szép reményünkről, hogy méltó és nem éppen megtürt társai lehessünk a nagygyá nőtt, hatalmas nyugoti államoknak.

Kis nemzet vagyunk. Kicsinységünkkel szemben azonban forditott arányban áll az a sok szenvedés és csapás, amiket történelmünk tanusága szerint elszenvedtünk és kiállottunk. És éppen itt kell keresnünk okát annak, hogy müveltség és mindennemü fejlődés tekintetében még nem állunk azon a helyen, a mely bennünket faji életrevalóságunk folytán joggal megillet. Elődeink egynéhány hibáját s a sors kedvezőtlenségét hozzuk most helyre immár évtizedek óta, a mióta tudniillik a megszilárditott rend és nyugalom keretében időnk és alkalmunk van önmagunkkal foglalkozni.

Ha a mi fejlődésünket vizsgáljuk, nem kell túlsok követeléssel előállani. Nemzeti irodalmunk és müvészetünk jelen állapotát akár ne is emlitsük fel, mert hála a magyarok Istenének, ez irányban nincs okunk panaszra. Bárcsak ugyanigy vélekedhetnénk már iparunk és kereskedelmünkről is! Távol áll tőlünk, hogy leszóljuk azt, a mi a miénk, és dicsérjük, a mi hozzánk idegen; de ugy hisszük: nagyobb szolgálatot teszünk a jó ügynek az által ha szavainkat az őszinteség vezérli, mintha pusztán öndicsérettel akarnók elámitani magunkat. Utóvégre is nem szégyen az, tudván, hogy a magyar ipar és kereskedelem mostanság még nem önálló, hanem igenis, nagyon rászorul idegen segitségre, mert ez nem azt jelenti, hogy mi nem akarunk előbbre jutni; és különben a kezdet mindenütt ily nehézséges volt.

Ha a mi iparunkról és kereskedelmünkről van szó, sovinisztáknak kell lennünk a legnagyobb mértékben. Igy aztán el is érjük majd a kivánt eredményt. Iparosainktól és kereskedőinktől nem is disputáljuk el a szorgalmat és igyekvést, de sajnos azonban, a tapasztalat ramutat arra, hogy a mi társadalmunk, a vásárló közönség, nem nyujt nekik erre segédkezet, a mi pedig nagy baj. Bizonyos bosszantó közönyt veszünk észre a hazai ipari termékek iránt és viszont a min rajta van a külföld bélyege, arra csak úgy pazaroljuk a drága honi pénzt. Igy tesznek rendesen még azok is, a kik nagy hangon kürtölik világgá a szép jelszót: „pártoljuk a hazai ipart;" S ebből aztán csak az a tanulság, hogy nekünk magyaroknak nemcsak szóval, de egyuttal példával és tettel is sovinisztáknak kell lennünk.

Mindezt csak amaz alkalomból tartjuk érdemesnek fölemliteni, hogy az ugynevezett szezont az egész vonalon megkezdett-

---

egy lélekemelő, babért arató, nagy hirü szerző könyvet irni.

Mikor aztán a nap nyugovóra száll, a szobaleányok elhozzák önagyságának a biciklit és sok civakodás és veszekedés, sértegetés és gorombaság után, a legédesebb szavakkal bucsut vesznek egymástól:

— Holnap ismét lesz szerencsém?

— Milyen hamar elmult a délután!

— Oh beh kellemesen szórakoztam. (Ezt szokás szerint az mondja, aki nyert!)

Sanyi bácsi egyszer, ir egy cikket mérgében erről a bandáról, mint ő mondja figyelmeztette férjeiket nejeik rettenetes viseletére, kifejté előttük a mai korhangulatának szóval jól megmondta a véleményét ezeknek a csendes rendzavaróknak. Elkeseredésében azonban nem is vette észre, hogy a férjeket néven szólitotta, és miután a szerkesztő nem akart párbajhistóriákba és törvényszék elé kerülni, a cikket egy rejtett helyre tette.

Ki ne méltányolná Sanyi bácsi elkeseredését?

Egyszer azt a jó tanácsot adta neki egy jó barátja, hogy sétáljon át a nagyasszonyhoz, és kérje meg, hogy a délutáni összejövetelet tartsa a lakásán, ne pedig az udvaron.

Sanyi bácsi meg is tette, sőt azt is megigérte, hogy megénekli önagyságát nagy müvében, csak engedje őt dolgozni, ne kiabáljanak annyira. Az urnő elkacagta magát és javulást igért, Sanyi bácsi pedig boldogan tért haza lakására.

Ebed után aztán Veressné elmesélte barátnőinek a „költő" látogatását és kérelmét, amire aztán olyan hahota keletkezett, hogy Sanyi bácsi jónak látta hazulról elkotródni.

De hisz semmi sem tart örökké. Mi is meguntuk a sok panaszt és egy szép napon elsétaltunk Sanyi bácsihoz, ama szilárd elhatározással, hogy szegényt megszabaditjuk a gonosztól! Hogyan és miképp azt még nem tudtuk, de a jó szándék fél cselekvés, a másik pedig magától jő.

A kompánia már együtt volt, hallottuk a lármát meg a bácsi kétségbeesett arca is elárulta volna.

— Sanyi bácsi eljöttünk téged megszabaditani.

Szomoruan nézett reánk, kicsi gyermekekre, azután rámutatott az ellenségre.

— Kicsinyek vagytok gyermekek mit akartok! Nincs más menekü és, mint el kell adnom ezt a házat, és máshol venni lakást, ahol Muzsámat nem üzik el, hitvány lármával!

Ugy elszorult a szivünk, mikor azt a nagy gyereket olyan busan magunk előtt láttuk azzal a heroikus elhatározással, hogy őseinek ezt a szép kis házát eladja — csakis a szomszédság miatt.

Egy egész hétig tanakodtunk, hogy mit lehetne itt tenni.

Egy két kisérletet már tettünk, mint például gumipuskával átlövöldöztünk, vizet öntöztünk át de ez mind hasztalan volt, mert még mi kaptunk ki.

A véletlen segitségünkre jött. A szomszédasszony összeveszett szobaleányával és rőzsön elbocsájtotta. Ugyanekkor a mienk beteg lett és megfogadtuk Lionát, aki aztán a mi ma munkra hajtotta a vizet.

Másnap rohantunk Sanyi bácsihoz, mindegyikünk egy macskát hozott a kezében. Gyuszi zsebében pedig egy üveg carbolos viz volt.

Nem is köszöntünk a bácsinak, csak rohantunk mint a győzelemben biztos hadsereg, az ablakhoz, a macskákat elkezdtük csipkedni, gyuszi a carbolt átöntötte a szomszéd udvarba, a macskák nyávogtak, az erős carbol könyeket csalt szemeinkbe — de a siker — óh az pompás volt!

A nagyasszony a macskák láttára elegánsan elájult, a carbolszag magához téritette és nyert pénzét összepakolva otthagyta a jó barátnőket, futott be a lakására betetetett minden ablakot, ugy hogy Veress ur dörgő hangja sem hatolt ki.

Igy szabaditottuk meg Sanyi bácsit a gonosztól — amit mi később nagy dicsekedve meséltünk. Sanyi bácsi meg azt mondja:

— Nem is érzem azóta a kellemetlen szomszédokat!

---

nek látjuk. A műhelyek, a gyárak s a kereskedelmi házak nemsokára piacra hozzák munkásságuk eredményét s nekünk vásárlóknak be kell ekkor bizonyitani, hogy — magyarok vagyunk. Ez esetben még azok is kénytelenek lesznek hozzánk csatlakozni, a kik nem barátai a hazai iparnak.

S a jövő nyár elején akkor ujabban zárjuk le a szezont.

Tollfuttában.

A hatalmasabb imponáló hangok lassan-lassan kipusztulnak a nagykanizsai vasuti állomásból.

Előbb elvitték a nagyharangot, melynek ércnyelve messzelátó hangon hirdette a vonatok érkezését és indulását. Most meg eltávozott onnan a delivasuti forgalom leghatalmasabb *„öregágyuja"*: *Markó Antal*, felügyelő, a nyugalomba vonult állomási főnök, akinek hangja, — mikor a csarnok alatt rendeleteket osztott — valóságos ágyuzengés volt, amitől nemcsak a tejüveges tető, hanem a vasuti tisztek és az utazók is megreszkettek.

Nagyon fiatal ember voltam még, mikor először láttam, mint keresztüluta ó, az állomási perronon. Félelmes tisztelettel néztem az oroszlánfejű állomás-kommandansra, akinek földhöz szegező tekintete előtt mintha összezsugorodott volna mindenki.

Valóságos tanulmányfő volt az ő férfiasan szép, hatalmas feje, a merészen előreszökellő homlokkal, a kiáló nagy szemekkel, a tekintelyes orral és az öblös mellett félig elboritó gyönyörü szakállal. Pompásabb tanulmányfőt nem egyhamar lehetett volna találni valami imperatori fej ábrázolásához.

Hát mikor még hangját meghallottam!

Szent Isten! micsoda ellenmondást nem tűrő, rettenetesen zengő hang volt az. Minden szó egy ágyudörej, mely túlzúgott a nagyharang zengésén, a vonatok dübörgésén, a hullámzó, kavargó utasok morajló zaján.

Mondhatom: valami sajátságos, megnevezhetetlen érzés fogta el egész valómat, ha utaztomban ezzel a hatalmas alakkal találkoztam. Mintha csak külön arra teremtette volna Isten, hogy parancsoljon. A tekintetével, a szavával, minden mozdulatával.

Aztán később, mikor Nagy-Kanizsára kerültem, és hallottam, hogy ez a hatalmas, kemény imperatornak termett ember milyen vidám, jókedvü szokott lenni a társaságban: mesének tartottam az egészet.

Mikor azonban a körülmények szorosabb kapcsolatba hoztak vele és bensőbb megismerkedés után barátságával is megtisztelt: meggyőződtem szinről-szinre, hogy a hivatalában merev, szigoru, kérlelhetetlen főnök milyen igazán fel tud melegedni egy-egy jó kompaniában.

Azokat a kedves *kishegyi* kirándulásokat, — mikor *Hajgató Sanyi* barátommal el-elvitt bennünket az ő grönyörüen rendezett lellei szőlőbirtokára, — sohasem tudnám elfelejteni. Igazán szanzsüezi napokat töltöttünk azon a remek kilátásu szőlőhegyen, honnan órákig el-elmerengtünk az alattunk ringó Balatonon és a szemközt sötétlő zalai bérceken.

Ott az oroszlántekintetü főnök suba dobta tógáját, földhöz vágta a ridegség koturnusát és szinte lángoló szivü poétává lett a vidám nótaszó mellett.

Ha jól emlékezem: a nóta-versenyben ő és Hajgató Sanyi maradtak *„Kis-hegy"* fülemiléi, mivelhogy a bokrok fülemiléi az ő csengő hangjok elől mind lesurrantak a boglári- és lellei határ csalitosába.

Ott ünnepelte meg szűk baráti körben vasuti működése 25 éves jubileumát is. Soha még olyan jókedvben nem láttam a mi kedves Tóni-bátyánkat. Akkor égett, lángolt a szó szoros értelmében, mintha szivének minden tüzét erre az alkalomra akkumulálta volna, hogyannak elementáris kitörésétől lángra gyuljon majd a leghidegebb sziv is.

Akkor győződtem meg arról is — a mit szinről-szinre nem látva, sohase hittem volna — hogy ebben a szigoru vas-emberben milyen lágy érzékeny sziv rejtőzik. Az első toaszt utan kicsordultak könyei; sirásra fakasztotta az a nagy szeretetet, amivel őt akkor elhalmoztuk.

A jubileumi ünnepség után irtam róla egy kis cikkecskét az ujságba. Ehhez ott mulatság közben szedtem ösze az adatokat az ő egykori tanitványaitól, a kik már akkor mind állomási főnökök voltak.

A nagy zajban az ő prédikátumát: *„puchói és martonfalvi"*, rosszul értettem és ugy jegyeztem fel: *„bukói és martonfalvi"*.

Mikor a cikk megjelent, barátaim figyelmeztettek a tévedésre. Iszonyuan rösteltem, mert attól tartottam, hogy rossz néven fogja venni a kissé fura prédikátumot.

Kellemesen csalódtam.

A legelső találkozás alkalmával el kezdett jóizüen kacagni.

— Ugyé nem haragszol édes Tóni bátyám? — mondtam én csendes, bünbánó hangon.

— Hogyan haragudnám!? Iszen te találtad el csak az én igazi prédikátumomat. *Bukói*! Ez az igazi! A másikat akár el is hagyhattad volna. *Bukói Markó Antal*. Ez egészen énrám passzol.

A kiveszőben levő őszinte, nyitt, kereset'en modoru egyének ősalakja volt ő minden izében. A főnöki irodában hideg, szigoru, pedans hivatalnok; mihelyt onnan kilépett: nagyképüsködés nélkül, vidám jóbarát.

— Barátaim — szokta mondani — a vasuti vigyázzon minden mozdulatára és kérlelhetetlen pontossággal járjon el; mert egyik lába mindig a sinen, a másik a börtön küszöbénél van.

Ezt a szigort meg is tartotta magával szemben is.

Ha hivatalos helyiségébe mentünk, leültetett bennünket; de mig dolgát el nem végezte, egy szót sem szólt.

Mikor rendben volt, akkor felállott, bezárta iróasz ala fiókját és szinte parancsoló hangon mondta:

— No, most gyerünk *alföldre*!

Ott *„alföldön"* azután bemutatta nekünk gyönyörü, faragványos müvü hordóját, mely a többi tele-hordó között diszelegve, a legpompásabb kishegyi ó-bort rejtette keblében.

Milyen vidám, feledhetetlen órákat töltöttünk ott *alföldön*, a hordók árnyékában is!

Csak *tegnap*! Körülbelül 13 éve.

Azóta a fillokszera beütött a kishegyi szőlőbe, meg talán a mi szivünkbe is. Azt teljesen elpusztitotta; ezt meg csak őrli, őrli lassan-lassan. A régi jókedv virága aligha hajt ki még egyszer. Ennek megmentésére még nem találtak lőt szénkéneget.

A mi kedves Tóni-bátyánk is, mintha penitencia-tartásra adta volna fejét, — nagyon csendes, majdnem hangtalan emberré lett. Még a szép, impozáns szakáját is kurtára nyiratta.

A régi *gárda* tagjai lassan-lassan elszállongtak mellőle. Mikor őszbe-borult, szép imperatori fejével meg-megjelent az állomás perronján, — egy tekintgetett körül, mintha azokat a régi alakokat keresné volna kedves emlékeken merengő, megcsendesült lelkével.

Végre gondolt egyet; — ott hagyta az egész szokatlan kompániát. Mintha csak földhöz vágta volna haragosan a karmesteri pálcát.

— Menjetek pokolba a sok hitvány *akkorddal*! Nem dirigálok tovább.

És átadta magát a tör.énelemnek,

—y

HIREK.

— **Személyi hir.** *Deák* Péter rendőrfőkapitány szabadság ideje letelven, átvette hivatalát vezetését.

— **Bucsu Markó Antaltól.** *Markó* Antal déli vasuti felügyelő, ki 40 évi buzgó és hasznos szolgálat után, melyből 26 évet állomás főnöki minőségben városunkban töltött, a jól megérdemelt nyugalomba vonult. A nagykanizsai állomás hivatalnoki kara vasárnap délelőtt vett bucsut a szeretett főnöktől. *Pátkai* Jakab állomási alfőnök vezetése alatt az összes szolgálaton kivüli hivatalnokok a nyugalomba menő főnök sugár-uti lakására vonultak, hol *Pátkai* meleg szavakban vett bucsut a távozó »család főtől«, ki szigorusága mellett is jóságos atyja volt a hivatalnokoknak. *Markó* Antal mélyen megindulva mondott köszönetet a megjelenteknek és kérte őket, hogy magánéletében is részesitsék őt azon szeretetben, mely neki hivatalos működését oly kellemessé tette. — A küldöttség ezután *Markó* Antalné urnőnél tisztelgett és szivélyes bucsuszavak kiséretében egy pompás virágcsokrot nyujtottak át neki. Ma, csütörtökön este bankett lesz a nyugalomba vonult főnök tiszteletére, mely dacára annak hogy csak vasutasok hivatalosak, nagyszabásunak igérkezik. — Markó Antal hivatali utóda *Pillitz* Gyula barcsi forgalmi ellenőr.

— **Athelyezés.** *Krausz* Fülöp déli vasuti ellenőr, ki az utóbbi időben a kanizsai állomáson a teher-feladási pénztárt kezelte, állomásfőnöki minőségben Ágfalvára helyezte ett át. A f. hó 26-án eltávozott hivatalnok több éven át volt városunkban és általános rokonszenvre tett szert. Hivatalnoktársai, barátságuk jelét azon figyelemmel dokumentálták, hogy távozó kollégájuk nejének a vonat elindulása előtt egy hatalmas virágcsokrot nyujtottak át, mely igazi remeke volt a mükertészetnek.

— **Eskü vő.** E hó 21-én vezette oltárhoz miskei és monostori Thassy Imre, miskei és monostori Thassy Imre és szárvaskendi és óvári Sibrik Hedvig urnő fia, néhai vési Vássey László és Nedecky Nedecky Emilia urnő leányát Irmát, Varhelyen.

— **A zalaegerszegi ügyvédi kamara** folyó hó 21-én délelőtt 10 órakor rendkivüli közgyülést tartott Hajik István elnöklete alatt.

Valódi hamisitatlan sertészsir kilója **60** kr. nagyobb mennyiség **54** kr.

ugy a legfrissebb és legjobb minőségü husfélék kaphatók

Első Szombathelyi Sertéshizlalda es Husfüstölőgyár nagykanizsai fiókjában.

A rendkivüli közgyülés egybehivását azon körülmény tette szükségessé, hogy az igazságügyminiszter a f. é. februar hó 11-én tartott rendes közgyülésén az elnök által kihirdetett határozatot a mely szerint a tagdij 8 frtban állapittatik meg, formai okokból megsemmisitette. A tagok kellő részvétlensége mellett megtartott közgyülésen felszólaltak: Hertelendy Béla, dr. Czinder István, Hajik István, dr. Szigethy Elemér, Hajós Mihály, dr. Kele Antal, dr Berger Béla egyaránt konstatálták, hogy évi 8 frt nem elégséges a kamara költségeinek fedezésére, annál is inkább, mert a tagilletmények nem folynak be a rendes időben. Elnök ajánlja a választmány javaslatának elfogadását, a mely szerint az évi tagilletmény 12 frt lenne. Ismételt felszólalások után a választmány javaslatát egyhangulag elfogadták. Határozatba ment, hogy ezen 4 frtnyi többlet legkésőbb a közgyüléstől számitott 30 nap alatt befizetendő.

— **Bizalmi férfiak választása az esküdtbirósághoz.** Az esküdtbiróságról szóló 1897 évi 33. t. c. 14 §-a értelmében alakitandó bizottságba bizalmi férfiaku a vármegye törvényhatósági bizottsága szeptemberi közgyülésén a) a veszprémi törvényszékhez Köves Ede, Vurglics Gusztav, Pálly Gábor, Bedegi Gábor, Roka Lajos, Németh Ignác; A zala egerszegi törvényszékhez: Krosetz Gula, Udvardy Ignác, Rigó Ferenc, Németh Elek, dr. Gráner Adolf, dr Szigethy Elemér, Fángler Mihály, Hajik István, Kaszter Sándor, dr. Mangin Károly, Cutora János, Vizy Gyula; a nagy-kanizsai törvényszékhez: Elek Ernő, Oszterhuber László, dr. Rotschild Samu, Saller Lajos, Faics Lajos, Deák Peter Tripámmer Rezső, dr. Fried Ödön, Lengyel Lajos, Szedelmajer László és ifj. Hegedüs László törvényhatósági bizottsági tagokat választotta meg.

— **Püspöki látogatás.** Antal Gábor ev. ref. szuperintendens a jövő hó 4 én a göcseji egyházközségeket látogatja meg. Október 4-en a püspök Novában időzik s ez alkalommal ott lesz dr. Jankovich László főispán is.

— **Épitkezési akadály.** A nagykanizsai közs polg. iskola udvarában levő tornatermet nagyobbitani akarták minek folytán egy falat kellett kidönteni és egy ujat betenni. E célból egy traverzot alkalmaztak mely traverz azonban gyengének bizonyult, mert meghajolt és ezáltal az uj falon és a boltozaton rés keletkezett. E miatt aztán ismét akadályozva vannak az épitkezés folytatásában és ismét halasztást szenved a tornaterem használható állapotba helyeződése. Különféle okokból elég kellemetlen dolog az, hogy az iskola udvarán a kőmüvesnek van folyton foglalatossága.

— **A felekezeti tanitók érdekében.** Egy vidéki felekezeti iskolát a felekezet beszüntetett s a tanitóját minden kárpótlás nélkül elbocsátotta. A tanitó ez ellen kérvényt intézett a közokt. miniszterhez, a ki most következő elvi jelentőségi határozatot hozott: „A felekezeti iskolát fentartó hitközség iskolája tenyleges beszüntetésétől kezdődőleg az alkalmazva volt tanitó részére egy évi teljes összilletményeit változatlanul kiszolgáltatni tartozik. Egy éven tul terjedő időre pedig addig, mig az elbocsájtott tanitó a megszüntetett állomás javadalmának megfelelően dijazott ujabb állomást nem nyert, részére a felekezet pénztárából legalább oly összegü járulék biztositandó, mennyi a szolgálati éveihez képest a tanitót nyugdijképen megillene. Azon esetben pedig, ha a hitközség idő folytán a felekezeti iskoláját ujból felállitaná, a tanitónak elhagyott állomásához való joga ujból feléled, bárhol volna is alkalmazva s kivánságára a multban élvezett iletményekkel oda visszahelyezendő."

— **Vadászat.** F. hó 16-án érkezett Lentibe Eszterházy Alajos, 18-án pedig Eszterházy Miklós herceg Haller József kir. tanácsos kiséretében. Az előkelő társaság több napot töltött Lentiben vadászattal. A vidéken igen bőséges a vadállomány s igy bizonyára kellemes vadász emlékkel hagyták el vármegyénket a hercegi vendégek.

— **Hozzunk** székely leányokat. A cseléd tartó házaknál egyre hangosabb a panasz, hogy nőcselédek elkapatottak tulkövetelők és szemtelenek akár a piaci légy. A Székelységen mozgalom indult meg az iránt, hogy a tisztességes szegény székely leányok az egész hazába szolgálatba jutthassanak, megmentendő azokat a Romániába való kivándorlástól és az ott rájok váró szomoru sorstól. Budapestre a napokban érkezett meg 200 székely leány s mindannyi azonnal kapott helyet Alkalmunk nyilt egy olyan budapesti családdal érintkezni, amelyik székely leányt fogadott cselédül — Ez a család azt mondja, hogy soha rendszeretőbb, tisztább és szorgalmasabb cselédjük nem volt s olcsó bérért hiven szolgál. Ajánljuk tehát a helybeli jótékony nőegyesületeknek, vegye kézbe a székely leányok ügyét. Ezzel segitnek a szegény leányok sorsán és maradandó elismerést biztositanak a cselédtartó házak részéről magoknak.

— **Mén állomások megyénkben.** Az 1900. évi fedeztetési időnyra a folyó hó 16 án Zala-Egerszegen megtartott értekezleten következő állomások jelöltettek meg:

	mén	zab	széna frt	ár frt	pótdij frt
Alsó-Domboru	3	5.75	2	1	1
Alsó-Páhok	3	5.75	2	1	1
Baksa	2	5.75	2	1	1
Becsehely	5	5.75	2	1	1
Bellatincz	3	5.75	2	1	1
F.-Bisztricze	3	5.75	2	1	1
Dobri	4	5.75	2	idegen után	1
Dobronak	3	5.75	2	1	1
Dráva-Vásárhely	2	5.75	2	idegen után	50 kr.
Dráva-Egyház	3	5.75	2	1	1
Egyednta	2	5.75	2	idegen után	1
Felső-Szemenye	2	5.75	2	idegen után	1
Galambok	4	5.75	2	1	1
Gaberföld	2	5.75	2	1	1
Gyertyános	3	5.75	2	1	1
Hosszufalu	4	5.75	2	1	1
Kotor	5	5.75	2	50 kr.	1
Légrád	2	5.75	2	50 kr.	1
Muracsány	8	5.75	2	idegen után	1
Murakeresztur	3	5.75	2	1	1
Mura-Szt-Márton	5	6.—	3	1	1
Muraszerdahely	4	6.—	3	1	2
Nagy-Kanizsa	4	5.75	2	1	1
Nagy-Paliua	4	5.75	2	1	1
Nagy-Lengyel	2	5.75	2	idegen után	1
Novakovec	3	5.75	2	50 kr.	1
Orsahovica	2	5.75	2	idegen után	80 kr.
Pacsa	4	5.75	2	1	1
Palin	2	5.75	2	1	1
Söjtör	2	5.75	2	1	1
Sümeg	2	5.75	2	1	1
Szobotica	2	5.75	2	idegen után	80 kr.
Tapolca	3	5.75	2	1	1
Zala-Csány	2	5.75	2	50 kr.	1
Zala-Egerszeg	3	5.75	2	1	1
Szent-Balázs	3	5.75	2	1	1
Zala-Szent-Gróth	2	5.75	2	60 kr.	80 kr
Zala-Ujvár	3	5.75	2	idegen után	80 kr
Zsedény	3	5.75	2	80 kr.	1

Kerka-Szent-Miklós, Rédics és Vizi Szent-György községek fedeztetési állomások felállitása iránti kérelmükkel elutasittattak — F.-Mihályfa és Stridó községek ez irányu kérelmének hely adatott, mivel azonban mindkét helyen fedeztetési állomásnak felállitása feleslege-nek látszik, annak kinyomozása rendeltetett el, hogy azon vidék lótenyésztése érdekében melyik községben volna eönyösebb. Sümeg községnek a mének szaporitása iránti kérelme elutasittatott. Ellenben Mura-Szent-Márton és Muraszerdahely községeknek a zab és széna árának felemelése iránt benyujtott kérelme indokoltnak találtatott, mig Gyertyános község ez irányu folyamodványa elutasitólag intéztetett el. A magánmének megvizsgálása november hó második felében fog megyeszerte megejtetni.

— **Merénylet a keszthelyi főszolgabiró ellen.** Megdöbbentő hir járta be 23-án reggel Keszthely városát. *Takách* Imre Keszthely városának szeretett főszolgabirójára, midőn az iskolát reggeli sétáját tette egy csavargó volt segédjegyző forgópisztolylyal rálőtt. A lövés azonban szerencsére rosszul talált, mert a főszolgabiró csak karján sérült meg. A sérü és oly jelentéktelen volt, hogy a főszolgabiró még aznap el is ment hivatalába. A meré ylő édes atyja *Schönfeld* Károly 10—15 évvel ezelőtt Keszthely-Polgárváros jegyzője volt és annak elhunytával annak fia alkalmaztatott mint segédjegyző, ki azonban megbizhatatlansága folytán csakhamar elmozdittatott állásáról. Éveken át hányalódva szerteszét az országban, néhány hónap előtt visszatért Schönfeld Keszthelyre. Agya ugylátszik megbomlott a már közel hatvan éves férfiunak, ki *Takách* Imre főszolgabiróban látta okozóját lányt vetett életének, melytől miután a főszolgabiróra lőtt, megválni akarván, háromszor magára lőtt. De ezen sebek sem életveszélyesek, mert a merénylőt már másnap behozták Nagy-Kanizsára és átadták a kir. törvényszéknek.

— **Tüz.** E hó 25-én reggel 3/4 8 órakor Nagy-Kanizsa VII. kerületében *Gőber* József pajtája eddig ismeretlen okból kigyult és a benn levő szénával együtt le is égett. A kár mintegy 337 frtra rug. A leégett épület 220 frtra volt biztositva. A tüzoltóság kivonult. A rendőrség részéről Raffay rendőrkapitány volt jelen.

— **A borhamisitás.** Szól ez a cikk—nem csak a korcsmárosoknak, hanem némely szőlős gazdának is. Azon senkisem kételkedik, hogy a korcsmárosok két uton hamisitanak, hogy kevesebb bort adjanak s több pénzt kapjanak: mérges folyadékot öntenek a borba. Akit rajta csipnek, meg is büntetik. De napvilágra jött, hogy a termelő gazdák is hamisitják eladásra szánt boraikat, nem mérges folyadékkal ugyan, csak vizzel, a mi nem árt ugyan az egészségnek, csak a zsebnek, de ez is hamisitás számba megy s a törvény ezt is tiltja és megbünteti 25—300 frtig. — A zalamegyei gazdasági egyesület kérelmet adott be a vármegyei törvényhatósághoz, találjon ki valami módot és orvoslást az ilyen enyhébb hamisitók ellen is. A törvényhatóság felhivta az alispánt, hogy körrendeletével világositsa fel a gazdákat, az 1893. évi XXIII. törvenycikk szellemében, hogy a pancsolás mennyire káros a közgazdaságra nézve s ennyire veszedelmes lehet büntetéskor a pancsolókra nézve. Csertán Károly a tavaszi közgyülés határozatát és felhivását alkalmas időben, a szüret előtt, teljesitendő, köriratot intézett most a főszolgabirókhoz, hogy ezek haladektalanul utasitsák a hegyközségek vezetőségeit, vagy az ezeket helyettesitő elöljáróságokat: tartsanak tanácskozásokat, magyarázzák meg a közönségnek, az egyes birtokosoknak, hogy a mostanság elharapódzott borhamisitások miatt a törvény szigoruan büntet s őrizkedjenek a manipulációktól. Az értekezletekről jegyzőkönyvet vegyenek fel, kitüntetve a jelenlevőket, s hogy e rendeletnek eleget tettek, s a jegyzőkönyvet kérjék be a főszolgabirák. Célravezetőnek tartja az alispán azt is, hogy istentiszteletek után a szokásnak megfelelőleg, a törvénynek a borhamisitásra vonatkozó szakaszait olvassák föl és magyarázzák meg a népnek.

— **Bucsuzó.** A nkanizsa-p.-udvari mozgópostától Budapestre történt áthelyeztetésem alkalmából, azon ismerőseim és jóbarátaimnak kiktő időrövidség miatt bucsut venni nem tudtam, — ez uton mondok „Isten hozzád"-ot, kérve tartsanak meg emlékezetükben ugy, mint magam is megőrzöm eme szent érzelmet és szeretettel fogok a körükben eltöltött napokra vissza gondolni.

Isten Önökkel

Hikády István
m. kir. posta- és távirda tiszt.

— **Öngyilkossági kisérlet.** Tóth Ilka füskeszentpeteri lakós a napokban elvágta borotvával a nyelvét. A leány gyönge elméjü, azért vetemedett erre a furcsa öngyilkossági kisérletre.

— **Merénylet.** Hodászy Béla rádiházi tekintélyes földbirtokos a sertés-pásztor cselédjét többször megfedte, hogy a sertéseket ne eressze a cukor-répába, a pásztor azonban tovább is csak szófogadatlan maradt, mire Hodászy Béla folyó hó 20-án behivatta a gazdát és még egy másik cselédjét, ugyszintén a sertés-pásztort is és a két tanu jelenlétében felmondta a szolgálatot Horváth József sertés-pásztornak. Mire az minden szó nélkül egy nagy fejsze élével Hodászy Bélát homlokon vágta oly sulyosan, hogy a szemöldökén levő vá ason kivül egyik szemét is elveszti. A gonoszlevőt a csendőrség elfogta.

— **Nagy riadalom** verte fel — irják Döbrétéről — a község lakosságát e hó 16-án este féltizenegy órakor. A első álomba szenderült emberek lármára és harangszóra ébredtek fel. Buchwald Lipótnak nagy asztagját gyujtotta fel valamelyik rosszakarója s a teméntelen buza mellett elégett a drága cséplőgép is. A községnek van egy kis kézi szivattyuja, de nem elégséges, hogy ilyen veszedelmet feltartóztasson 9846 frt értékü vagyon lett hamuvá. Szerencsére biztositva volt.

— **Vérgyógyászat.** A fővárosban és az ország majdnem minden részében nagyban terjed és kiváló elismerésre tesz szert ezen vér gyógymód, mely hosszadalmas és sulyos betegségeket, természetes és a legegyszerübb segédeszközök igénybevételével legrövidebb idő alatt képes helyre hozni. Ezen gyógymód feltalálója és egyedül képviselője Dr. Kovács J. egyet. orvostudor e napokban tért vissza Svéd és Németországban tett ujabb tanulmányutjáról és megkezdte rende-

lését intézetében, (Budapest, Váci-körut 18. sz.) melyet tömegesen keresnek fel mindazok, akik ideg,- szív,- gyomor,- bé-és vese-bajban, továbbá asthma,- köszvény,- vér és bőr-bántalmakban szenvednek.

— **Állategészségügy.** A ragadós állati betegségek állapota Zalavármegyében a legutóbbi hivatalos kimutatás szerint:

Tenyészbénaság és hólyagos kiütés: Sármás 1 udvar, Tormaföld 2 udvar, összesen 2 község 3 udv.

Rühkór: Csáktornya 1 u.

Sertésvész: Akali 9 udv., Alsó-Zsid 6 udv., Andráshida 1 u., A.-Páhok 2 u., Aszófő 13 u., B.-Magyaród 1 u., B.-Szt.-György 1 u., Badacsony-Tomaj 10 u., Becsehely 1 u., Csapi 8 u., Döbréte 6 u., Egyed-Uta 1 u., F.-Hahót 1 u., Ferencfalva-Batikóta 13 u., F.-Páhok 3 u., Gesse 1 u., Hegyesd 13 u., Hosszufalu 1 u., Kerecseny 7 u., Keresztye 1 u., Keszthely 4 u., Kiskomárom 14 u., Közép-Nemes-Apáti 1 u., Köveskut 2 u., Miháldszent-Kalla Kistalud 11 u., Monostor-Apáti 7 udvar, Medgyes 3 u., Mezyer 1 u., Nagy Kanizsa 4 u., N.-Bodogasszonyfalva 2 u., Petesháza 11 udv., P.-Ederics 1 u., P.-Szt.-László 1 u., Réthát 5 u., Rigyác 5 u., Sárhida 19 u., Sarmellék 10 u., Sümeg 2 u., Szabar 8 u., Szent-András 1 udv., Szent-Jakab 12 u., Szent-Kozmadombja 1 udv., Szécsi-Szent-László 1 u., Szécsi-Sziget 1 udvar, Szent-Györgyvár 9 u., Szepetnek 2 u., Taljánd Dörögd 5 u., Tót-Szerdahely 1 u., Zala-Egerszeg 20 u., Zala-Szántó 1 u., Zalavár 1 u., összesen 52 község.

A tulerőltetés és gyógyulása.

A tulerőltetésnek olyan nagy gyöngeség a következménye, mely utat nyit mindenféle betegségnek. Elsőben is elszegényedik a vér, azután ikevesebb lesz a vér a véredényekben és különösen a sűrűségéből veszit. Az álom és az étvágy eltünik, az erő mindegyre fogy és egyre gyakoribb lesz a szivdobogás, ájulás, fájás, a mi csak növeli az általános gyöngeséget. Ez az a pillanat, a mikor ezt az emésztő gyöngeséget, mely könnyen veszedelmes betegséggé változhatik, meg kell szüntetni és gyógyulást kell keresni. Calanne D. konyhanő a Bristol-szállóban Territet-Montreux-ban (Svájc) belátta, hogy anyja számára eljött már a gyógyitás szüksége és levele még a leghitetlenebbet is meggyőzheti.

— Mielőtt az elért eredményről tudósitom önt, ezt irja levelében, tökéletes hatását akartam látni a Pink-pilulának, melynek használatára az anyámat rávettem. Nagyon szerencsés vagyok, hogy most arról a rendkivül kedvező hatásról irhatok, melylyel a Pink-pilula az anyámra volt. Szegény asszonyt a tulerőltetés egészen tönkre tette. Ereje egészen elhagyta, nem tudott már járni és lába állandóan dagadt volt. Ez az állapot egészen elcsüggesztette. Mióta azonbansa Pink-pilulát használja, erejét ismét visszanyerte és egésznapon át kiféradás nélkül dolgozhatik. Alvása egészséges. Vigyázok, hogy ezt a csodálatos kurát, mely olyan hamar visszaadta elvesztett erejét, folytassa. Szivből köszönöm önnek és fölhatalmazom, hogy ezt a levelemet közzé tegye.

Éppen az elgyengült megerősitésével, a vér fölfrissitésével és az idegek erősitésével gyógyit a Pink-pilula annyi különféle betegséget és általa, mely gyökerében támadja meg a bajt, mindenféle bajt meg lehet gyógyitani. Meg lehet vele akadályozni a gyors erőelhasználást, a vérszegénységet, általános gyöngeséget és a tulerőltetés okozta kimerülést. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszertárban. Egy dobox ára 1 frt 57 kr. és hat doboz ára 9 frt. Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszertárában, Budapest, Király-utca 12.

IRODALOM.

— A **„Rejtelmes Világ“** a legérdekesebb magyar hetilap, szeptember 17-iki (38.) száma, gyönyörü szines borítékban, 3 és fél teljes iven, vagyis 32 oldalon, szenzációs tartalommal jelent meg. A többi között ebben a számban kezdi meg közölni maga Siraki Ferenc szerkesztő a brunóci rejtelmes jelenségeket, a melyek nemcsak országszerte, hanem még a külföldön is óriási feltünést keltettek s a melyek iránt most már Ő Felsége a király is élénken érdeklődik. Siraki Ferenc szerkesztő közvettenül a helyszinén, Brunócon és Vág-Ujhelyen szerezte be a feltétlenül hiteles adatokat és információkat ez ügyben szereplő személyiségtől, s ebben a számban teljes 16 oldalon, a lehető legrészletesebben magát a rendkivül érdekes és szenzációs tünemények lefolyását ismerteti a szemtanuk vallomásai alapján. Az érdekfeszitő közleményhez több kiváló személyiség eredeti levele és egy alaprajz van csatolva. — A legujabb (szeptember 24.), szintén rendkivül érdekes 20 oldalnyi terjedelmü szám tartalmából pedig legyen elég e helyütt csak a következőket kiemelni: Tömörüljünk (Irta: Siraki Ferenc.) — *Hazai szenzáczok* (Palinay festőmüvész szelleme.) — Spiritualisztikus jelenségek Mócsőt könyvében. — A szellembuvárlat irányszámai (Irta: Madách Aladár). — **Tárca**: Különös jelenségek. — Egyről-másról: A bástyák kisérletei (Irta: Jósika Kálman báró). — Szellem-fénykép. — Az agyvelő sulya és a szellemi tehetség. — Dreyfus szabadlábon (Egy asztrológus jövendölésének beteljesülése). — Telepátia stb. stb. — Rendkivüli mellékelet: A brunóci rejtelmes jelenségek folytatása, több illusztrációval. — A „Rejtelmes Világ“ állandó könyvalaku melléklétként közli: Aksákow Sándor, a neves orosz államtanácsosnak hires müvét, melynek cime: Animizmus és spiritualizmus, igen szép és feltünő illusztrációkkal. A folyton érdekfeszitő tartalommal megjelenő hetilap előfizetési ára mindössze is csak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára: 12 kr. Vasuti állomásokon és vidéken: 15 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Üllői-ut 12.

Die Nervosität und Hysterie ihre Entstehung und Natur gemässe Tellung a cime azon kis münek a melyet (Ujváry Aladár természet gyógyász, városunk szülöttje jelenleg Lippai lakós kiadott. Ezen mü amely számos évi tapasztalat nyomán a természetes gyógymod alapján gyógyitja és elháritani akarja a mai kor egyik legnagyobb nyavaláját az Idegességet és Hiszteriát, nagyon sok érdekes dolgot tartalmaz, s azoknak akik még nem ösmerik ezen uj gyógy- és életmódot egész uj életet tár föl. S igy olvasni nagyon tanulságos. Kapható nálunk valamint minden könyvárusnál és a szerzőnél is ára 60 kr. postával 70 kr.

Az e rovatban megemlitett mü megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

KÖZGAZDASÁG

— **A gabonaüzletről.** Az üzletmenet napok óta vontatott, a hangulat lanyha, ugy a külföldön, mint nálunk is. Piacunkra a hozatalok, szerény arányokban bár, de növekedtek, mig az árak a mult hét óta 10—20 krral csökkentek. Mai jegyzésünk:

buza	8 frt	20—30
rozs	6 „	20
árpa	6 „	—
bab	6 „	70
bükköny	5 „	50
zab	4 „	90

— **A vetések állása és a mezőgazdasági állapot.** A földmivelésügyi m. kir. miniszterhez a gazdasági tudósitóktól beérkezett jelentések szerint szeptember hó első felében az időjárás az első tiz nap alatt változatlanul száraz volt, meleg nappalokkal és hideg éjjelekkel. Az időjárás ezután esőre fordult, ugy hogy a hő eső a már-már kiszáradt talajt az egész országban kellőleg átnedvesitette. A száraz időjárást a mezei és kerti velemenyek megsinylették. Másrészt azonban ez az időjárás a kender készités, dohánytörés és szárítás, a sarju takarítás, a here-széna készités és ahol még hátramaradt, a cséplés munkálatainak kedvezett. Az esőzés beállta után a talajmivelő munkálatok mindenfelé megindultak és az őszi-k vetését is teljes erővel megkezdették. Csak a Duna mentén akadozott ezt meg a Duna legutóbbi rohamos áradása. A repce-vetések a legutóbbi esőre jobban keltek ugyan, de azért még mindig egyenlőtlenek. A kukorica a tartós szárazságtól különösen sokat szenvedett, a legutóbbi eső-és sem használhatott már. A tőrést nagyrészt megkezdették; több helyütt annélkül, hogy teljes beérését bevárták volna, mert a komoly és nagy tömegben fellépett mezei egerek sok kárt okoznak. Az erdélyi országrészben a késői vetések még annyira fejletlenek, hogy beérésük kétséges-nek látszik. Országos átlagban a kukorica termés alig várható közepesnek.

A cukorrépának az esőzés már csak helyenkint vált javár, többfelé a szárazságtól nem fejlődhetett ki. Az eredmény részint jónak, részint közepesnek igérkezik. A takarmányrépa ez esőtől ismét fejlődésnek indult, állása kielégitő.

A burgonya-termés a rothadás, peronospora és féregrágás miatt általában mérsékelt.

A lóhere és lucerna az ország hegyvidékén eléggé felujult; kevés, de jó minőségü szénát adott, A maglóherét részint már csépelik, részint még csak most vágják. Termése gyenge, Muhar és csalamádé kielégitő termést adtak. A rét és legelő csak az ország hegyvidékén sarjadozott fel. A hol a sarjot vághatták kevés, de jó minőségü szénát nyertek. Az utóbbi esőre a fünövés mindenütt szépen felujult. A szőlő az utóbbi esőre jól érleli fürtjeit és több helyen már szüretelhető. Helyenkint a szemek fölrepedése és rothadása miatt panaszkodnak. A terméskilátások a Duna balparti és a Tisza jobb-és balparti vidékén némileg hanyatlottak, általában azonban kielégitőek.

CSARNOK.

Az iskolai egészségügy.

— **Alkalmi tárca.** —

Irta: Ujváry Aladár természetgyógyász Lippán.

Ha egyszer az idő eljött, hogy gyermekeinket az iskolába adjuk, hogy a legfőbb szülői kötelességünket „arra [illegible] gyermekeink egészség és erőbeni állapotát alapossan megvizsgáljuk.

S igy nem csak a szellemire, hanem ami a legfőbb, a fizikai erőre kell a legnagyobb sulyt fektetni. De sajnos hogy ép ezen utóbbival a szülők legnagyobb része nem törődik és nem is veszi komolyan, hogy ugyanaz a gyönge, beteges gyermek nem-e csenevészedik e még jobban el, ha már oly korán az iskolába adják. A legtöbb szülő ha gyermeke már a 6 évet betöltötte, ugy okvetlen az iskolába adja, nem nézi annak egészségi állapotát, sőt vannak olyan szülők is, akik még ezen időt sem tartják meg s ha lehet, már előbb becsempészik csemetéjüket a mai modern szellemi járomba.

Sajnos, hogy ma az ellajulás és degeneralás korszakát érjük, s a szülők nagyrésze nem az egészséges fizikai nevelést tartja szem előtt, (vagyis csak egészséges és ép testben lakózik egészséges lélek), hanem ellenkezőleg az összes erők megfeszitését, a szellemi munka természet ellenes tulhajtásába keresik. Innen van az, hogy a mai iskolas gyermek 40—60 százaléka beteg.

A szülők nagyrésze tapasztalásból tudja, hogy a mai iskolás gyermekek 30—40 százaléka az első tanulóév kezdetén, a szokatlan rosz levegő, kevés mozgás és más egészségtelen gyermekek kigőzölgése folytán, vérszegények, hurutosak stb. masféle betegségbe esnek.

Ha most már az egészséges gyermekeknek árt az iskolai levegő, hogyne ártana az a gyönge beteges gyermekeknek a kiknek még egy vagy két évi gondos szülői ápolásra volna szükségük hogy elegendő erősek és egészségesek legyenek e ezáltal az iskolabani járás és tanulás terheit könnyebben elviselni birják.

Svejczban az iskolai bizottság, élükön egy orvossal minden iskola év kezdetén, átvizsgálja az összes kezdő tanulókat, s a melyek nem elég fejlettek, gyöngék és betegessek, ugy azokat még egy évre vissza utasitja, s ezáltal sok nagyobb bajnak elejét veszi.

Az iskolák egyik legnagyobb hibája a rossz levegőnek felhalmozódásában rejlik. Vagyis a kellő vagy rossz szellőztetés hiánya folytán, a szénsav és más egészségtelen gázok tulságosan fölszaporodnak,

Ez vitte rea dr, Breiting Bazeli (Svejcz) orvost hogy egy iskolai osztályt az előadási órák különféle részében megvizsgáljon, hogy milyen mértékben romlik meg a levegő és szaporodik föl a szénsav. Az iskolai teremben, hol a vizsgálás történt 231 méter térfogatu volt. A mérés napján 64 gyermek hallgatta az előadást, igy minden gyermekre 4 méter térség jutott. Az eredmény a következő volt:

Mérési idő.		Szénsav.
Délelőtt ¾ 7 órakor az előadás előtt		2—21
		százalék p. 100.
„ 8 „ „ „ kezdetén		2—80
„ 9 „ „ óra végén		4—80
„ 9 „ A szünidő után		3—07
„ 10 „ a szünidő előtt		6—87
„ 10 „ „ után		6—23
„ 11 „ az óra végén		7—80
„ 11 „ az üres teremben		7—20
Délután ¾ 1 órakor az előadás előtt		5—01
„ 2 „ „ kezdetén		6—46
„ 3 „ a szünidő előtt		7—66
„ 3 „ „ után		6—10
„ 4 „ az előadás végén		8—32
„ 4 „ az üres teremben		6—90

Már most ha felvesszük, hogy a levegőben $\frac{1}{1000}$ rész szénsav van, és hogy már $1\frac{1}{2}$-rész szénsav a szervezetre mérgezőleg hat, ugy könnyen elgondolhatjuk, hogy milyen mérgezőleg hat egy olyan iskola teremben tartózkodás, a hol 8—9% százalék szénsav van.

Minálunk pedig nagyon sok olyan tanuló terem van még, a hol nem 4 méter, de sokszor még 2 méter térfogat sem esik egy tanulóra Ha most fölgondoljuk továbbá, hogy egy ember

óránként 40 gramm szénsavat lehel ki, akkor ne csodáljuk, ha a gyermekek idegesek, vérszegények, burutosak, lázosak és másfele betegségekbe esnek.

Azért a főcélt az iskolák szellőztetésére kellene tekintetni. Vagyis egy felső ablaknak, de ugy hogy léghuzamot ne okozzon, télen is nyitva kellene lennie és minden szünórában két-három ablak és ajtó kinyitásával egy alapos légváltozást kellene előidézni nyáron át pedig 2—3 ablakot folytonosan nyitva kellene tartani. Továbbá a termeket soha sem szabadna 14—15° R-m. tul füteni.

S ezáltal nagyon sok betegségnek elejét lehetne venni. Továbbá a szülőket fel kellene világositani, hogy gyermekeiket ugy télen, mint nyáron az iskolai előadások után, ne fogják ujra a tanuláshoz, vagy a szegény leányokat a különféle kézimunkához, hanem küldjék őket legalább is 1—2 óráig a szabadba játszani, ugrálni, fürdeni, uszni korcsolászni, tornászni stb hogy ezáltal alkalom adassék a megerőltetett szellemi munkát, keltő fizikai mozgással kiegyenliteni.

Hány szegény leány van, akit balga szülői még játszani és ugrálni sem engedik, mivel ez az ő felfogásuk szerint illetlen, a ha egy kissé meleg van, ugy féltik őket a levegőre küldeni mivel megfeketülnek, ha pedig hideg van, ugy akkor meg féltik őket hogy megbűnek.

Igy lassankint szugszszeszszive a gyermekeket elpuhitják, s az ilyen gyermekek felnövelkednek, mint egy üvegházi növény melynek egy gyenge szél megfuvása elegendő, hogy valamelyes betegséget, vagy testi zavart idézzen elő.

Mire azután a fanosodási idő elérkezik, vagyis a leányból nő lesz, ugy akkor már egy része ideges és vérszegény, a mely betegségek sokszor az alapját képezik mai elterjedett női bajoknak és hysteriának, és ha ilyen nő egyszer férjhez megy ugy legtöbbnyire szere csetlenné teszi önnön magát, férjét és gyermekeit. Ez a mai modern családi életnek és a ferde nevelésnek az érett gyümölcse.

De ki is gondol máma az erős és természetes fizikai nevelésre, hiszen iskolába magába mindenre nagyobb gondot forditanak, mint a kellő hygéniára, vagy egészségügyre. Hiszen azt tartják, azért vannak az orvosok, hogy ha beteg az ember, hogy meggyógyitsák, ép itt van a ferde, fel nem világositott egyoldalu felfogás, mivel sokkal könnyebb az egészséget föntartani, — mint elveszitve ujra visszaszerezni. Nézzünk csak körül és látjuk hogy a mai modern kultur ember évről-évre degeneralódik és elkorcsosodik és ezt semmi más nem okozza mint a mai természetellenes ferde, tulzott, egyoldalu életmód.

Ma a modern kultur ember nem törődik a természettel, még kevésbbé annak törvényeivel, melyet nagyobb része nem is ismer, hanem ő magát a mai elfajult bacilus és szerum, teoria folytán egy természetellenes lénynek tartja, s igy a betegség okozóját nem az ő elpuhult és elfajult életmódjával gondolja és hiszi, hanem a bacilusokba, amelyek a kart előokozták és ebbe hiszi ezt feltalálni.

De hiszen ezen kis állatkák mindig voltak és lesznek, s az ember maga is millió és millió ilyen másfele miazmákból és sejt szövetekből van előállitva. hát akkor nem csoda, ha a betegségeknek is megvan ezen kis állatkájuk.

Az emberiség ha a végromlástól meg akar menekülni, ugy vissza kell térnie az igazi természethez és annak törvényeit respektálnia kell, a gyermekekbe már kis korukba be kell oltani az igazi hygénit továbbá meg kell őket edzeni egyszerüen és természetesen nevelni, hogy ellenállóvá lehessenek és a mai modern bacillusokat legyőrni tudják és másnemű korokra ne inklinálódjanak, csakis akkor lehet maj megint boldog, megelégedett és egészséges embereket találni.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

HIRDETÉSEK:

5131/tk. 1899. szám. 285—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy dr. Dick József ügyvéd mint néhai Gáspár Katalin követeléseinek behajtására kirendelt ügygondnok nagykanizsai lakos végrehajtatónak Nink János végrehajtást szenvedő langvizi lakós elleni 100 frt tőke; ennek 1896. évi május hó 1. napjától járó 8% kamatai 10 frt 05 kr. korábbi árverés kérelmi, 6 frt 50 kr. jelenlegi s a meg felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fennt nevezett kir. tvszék területéhez tartozó a langvizi 95. sz. tjkvben I 116|a, 360|c és 75/b hrsz. alatt felvett s 98 frtra becsült urbéri birtok, továbbá a langvizi 98. sz. tjkvből a 185. sz. tjkvbe Szántó Gábor és neje Kúlich Katalin tulajdonaul átjegyzett I 255/c, 145|c1. és 184|c1. hrsz. s 213 frtra becsült urbéri birtok, valamint ugyanazon tjkvből a 172. sz. tjkvbe átjegyzett, I. 1 sorsz. jelenleg Cimmermann József tulajdonát képező s 100 frtra becsült 4|135I. rész legelő illetőség

1899. évi október hó 5. napján d. e. 10 órakor

Langviz község házánál dr. Dick József jelenlegi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fenntebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál, 1899. évi augusztus hó 28. napján.

NEUSIEDLER,
kir. széki biró.

Épp most jelent meg!

Die Nervosität und Hysterie

ihre Entstehung und naturgemässe Heilung von

Aladár Ujváry,

Naturarzt in Lippa.

Ára 60 kr, postai küldéssel **70 kr.** — A szerző kiadása. — Ezen könyvet nem csak azok olvassák, kik idegeiket már nagyon érzik, hanem azok is, kik ezen kellemetlen érzéstől még mentek.

Csakis jó **utmutatás** és **természetes életmód** mellett mentheti meg önmagát mindenki az **Idegesség** és **Hysteria** kinjaitól. — Ugyanezen kiadásban megjelent 1.) **Lungenschwindsucht** und ihre naturgemässe Heilung **12** kr. bérmentve; — 2.) **Hogyan keletkezik a betegség. 12** kr. bérmentve. —

Fizetésképpen levélbélyegek is elfogadtatnak.

Hirdetések

felvétetnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

NAGY-KANIZSÁN.

Szenvedő fiatal férfiak

ha meg akarnak szabadulni **gyötrő bajuktól**, és kellemetlen **betegségüket alaposan meg akarják gyógyitani**, használjanak kizárólagosan

Santal Egger-t.

mely rövid használat után meglepő sikert biztosit mindkét nemnél *a régi csőfolyást megszünteti.* 1 üveg ára 1 frt 50 kr., bérmentve 1 frt 70 kr., 3 üveg (egy kurára elegendő) 4 frt 50 kr bérmentve.

Óvás! *Tudományosan elismert tény*, hogy a *Santal hatása* ezen betegségeknél megbecsülhetetlen. Óvakodjunk tehát a drágább, de értéktelen idegen hangzásu készitményektől.

256—40

Fő- és szétküldési raktár:

GYÓGYSZERTÁR a „NÁDOR HOZ"

BUDAPEST. VI. kerület, Váczi-körut 17. szám.

Nincs többé buza üszög a

NUMA DUPUY & Co.

Magcsava használatával.

12 év óta nagy eredményenyel használják **buzüszög** ellen, továbbá **korom- és pór-üszög** ellen, **kukorica, árpa, zab és burgonyánál** stb.

Egy csomag 2 métermázsa vetőmaghoz **25 kr.**, 1 métermázsához **13 kr.** o. é. 280—3

Óvakodjunk utánzatoktól.

Numa Dupuy és Társa

Béos VIII. Windmühlgasse 33.

Főraktár Nagy-Kanizsán: Fesselhofer József és Rosenfeld Adolf és fia uraknál.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1899.